

*Incipit Prologus in vita sancti
Remigii remorum Episcopi.*

Dicuntur enim
nostrum non
merito
episcopus
ac plebis
dei famulus
dilectis
fratribus

ac ministris nostris huius sancte
remensis ecclesie filiis. Sicut a se
nibus et iam etatis puante viris. q
de tpe tulpim vidis huius presulis
adhuc vivebat religiosus. qm in
sua istius ecclesie autore deo
fui electus atq puectus. r postea
p aliquot anos vixit. fidei r
latione didici. r ipsi a suis maio
ribz audierunt narrari. eos vidis
se libz maxime qntitatis. ma
nu antiquaria scriptu. de ortu
ac vita r virtutibz atqz obitu bti
Remigii sanctissimi patroni nostri
q hac occasione deperit. *¶* In
Egidius post btm remigiu. qm
istius civitatis ep. quenda viru
religiosu noie fortunatu. metri
no vrbz isigne. q a multis po
tibus r honorabilibz i hys galli
cis r belgicis regionibz p diuisa
lora tunc vite ac sacre sue meri
to iuitabant. r perit de eodem
libro coturno gallico dictato
apto simone aliq miracula q in
iplo recitarent. ex tpe qten ea

sine tedio audire et mente recorde
atq p ea ad amore r honore atq
devotione dei. et ipsius ptectoris
sui ide iplo exortare valeret. *¶* Ad
r i eade excepatione lector pt aduer
te: ubi scriptu est. *¶* Studeam pau
ca disserere. plima pterire. Et cu
ipsa excepatio cepit lectione i iplo
frequetari. r a multis ppt breui
tatis sue facilitate transscribi:
ipse magnu codex. a negligetibz
negligentia cepit haberi. usqz du
tpe karoli pncipis. qm ppt discor
dia r intentione de pncipatu me
eu et regestredu. r frequetia ac ci
vilia imo plusqz civilia q itest
na ac pncipalia bella i gna
nicis r belgicis ac gallicanis
pncipis. religio xpianitatis pene
fuit abolita. ita ut epis i paucis
locis residuis. episcopia laicis
donata r p eos diuisis rebz extite
rit: adeo ut nilo qdam. tonsura
clericus. moribz habitu r actu r
religiosus laicus. episcopia remor
ac treuuroz usqz pnsimul p r
curat anos pessuederit. Quis
felici tpe de ista remesi etia. no
solu pnciosa qqz ablata fuerit:
s r ecclie atqz domi religiosoru
destructe. r res ab episcopo sue
diuise. Illi q pncipia q erant res
dum clerici negotio dictu qrebant:
r denarios qs mercimonio qre
bant. i cartis r librorz folijs iterdu
ligabant. Sicqz pfatus liber cu

alys p̄tin stultitudo p̄trefacty
p̄tin sozab; corv̄sus p̄ti folioꝝ
absfatione diuisi. i. tm̄ deperit:
ut pauca & disp̄sa idē folia repta
fuerit. Sū vero tpe pipini regis
p̄dicti karoli p̄ncipis filii reuela
tione ostensa eucherio aurelia
nens; c̄tatis ep̄o de d̄anatione
etha eiusdē karoli. q̄ res eccl̄iaꝝ
diuiserit manifestu fuit. usdē
pipini sicut & aliaꝝ eccl̄iaꝝ
ep̄iscopis huic remēs ep̄iscopio
p̄tē de reb; eccl̄iasticis reddidit: et
tulpini in hac v̄lbe remoz ep̄m
ordinari c̄sensit. Hoc eī in hac
eccl̄ia i nouissio sc̄li tpe de libro
memorato sed & de alyis accidit:
qd̄ antiq̄ tpe de autētiis septuor
euenisse sc̄is iohes chrisostom;
i omelia euāgelij sc̄dm̄ matha
memorat dices. Multa ex p̄phis
perire: qd̄ de hystoria palipomēo
p̄bare possibile ē. Desider eī ai
essent iudei. nec desider modo h;
& ip̄i: & alia quidē p̄diderūt negli
gent: alia vero tū incenderūt. tū
v̄diderūt p̄phane. Et de p̄phanta
te q̄dem t̄lha iherimas refert: de
negligētia v̄o i q̄rto libro regū
legim; qm̄ post multū tpe vix
deut̄ionij sit lume repta defo
si quodā in loco ac pene deletū
S̄a plura de septuris i hys q̄
habem; memorata legim; q̄
nō habem;: sicut ē liber iustoz
q̄ d̄mōrat in libus regū: & sic

ē liber belloꝝ d̄ni. cur; i libro
nūoz mēno est. neq; cetera in
salomonis. neq; disputaciones
ei; sapientissimas de lignoz nati
hibaz q̄ om̄. iteq; i iudic̄oz vo
lucy reptilū p̄scau. v̄l qd̄ in lib
regū & in v̄bis d̄ic; d̄ic;: reliq;
v̄o op̄ez salois puoz & nouissioꝝ
sc̄pta sūt i verbis nathā p̄phie
& i libus alie silonitis. i. visio
q̄ ad vidētis cōtra iheroba
filii nabath. & multa h; volua
q̄ sc̄ptura qd̄ fuisse p̄bat. s; ho
die v̄stat nō esse. Vastata nāq;
a chaldeis iudea. ut i pat; lris
legim;: etiā bibliotheca antiq;
d̄gregata iter alias puicē op̄ez
hostili ē igne sc̄pta. Ex q̄ pau
ca q̄ nūc in sc̄a sc̄ptura d̄inet
libri postmodū esdre pontific;
& p̄phete sūt i d̄ustria restaurati.
Vn̄ sc̄ptū est de eo. Ascendit es
dras de babilone a ipse scriba
veloz fuit i lege moysi. Veloz s;
q̄a p̄mptiores l̄rāꝝ figuras quā
caten; hebrei hēbant repperit.
Et i epla reg; p̄sani artaxerxis
rex regū esdre sac̄doti scribe leg;
dei celi doctissimo salute. Quo
contra & nos multis alyis p̄di
tis plura i quibusdā hystoriis
& diuisis p̄tariol. ac usitata re
latione a p̄cedentib; relicta: po
stēns de ortu & vita d̄ni & sc̄ss
p̄ris ac p̄tectoris n̄ri remigi;
habem;. q̄ m̄ mēozata. ex cepa

one nō otinent. Vnde bonis mīs
 desidens placuit. ut illa mea
 fuitus ad ignoratū. 2 subseq
 tuū notiaa ea i vnu colligere
 qd' diu fecisse. nisi me spes va
 na deluderet qbusda dicentibz
 qa i illo 2 illo loco magnū libz
 de vita 2 vtutibz ipsi bñ remi
 tti repire valere. ad q mittēs. pe
 nit' defraudatu me iueni. Nūc
 at opitulāte dno. q' in se fidet
 2 opa sua q' mirabil' 2 glōsus ē
 i sanctis suis volēti loq' pmit
 tit. ap' mag' os tuū. 2 ego adiple
 bo illd. mentis ipsius. francoz
 apli. 2 patroni nri adiut' vns
 orōbz aggrediar q' diu distuli
 a pgenitoribz 2 ortu ei' iūp'ies
 2 sic tā ea q' in hystorys a maio
 ribz editis de illo iueni: q' 2 ea
 q' in diuisis scedulis diuisa repi
 vez 2 illa i serie digens q' vul
 gata relatione p'epi. q' aut loqe
 an' nos dictū est etiā m' scis scō
 lums fia i euāgelica vitate co
 pent. vera ē lex hystorie simpli
 or q' fama vulgavit collige. ad
 i'structionē posteritat'. In qbz
 oibz lectore stili diuisitas non
 p'urber: qm' ea q' de hystorys
 maiorū assumā 2 ea q' m' atiqs
 scedulis repiam ita ut iuenta
 fuerit ponā. Illa vō q' ex anti
 qis vulgata relatione p'epi 2
 q' ad i'structionē legentiu addā
 vel eoz vba de quoz dictis ea

mutuabo pone curabo vel inco
 smone dictabo volēs q'dda debiti
 mei obsequi i laude qua nō indi
 get offendo ipsi bñfactori meo
 retribue' p' oibz q' indigno michi
 gratis potius tribuit q' merito
 ullus retribuit. Deniq' i descriptoe
 vtutu eius ordinē quo p' illū her
 deus opari dignat' est seruare
 nō curabo: s' sic' eas vel scripto
 vel auditu accep. describā. Sic
 ei saluo altiore pphetice i'pira
 tionis munē diuina allate my
 sterio 2 psalmos scis iheonim'
 dicit i ordine digestos: nō sicut
 fuerūt editi. s' sic' ab eodra diuisis
 t'pibz fuerūt iuenti. Verū tñ p'ur
 notiaa t'pni iuenere vel ordini
 gesta ignere videro. ea digere
 parabo. In his at' q' descriptis
 vtutu miracul' a dno p' bñsimū
 patronū nrm opatis ad exhorta
 tionē legentiu siue audientiu
 p' modulo itellctus mei de catho
 licoz dictis subiūge studebo. re
 stigia bñ gregoriū licet nō va
 leā p' seq. moliar tñ: q' describer
 scōz actus prauoz q' cas' exhor
 tationē inde assūpta scdm sapiā
 sibi a deo datā multa n'cāria
 2 utilia legentibz ac audientibz
 i' terposiuit. Vez et nō abre age
 a quoq' videri p'cto. si ea q' de ei
 tu 2 actu atz obitu dñi remigū
 i scedulis vetustate p'pe delens
 iuenta sūt reparo: 2 de abditis

ad lucā redire. et ea q̄ veterē etā
relacione ignou. hīs emendare
p̄curo. cū sicuti p̄missi. s̄t esdre
p̄oficis studio sacras scripturas
desidia et p̄phanturē imoy iudeoz
abolitus noscam' fuisse restaura
tas. et nō solū euāgelicā et apliā
hystoriā ab euāgelist' s̄ctissie
additā. s̄ et plimoy scōz gesta. pli
mos etiā m̄gros ad istructiōne
m̄ltroz etiā hystorogrophos. ago
nēs s̄clarū ad posteroy meozā
descripsisse. gētilēs q̄ poetas sua
figmēta gradisonis p̄p̄are mo
dis studuisse legam.

*Explicit prologus. Incipit
Vita s̄cti Remigij. Remoy ar
chiepiscopi. et Ihesus xpi.*

*Quo est motano mona
cho designatus et nouē natus.*

Capitulum I.

Dist vindicta
scelerū que
facta ē a dno
exde galliaz
p̄sequete mā
daloz crudelitate: misericordiaz celi
distillauerūt. cū ad mitigandā
gētis francoz barbaricā feroci
tate. sup̄ueturā dīne aiādusio
nis p̄p̄t iniquitates p̄seuerātes
ultionē mūdo p̄silem a deo p̄e
destinatiū remigij pontificē. h̄
ordine p̄tulerūt. Erat quidā
vniuersalis ac dign' p̄fessio et nouē

motan' monach'. i reductione
solitaria vni ducēs: ieiunijs
vigilijs atq; orōib; dīnue vacas
necnō cetaz virtuti insignib;
dimitati se imēdabile reddens. ut
āgelias sepius fructur allo
quijs et celestib; scripter discib;
ac reuelatōib; itersset. Is ergo
cū p̄uigil' i orōe pro pace scē em
q̄ multis ac diuisis afflōib; a
pud galliaz et belgicaz p̄uici
as verabat dei omnipotentis den
cia indefessis p̄ib; exoraret: nor
te quada plus solito orōem p̄e
lans usq; luctis crepusculū in
deplacione p̄māsit. Et cū lassī
tudine ac fragilitate carnis cō
pellente. paululū mēbra sopou
dediss'. s̄bito p̄ dīnā grām. āge
loz chorus et aiāz cetib; imorta
litate adhuc corpm expectatū
iter fuit. et s̄ulianissimū cepit au
dure colloqū. Int' cetia q̄ qm
duetu illo relicto audi'. etiā illi
s̄c̄l̄p̄e h̄uac salūtis audi. q̄ntāc
ceperūt de gallicane deiectione
ecclē. et qd̄ factū ad talia op̄cēt
crebro vsare simone dicētes. q̄a
iā t̄p̄t eēt miserēdi ei'. Dupliā
ei recepat p̄ oib; p̄ctis suis. q̄q̄
fer eius nō sit exinanita. Hys
iter se ita referētib; s̄bito vox af
fuit. a sup̄iorib; aditis. salubre
atq; suauissime itonās. q̄ et
p̄ntiū solaret mēstiaā spiritū.

et quod futurum erat gratulabunda
 promulgaret sententia ita dicens
 Dominus prospexit de excelso sancto suo;
 de celo in terra aspexit: ut audiret
 gemitum peditorum etc. **C**ilinia
 in utero matris filium proterit nomine
 Remigium: cui a me saluandus prole
 mittet. **B**eata siquidem Cilinia in
 tota pueri operibus licet corpore tene-
 retur in mundo: mente tamen iusabat
 in celo. **Q**uare in flore iuuentutis pe-
 perit de viro viro suo Onulio
 Principium postea suorum civitatis
 episcopi: et fratrem eius patrem beati
 Lupi episcopi: eiusdem principii successores
 sunt: qui usque ad ultima gloria si-
 remigii typa: sacerdotio functi et
 sancti defuncti. **P**er autem ille vna
 inter illi quibus in via pericula: tanta
 solacio accepta: a lumine divini
 oraculi gratia dei preceptum innotuit
 At illa dicit ad motanum. **Q**uo-
 fieri potest ut an hactenus filium: cum in
 a temporibus diu transactis mulieribus
 defecit: et vir meo emilius ve-
 tulus sit: et voluptatis opera in eo
 penitus enaruerit. **S**unt enim
 abo genere nobiles: et gratia me suos
 notatissimi. **E**t quod liberorum penitus
 presserunt in diebus multis effecti
 et carne iam inferendi: iugale com-
 mercium non querebant: nec eis spes
 ultam vel appetitum quandi solvol-
 terat. **S**ui beatus motanum rudit
 Saas quod autem ab lactauit eis puerum

remigium. de lacte tuo. punget oculos
 meos et recipiam lumen. **N**am ut men-
 ta illi accrescerent sicut et sancto thobie
 iuxta dominum simone. ut iustus iusti-
 ficaretur adhuc: isdem beatus motanum lu-
 men corporali oculorum amiserat. **E**t a-
 deo credentibus penitus: ubi visus dei
 fit gaudium quod tale susceptum con-
 plerem. in cuius receptio non foret ardor
 explede libidinis. si amor quondam iux-
 tatum presagium solvol. **I**ncipit ergo
 futurum christi pontifex: et christi ammi-
 culare misericordia. mirabilissima que
 auspice deo recepit felicitatem filium genuit
 cui remigium secundum domini dictum in bap-
 tismate nomen imponi fecit. **E**t ab lac-
 tat sic suus puerum nator per dicitur:
 lacte matris. oculos sui vatis. ma-
 tris obstinate pugnans lumen illi
 gratia divina restituit. **N**ec incredibile
 videri debet. si puer iste atque puer-
 te corporis. sciret vocare patrem et matrem
 sua. virtutes minime divino operante est:
 quod si ut homo in iustitibus receptus est.
 In amore tamen humane idcirco. non in-
 ducit eum peccatoris. si in gratia
 remissionis matris sua peperit. **N**ec
 dubitandum est. quod spiritus qui eum tale
 futurum per dicit. et cuius munere receptus
 fuit. etiam a peccatis absoluit. **I**stam quoque
 per veridica primam sententia: quia lege
 non strigunt spiritus domini. **E**t propterea quod
 cornelium ac domum et an preceptum
 baptismi sua gratia fecerunt: ipse
 utique beatus remigium non solum ante
 baptismum. sed etiam in vita

fuisse notatu in baptisate cre-
 dem: nisi i emedaciorib; gestis
 illu oraculo dino p scm motanu
 remigiu vocari debe ignostem?
 S; i versib; metricis ab ipo xpo
 scita iussione illu i quoda vase
 ab eo serato sculptis ita legim;
 Hauiat hie pls vita de sanqne
 sacro. In futo etnus que fudit
 vulne xpi. Remigius reddit dno
 sua vota sacerdos. Qd vas usq;
 ad nra tpa pducauit: donec i
 redptione datu est xpiano: ut
 a mltis dyaboli. noztmanis re-
 dimet pccu argetei calic; quos
 de pte tmbiaz redemeat effus;
 sanguis calic; xpi videl; passiois
 Tradit at a penab; schole lris
 iudicand; i bieu ei; etia natu ma-
 iorib; doctina excellen; e effect;
 Studebat q; teneros anos mox
 maturitate vivere: i beniuolentia
 cordis. charitatis melle odire: tur-
 bus frequentu ploy vitare: i ut
 pcone suu fecisse didicet vita so-
 litaria i reclusionone dno seruire.
 Et locus i castro laudino hacten;
 designat; i vnabil; colitur. In
 hac reclusionone senid; successib;
 certati ste iusacois studys iust;
 adolescens dno militauit.

*Qualit' etas ad episcopatu
 fuerit sancti Remigii. et de signis
 celis eius elcoe ostensis.*

Qu i q; ad *Ca. m.*
 viginti i duos etatis sue

anos puenisset i defuncto bena-
 dio archiepō remensi: om gnalt
 potis ad pontifici; culme raptus
 potius q; electus e. fuit g; deus
 ppli i diuisi qdem serus iudicatiois
 ac dignitatis nec no; i etatis. sed
 vni; i eiusde sentencie cuncti hnt ve-
 deo dignu i q; pplis pfici debet ac-
 clamauit. Vir at bttissim; hys a-
 gustis depressus. nimys afflic-
 bat angorib;: qa nec fuge locus
 uspia patebat. nec iplo ut ab ien-
 tione cepta resipisceret ullomodo
 satisfacere potat. Diuine naq; eat
 voluntatis. ut q; om saluti pspertur;
 erit. om acclamacōib; eligeret;
 et q; vnitati fidei. cu ia fidelib; i fu-
 turis fidelib; erat pui sur; i vniōne
 xti ppli ad sedē euehetur sacdotā
 honous. Sacratissim; qdē vir
 cu hys acclamacōib; sergen; spī-
 caret i de ifirmitatis i etatis suc-
 tpe dqu cepit: i q; ecclasticus ordo
 ifirma etate adhar nō recipet dig-
 nitate voce publica fatebatur.
 Timebat ei ne i matura etas. i i-
 mica vsucy; ipugnata aliq; tra-
 het sinistri. S; dina gra i voce
 ploy i ipsius pduare fecit elcoe
 i scm vol ab antiq; hostis pterit
 malignitate. Et cu ppli acclamaet
 freqcia. i scissim; vir magna veni-
 tetur stana i placuit omnipotenti
 deo ei manifestissis demonstrare
 iudicis: q; ipse de eo habet iudiciu
 Eter cu modo pdicto veniti conaet;

videntib; omib; q̄ aderat. dñdit
radius sup ipm sc̄i vni vertice
ac si ipse sol de celo motus sup ca
ceaderit: ut q̄a illuian daz lux
pabat auz: ipse q̄ cū ad hoc op̄
assasceur. lux debuit declarari
visibili. Ipse naq; erat lucerna
q̄ nō sub modio ture corpee. s; si
cādelab; purissime ac deo dulce
dusatoris erat ponedā: q̄s hys
q̄ in domo sc̄e ecclie futuri erant
lumē optime istitutōis p̄ebet
Placuit etiā oportēne dīne hūc
miraclo aliud adde: ad ostensio
nē meritoꝝ bñssimū vni. Ete
radio supradicto se illustrare sen
sit capiti suo unguinis sacri ihu
sū liquor: quo totū ei delibu
tū est caput. Et merito: ut qui
olei sp̄nale p̄tis. quo eoz quide
capita visibili. mētes at̄ p̄dica
tione sp̄sco in se loq̄te uctur
erat iuisibili chrismate. i. grā
eiusde sp̄sca. ipse q̄ tali unctioe
p̄uis insigniret. Acceptis at̄
talib; ac tātis auspicijs. dīnis
timuit cōtraire statut. Neq; ei
tutū illi videri poterat tot signis
p̄sentib; dīne stradice iussioni:
p̄serti cū luce unctioe sc̄i sp̄sca
q̄ oleo visibili designat. interius
illustrat. atq; punct; ut sc̄s
ysaias ad mittendū se i dīnū
misteriū debe potius offere q̄ ex
cusare didicerit. **Qualit̄ se i
episcopatu exhibuit. Ca. m.**

Dosthabita itaq; oī dubita
tione atq; aapiti s̄mo
ta sententia: vnaitate eoz re
mens p̄uicac̄ ih̄s iduit sacdo
talib;. bñdcoe sc̄eant ep̄ali. atq;
i sede p̄sulat; collorat. ciuitate
remoy. ubi statū sic appuit apt;
a deuot; t̄p̄ si officio ad qd̄ nouit.
ascendat iugit̄ p̄fessit. fuit
itaq; i electōis mē larg; i vigilijs
sedulus. i orōe deuot; i ch̄itate
p̄fect; i hūilitate p̄fus; i doctrina
p̄cipu; i simone pat; i dūsatōe
sc̄issim;. Sinceritate mētis dul
tus sū sēnitate mōstrabat. et
pietate clementissimi cord; ostēdebat
i lenitate simonis. Et q̄ ad et
nā posset p̄tine salute. nō min
i plebat bñssim; ope q̄ simonis
p̄dicatōe docebat. Dvix; p̄ oīa
deo dignū. Eni nebat i ipso au
p̄ch̄itudo i sp̄ne extioris hōis.
ut ipsa putares expressa ymagi
nē sc̄itatis. Erat irreuētib; fr
bil; aspectu: reuēndus itessu:
metuedus seueritate. vñandus
bñgnitate. Censurā auctoritat;
sp̄abat māsuetudo hūilitat;
Delinq̄tib; quide minabat. fro
tus austeritas: s; blandiebat. cord;
sēnitatis. Erga bene agētes per
appēbat i vultu: erga delinq̄
tes paul; in sp̄u. ac sic uenue
te i vno dūsitate graz; illū
pietatis. hui; erat emulatoꝝ dis
trictio. ita ut p̄nā ei q̄sq;

vir sustinet. & absentia ferre no
 pisset. In tinoz at bonoz suoz
 formas ac species. sic nemo ad
 plenu potuit iprice. ita nemo suf
 ficit explicare. qd sic ille studuit
 extole. ita laboravit occultae.
 et n' her vellet augeri. nolebat
 agnoscit. Sz qd her e nata iusti
 tie. ut qnto studiosi. abscondi
 optat. tato clari. innotescat. & oc
 cultatio ipsa pdicatio sit. p plos
 tatoz bonoz fama delitabat
 Eminabat i amiracoe om. vel
 citas sup vaticae mont. posita.
 nec ia lucina pota late sb modio.
 Glosa illa aia agunt latectes i
 se diuicias celestiu munex. et
 de armano suau olentiu virtuti
 aromata stificatiois & gratu
 suuz sup oem hac eruz effudit.
 Neglector qentis. refuga volupt
 appetitor laboris. paties abier
 tionis. ipacies honoris. paup i
 penua. diues i scia. huilis ad
 merita sup ad vicia. Sic is ex
 coluit diusas gray vtutes. ut
 vir pauci tenent singlas. quo
 ille impleuit vniusas. Semp in
 opo exatio. sp i puctois affm
 nulla illi oibz ppsior cura. nisi
 a deo i lve atq smone. a cu
 deo i oro loquetur. Q' mra co
 tinuatis ieiunijs ossa. studebat
 de psecutore iunio. longo hi
 phare martio p abo & ponu hoc
 seu incessant ruminad. fuerit

in lactu meo panes die ac nocte.
 Et de felicitate q tale genuit. ac de
 alino nob pronu. de hore anglz
 ac doctore nob enisit. Hys mag
 vir ille tybi nccat. i ficiat. qbz
 tanta iustas supno cotidie defiaere
 iusticia viribz iualerat. Et qd
 ille i hac pegna vestri solo corpe
 stituit. cogitacoe tm in illa cina
 patia iustas at. q huic mdo crise
 ac mortu. q q laboravit de hac
 vita ad illa iustitulu. & de sinistra
 sp trismisit i dextera. atq i celo suos
 reposuit sudores. Et me her oia i
 tendebat vir btus iactancia vltim
 fuge. in q no potat gra celsa late.
 adeo ut no solu corda homi belu
 ina feritate crudelia ad masue
 tudine xpi domaret. fidel suz et
 prudens scis i suis suis dare i
 tpe tritici mesura. i p captu au
 dientiu mesurate. & optime dini
 vbi pabula mstrare. vez et et
 aues. ut inoccia & ptas primi ad
 anteq peccaret cui oua irronabi
 lia sbiecta fuerit ut scriptura demo
 strat i isto sco vno p sedm ada dnz
 itm ihm xp. reformata itelligit.
**Quali passeres itrepidi illius
 mense reliqas colligebat. Ca. v.**
Qu i g me ceteros domesticos
 suos attingebat ipm sente
 tius habe' iunuu. & delectaret
 i hilaritate caroz. descendent ad
 eu itrepidi passcs. & i manu ay
 mese reliqas colligebat. Descen

debant alij saturati: accidebat
alij saturandi. Sic mansuetudine
feritas animi: in opatione virtuti.
Delectatio namq; illo tal erat i hi
lantate caroy: sic de beato iob le
gim9. qm no cadebat lux vultu
ei i tra: q; nimis i tanta gra
uitate vultu tene' hucuerat:
ut nuq; iceptibili leticia resolu
ret: h' q; ien' suq; hilanore se pre
sentib; exhibet. certa sp hor causa
utilitatis eoy hor facit. Ita i h' r
scis religiosa grauitate distret
i oib; no vanitat iactancia hor
vel dissolucione agebat: si ut dei
on' daret collata sibi gra. 2 ad ei
amore ac fide qui mirabil in
scis suis suos suos mult' mod'
solari 2 mirificare dignat' su
oy corda excitarent: 2 illi sui
tuti se p'pensius macparent.

*Qualit' scs Remigij cecū pos
sessu a demone curauit. Ca. vi.*

Accidit quoda tpe. cu
pastorali sollicita ex mo
re prochiis circuiret. ut si neg
ligent' aliq; i diuinis cultib;
agetur. fidel' xpi suis agnosceret:
et ut bon9 agricola q; inculta
erant ad bone opacois fruis pfe
rendos extoleret: ad vici cui vo
cabulu est calnuac' puenit
Vbi dicit quida cecus iteru alla
tpm occultatis se deonis iua
sione possessus ab eo op'e miseric
postulasset: qm ante spsi' tra

vici p'ncipia occultari no potuit
Frat ei illius gnus de q; i qua
dicit: q; no exat nisi i oroe et
icui: cepit q; dudu capt9 fuerat
deonis i festaco'e id' ceo corpis
operaco'e torq; i. Tunc btus Remi
gius i oroe q; sp' aro ad dny iux
debat. corpe qd' iuunus 2 bonoz
opm exatio iressant affinebat
se huilit' in tra p'strauit: (statimq;
lume' p'ustinu' ceni ocul' reddidit
2 ab eo peste imudi sp' effugiat
a ne ultra cu vxate p'sumeret
i noie xpi p'cepit: opeq; vict9
petita paupi tribuit. Di' effu
bil' gra' pietat': a quo du' s'ona
sola petu' triplex remediū oba
tiet. Victu pauit egenū: mi
nerauit visu cecatu: reddidit lib
tati captiuū. Atq; ita vigit p
hoc i signe mystiū scē tuitatis:
ut tu appuit vni' i paupe. hntas
se on' daret i salute. *Qualit'
de puo liquore vini redidit
fecit in vase. Caplm. vii.*
Erat hic p'sul btissim' in
thoy cura in exteroz
occupatione no minues: 2 exti
oz puidencia in itioz sollicitu
dine no relinq; e. Su' g' cūus
prochia sollicitudine pastoral
trāsiret p' qnda episcopi villa cui
vocabulu est tudimac'. aspexit
messores messe serates: accedens
ad eos cu' vbo p'dicatoris exhortat

eos dando cibū & potū in solacio
 laboris. Et dū her agitur: acci-
 dit sobrinā illi noīe celsa deo sa-
 cratā p̄ inde trāsire: & villā sue p̄-
 tatis noīe celsi adire. Sūc cū
 agnouit s̄m̄ remigū iuxta tra-
 s̄m̄ suā viā esse. venit ad eū. et
 benignē ut par erat ab illo suscep-
 ta petiit eūdem s̄m̄ vix ut vna
 cū illa domū suā quo ibat dig-
 nit̄ adire. Isdem vir sc̄us ut erat
 p̄stabil̄ sup̄ iust̄ petitoribz: ipsi
 sobrine sue postulato assensū
 dedit. Et cū p̄ter ad domū p̄-
 missent. & int̄ familiaria & sp̄ua
 colloq̄a habeat: venit m̄st̄
 ip̄suo celsē ad auriculā eius
 dicens. q̄ villicus ei vinū qd̄ in
 eadē villa fuerat reditū iā ha-
 bebāt. excepta puula q̄ntitate
 quā p̄ saluādo vasculo resuauit.
 Quī vultū sc̄us remigū vidēs
 rubore p̄fusu: interrogauit q̄ ei
 s̄m̄ m̄st̄ i auriculā dixit. Que
 illi p̄mptē r̄ndit: qm̄ nō tm̄ p̄
 eo de ip̄so m̄cio redidat. q̄ntū
 p̄ eis q̄ cū eo aduenerāt. Ignita
 v̄o causa: bt̄us remigū hilarī
 vultu solatus est eā dicens. Phac-
 te filia noli trīstari. Dabit ei
 idē dñs largitate pietat̄ sue so-
 luti solacio: q̄ p̄ p̄pheta suū se
 timētibz n̄l deesse p̄misit. Et
 dicit eadē sobrine sue audietibz
 ill̄ q̄ aderat. ut alia illa curaret:

ipse at̄ vellet iterū hortū & viti-
 dariū atq; domos illi curare
 & vide q̄ illi illa manet: et sic de
 industria p̄us alia diues. p̄uēit
 usq; ad ostiū cellarū. Et intro-
 gans q̄ in illo tecto habet: int̄-
 m̄ster cellarū esse. Isdē at̄ vir
 sc̄us dicit se illuc itroue velle.
 Qui cū nemo audet trādicere:
 interrogauit cellarū si habet in
 aliquo de ip̄s vascul̄ vel aliqd̄
 vini designato vasculo i quo a-
 liqd̄ vini remaserat. dicit. Claude
 ostiū & sta de ipsa p̄te usq; dū ego
 reuertar ad te. Et p̄genō ad altera
 fronte vasculi q̄ erat secus p̄iete
 fecit cruce sup̄ idē vasculū quod
 erat nō modice q̄ntit̄. & genua
 flectens ad orōem orauit diuinā.
 Et cepit vinū p̄ forame sup̄ius
 p̄ qd̄ eadē vasculo iusu fuerat
 a deo redudare: ut sup̄ pauime-
 tu ip̄suo dom̄ largit̄ r̄ndat̄.
 Et vno sc̄o adh̄ r̄cubente i orōe:
 cellarū timore p̄ulsq; exclāuit
 dicens. In noīe xpi. q̄ vniq; tale
 vidit. Qd̄ n̄ audiss̄: s̄c̄ remigū
 fixit ab orōe. & p̄cepit illi ut ne-
 mini hoc idicaret: s̄ dicit dñe sue
 m̄st̄ris i petratū vniū se habe-
 vnde m̄strare valent. Sc̄us v̄o
 dñi rediens ad p̄fata sobrinā suā
 solatus ē eā dicens. filia noli cō-
 trīstari. s̄ spera i dño. & fac doitate:
 & p̄stans i diuicijs ei. Habes

nunc vinu: letem: et extem: i dno
Qd fcm cu ipsa: et hoies a p cellera
rui ignouissent. qa ut scriptu est
opa dñi narrare honoufici est:
Dixit cu sobrina sua. Nunc ignou
scē pater. qa dīna īspiracōe adhar
domū hodie te vocau: ptea te de
hac villa: et eccliam tua petuo hēde
facia. Et pncipalit ipsa villā ad
remensē tradidit ecclā: et eidē sco
plūi idē cartā et vestitura scdm
more legālē fecit. **Qualiter**

**ciuitatē remoy flagratā p de
monē ab incendio liberat. viii.**

Quia vero huāni gnūs ad
quisitū. nō desinit oste
de nocēdo malignitatis sue potētia:
īmissione sua surgētib; subito
flāmarū globis atātem remoy
succēdit. et nimia vastacōe obor
ta iā fere pte tēā fauill' extūtib;
detrematio partu. Nūpserat: et qd
residuu erat vitrix flāma labē
bat. Cui vti nūcius. cū ad bāsi
remigy atūbitis pueniss' audiu:
alico ad orōem. ī basilica bñ mica
sū vrbis remoy pōh sic et mris. nā
ibi tūc morabat se pstrauit. Et
īgens ab orōe: suspicōs in celū in
sternuit et dixit. Deus dō mō: ad glo
bori mee. Et dato cursu p grad
in ipsā ecclā: petris ppositos ciui
tate petijt: in qbz petris ac si sup
molle lutū īpressa ei; fuerit veta
tia. q hodie ibi ad mēoria dñi
miraculi demonstrant: et sic cele

ti velocitate cūdit. atz igni se
opposuit. Statimq; extensa dexte
ītra ignē: cū īuocacōe noīs xpī
signū scē crucis fecit: et tōm illo
icēndū velut quodā reatu cog
nito fructa: et cōsa atq; ī se reu
sa vtrū. cepit an vni dei pma
fuge. Qd vni dei sp īscābat: et ī
ignē et ea q adh erant residua. nō
signo scē cruc: et īuocacōe xpī se
opponēbat: sicut tōm flāmarū
globū an se fugientē. p patēte
portā sic ei tūc tpus vocabat. qa
portis alijs clausis ob ciuitatis
custodiā p excūctū et ītroctū
īmoditate ī die ptebat. dīna po
tētia expulit. et alia portā ad hoc
officiū deputata pfata portam
clausit: ut nūq; ab aliq; apiret
cū ītīmīnacōe vindictē q illa
psūmet apire phibuit: sic et iosep
īpūctat; et ultione de eo q mu
ros iherico dei vtrū deictos de
nuo restauraret. Post quos da
vō ānos ciuis qdā noīe ferrinē
secus illa portā manēs pūsi
ī materia q eadē portā obstacula
fuerat ferit: p que simū suc cur
tis eyceret. Quē mox tāta est
vīdicta secuta: ut nō homo nō
petus clade supueniēte ī eadē
domo remāserit. In q miraclo
oib; grā dei declarauit. q vni de
plen' fide. plen' igne dñi amo
ris caluit: q seūciā tāte idig
nacōis meritis scīs eūct ex

pulit: et extinxit. In eo et q̄ i fili
abz: aus ipressa vestigia. et bti
petri i elemeto stabili solidi
spessi iussione dñi extitit: licet
diuise modo nō tr̄ diuisa fide ac
qm̄ opatione xpi aspiciant. Na
i veteribz legim⁹ hystorijs. q̄
i sc̄a ciuitate iherlm̄ suat lapis
durissim⁹ i quo monstrat̄ pia
redemptoris vestigia. qm̄ an̄ py
lati iudice i stitit: cui⁹ cordi
suro duriori exigentibz: culpis
verba ip̄mi nequerūt. Et filiabz
ipressis vestigijs sui sui remi
q̄ i tra malicia dya^l au^l me
bz: p̄lati extitit pugnatum dig
nat⁹ est demonstrare: q̄ dedit ei
sic discipul⁹ sine p̄tate calcadi
sup̄ oem̄ b̄tute iimici.

*Qualit̄ puellā obsessam li
berauit. Capitulum . ix .*

Quedā puella ab urbe tho
losa p̄dars orta natalibz:
ab infancia maligni sp̄s tenebat
obsidione captiua. Quā cū tene
ro amore diligent genitores: ad
s̄a petri sepulchry i romana urbe
cū plima multitudine i multa deu
otione dixerūt. In eisdē nāq̄ tūc
p̄tibz erat vir vite v̄nabil⁹ gr̄a et
noie benedicti plimis effulgens
v̄tutibz. Cui⁹ famā audientes ip
sius puelle p̄ntes: ad eūdē dei sui
illā p̄dixerūt. Q̄ multis ianuis
et orōibz p̄ ipsi emudacōe laboras:
dñi potentia studuit exorare.

Quā cū nulla potuiss̄ m̄t̄shoe
purgare. multis i validissimis
exorcismis callidus demon ad
iurata: hoc m̄su tandē reddidit
q̄ nūq̄ nisi b̄tissimi remigij at̄st̄
orōibz possit expelli. Tūc p̄ntes
ei⁹ cū ipsi i viri dei b̄ndicti lris
remoz ciuitate adire ceperūt. Et
qm̄ apd̄ alancū regē gothoz q̄
i tholosana ciuitate sedē suā i st̄
tuit i vna cū regno gothico mag
nā p̄tē galliaz sibi obtinuit: p̄
dicte puelle p̄ntes valde honorati
ac fauiliates. i ut ferebat ei carne
p̄niq̄ cū lris ac legatis ipsi⁹ ad
b̄tm̄ remigij p̄ emudacōe p̄dicte
puelle remis p̄dixerūt. B̄tus at̄
remigius cū diuina reluctacōe
senō esse ad b̄m̄ opus dignū asseret
i vsueta p̄nā repugnaret: p̄tibz e
p̄li supplicatis euit⁹ ut ocoem̄ p̄
ipsa effunderet i p̄nti lacrimis
i dolet. Tūc meritis sc̄at⁹ armat⁹
vbi p̄cepit ip̄io ut iiquus p̄do p̄ qd̄
i gress⁹ fuerat discedet: i xpi famulā
relaxaret. Itaq̄ cū nimio vomitu
i obsceno fetore p̄ os quo i trauit eḡisse.
S̄ paulo post discedete pot̄ h̄re s̄b
ipsius tū hore spacio diu i nimio la
bore fessa nutaret. vite calore decep
ta sp̄m̄ salutis amisit. Iterat⁹ ḡ
p̄tibz supplicatiū turba p̄t̄rit
ad medicū. Vir at̄ sc̄is se acculat
potius p̄nasse fua n̄ q̄ sanitatē
p̄m̄i iudulisse: i extitisse homi
nā dyreū nō iudulisse remedij.

Ad basilicā igitur sancti Iohannis baptiste
ubi corpus hiebat exanime populi ob
tentis deprecatoe regreditur: ibique sanctus
remigius cum lacrimis ad pauperes
sanctorum in oratione persistit: et reliquos
ut ita faceret adhortatur. Et effusus
lacrimarum ibi resurgens suscitavit
mortuam: quam prius sanavit ego
ta. Apprehendens namque manum eius
dixit. Puella in nomine domini nostri ihesu
christi surge. Que mortuam integra
columnate sic ipsa postea facta
est: ab ipsis ihesu clausis fuerit:
et ad ipsam felicitate remeavit.

*Qualiter apullas vacuas oleo
exorazato chrismate. p orationem
repleti fuerit. Caplm deimiu.*

Omnis cum quidam egrotus
familie non ignobilis. nec
dum baptizatus. se a sancto remigio visi
tari postularet: et iam velut in ul
timo spiritu positus crede se fatetur.
et baptizari deposceret egrotus abrenu
ciante. et benedicto fonte sancto remigio
a patre loci illius exorazatu oleum
et chrisma quasiuit. quod simplex oleum se
habeat. si oleum exorazatum et chrisma
in apullis in quibus fuerit penitus de
ferisse videtur. Scitis autem remigius
ipsas apullas sibi affari precepit:
quod vacuas se altare misit. et se in
oratione persistit. Surgens igitur ab
oratione. apullam in qua breuis habebat
olei exorazati. et altarem apullam
in qua breuis videtur: sacri chris
matum plenas invenit: sicut in istis

ante abrenunciaverat. post
abrenunciationem oleo exorazato
punctis: demum baptizatus. sac
traditione: et chrisma chrismate sac
linuit: quod mox aie sanitate sus
cepta etiam corporis sanitate pme
*De adventu francoꝝ et
germaniarum et ceteris miraculis. Ca. ij.*

Dum gentes francoꝝ ut
hystorie produnt. de troya
civitate impugnantibus: et expug
nantibus grecis. cum finem per in yta
lia periret: post eorum videlicet in mu
lia in finitimas panonice partes sec
meotidas paludes pervenerunt:
ibique civitate advenientes edificata
verunt quam ob suam memoriam. sicut
brua vocaverunt. In qua multum am
bitauerunt: et in gentem magnam usque
ad tpa valetiniani imperatoris ve
nerunt. Et ita sibi principibus ci
vitatibus iuxta morem gentis sibi
succedentibus. per lotrigiam regionem
gallie a castello dispygo in quo
dum habitaverunt. ad belgice provin
cie tornacum atque cameracum civi
tates aggressi sunt. Inde usque ad
summam fluminis parte belgice provincie
occupaverunt: ubi plurimum temporibus
degerunt. sub glodione. et merou
ueo rege: a cuius celeberrimo non
franci vocati sunt merovingi:
sicut a valetiniano imperatore. atque
lingua vocati sunt frangi hoc est
feroces. Cui meroueo in principatu
successit childebricus: qui de

balma regina thoringoz habu'
 filiu clodoueu. q' fuit rex magn'
 si' omēs ante se reges francoz
 pugnator bellicosissim' atq'
 egregius. In ill' t'pib; cepit su'
 ci aggrina ciuitate sup renu.
 qua' colonia vocauer. & creuens
 citate sup mosella. q' ab humis
 atra diruta & afflictu fuerat
 succedentes cepit. In illo t'pe i'
 his ptib; circa renu usq; ligeri
 flumi habitabant romani: q'z
 princeps erat egidius. Ultra li'
 gra at dnabant gothi: quoz
 princeps erat alaric'. Burgu'
 diones q'z arriani ut & gothi
 habitabant iux' rhodanu flumi
 usq; ad citatem lugdunū. et ei
 fines vrbes: q'z princeps erat
 gundebaudus. Eo t'pe mortu'
 ē egidius: & successit i' p'ncipa
 tu romanoz q' habitabat i' gally'
 fili' a' syagrius. Mortuo at
 childeuco. q' aurelianis & a'de
 gani' citates cū suo exercitu fra'
 nco occupauit atq; vastauit:
 clodou' filius ei' sagacit' fra'
 coz regnu' suscepit. Anno qn'
 to clodoueo regnate. syagri'
 fili' egidij dux rōnoz q' in gal
 lyo habitabant. i' suessionis cita
 te qua' p'z eius tenuerat reside
 bar: sup que' chlodou' cū
 hoste aduenit atq; deuicit: q'
 p' ab alarico rege apd' que' m

tholosa fugiens clodoueu alaydu
 habitauit. sibi t'nsmissu' recepit
 locudi p'ceptu. & oia q' illi' fuit
 sue potestati s'begit. Eo t'pe milite'
 ecclie a clodouei exercitu depredate
 fuit. Erat at sic' et rex illoz fana
 tic' & pagani: attē audientes mi
 racula q' fiebat p' b'm remigiu'
 reuebant ei. & licet pagani dili
 gebat illū in quo celest' grē lux
 splendebat. Erat ei scūs remigiu'
 vir sapiēs atq; scissim' egregius
 rethoric'. p'dam' i' v'itib; tra
 situ at rex facēs secus citate remoz
 p' via que usq; hodie p'p' barbaroz
 p'ca iter barbarica nūcupat' no
 luit i' eandē ciuitate intrare:
 ne ab exercitu suo aliqd' mali ibi
 fiet. Sine voluntate at & scū ipi'
 ps q'dam' ex'it' i' disciplinatu'.
 qm' nō erat p'tas t'p'alis i'habi
 tantu' que eis resisteret: eandē
 ciuitate intrauit. & q'da' orna
 mēta & sacra vasa idē rapiētes
 ut p'dones solent asportauerunt:
 iter q' v'reū m're magnitudis
 & pulchritudis rapiētes tulerunt
 Scūs at remigius missos suos
 ad regē clodoueu direxit: deprecās
 ut si aliud de sacris vasis ecclie
 recipere nō meretur: vel illū vi
 ceū missis suis redde' iubet. Her
 audiens rex ait ad missos ecclie
 siasticos. Sequimini me usq; sues
 sionis ciuitate. q' ibi veta q' acq'
 sita sūt diu'deda erūt: cū michi

vicus ille i p[ro]p[ri]a deuonant. q[ui] e[st]
postulat adiplebo. Venies igit[ur]
suessionis citate: orta q[ui] aspor
tata vel acq[ui]sita fuerat: rogat
affi i mediu[m]. Cui[us] o[mn]ia in p[ri]ncip[ali]
reg[is] uent allata: dixit. Rogo vos
o fortissi pugtores ut m[er]e dare ista
vicu[m] no[n] negetis. Hoc regi dice
te illi franca q[ui] bono a[n]o fuerit
aut. O[mn]ia q[ui] cernis glose rex tu
a sut: 2 nos dno sum[us] sbiecti.
qd' si bonu[m] uidet hoc fur: nullu[m]
a tue p[ro]p[ri]ati resiste audeat. Su
hic illi b[er]n[ard]e dixisset: vn[de] fr[an]c[us]
leuis cu[m] vocacione eleuata bi
pene q[ui] alio no[m]i[n]e de fran[ci]sca. ^{et helbaud}
p[ro]ussit vicu[m] illu[m] dice[n]s. Tu n[on]
hic accipies rex: n[isi] qd' tibi fors
vera donauerit. Obstupefactis
oib[us]: rex iunna sua patient[er] suf
ferens. acceptu[m] vicu[m] nuncio et
cl[er]icalico reddidit: suans ma
i corde abscondit. Transacto a
no clodou[er] rex ut om[n]i[um] armor[um]
nitore uidet: o[mn]i[um] exercitu[m] iussit cu[m]
armor[um] apparatu venire sed[em] more
i cap[itu]lo martis. At rex ubi detu[m] ex
ritu[m] creauit. venit ad ho[m]i[n]e[m] illu[m]
q[ui] vicu[m] p[ro]p[ri]o a[n]o cu[m] bipene
p[ro]cusserrat. 2 aud ad eu[m]. Nullus
hic ta[m] inculta 2 sordida arma h[ab]et
sic tu habes: q[ui] neq[ue] d[omi]nus neq[ue]
l[ati]ca neq[ue] bipenis e[st] util[is]. Acce
pit at[er] fran[ci]sca eius q[ui] vocatur
bipenis: 2 p[ro]iecit i tra[m]. Cu[m] at ille

se inclinasset ea recolligere: rex sta
ti eleuata manu fran[ci]sca sua
i caput eius defixit. 2 ait. Sic tu
i suessionis ciuitate sup[er]iore a[n]o
i v[er]o illo fecisti. sic 2 facio t[ibi]. q[ui]e
tuos illo exercitu[m] rex de ip[s]o cap[itu]
iussit ad p[ro]p[ri]a i pace discede. Ora
dis at[er] timor 2 pauor p[ro] hac causa
i franco[rum] ip[s]o stetit.

**Qualit[er] clodou[er] in vxore dunt
rotulde filia reg[is] burgundie m[ar]
anissima 2 de bell[is] ay. Ca. xij.**

Clodou[er] decimo a[n]o regni
sui amoto exercitu[m] si tun
gia subiugauit. Inde gudebal
di reg[is] burgundionu[m] nepte[m] filia[m]
videl[icet] fr[atr]is sui chilperici que[m] gla
dio interfecerat no[m]i[n]e rothilda. p[ro]
p[ri]a satis puella 2 ve[ra] xamissia
intuente aureliano p[ro]silio
se legataro suo nutu dino m[ar]
duge sup[er]sit. In dieb[us] ill[is] dilata
rex regnu[m] suu[m] usq[ue] sequana[m] et
ligeri: accepitq[ue] aureliano cast[ro]
milibundese. qd' in ducatu[m] obti
nuit. Dep[er]it deniq[ue] ac pepit ro
thildis filiu[m]: que[m] cu[m] sacro bap
tismate p[ro]ferri uellet: rex no[n]
acq[ui]escebat ei. Herdu[m] e[st] credebat
i d[omi]n[u]s deu[m] celi. Regina v[er]o cotidie
illi p[ro]dicabat eu[m]: at illa no[n] debet
ea[m] audire. Interea regina p[ro]p[ri]a
filiu[m] ad baptismu[m] 2 ornat[is] et[er]nas
velis atq[ue] cortinis: ut regis cor
ad credendu[m] p[ro]p[ri]geret. Bap
tismus e[st] puer que[m] ingominu[m]

vocavit. quique in albis discessit.
 Unde rex nimis struat reputa-
 bat regine. in epistola dicens ad ea.
 quia si in nomine deorum meorum puer de-
 dicatus fuisset. utique in columnis du-
 bus. quia vero in nomine dei tui bap-
 tizatus est. vivit non potuit. Regi-
 na vero dicebat. Deo gratias ago quod
 me non duxit indigna. et de utero
 meo progenitum in regno suo
 recipere sit dignatus. Ego autem nullum
 dolorem in corde meo pro hac causa
 retineo. Postea vero genuit filium
 illum quem in baptismo chlodovigum
 vocavit. Et hic cum egrotare ce-
 pisset. dicit rex. Non potest aliud nisi
 ut de isto sic fiat quomodo fuit de herede
 eius. ut baptizatus in nomine christi va-
 cato moriatur. Sed orante regina et
 domini misericordia precante. recepit
 sanitate. Regina quod non cessabat
 regi predicare. ut deus vero coleretur.
 et idola que colebat vana delinquerent.
 si nullo modo animo ad credendum
 poterat moveri donec tandem a
 liquo bellum contra alamannos suc-
 cedere movetur. in quo impulsus est
 deus confiteri. quem ante negaverat.
 Qualiter clodovig rex dicitur
 et per brennium baptizatus. *xxm.*
Factum est autem bellantibus
 inter se francorum scilicet exercitu et
 alemannis atque siveis. ut clodo-
 vigi exercitum in cornu. Aure-
 lianum vero siveanum a se retinens
 regi ait. Domine mi rex. crede modo

deum celi quem domina mea regina pro-
 dicat esse filium dei vivi. et dabit tibi
 ipse rex regni et deus celi ac tere vic-
 toriam. Ille vero elevatus in celum omni-
 bus motus in lacrimis ait. In christo quod
 vocatidis regina mea predicat esse
 filium dei vivi qui subveniens in tribulatione
 et dabis auxilium in te sperantibus. tunc
 adiutorium devotus postulo. ut si mihi
 victoriam super hos hostes dederis. et ex-
 ceptus fueris illa virtute quam de te
 populi predicant. credam tibi. et in nomine tuo bap-
 tizabor. Invoctavi enim deos meos.
 et ut exprobat elogati sunt ab auxilio
 meo. Unde credo nulla placeat eos
 esse precatos. qui sibi credentibus non suc-
 curunt. Te vero deum invocato ac dominum. et
 te crede desidero. tamen ut liberi ad
 adiutorem meum. Cumque heri orans
 clamaret. aliam manu in fugam lapsi
 targa dederunt. et videntes regem suum
 interfectum clodovigem precati se subdidit
 dicentes. Quare precamur domine rex. ne
 peccant plus populi. iam tu sumus.
 Tunc iussit rex imminente plaga
 cessare. et alemannos cepit. ipseque
 ac tunc eorum sub iugo tributario co-
 stituit. sicque facta victoria reversus
 est in franciam ad regnum suum. et nar-
 ravit ei quod per invocationem nominis ihesu
 christi victoriam meruit obtinere. Acta
 sunt heri anno quod dicitur clodovigis ipse.
 Tunc regina ut impletur deum apostoli
 saluabitur viri fideles per multum fideles
 vocavit sanctum brennium vel brennium
 antistitem. deprecans eum ut regi sa-

lucis via predicaret. Quae scis sac-
dos p multa salutans vite doctrina
ad baptismum venire predicabat. Et ille
ait. Libent te audiam p bnfic: sed
vnu restat. qa pps q me sequit non
vult deos suos relinqre. Ad a at ad
hortari eos: iuxta vbu tuu. Et vrens
rex ad pplm. cepit hortari eos ut in
dei q cis victoria dedeat credant: qm
dy illoz i tribloē sua nil eis pdesse
potuerit. Adclamauerit at omes
pauete mra a potētia. Mortales
deos relinqm gloriose rex: 2 rex
dei i mortale que remigi pdicat
cred pati sum. Adclamauerit h sco
remigio. Ille q gaudio magno re-
pletus. regē 2 pplm qat dyabolo
2 opibz ac pōpis ei abrenūciare 2
i dei crede debent. aptis 2 breuibz
vbis instruit. Et qa die scti pasche
imnebat: ien sctoz ranoz vsue-
tudine eis idixit. Die vo passionis
dri. que pasceuen usq etra hca
vocat. pudie scti anq baptismi gras
vix 2 pps ei pceptum erat: ai sco
remigi 2 vnabili diux regē dōtil-
dis pgris 2 ppli eius salute. i oroe
pnoctaret: epē in domo an alta-
re sctē marie mltas lacruas effu-
dens. 2 regina i oratorio scti petri
iuxta domu regā explata oroe
pōtifex ad vbu regū cubiculi
pulsatur accessit. ut videlz p alta-
siletia noctis alye curis regi ab-
soluto liberius dmitteret sacra
mysteria vbi. Que ostijs aptis

cubiculari regē reuēter suscipuit:
2 ai honore debito usq ad penetralia
regē iroducit. S; et rex alacriter
ei obuia p siluit: cuiq aplens ai
pso vnabili iuxta i oratorio dōtil-
simi aploz pncipis petri. qd ut dicit
cubiculo regē iugui erat pressit.
Cuiq illi tres pōtifex scti 2 rex atq
regina dispositi sedelbz sedissent:
cristantibz qbusda clero q ai pō-
tifex venerat 2 sacularibz regē et
regine. 2 scis p siluit regē monitis
qstruet salutaribz: ac euāgelicū di-
cyplicū ibueret: ad firmanda
ve fidei pdicatioz p scti depmpta
pōtifex: etiā visibili dōs onde
voluit qd fidelibz vctis pmissit: ubi
sūt duo vel tres congregati in vno mo-
ibi sū in medio eoz 2 repete lut-
ta copiosa replent eoz. ut clar-
tate sol euicat: 2 ai luce vox pō-
tifex audita dicit. pax vob ego sū no-
lite time. Manete i dilcoe mea.
Et post hec vba lux q adueniat re-
cessit: 2 i credibil suauitat odor
i eadē domo remasit. ut patenti-
on detur illi autore luc 2 pax
atq suauitat venisse. que memo-
eoz q aderat pōtifex epm p silgoze
lumis timore p silsi intuari va-
luerit. Tantaq claritat glā
pōtifex scti p siluit: ut splendor
ex eo pcedens plus aspiciat do-
mū in q sedebat reddiderit. q lux
naq luā ibidē lucētia. Rex
itaq ac regina pedibz se sa sacra

dono p[ro]sternit: et cu[m] magno pauore
 ac gemitu solacoem ei[us] requirit.
 et q[ui] sibi ad utilitate[m] atq[ue] salute[m]
 p[ro]p[ri]os e[ss]e agendu[m] cu[m] magna ex
 petuit deuocoe: pati audire et ope
 reple[re] q[ui] a s[an]cto p[ro]pheta discunt. Sa
 lum q[uo]d eos ext[er]ius p[ro]fudit: ena
 ietius illu[m]inauit. Cui[us] sc[ilicet] vir
 eos sufficient[er] instruxit: p[ro]pheta
 reple[re] sp[iritu] d[omi]ni q[ui] eis v[er]i semini
 eor[um] e[ss]e t[em]p[or]a erit p[ro]dit: q[ui] se
 successura eor[um] postitas igni cet
 nobilissime p[ro]pagatura atq[ue] gub[er]nata
 natura a s[an]cto etiam s[ub]limata
 o[mn]i[um] romana dignitate regnoq[ue]
 potitura. et victorias de aliis ge
 t[er]m[in]u[m] incurs[ur]a adeptura: nisi forte
 abono deg[er]antes v[er]a veritatis
 reliquunt: et diuisos fuerit v[er]a se
 cuti a s[an]cto. q[ui] negligi solet etia
 stica disciplina et deus offendi. ac
 phor regna solent s[er]uati. atq[ue]
 dege[n]te in gente m[er]it[er]i. Int[er]
 e[ss]e v[er]a ad baptisteriu[m] a domo
 regia p[ro]parat: velisq[ue] ac cortinis
 depictis ex utruq[ue] p[ar]te p[ro]tendit:
 et desup[er] adu[er]s[us]at. Platea starnit
 etia[m] p[ro]ponit baptisteriu[m]: balsa
 mo et cet[er]is odorament[is] sp[er]git.
 Taleq[ue] gram d[omi]ni s[er]uim[us] in s[er]uabat
 i p[ro]p[ri]o: ut estimaret se p[ro]p[ri]o odo
 rib[us] refoueri. Sicq[ue] p[re]cedentib[us] sa
 nosas etia[m] gelis et crucib[us] cu[m] v[er]
 nis et cat[er]is sp[irit]ualib[us] atq[ue] letayis.
 s[an]ctus p[ro]pheta manu tenes reg[is] a
 dono regia p[ro]git ad baptisteriu[m]
 s[er]uante regina et p[ro]p[ri]o. Du[m] at[er] s[er]

p[ro]gent: rex interrogauit ep[iscopu]m dices
 Patrone est hoc regnu[m] dei q[uo]d mi
 p[ro]mittis. Cui ep[iscopu]s. Non e[st] hoc in q[ui]
 illud regnu[m]: sed uic[em] v[er]e p[ro] qua ve
 nit ad illud. Qui vero p[ro]uenisset ad
 baptisteriu[m] et d[omi]ni q[ui] christina se
 rebat a p[ro]p[ri]o et interceptus: ut ad
 fonte[m] venire nequerit. S[an]ctificato
 at fonte nutu d[omi]ni christina dehit.
 Et q[ui]a p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. ulli no[n] pa
 tebat egress[us] etia[m] vel ingress[us]: s[an]ctus
 p[ro]pheta fer[ens] ocul[is] ac manib[us] extensis
 i celu[m]. cepit tacite orare cu[m] lacryis
 et ete subito colu[m]ba n[un]c r[ati]o di
 or attulit a p[ro]p[ri]o in rostro ch[ri]s
 mato s[an]cto repleta: cui[us] odore miri
 fico sup[er] omnes odores q[ui] an[te] i hap
 tisterio senserat omnes q[ui] ad orat
 iet[er]i mabili suauitate repleti su[n]t.
 Accipite at[er] s[an]cto p[ro]pheta ipsa a
 pulla: spes colube disparuit. De
 quo crismate fudit ep[iscopu]s in fonte
 sacra[n]ti. Viso at[er] rex tanto mirado
 abnegat d[omi]ni p[ro]p[ri]o et opib[us] ei[us].
 peccat se a s[an]cto p[ro]pheta d[omi]ni p[ro]p[ri]o.
 Procredit nou[us] d[omi]ni ad lauac[er]
 salutif[er]i: i quo delendi erit lep
 vetis morbi: obsequ[er]e b[ea]to remigio
 i quo ap[osto]lica doct[ri]na et v[er]tutu[m] gra
 alt[er] rep[er]itari videbat siluest[er]. In
 gress[us] at[er] in fonte vitale clodoueo:
 s[an]ctus ep[iscopu]s dixit ore fa[n]cto. cybis
 depone colla s[er]uaber. adora q[uo]d i
 cendisti. itende q[uo]d adorasti et p[re]
 ceptis salutari[bus] illi i[n]stituens
 hu[m]ili deuocoe venerari ecclesias

q̄s uq̄da p̄finitate itande suc
uent: ⁊ ydola q̄ in aſſiſ ſuis p̄ dō
adorare ſolebat: fidei ſu ardore ſuc
ceſſus deſcendendo itendet. Et ſic
poſt confeſſione orthodore fidei ad it̄
rogatione p̄tificis ſed; eccl̄ſiatic
more baptizatus ē trina merſioe
i noie ſc̄e ⁊ diuine ſicutat p̄s
⁊ filij ⁊ ſp̄ſſi: ⁊ ſuſceptus ab ipſo
p̄tifice de ſc̄o fonte puncty ē ſacro
chr̄ſmate cū ſigno cruc̄ dñi m̄
ihu xpi. Baptizant̄ at̄ de ex̄itu
ei t̄na milia uiroz ex̄cept̄ puul
⁊ muliebz: ⁊ ſorores ei ⁊ abboſ ſc̄o
⁊ landehildis ⁊ ſc̄m̄ eſt magnū
gaudiū in illa die agel ⁊ hoibz.
Multi deniq; de francoz ex̄itu
necdit̄ ad fidē dñi. cū reḡ pente
raginario ultra ſūnam fluuiū
aliq; diu degerūt: donec xpi gr̄a
coopante gl̄oſis t̄p̄h̄is eundē
raginariū flagrans t̄p̄itudinē
iſeruentē vincitū a franco ſibi
traditū rex clodouey occidit: ⁊ oēs
francoz p̄lm̄ p̄ bh̄n̄ remigū ad
fidē dñi ⁊ baptizari obtinuit.

*Qualē ſc̄o Remigū de bonis ſi
a rege traditis ep̄ſcopatū lau
dunenſe inſtituit et genebandū
ep̄m̄ eidē preſert. Ca. xiii.*

Baptizatus at̄ rex cū gr̄e
it̄gra. pl̄imas poſſeſſio
nes p̄ diuſas puūtas ſc̄o remigio
tū ipſe q̄; franca potētes dederūt:
q̄s ipſe p̄ diuſas eccl̄as tradidit.
ne franca eū reḡ t̄palū cupidū

eſſe: ⁊ ob id ad r̄anitate eos d̄cas
ſe putaret. ⁊ fidē xpi ac ſc̄m̄ ſac̄
donū vilipendit. De quibz rebz
i ouentalibz francoz p̄tibz peten
tibz traditoribz poratione q̄nda
ep̄ſcopio remeſi adauat. ⁊ de
his q̄ in remeſi puūta illi fuerat
tradite nō modica p̄te eccl̄e ſc̄e
manē i caſtro laudunenſi claua
ti remenſis prochie ubi mit̄
fuerat tradidit: ubiq; genebau
dū p̄z carne noble ⁊ t̄a in ſc̄o
turis ſas. q̄ ⁊ in ſc̄laribz l̄is au
ditū. q̄ redicta vxore nepte ſc̄a
remigū religioſā vitā expet̄at
ep̄m̄ ordinauit ⁊ prochia ipſi
comitatū laudunenſi p̄ſato caſt̄
ſubiecit. ⁊ genebau dū pluſq;
nate erat. de at̄tracta vita et
gradus ſblimitate iſideb. cū
debuerit cogitare. q̄a nec dauid
ſanctior. nec ſalōe ſapientior eſt
q̄ muliez delinim̄ p̄litati
ſūt: itante ſuā vxore quā reli
ques mutauerat ⁊ ſorore q̄
p̄ iſtructōe ſalutari. frequē
ſe uſitari p̄miſit. oblit̄ ſeptuē
dicent. lapides ex̄trauat̄ aque
⁊ alluuiōne tra ſumit. rupis
tū ſſat̄ de loco ſuo. Vñ it̄git
ut crebre uſitacōes ⁊ blanda
freq̄tia mulieris colloq̄a. dū
vtra luxie mollit̄e cor ep̄i mol
luer̄. ⁊ q̄i rupe ſaxea de loco ſc̄a
tatis ad luxie magnameta t̄nſ
ſaret. ⁊ quid plura. ayuliet

cocepit: 2 post ptu madat epo
 filiu se pepisse. Genebadius
 ro iustus 2 dolens: nuncio dicit.
 Na latrocinio ut latec hoies
 qd deu late no potuit i cubili
 abscondo gnatus e. recte vocab
 latro: vñ tale nome ei iponat.
 Et qa culpa hoibz no inotuit.
 ne suspicio ide pcedet. si se a soli
 ta visita coe feia illa subtrahet:
 cepit ut a tea domu frequetare
 ep. Sicut son est. ut tecta hoibz
 culpa. 2 cordibz ta ep. qz facie tec
 tus luce ardoz. qm ut notu e
 quo mag' tegit' tectz mag' estu
 at ignis. dñi culpa pputus
 ep. post fletu ad culpa redyt.
 e oblit' e qd planxerat. cu extiguit'
 noluit qd p desideriu ardebat.
 iteravit ptez qd ugerat. Incipit
 qz iter mulier: et misso nuncio
 madavit epo se feiaz pepisse.
 qua iussit vocari vulpentina
 Na cur ea ita noari voluerat.
 q fraudes 2 significatōes i scrip
 turis ipsi aialis ignoscat. qe
 ad dolos ac vsuinas deceptoris
 dicit. 2 ad carnis petulatis ille
 abras retulit facile sat adutit.
 Tandē dno q btm petz respexit
 2 negatione amarissime fleuit
 respiciete: genebadius in se reus
 ad son remigiu misit. petens
 ut laudinu veniret: qz tales
 cause ibi emerferat. qe p se dif

finire no possi. Btus at remigij
 sic genebadius petyt laudinu
 puenit: 2 suscepty ai debita reue
 rentia. ac secreta cubituli petes
 genebadius inrogavit p qua
 causa illu vocauerit. Genebadius
 ro maxio fletu. 2 euulatu voles
 tolle stola de collo suo 2 pade ad
 pedes sa remigij: cu magna vir
 tute a beato remigio e detentz
 ne stola de collo suo tollet. Et post
 ip diu a' abo fleuerit. itellex' eat
 ei btus remigij genebadius ad
 misisse crime p quo stola veller
 deponere vix ai singultibz 2 lacryis
 genebadius p ordine oia retulit
 q amiserat. Sicut scus remigij
 vidēs stritu 2 pene despatu. blade
 solat' est dices q no tm doleret
 de admissio ab eo crimine. qntu q
 sic male sentiret de dñi bonitate
 cui sedz euangelica vitate. no est
 i possibile ome verdu. Et q de nlo
 ita fecit pumiqz pence in q oer
 pertauerit gra saluos fecit. nullu p
 tante ad se reusu no despat: q
 pctores sanguine suo redime venit
 Et ut erat doctiss' ac orator eloq
 tiss' testimonia de latitudine ste
 septure 2 exēpla penitētiū i vni
 colligens ad aiandū eū illi ppo
 su it. 2 exhortato pniar idixit.
 factaqz māsūcula ai lectulo i
 modū sepulchri 2 puissis fenestel
 lulis ac optorio q hodieqz manet

secus eorum sci iuliani genebau
du in ea reclusit: et deus ac prochy
ie ipsius ipm p septē ānos ut
p̄uā prochia gubnauit. et vna
diuitiam die remi. ap̄ laudunū
alterā celebrauit. In q̄ reclusi
one p̄uie q̄nte d̄t̄cōis ac d̄t̄nē
tie iſſde genebandy fuerit. diuina
m̄ia demonstra. Septē siquidem
āno i vigilia ante d̄ni. cū iſſde
genebandy i orōe p̄noctaret et
ſc̄p̄z deflēt: qm̄ iſ q̄ ad hoc ordi
naty fuerat. ut i illa die penite
ter d̄no reconciliaret: ipse ſuis
c̄nibz enq̄tibz. nec m̄ penitētes
i eccl̄ia mēbat: iſiſte: circa mediā
noctē venit āgelus d̄ni magna
cū luce ad eū in oratoriu ubi
p̄uie iacebat et ait. Genebande
exadite ſiue p̄be cōdes p̄uie tui re
migi: suscepitq; d̄no p̄uiaz tua
et dimiſſū est p̄ct̄s tui. Surge
et h̄c egredē: et facq; m̄ſteriy ep̄l
officiū: et reconcilia d̄no penitentes
de c̄nibz ſuis. Genebanda t̄m
m̄io t̄ore p̄uſſus: r̄ndē nil po
tuit. Tūc anḡl̄s d̄ni hortāb̄ eū
et ne timet̄ hortat̄ eū q̄ gaudet i
d̄ni m̄ſēdia ſi collata. Et aiā
dixit ad angelū. q̄ d̄o poſſū h̄c
egredi: q̄ d̄no et p̄ me remigi
clauē hui' oſt̄y ſc̄ri h̄z. qd̄ i ſi
ſillo ſuo ſignauit. Et angel̄s
ad eū. Ut nō dubites m̄q; me
a d̄no miſſū: ſicut patet t̄i celū.

ſic et oſt̄ū iſt̄o patebit: et ſtan
ſaluo ſignaculo ac ſc̄ri oſt̄ū
aptū est. Tūc genebandy mo
dū crucis ſe iactans i lumine
dixit. Ecce ſi ipse d̄ns ih̄c xpc
dignat̄ fuerit ad me p̄ct̄orem
venire. h̄c nō egrediar. niſi ille
veniat. q̄ me i eius noīe in hac
recluſione ſtatuit. Et ſtat̄ an
gel̄ d̄ni diſceſſit ad eū. Vt̄is
q̄ remigi i c̄p̄to q̄ retro ſede
ant eccl̄e ſc̄e marie remi p̄no
ctabat i orōe: et q̄ dormiens i ex
ceſſū est rapt̄: et vidit āgelū af
ſiſtente ſibi. q̄ h̄c oīa ſic dicta
et geſta fuerāt narrauit: et iuſſit
ut q̄ntorū laudunū petret
et genebandū ep̄l ſede reſtitu
eret. et corā ſe m̄ſteriy ep̄ale a
gere p̄ſuadet. mox ſc̄e remigi
nil dubitās cū ſūma celeritate
laudunū petit. et lumine oſt̄y
ſaluo ſigillo et ſc̄ri genebandū
iacente reppit. Quē tenſiō
bract̄is cū gaudio et lactis
laudans d̄ni m̄iaz elenauit
eū q; ſedi et officio ep̄ali veluti
āgelus d̄ni p̄cep̄at reſtituere
maturauit. et remi cū gaudio re
pedauit. Genebandū itaq; i ſti
tate et iuſticia poſtea oēs dies vi
te ſue p̄egit: p̄dicans d̄tis q̄nta
illi fecerit d̄ns. Quā p̄t̄ nemo
de ſua iuſticia ſide: et nemo de
m̄ſēdia diffide debet: q̄ tūc em̄

nemas pminet. qm petor sathat
 a abiecti erant. Neq; ei de qlita
 te nroꝝ opoz pndet celestiu me
 sura donoz: a m yto slo vnicu
 q; retribuut. qd meret. Obijt
 itaq; genethudꝝ i pace. scis dei
 dmiatus: tadnu i epatu viues
 ut ei successerit latro filius ei
 q; ipse scis. Istu vo ecce
 ne qsq; post aliau' rminis pl
 lica pniaꝝ clericatu accipiat
 vel ad clericatu redeat vl i cli
 catu maneat. no despatione
 indulgetie. si ingore factu est dis
 cipline: alioqn oia claues ecc
 datas dispu tab' de quib; dictu
 est. qaiq; soluent sup tra. aut
 soluti i celo. Na' r scis dauid
 decimib; mortifens egit pniaꝝ
 et m in honore suo pstatit. et bte
 petro post pniaꝝ negacionis ap'ls
 māsit. Sz no ideo supuacua pu
 tanda e' patz diligentia: q' ubi
 saluti nichil detrahebat. hu
 litati aliq; addiderit. quo sal
 tua' munret: opti aliquoz
 fictas pniaꝝ. ob affectatas ho
 noꝝ potetas. Cogit ei mltas
 inuere medicinas: multoz
 expimenta morboꝝ.

*Clodoueus sede sua in citate
 suessionis stituit. et p'ria sc'o
 Remigio dedit. Suplm. rmi.*

Qlodoueus rex sede sua in
 suessionis citate vnde sy
 agri expulerat stitues: delca

batur pniaꝝ a colloqo bti remigij
 Et q' villas qe sibi rex a franci in
 pago suessionico videlz ac laudun
 nesi dederut ut sup dictu est. ep
 copio laudunesi a alyb locis dei
 donauerat: no hebat i vicinita
 te ipsius citat' suessioꝝ nisi vna
 villa q' sc'o nicasio data fuerat.
 Unde suadete religiossa regina
 a petentib; locoꝝ i colis. q' multi
 pluib; renys erat grauati. ut ad
 regi deberat. ante remesi psoluent.
 rex sc'o remigio dcessit. ut qntu
 circuret du ipse meridie qeseret
 totu illi donaret. Scis at remi
 gius p fines q' manifestusse pa
 rent ygens: signa sui itineris
 misit. In quo fine qda ho hns
 molendinu reppulit scm remigiu:
 ne itra illos fines ipm mole dinu
 icluderet. Que btius dyoni filius
 blande alloquens dicit. Amice
 no sit tibi durz ut sil' habeat hoc
 mole dinu. Ille at reiecit eu' et
 statim rota mole dinu verti i vsu
 cepit. Idem at ho clamauit post
 btm remigiu dices. Que dei ve
 ni a habeam? i simul h' mole dinu
 Cui scis remigius. Hec michi n
 tibi sit. Et statim dndit mole dinu.
 a facta e' tal fossa i eode loco. ut
 ex tuc a nuc a usq; i ppetuu mole
 dinu ibide esse non possit. Sicut
 reppulsus e' a qbusda hoib; ne
 silua qnda in tra tminos suos
 deludet: au' statim ita male dixit. ut

ner folia vni de illa silua ita timo-
nos suos cu esset magna euolaret
ner fultis ide vsus illos timores ca-
det. Et obseruati est qd in villa
silua pmissit. Abind pcedens venit
ad villa noie cauiniaai: qua co-
cludit ita illos fines volas. ab habi-
tante velle reiectus est. Tunc ille vul-
tu hilari. modo reiectus modo re-
ppiquas. signa p suu iter misit
sic loca demonstrat p que reiectus
p q appinquo pterit. Tandem repulsi-
dunt illi. Sp laborate regestate
sustinere: quoz vboz et hodie ef-
fectus ostendit. Surgete itea
rege a sono meridiano. relictus
ad eu suus remigi: roia q abitu
circutionis illi. dnmuit ei pcep-
to sue auctis rex donauit. q usq
hodie remens etia. qz capita st-
iliary et codinae iure qeto possidet.
Legim: i sacra hystoria sq david
motes gelboe maledixisse. ut n-
ros n pluuia veniret sr eos neq
cedit agri pnuiciary: habem: stm
remigi: ore pphico maledicente
isensibilibz creatis ut possessores
eay stilitat dano i vindicta veni-
butronis ferrentur.

Quaerit de petra qda Ca. xv.

Quilogus qda vir p potens
iunctus apd rege clodoueu
de cinine regie maiestatis: cu se p-
gare no poss ad eamz se marie
ad iterassioe sa remigi: p fugit
Qui suus remigi: et vna et res
obtinuit. Idem at recopensatois

qua sco remigio sparnan villa
sua dare voluit: q p vao p d fide
i scian habitu shire noluit. p suq
asto ut si vellet p fuis ee. vender-
oia sua et daret paupibz et seq et
xpz. sicq; de thamo ecclastico tax-
atu pican. qnq milia libras
argenti aulogio dedit i subuendo
paupoz et captiuoz. Et in nado
bo loca quecu lapide manu su-
a misit: que omes q voluit ma-
nu i cauna i qua petra e pone-
pnt et ipsa petra volue: h ea a
cauna nullo ingenio valit extrahere
Post qda vto tpa qda iudex q
milti ad laude sa remigi: hoc p
religione tenebat: manu ipsa
petra de cauna extrahere voluit:
s no valens. securi pussit. et stas
dext man: illi: exaruit. et oculoz
lume amisit: et q fama sa ex-
stigne voluit. laudis vinatione
aduuit. In hoc g miraclo qnau
deo placuerit sa vni extioz sol-
licitudo ondit: qa nimuz tite
vbi seme facile gminat: qn in
audientis pectore pietas horpdi-
cantis rigat. **De vino bndic-
to qd suus remigi: clodoueo re-
gi pgeti extra gndebaudu dedit.**

Quodoueo rex cu xv.
dei bndictione p sem
remigi: accepta. de victoria si-
bi ab eo pdicta secur: et man-
datis accipies ut tadium ad di-
micandu pget. qd in illi bene

dictū vini sibi ab eo datū in q̄
 tidiano usu potatū sufficere: ut
 impuit dñi gūdebaudū 2 gode-
 gislū dñoto exātū mario. 2 bur-
 gundiones cū ingēti mltitudine
 venerūt itra eū s̄ oshara flu-
 viū secus castri qd̄ diuion dicit
 Ibiq̄ m̄ se anouit asigētes: gū-
 debaudū ac godegislū cū burgū-
 dionibz terga vterūt: 2 vix fuga
 lapsi euaserūt. clodoueo ut sole-
 bat existerē victore. cū maxima
 p̄da ad ip̄a reuersus ē. Gūdebaudū
 dñs v̄o seī auione redūsit: 2 p̄
 arediū asharū suū pacē a
 clodoueo expetiit. Demde rex m̄
 tons legatū noīe patnū v̄q̄ i
 dūstrū ad alariū regē gothoz
 de amianē m̄ eos adicē mada.
 Alariū v̄o cū p̄ paternū vellet
 clodouai denge: a p̄no explorat
 q̄ circa eū erant. Ithaus ei
 ingenio sbarratis illusus est.
 Quō clodoueo sede sua p̄sius cō-
 stituit. 2 de vino bñdicto qd̄ ei
 cōtra alariū p̄gen̄ s̄c̄ dedit.
R dieb; ill. clodoueus **rvij.**
 ai veniss; p̄sius ibi sede sua st̄
 tuit: dicitq; ad reginā. 2 ad p̄p̄z
 suū. Satis m̄ molestū est: q̄
 gothi arriani p̄tē optimū galli-
 ay tenet. Camus cū dei auxi.
 2 eiciam; eos de ipsa tra nr̄isq;
 dionibz: hñtes iusticiā cōtra
 alariū ad que p̄ amianē v̄di-
 none legatū dūcam; 2 q̄ nos

deape voluit. Placuit h̄ asilū
 p̄renb; francoz. Cū p̄ asilū re-
 gne sue fecit ecām in hōre aploz
 petri 2 pauli i p̄sius citate: 2 p̄
 asilū bñ romigū 2 aurelianus
 citate ep̄oz synodu iuoca. in q̄
 ductū mltā utilia st̄tuta sūt
 Rex q̄ deuotiss; p̄gens s̄c̄ alari-
 ai arriani: bñd̄cōz p̄c̄it a s̄c̄o
 romigio. Cui bñd̄cōz dedit: et
 victoria in v̄bo xpi spopodit: de-
 ditq; illi flascone de vino qd̄ bñ-
 dicit p̄cipies illi ut tā longe ad
 bellū p̄cedet. q̄ diu illi 2 suis q̄bz
 ide dare vellet nō deficiet. Bibit
 q̄ rex 2 regat̄ familia. 2 mltā t̄ba
 ppli: 2 exinde ubime satiant.
 2 vas vini detrimētū nō patit.
 si bñd̄cōe dei p̄ s̄c̄m romigū idica
 more font̄ iundacōe repletur.
 Mouit at̄ rex dñtū exātū vsus
 pictauē citate. ibi ei tūc alariū
 rex gothoz amorabat: 2 sic p̄ pa-
 gū tiromicū p̄gens. 2 reuēcia
 b̄to martino atq; s̄c̄o hilano ex-
 hibendā. miliario decimo ab v̄be
 pictauis cū gothis seruit. Il-
 lisq; int̄ se xp̄ugnātibz: gothi cū
 rege suo nimis collisi t̄ga vterūt
 2 clodouē sic solebat victor ex̄tū
 Quq; alariū int̄flac̄: 2 duo goti
 contis eū adūso i latera ferūt:
 si p̄t̄ lozicā qua idut; erat le-
 dere nequērit: mag; at̄ dñs lo-
 uca fidei idutu p̄ orōe; s̄c̄i romi-
 gū p̄d̄ 2 p̄omis suū adiunuit eū.

Patrua siquide victoua. 2 multis
ciuitatibz sue ditioni subiugat. usq;
tholosā p̄ceat. 2 thauros alaria
accipies p̄ equolisimā citate. au
munt an̄ spern̄ eius conuauit. 2
terfectis gothis arriano q̄ ibi erat
cū glōsa victoua de multis citatibz
ad pp̄a redijt. Iferam? fies hys
q̄ in hystoria veteri legim? ea q̄ in
hystoria hui? p̄oni nr̄i reuolu
m?. Illic nāq; septu est v̄dua fan
nenō defecit. 2 lectus olei no est
minutus. donec dedit d̄ns pluuiā
sup̄ tra iuxta v̄bū d̄ni qd' locut⁹
ē in manu h̄dye. Et flascones no
defecerūt vini. usq; q' deo coopate
patruis victouis rex reuis? fuit
ad pp̄a iuxta v̄bū d̄ni qd' locut⁹
ē in manu remigy.

*Quo hormisda papa vices suas
in regno clodouei scō Remigio co
misit. Caplm. xviii.*

De idē t̄p̄e ab anastasio
ipatore codicellos clodo
ueus rex p̄ consulatu accepit. cū
q̄bz codicell. etiā illi anastasio
coronā aureā cū gemis 2 tunicā
2 balticū misit. 2 ab illa die Jul
2 august? ē appellat⁹. Sed 2 hor
misda romane sedis potifer scō
remigio antiq̄ metropol ep̄o q'
tūc t̄p̄e hēbat sub se duodeci ci
uitates 2 totidē ep̄os eiusdē presi
dentes vices suas i regno clodouei
nup cū integra gēte ad fidē nisi

p̄ scām eius p̄dicatoz d̄no coop
ante 2 simonē d̄fmanate seq̄tibz
signus dimisit hoc modo. Dilat
simo fr̄i remigio hormisda. Sus
cipietis plena firmitatē tue d̄pa
tularōe colloq̄. q̄bz nos ḡmane
salutē tue letificauit iduo compa
li cū sp̄ualibz officijs icolumita
te s̄bnra. Iguuū esse p̄p̄xim.
hic ipsā quā mēte gerim? v̄bū
ap̄re letiad. Agis et̄ sumi d̄ca
menta potifis. d̄ni 2 p̄dicamēta
facis. 2 ea insinuare no differis
p̄rogatua iḡ de nr̄is sup̄ sim
elcoē iudias qm̄ id op̄atu te cū
didicim? qd' actis agendū obm̄
ius t̄peram? ut p̄uicis tanta
longiq̄tate distūctis. 2 ap̄ha
sedis ngore 2 patz regul' studes
adhibe custodia. Vices itaq; nr̄as
p̄ om̄e regnū dilecti 2 sp̄ualis
fily nr̄i clodouei quē nup am
niculāte sup̄na ḡa plimis et
ap̄loy t̄p̄ibz capandis signorū
munitū saluifera p̄dicatoz
comitātibz ad fidē cū gente ite
gra d̄ituti. 2 sacri dono baptis
matis d̄ferasti. saluo p̄uilegij
q̄ metropolitanis d̄ceuit antiq̄
tas p̄nti auctē d̄mittim? auge
tes study hui? p̄cipiōe mini
stroz dignitatē. releuātes nr̄as
eiusdē remedio disp̄sacōis ex
cubias. Et q' licet de singul' no
idigeas edoceri a q̄ iā p̄bauim?

acutus vniuersa suam: quia aut
 tri esse solet. si iuris trimes oste
 dit. laboris iuncti opis forma
 monstrat. Patnas iq' regulas z
 decreta scilicet diffinita datus
 ab oibz suanda madam. i hys
 vigilancia tua. in hys cura sine
 inuenta exhortacois onstedim.
 Quoties vniuersale posat religiois
 causa datus te datus fies suocate
 duciat. z si qd eoz special' nego
 cu pulsat itenao. in rgnia it' eos
 oborta d'peta d'caussa sacra lege
 d'fina. **Et** at illic p' fide z vi
 tate d'itutū vel p'uidā d'uspelate
 p'ceptū vel p'sone mē aucte fuit
 d'fina. totū ad sciaz nraz d'itue
 ta relatois attestatoe pueniat.
 Eo sit vt z n' aūm' officij d'itate
 d'at z tu' securitate p'fuar accep
 ti. Deus custodiat te iohanne f'
 d'issime. **Qui'** sc' hormisda pon
 fiant tpe sepe fuis clodone rex
 gl'osus. coronā aureā cū gemis
 q' regnū appellari solet. b'ro petro
 scō remigio suggente dixerit. **Hic**
 b'ris p' hormisda misit d'itino
 poli. ad iustinianū i'gatore. g'ina
 nū capuanū ep'm. au' aiaz vidit
 ab agelis i' celi d'eferr' saio b'ndro
 q' p'uaratoe puelle deoniae ad b'z
 remigiu h'as suas dixerat.

Quo h'et'au' itranse scō remigio
 i' synodu obinuit. z itez iustit
 remigij loq't. **Et de v'icta eoz q'**
metas sc' incendit. Ca. xix.

Dost her oia mortuus est
 clodoucus rex i' pace. z sept
 tus e' in basilica sc' petri apli qua
 ipse ac regina sua edificauerit. **Moz**
 tu' e' aut' q'nto a'no postq' ai ala
 rico rege gothoz pugnauit: regnauitq;
 xl' a'nis trigita. Et eode' momēto
 quo mortu' e' rex p'fius: reuelate
 spūsto remigij ai esset remi d'fictū
 eū agnouit z sibi assistetibz d'icat.
Hys ita gestis filij clodomiri. clo
 doaldus. it'fectis fr'ibz suis qd vna
 cū eo post p'is obitu clodidis re
 gina nutrebat: i' d'eraū se toto d'it.
Pressu t'p'e vite ac religiois sue
 merito. p' h'editatis. a patris re
 g'ibz obtinuit: de q' d'usiani villa
 i' pago mosomageli cū appedias
 suis scō remigio ac remesi e'ra tra
 didit. **Qu'** demū ep'i gallic abz bel
 gice p'uitiaz cā fidei ad synodu
 d'uenissent: b'itissimū remigiu
 u' d'caiq' doctissimū ad idē d'aliū ve
 nire petierūt. **Qui** synodo a'ria
 n' q'dam h'et'iq' acrim' d'isputatoz
 ac d'yalectic' p'positoibz z d'ulsioibz
 d'isit'it'at. **In**grediete at scō
 remigio: ep'oz d'aliū z oibz ass
 g'etibz reuenter sic angelus dei
 sustipit. **Sup** bz at h'et'oz z ma
 le de vero filio dei senties: d'edige
 e' ei assurge. **Et** p'ing' ai stus re
 migius an' eū transijt ita obma
 tuit: ut nec v'bu quide' ullū ef
 fari potuēt. **Exp**antibz at oibz
 ut post allocutoz sc' remigij aliq'

Dicit nō potuit loq. h. ad vestigia
fili remigij p̄nus cades nutib; ve
nia peccat. Cui scis remigij dicit.
In noie dñi m̄ ih̄u r̄ veri filij dei
vni si ita de eo recte sentis loque.
a de illo sic catholica credit certia
crede; x̄p̄i. Ad cui; vocē an sup̄bi
hēti; hūilis in catholice catholi
cā fide de stā r̄ inseparabili chritate r̄
de x̄pi itarnatōe catholice x̄fess̄e
r̄ i eadē x̄fessionis sue fide se p̄ma
suy x̄fess̄e. Sup̄ aīa p̄ infidēlita
tē p̄dita. r̄ corpali voce p̄t sup̄bi
p̄denata v̄tute dina scō remigij
r̄ aīe r̄ corpis reddi; sanitate d̄t
q̄ aderāt patent̄ on̄dens. q̄ peccā
tes corā oib; sint arguedi. ut ce
teri timorē habeāt. Senescēte at
scō remigij r̄ dei sp̄i sibi reuelate
qm̄ ip̄sij aīa abūdantiā secuti
r̄ cēt fames: secuti sc̄i ioseph p̄u
dentiā de anona q̄ in villā ep̄sco
p̄ij nata fuerat vel quā ab alijs
ppauerūt acuos q̄ metas diam̄
ferit: ut p̄p̄to fame postmodū la
boraturo ide sbuēre valeat. Vn
r̄ i villa q̄ celtus d̄i plimas metas
fieri iussit. Ip̄sij at̄ hoīes celtēses
sp̄ rebelles r̄ seditiosi fuerūt. Qu
quādā die dn̄ica rebuati: repert
unt se dicit. Q̄o ille iubilans sic
ei appellabat p̄t etatis pluri
tate face vult de ist̄ metis. q̄a
sicut f̄es p̄ muros ciuitat̄ ita
p̄ circuitū curtis mete hēbant

Et suadente dicit se mutuo ad
hortati sūt: ut focū in co mit
tent. Q̄o cū scō remigij i p̄i
qua villa q̄ basilice curtis d̄i
Nisteti ceteri nūcio ē delatū.
ascēdit equū ut ad tanta p̄p̄
tione x̄p̄scenda celtū veniret.
Quo cū puenit: nā ip̄se mete
ardebat. Vtū at̄ remigij et
etate r̄ vestino frigore sic in
autūno fieri solet frigid̄ de eo
dn̄dit. r̄ alogē se calefacere cepit
h̄i quillo corde: ore dicit. Ep̄
foris bon̄ est. Vtū omnes
q̄ hoc egerūt r̄ q̄ de eoz gmine
nati fuerūt v̄ri poderosi fiant
r̄ feie gutturose. Q̄o ita i p̄letū
ē. Nā usq̄ ad t̄pa koroli mag
ni sp̄atoris q̄ eosde hoīes de al
to qm̄ vicedn̄z i eadē villa ma
te crudellissā occiderūt extimā
autoub; it̄fect̄ r̄ Nentietes p̄
iūicias disp̄gi atq̄ p̄etuo ex
lio idēnari fecit. r̄ de ceteris villis
ep̄sco p̄i remens̄ eandē villa
restaurari p̄cepit.

De obitu sc̄i Remigij. Ca. xx.

Dost p̄missas at̄ r̄ alias
v̄tutes multas q̄s dn̄s p̄
hūc suū suū opari dignus ē. ge
mit̄ r̄ suspiria illi; exaudiret q̄
dicebat qm̄ vana r̄ apebo an
facie ter: reuelant ei dn̄s solas
illū imine die obit̄ sui. Qua
dere sc̄o sacros canones testa

rex suarū didit. ad hereditate illa
 festinans de qua propheta dicit. tu dedit
 dñs suis sonu. ecce hereditas dñi
 dñi emi timentis amittit. tunc celestis
 accipit. Deuloy q̄ corp̄ palui huc
 aliq̄ diu ē pruat. q̄t̄o mentis
 onil itenci q̄ sup̄na sūt dēplai
 valeret. In hac pbacōis tēptacōe
 sp̄ gr̄is age v̄ms 2 laudibz diebz
 ac noctibz deo studuit vacare.
 fideli mēte itelligēs qm̄ q̄ hūile
 flagella suscipuit. post flagella
 sblimit ad regem suscipuit. Qd̄
 e i eo dñs in p̄nti volēs ostendē
 q̄ p̄gn̄ et̄ne huc anteq̄ dēcedet
 v̄su ei restituit. Et nō post lōgū
 sp̄siū. post missay celebracōe
 2 sacre corōnis sup̄tōe valēsu
 acis 2 dans pacē filijs suis. p̄ q̄
 p̄rigiti 2 duos ānos i clauiculi
 ordine. i ep̄atu v̄o septuaginta q̄
 tuoz d̄inctissimē ac religiosissimē
 v̄xit. nonagesimo sexto et̄at̄ sue
 āno id̄ ianuarij sp̄z deo reddidit.
 que 2 si gladij p̄sequū nō tetiḡt.
 dignitatē in martij nō amis̄t.
 Sicut enī diu d̄igit i corpe vi
 ue. nec fuit et̄ lōgiora carnis
 2 dr̄ah ac prauoz hōm̄ tēpta
 mēta tolerare.

De sepultura s̄a Remigij. xxi.

Quetez cū fun̄tissimū de
 ferret ad sepulturā vsq̄
 eccl̄am sc̄oz m̄z thimotei 2 ap
 pollinans. senis et̄at̄ s̄a x̄p̄feri

i loco ubi ex tūc 2 nūc auis ē posita
 2 ubi multa munda d̄s postea p̄
 sc̄o remigio ondit. ita feret̄ ē ag
 grauatu. ut nullo modo q̄cuq̄ ige
 nus v̄l a q̄ntiscūq̄ hoibz poss̄ mo
 uari. Et stupētibz oibz ac petentibz
 dei oīpotenciā. ut d̄igret ostendē
 i quo loco eiusdē s̄a s̄u corp̄ v̄llet
 reponi. designerūt ad basilicā
 p̄fatorū m̄z 2 feret̄z moueri nō po
 tuūt. p̄posuerūt iḡ ut feret̄z por
 tarēt ad eccl̄am s̄a nicasij. s̄ feret̄z
 moueri nō potuit. Dixit ut fer
 ret ad eccl̄am sc̄oz s̄ixti 2 sinici 2 sic
 sic moueri potuit. Tandē coacti
 qm̄ puula eccl̄esiola erat i hōre
 b̄ti m̄is x̄p̄feri. s̄ nullū corp̄
 nouati s̄a in ea iacabat. petierūt
 ut dñs declararet si ibidē v̄llet il
 lud sc̄issimū corp̄ poni. 2 sic tā
 ta facilitate motū est feret̄z. ut
 nullū on̄ portantes sentiret. Se
 pulcū est iḡ illd̄ v̄nabile corp̄ i e
 adē eccl̄esiola i loco ubi altare ē
 i honore sc̄e genouefc. q̄ fāiliaris
 s̄ima extitit sc̄o remigio. Post au
 obitū. cū lues ignūmana p̄tm̄
 p̄me ginanie deuastaret. 2 om̄es
 remens̄ i cole hui⁹ cladis t̄tēt
 auditū. d̄ērit remens̄ p̄s ad s̄a
 sepulch̄z. d̄gnū hui⁹ cause flagi
 tare remediū. Accensis ḡ caris
 p̄ms 2 oībz p̄ totā extubat nocte.
 mane at̄ facto. assūpta palla de
 sup̄ b̄ti sepulch̄o p̄ponit eā in

illius: & capill' videlz ei: casula
ac tunica ipsius. Et inuoluit' est
corp' illi' integz sed exsiccato
de brandeo rubeo.

**Quali satis Remigi' pippini
flagellauit. Ca. xxij.**

Proressu deniq' t'pis pippin'
rex karoli magni pi'
volens episcopy laudunens' vil'
la q' anisiac' d' accipe q' s' cen'
su sic' & alias q'sda fecerat: vent'
i ea manere. Vbi cu' dormiret.
venit ad eu' fr'is remigi' dices
Tu qd' hic facis. Quare ita sti'
t' hac villa qua' michi homo te
denotioz dedit: quaq' ego ecc'e
dne mee sce dei genitric' donauit.
Et flagellauit eu' satis duntaxat:
ita ut postea l'iores i corpe ei'
parent. Et cu' disparauit b'ore
migi'us frerit pippin' ac coiept'
febie q'ntora' ab ipsa villa reces'
sit: de q' febie no' puo t'pe laborat'
Et demaps pnceps regni usq'
ad modha t'pa ibi no' mansit:
sic nec i codiciaco vel iuliaco. n'
lodonice rex g'manie qn' si' fr'z
sui karoli regnu' suu' inuasit
i maliaco mansit. & ide' crastia
dixit ip' su' fr'cm suu' fugiens
p' euasit.

**De mimculo plucris arte sa'
remigij ostense. Ca. xxv.**

Nostre etate colon' q'da
ville remens' episcopi
q' plubea fontana d' manebat

urta

fiscu' regu' q' rostrus vocat' & nec
peculu' nec messe vel patu' p'p'
fiscalinoz i festaco'z q'ete habere
ualebat. Vn' s'q' iusticia ap'd regios
mysteriales pecut: qua' obtine'
no' potuit. Tandem inuicit sibi sa'
lubre. Filii' s'ra' corit panes & car'
nes: & accepit cerusia' in vastul'
p'nt potuit: q' oia' in vase colloca'
& cario supposuit. Sicq' iunctis bobz
cu' candela i man' ad basilica' sc'
remigij p'perauit. Duo puenies
de pane & carne ac ciusia matri'
culanos paunt: candela ad sepel' q'
sa' posuit & ei' auxi' d'ra oppme'
tes se fiscalinos sperit. P'ulus
q' de p'ui m'cto ecc'e q'ntu' valuit
collegit. i' p'ano ligauit. ac in
p'dicta benna' misit. & desup lin'
theu' sic supra corp' mortui asser'
tari solet x'posuit & cu' carriu' suo
ad p'ra remeauit. Tandem at' de ob'
u'atibz ei' interrogabat q' i illo
carro duceret: r'ndebat se sem' remi'
giu' ducere. Et amittit' oes i dicto
& facto illi' putates illu' amente'
e'e. Puenies at' cu' eode' carro i
p'ratu' suu' in q' pastores p'scetes
d'usi g'nis aialia de fisco roseto
inuenit: & iuocato sto' remigio ut
eu' d'm opp'sores suos adiuuaet.
reperit boues & vacce cu' maxis
mugitibz iuice se comibz i pete'
h'ra h'eros capie capras porci
porcos & pige' veruices cu' v'uaribz
secolide' pastores etia' se fustibz

mutuo 2 pugnis paut. Et leua
to maxio turbine pastois euila
tes 2 aialia vnuqdy scdm gen suu
cu maxio sonitu. ita ceperit vsus
rosenti fugit ac si maria vilitudo
isepuetiu eos cu flagell psequer
2d videtes laudietes fistalini.
nimo tiore pulsi. no putauerunt
se vel vna hora nuic posse. Vn cor
recta psuptione sua ab affloe
paupis su remigy adeo cessauit
ut i postmodu. sua iste ho pacifice
2 sine iqtudine possedit. Et qa
iuxta fluuii sara. in locoloso
manebat: maxiaz molestia i suis
habitacl a spenab; sustinebat
2 accipies puluim que de pu
uimeto are sa remigy colliges
seu detulit p sua hitacula spie
2 postea spens in eis lor in quib;
puluus spsus fuerat no appuit.
Quib; ostens miracul certo id
no collige possu. qa no hesitates
i tribulacuib; auxiliu sa remigy.
desiderites assequit.

**Quo ludouici ipator plagatus
fuit q' hereditate su remigy i
uideri psupsit. Ca xxvi.**

Quemp ludouici ipatoris
duo frs frana forestarij
a' iunserit pte de silua. qua in
saltu vosage ut sup ostendim;
su remigy pao ppauerat. itru
frnes a' dicetes q plus ptineret
ipsa silua ad fscu ipatoris. q
ad pte sa remigy. Contradictib;
a' hoib; de pte remens ecclie

on; eoz altcando venit ad porcos
suos: q' i eandē silua ad past
one miserat: me quos lupi i
uenit. Que ascendes equu de
lorit: et iseruit: 2 volens cu p
tere. equo expanesete collisit ca
put ad vnu fuste de ipsa silua
ita ut reb; illi in tra defluyit
2 mortu; est. It' varo eius ite p
gens i ptem altera yuenit ad
qnda penam dicit. Omib; noti
sit q usq; ad hac penam est ista
silua ipatoris. Et pcuties eandē
penam dolatoua qua portab; i
manu 2 exiluerit ab illa pte de
2 onulos e' 2 exerat et. Siaz
abo receperit marcedē presup
tionis 2 medacy su.

**De miraculo ostenso i pago ni
uernesi. Ca xxvii.**

Quandā vir nobil de titorio
niuernesi obtentis reliqis
bri remigy. oratoru in e' honore
i puitate sua edificat: ubi dno
multas vtutes pimenta ipsi sci
sui ondit. Cu al defuato clodouco
ipatore aqtani getha a mobili
absq; iugo pncipis pnt qsq; pote
rat se offit 2 ad iura ipugnare
ac p dnguos pagos delatari ce
perit: paupes hois sb' taciolas
i ecclies reponē studuerit. Vnde
psit opione vtutu q' ibi fiebant
ad saluandū sua i eode oratoru
q; poterat certan reposuerit.
Iudictes a' predones idē orato

cū multis plurimorum opibus refertū
 aggressi sunt eas diripe. Quorum
 unus observatū ostiū pede percussit
 ut scru effringeret; et mox ad ostio
 per eius adhesit et resupinū p̄sup̄
 torē i hū corruit. Ad carnētes
 alij auferunt; ipse at mis̄ crū
 ciatu cogente cū maritō euulatu
 cepit culpā suā fateri et cū lacribus
 amarissimis dicit. q̄ si dō p̄
 menta sc̄i remigij pede illi ab
 ipso pede solueret; nunq̄ ulterius
 de ipso v̄l alia eētā q̄q̄ tollet
 v̄l tolli q̄ntū ex ipso eēt ullomō
 p̄sentiret. Cadallū q̄ cū sella
 alia q̄ potuit ad eandē eccliam
 donauit; sicq̄ post d̄fessione et
 lacrimas atq̄ p̄fessione et votū;
 per eius ab ostio cū ih̄eserit ē
 solutus. Postea postea de ipso an
 do pede claudij p̄misit; usq̄ du
 p̄putrescētē cruce ac femore post
 diutinu labore mortuū fuit.

**De viro richuini in medio
 sc̄i remigij q̄eserit. Ca. xxviii.**

Quondā tres fr̄es reges
 lothari, lodouici, et ha
 volus regnū post p̄is sui obitu
 in se diuiserūt. Episcopū vō
 remense qd̄ tenebat folkopert
 karolū in heredes suos diuisit;
 villa iuliacū richuino ē bene
 ficiū dedit. Cū at̄ vxor illi noie
 berta i cubiculo velle illi iacet;
 venit ad eā sc̄us remigij dices.

Non ē iste locū tu ad iacendū;
 alterius meriti et officij debet ee
 q̄ hāc villā habet. et hoc cubiculo
 debet iace. Surge q̄ntorū et hūc
 abscede. Ad illa p̄impedit; pu
 tans se vsū iane vide. Altea
 vice venit ad eā sc̄us remigij
 et dixit ad eā. Cur hūc nō accessisti;
 sic tibi p̄cepi. Vide nō aplius
 te hūc iueniū. Ad illa ut prius
 p̄ nichilo durit. Tercio venit ad
 eā sc̄us remigij; et dixit. Hōne
 tā selā s̄do tibi p̄cepi. ut hūc ab
 recederes. Et q̄a d̄p̄sisti hūc p̄ge;
 aliorū deportacōe abscedes. Et
 percussit illā virga quā tenebat
 manu. Que toto corpore i maritō
 corpore timore mis̄. qd̄ vidit viro
 suo richuino et alijs q̄plimis
 dixit; et p̄ aliquantos dies seuerissi
 me cruciata vitā finiuit. Corp̄
 viri ei i ecclia sc̄i remigij deportari
 eaq̄ ibide sepeliri fecit. Mirant̄
 q̄da q̄ cū v̄ndicta mortali illa
 dep̄dicta villa expulit; et corp̄
 ei i ecclia sua sepeliendū recepit
 Ad nemo mirab̄. si p̄penderit
 q̄ in rethone sc̄i v̄ndictas i delin
 q̄tes exeruit; videlz ut si se recog
 nouerit hūc recipiat qd̄ merent̄
 ne post mortē eius supplicare cru
 ciant. Sic in libro regū de p̄lia leḡ
 i obediēte quē strungulauit.

**De sc̄da translatione corp̄is
 sc̄i Remigij. Ca. xxix.**

Anno incarnationis dñice
ortigentesio quingentesio
scdo. nup ad h̄ aphata ipsa erca.
cū de loco capte priore. sepulch̄
vna cū bñi remigij corpe trislantū
ē in cryptā maiori 2 pulchiori
ope factā: ipm̄ corpus scissimū
sic 2 i antiore trislantoe ab epis
remoꝝ itegꝝ nientū est. 2 brandeo
rubro involutū. Et cū de ipso sept
imo i locello argenteo ē trispōsitū.
ps de ipso brandeo cū sudario
qd fuerit sup cap̄ eius assupta
i sermolo eburneo senus altac
scē mane i ciuitate i hōre debito
vriant. Locellū cū argenteū cū
corpe ipsius scī. sepulchro mar
moreo i quo ante iacuerat sup
positū fuit: 2 reliq̄ q̄ ad caput
illū extra sepulchꝝ reperte fuerat
i sepulchro in q̄ iacuerat a p̄fatis
ep̄s fuerit posite. His octobris
duo k̄nday die 2 alta cū tris
lacio an̄ plures ānos fuerat cele
brata. Cū at scissimū corpus eiꝝ
de sepulchro i predictū locellū
argenteū trislantū fuit: rudo tūc
st̄braconꝝ eccl̄e suessionice q̄cū
ep̄o suo rothado illuc dūenit. iā
p̄ānū dolore dentū adeo die noc
tuq̄ verabat. iū sensū p̄dere p̄
nimo dolore metuet. Qui dū
ep̄i in ipso scī corpore itende
ret. manilla in q̄ dolore verabat
loculo in quo sc̄m̄ corpꝝ iacuerat

apposuit: 2 mox ab ipso dolore
liberatus. Deinceps dentū dolore
non sensit. sic post viginti quinqꝝ
ānos ipse refre curauit. Cū
ipsa die i quodā oratione ubi
mēoria bñi remigij recolūt duo
tracti sanati fuerūt. q̄ulte
siquidē 2 signēs virtutes op̄ate
sūt. q̄ p̄ plūralitate omittūt
q̄ p̄dite sufficiūt ad demon
stranda sc̄itate bñi remigij.
q̄ p̄ nob̄ m̄cedat ad eū p̄que
talua meruit op̄ari i sc̄la A. N.
Explicit legenda scī Remigij.

*In apud vita scī. Iudicij ep̄i
Trevirorū. Caplm̄ p̄mū. plag.*

I fides dictis
adhibetur
relatorib; sa
croꝝ op̄erū
p̄ fidei merito:
fidei arbi

tror esse credendū. q̄ nō oū q̄
i scripturis legūt obtutib; p̄p̄s
cerni potuerūt. s; q̄dam ip̄sī sc̄p
ture relatione firmata. q̄dam
autoz testōnio p̄bata. q̄dam
vō p̄p̄y ituit; autoritate cre
dūt. S; sūt qd̄ paucē q̄ p̄p̄o
sensu ut sc̄pta nō credūt. ita te
stificata reprehendūt. v̄sa vō
t̄p̄ p̄ficta fastidiūt. nō h̄ntes il
lud i sua credulitate qd̄ thōs
ap̄le gestabat i corde. Dñi 2 ap̄o

alij de sa nicea traicere vrb
 sacdoto vntib; septimus rep
 hendi ab aliqb; vrbcor: dicitur mi.
 Tu cu sis iunior: quo senoz ge
 tra potes scire. Quia de causate
 latore hu' opib; i medio pone e
 necesse: ut hu' q' vrbtari derogat
 fidant. Nonent ig' abto andio
 altate vrb lemonice. q' ab ip'o ni
 ceo atyhte enutrit; 2 clericali
 ordine sortit; e' her q' subiecta se
 me audisse. Que in hoc no' credo
 fefellisse: cu' p' eu' de eo tpe qm' m
 ista retulit. 2 ceoz oculos illuina
 2 palit' gressu' p'stitit. 2 enigi
 minus ceoz deomb; sane men
 restituit. Imbrui' etia' ab nube
 ita p'tect' fuit: ut ibutis sozib;
 hic nlla stilla madefu' fuit.
 Deniq; si de tali relatoze dubitat;
 de bnficijs dei diffidit. Aiebat q'
 meozat' sacdos. de a'cedito a'asti
 te. multa q'dem dulassie fr. de
 sco nicea bonoz vroz testimo
 diuulgata agnouit si 2 plima
 ocul' p'uis isper: vel eni' ab eo
 dix' elicta agnouit. Et cu' michi
 appa' de h'is q' p' illu' ds opat' e
 explanaret opuctus lacrus ac
 bat. Ideo si her fili h'me p'ado
 ut 2 tu silia mediteris. No' em
 ad exalta vrbu' dei atinge' q's
 poterit. nisi fuerit ino'is maib;
 a mudo corde. Sic g' de eo p'fact'
 relator exorsus e'. *Explic' plog'*

Incipit vita sa nicea
 Sit scus nicea *ca 11*
 epus ab ipso ortu su tpe
 clerici designat' est. Na' cu' p'ra
 fuisse effusus: omne caput ei' ut
 e' asuetudo nascentiu' infantu'
 a capill' nudu' carnes: i' etu' tu
 vo modicu' piloz ordo appuit. ut
 putares ab eisd' clerici corona
 fuisse designata. Emde studio
 sissime enutrit; a pentib; lris
 istatuz. abbat' cu' da' in m'ostio
 dmedat' est: i' quo loco ita se de
 uotu' deo exhibuit. ut migrate
 abbate. ipse succedet. Ja' vo as
 scripto abbatis officio. tm' se ta
 leg; ad istrucoz atq; districtoz
 frm' exhibuit: ut no' modo age
 veru' et nulli licet aliq' vl' loq'
 p'ise dicez. Caueda e' scurrilitas
 dilissi 2 omne verbu' onosu': ut
 sic corp' omne puz' exhibe' delem;
 deo: ita et' et os no' ad aliud' apire
 nisi ad laude' dei. Unabatur at
 eu' 2 rex theoderic' magno hore;
 eo q' sepius vicia ei' nudaret a
 certima: 2 castigat' emedatioz
 reddatur. Et ob hanc gram' dere
 dete traicere vrb' sacdote. eu'
 ad episcopatu' iussit acciri. Ciq;
 dato isensu p'li p'inq' ad vrb' e
 cadete sole fuis tentozis ma' sioz
 parent' illi. Festi' lazar' eqs p'
 segetes paupoz dimiserut. *Ca'*
 carnes btus nicea' mia' mort' aut.

Expellite quicquid est vobis a segete
pauperum: alioquin remouea vos a con-
uentione mea. At illi indignantes dixerunt
Et loquens: Adhuc episcopalem apertam non
est adeptus et in excoicatione nuntiatus
et ille. Vix dico vobis quod destinavit
rex ut me euulsu a ministerio huius
oneri spernam iuberet. Sicut quod vo-
luntas dei: nam regis voluntas iobis
malum me obistente non adimplebit.
Tunc cursu rapido abiens eiecit
equos a segete: et sic cum amira-
tione hominum illos ad vrbem deductus
est. Non enim honorabat personam po-
tentis. sed dei timorem et iudicium in oculis
metuebat. Impositus itaque cathedra
dixit. dum locum sanctum auscultaret.
sensit nescio quod graue se citius
sua. Quare bis aut ter manu
clama ad temptandum iussit: nullus
rei causam inuenire potuit quod hoc
pondus in se esset. Diuertensque caput
ad dexteram et laeuam. odoratus est odorem
suauitatis: intellexitque hoc onus esse
sacerdotum dignitatem. **Ca. secundum.**

Aliis pro re episcopatu. cum tibi
le se prebuit omnibus: si dei man-
data non seruaret: ut in imminente morte
peritiam voce personam testaretur. Quibus
de causis pauca loqui placet ad ro-
borandam sacerdotum censuram. Nam
cum theodorus decessit. theobertus
filius eius regnum ab eis ac multa
iniqua exercebat. et a sancto niceano ple-
nissime conuictus: aut vel ipse penitet
vel petentes non arguet: aduenit

dies dominicus. Et ecce rex cum his qui
a sancto conuicti abesse iussu fuerant
ecclesiam est ingressus. Lectus ergo locum
oblatusque muneribus super altare:
aut sacerdos. Non hic hodie missam
solennem consummabit: nisi conuicti
priuati prius abscedant. Rex regem
tenente: subito exclamavit iuuenes
quodam arreptus a deo. ceptus vo-
ce valida. et sancti virtutes et regni cri-
mina asseruit. Dicebatque episcopus
castum regem adulterem: tunc tunc
christi humile. illam gloria regni super-
bu: istum sacerdotio impollutum. hunc
ob scelera elidendum. Quare rex tunc
deussus petere ut hic enagumini
ab ecclesia excederet: dixit episcopus. Prius
illi qui christum seruati sunt. et casti homi-
nide adulteri. ab ecclesia extrudantur.
et hunc de se sile iubebit. Et statim rex
iussit omnes hos. qui sacerdotum sanctam
dignitatem fuerant. egredi ab ecclesia.
Quibus expulsis: iussit sanctus deo
accusari fove extrahi: si autem apphen-
sa columna euelli a deo vix non
posset: sanctus dei se vestimento suo
pro iactantiam faciens crucem christi et
contra: deo iactantem relaxari precepit.
Deptin corruerunt. cum his qui cum tra-
here nitentibus. post paululum sa-
nus creatus est. Deinde post acta
solennia requisitus nusquam repiri
potuit: nec ulli scavit unde venit
vel quo abierit. Dicebat enim a
pluribus esse a deo missum: qui regis
sacerdotumque opera notaret. Unde

foni est. ut scō orante rex mitor si
 eret: pastor a dno remunerandus
 digne p̄ticiū illud audiret. si sepa
 uans precosū a vili q̄ os meū eris.
 Cotidie at̄ p̄dicabat. denu dās ca
 mina singulorū: p̄ remissioē de
 peccatis assidue ostentū. Vñ adūf
 ai sepms odij virus exarsit: nam
 plezq; p̄secutorib; se obtulit a gla
 dio erecto cervice p̄buit: f̄noceri
 ai dno nō pmisit. Voluit ei pro
 iusticia mori: si p̄secutor fuisset
 iustior. Aiebat enī. Libent̄ mo
 rar p̄iusticia.

Sed et clatharū regē p̄
 iustis opib; sepi excoitauit: exili
 iūq; minitanti nūq; est t̄ritus.
 Quodā vō tpe ai iā ad exiliū
 ductus ep̄s. reliq; q̄ adulatores regis
 affecti fuerat remouentū. atq; a
 suis oib; delictis vni dyacono q̄
 q̄ p̄stabat adh; in fide ait. Quid
 tu nūc agis: Quare nō seq̄
 nis fr̄es tuos. ut eas q̄ volueris
 sic illi fererit. Quid dicit dno
 dō mō: q̄ usq; sp̄e mō infra hos
 artē stent; fuerit: nūq; te delinq̄.
 Et ille. Quā mō her dixisti: dicit
 si q̄ dno reudante agnouit. Cras
 hac hora et honore recipiā: et erit
 mee restituar. Quid at̄ q̄ me deli
 quū ai magno pudore ad me
 sfugient. Prestolabat̄ interī dy
 acon; re p̄missa attonit; qd
 postea ē expt̄. Illucescente ei
 die crastina. sb̄ito aduenit legat;

sigib; regis ai lris. nūciās regē
 clatharū esse defunctū: seq; regis
 debiti ai ep̄i chitate debet̄ pape.
 Hec ille audies ad eorū regressū
 p̄tati restituit. Infusiq; st̄ q̄ ai
 deliq̄ant: omēs t̄n in chitate re
 rept.

Quodā die dū mosellam
 flumiū nauigio trāsmar
 ret: nūc pilas pontis fluctuū. acc̄
 ipulsiu. palmis t̄n pile adhesit.
 pede nauis st̄tū. et sic ab itueib;
 iā ad dimersionē patus. eut; ē
 Quid nō sine tēptatoris isidys
 p̄tulisse referebat. S; et ip̄e anto
 chinis. plezq; se obtulit; et q̄
 notatur; ondebāt. Deniq; dū q̄
 dā die iter ager. descēdens ab eq̄
 mē vepres r̄desas. v̄tris p̄gūdi
 grā est īgress; . Et ore asstitit ei
 iūbra tetima. statum p̄rera. nas
 situdine r̄hda. colore terra. oclorū
 sc̄illatū imensitate in modum
 thauri petulant; hēbat: ore patu
 lo q̄ ad deglucendū v̄dei pata.
 At ille facto signo aut; econtra:
 ī modū sumi ascendens euauit.
 In ieiunijs et valde fort; fuit.
 Dā certis reficiētib;: sepe ip̄e d̄recto
 capite ai culli. ne agnoscer̄ in pb
 lico. ai vno t̄n puero sc̄orū basi
 lico ciuitat. S; et curacionū
 grā data ē ei a deo.

Quā ig; locū sc̄ū visitaēt. ad
 tēpli sc̄i maximi āt̄st̄it
 accessit: t̄n at̄nū post multas

debauchaciones tres obfessi preffi fo
por q̄ſcebant. Carneſq; eos ſono
deditos: fecit ſignū cruc̄ erōtra.
Statiq; exp̄gefacti. eleuātes in
ſublime voces dato ip̄etu ad vo
mutū emudati ſūt. Cū vō luc̄
ſignū maria treueratū p̄m̄daſtū
2 ſacerdos dei p̄onib; ſibi amiffis
dn̄i miāz ip̄lorat̄ aſſidue: fr̄u
ē ſan̄: i nocte magn̄ t̄q; conit̄
ū validū ſup pontē amnis ita
ut putaret v̄be ip̄ſa dehiſa. Cūq;
oīs p̄l̄s extit̄ i lectul̄ reſediſſi:
audita ē in medio rumor̄ vox
vna clarior cetis dicēs. Et q̄ hic
oſorū faciem̄. Ad vnā ei portā
iuchan̄ ſacerdos obſiat̄: ad aliā
maxim̄ exub̄at̄: i medio v̄ſat̄
nicedius. Nichil h̄c ultra p̄uale
poſſū: niſi ſinam̄ har̄ v̄be coz
tūationi. Vn̄ nō abigit̄ v̄tute me
morati at̄iſit̄ v̄be fuiſſe deſenſa.

Tuuitat̄ quodā t̄pe.
ſcūs a rege: de ſuis. Querite nob̄
p̄ſcū multitud̄: in abundantiā:
ut eūtes ad oſū reḡ. 2 m̄: exple
at̄ opus. 2 am̄ m̄ſtreſ aſſati.
Dixerūtq; ei. Lacus n̄r in q̄ p̄ſtes
decidē ſoliti ſūt p̄ſus deſertus
habet̄: ſi 2 macer̄e de lor̄ ſuis
ānis ip̄etu euulſe noſcūt. Non
ē ei qualit̄ iſſio v̄ā iſpleat̄: dn̄
nō eſt i p̄m̄ptu q̄h̄ capiatur q̄
p̄cipis. Et ille h̄ audies. iſgreſſus
i cellulā ſuā vocauit p̄uoz ſiui
2 aut. Vade 2 dic̄ coroz p̄poſito ut

exhibeat p̄ſtes ab āne. Quia
reſens. deriſus ab hoīe. reuſq; aut
ſcūs. Sāo q̄a locut̄ eſt ea q̄ p̄p̄
ſed audire noluer̄. Vade 2 dic̄ ei
ut eant. Sūq; bis aut̄ t̄io hanc
ordinatōez dure ſuſcipent̄. Imo
ti tandē abierūt ad lacū: aſpici
teſq; iuenerūt eū ita reſatū p̄ſ
bz. ut decē viri q̄ repp̄at̄ vix exhi
bere potuiſſent. Oſtendebat̄ et̄ ei
ſepe v̄tus d̄na q̄ ei optima erāt

Sed neq; hoc
ſile' putauit̄: qd̄ eide de re
gib; francoz ad dn̄o ſit oſenſū.
Vidit̄ ei in viſū noct̄ ſtim mag
nā tanta celſitudine p̄ditā. ut
p̄lo p̄m̄q; ſuſpicer̄. habentē fe
neſtras m̄ltas: 2 d̄m̄ ſtantē ſi
cacumē eius 2 āgelos dei p̄ ſpe
culas illas poſitos. Vn̄ at̄ ex h̄o
tenebat̄ lib; magnū dicēs. T̄m
t̄pe rex ille 2 ille v̄tury ē in ſto.
Noſcūtq; omēs viri: v̄l q̄ eoz t̄
t̄pe v̄l dem̄ reſe nati ſūt. Dixerūtq;
2 qualitate regni: 2 q̄ntitate v̄re
eoz. Et poſt v̄niſcūq; nomē:
ſp̄ amen̄ ceti angeli t̄ndebāt. Sūq;
de h̄o i poſtez ē iſpletū. ſic ſcūs
p̄ p̄ſatā reuelacōez ānuiciāuit.
Regreſſi at̄ a rege. euertū naual̄
obdormiūt. Et ecce imoty v̄to
fluui; cepit̄ fluct̄ i exalta pom
te: ita ut putaret̄ nauis ip̄ſa
d̄mergi. Sacerdos at̄ excitatus a
ſuis facto ſigno cruc̄ ſup aquas
ceſſauit̄ p̄cella. Deinde ſuſp̄m̄

crebrius: interrogatus a suis et quod vidisset. **Et** ait. Sile quidem de reuena f. hi. dicit. Vidi ei me quod per unum sub obere rena ad capiendum extendere: et nullum aut adiutor me nisi tantum hic puer aredus. Et merito enim dominus rethia ostende voluit: quod cotidie populo ad divinum officium capiebat.

Uent autem ad eum homo **C**esarie barbatus plura et ferens perstratusque ad pedes eius ait. Ego sum dominus qui in mari periculo positus tuo adiutorio sum saluatus. Et ille obiurgans hominem ait de eo laudacois huius proficit gloriam ait. De qua tunc te deus ab hac necessitate eripuit: nam virtus mea nulli iuvare potest. **Et** ait. Supremo tunc cum nauis ascendens Italia petere. multitudo paganorum meum in gressum facit: me quod ego solus eram pauper. **Orta** autem tempestate cepi invocare nomen domini: atque me ut intercessio tua eripet flagitare. Paganum vero invocabant deos suos: et ille iouem istum maturum proclamabat. alii numerum alii venis auxilium flagitabat. Cumque iam in discrimine mortis essem: ait ad eos. Viri nolite hos invocare. Non enim sunt deus si deones. Nam si vult deus propter intercessionem meam invocare seminum meum. et ipse obtineat cum domini misericordia vos saluati. Cumque una voce clamaret. deus miserere eripe nos: partim mare mitigatum est. ceciditque ventus: et reducta sole. in quo voluntas nostra

fuit navis accessit. Ego autem volui ut non prius comam caput mei tondere vel barbe: quam tuus obtutibus preterer. Tunc iussu episcopi tonsuratus est homo. ac avinum rediit unde se esse Messius est. In numeratione sunt quae de hoc sancto a predicto abbate regni. sed per obitum ipsius finire libellum volo.

Quoniam inquit **Q**uoniam migratoris sue regni: retulit fratribus dicens. Vidi palam apostolum cum iohanne baptista. invitantes me ad requiem spiritum: atque exhibentes mihi coronam celestium: margaritam ornata dicitur. Talibus profueris in regno dei. **Hec** quibusdam fidelibus refertur: post paucos dies modica febre impulsus spiritum promisit ad dominum: sepultusque est in basilica sancti maximi antistitis: cuius tunc tumultus plebis dominus virtutibus illustrat. Nam ibi inter ceteros cathene frangunt. obsessi liberantur. cecorum oculi. et ceterae valitudines curantur. **Ita** de piume ipse dicit. Si quod est tibi falsum iuramentum profixum ausus fuerit. illico divina ultione corrigetur: nec quisquam heretice loqui audeat: si ista torquente reu se esse agnouit.

Explicit sancti Nicetii treuorum episcopi

Inapit sancti Vedasti episcopi vita.
Attrebatensis civitatis antistitis.

Distans dñs ⁊ salua
tor: nō venit q̄re
qd̄ p̄erat. ad sede
p̄nc̄ maiestate
uisus: multu
scōꝝ lūia doctōꝝ euāgelice luce
p̄dicatois fulgētia toto diuisat
mūdo. De quoz nūo sc̄is dei ve
dastus sacerdos ⁊ p̄dicator ep̄egū
t̄pib; fortissimi reḡ fr̄acoꝝ clodo
ueri p̄fulsit. Nā lucerna nō s̄
modio latet. rex p̄fatus post vo
tūā alemanoz victoria que i
b̄ti remigū legenda descripta ē
cū puenisset ad tullū op̄idū ubi
sem̄ agnouit vedastū. laudabili
religione soli deo siure i depla
tione: ip̄m ad sem̄ remigū p̄fer
tur⁹ secū associant. q̄terū p̄ uia
i struētur. ut patuo fide ⁊ uirtu
tū sc̄ia. a tanto p̄nc̄ie baptisat.
Ambo p̄modū pari pietate p̄ces
hic doct̄ia fidei: ille baptisat
ūda. Sc̄is iḡ vedastū comitatus
regē cū mltitudine maxia ppli:
uenerūt in pagū noie vongisū
Et ecce q̄dā ceas obui⁹ uenit.
Et cū intellexisset a p̄tereu t̄ib;
sem̄ vedastū xp̄i suū. in eodem
comitatu iter age: exclamauit.
Sc̄e ⁊ dca deo vedaste misere
mei: q̄ nō auy posteo n̄ angēai.
Fut michi lume ⁊ satat tue
p̄ces d̄i restituat oculos. Q̄sit
itaq; vir dei v̄tute sibi adesse su

p̄nā. nō p̄t̄ ceas t̄m. si pl̄ p̄p̄
p̄nc̄is ppli salute. totū se i face
effudit p̄ces. Et signis dextera
cū signo cruce posuit si oculos
ceci dices. Dñe ih̄s q̄ es lume
rex. q̄ ap̄uisti oculos ceci ad de
clamantis. ap̄i oculos istū. ut
i telligat ppl̄s iste p̄nc̄ q̄ tu es
sol⁹ deus facies mirabilia in
celo ⁊ it̄a. Nox ceas lūie recep
to gaudens p̄terit uia suā: in
quo loco t̄p̄e seq̄ti areligiosis
viris edificata ē eccl̄a i testiom
miraculi illi⁹.

Rebutus iḡ rex doct̄us ⁊ hor
p̄nc̄i miraculo i fide finit ofor
tati. nil morati i uia. sc̄issimū
vix remigū uide p̄perant.
Cū quo morati aliquantis dieb;
ut erantio satisfacēt factioib;
dicēte petro. p̄nc̄ia; agite. ⁊ sic
baptisat vnusq;sq; v̄m: bap
tiscatus sem̄ vedastū. b̄to p̄nc̄
tisc̄i imēdauit remigio. Et
morati ibide vite meritis et
v̄tutū claruit exēplis: oib; a
mabil⁹ ⁊ v̄nabil⁹ fact̄s est. fuit
ei moꝝ dignitate religios⁹. chi
p̄cipu⁹ huili pietate eximie
sinone modesti. omēs ad se ve
niētes: et̄ie uix pane pascebat
Nō de castino cogita: si sp̄ de
dñi ofisus ē dēntia. Et quia
nemine in solati dimisit:
ideo a pl̄imis fr̄q̄tabat.

Dicitur in nobilitate religiosi inter
 alios. famulu venit visitare xpi
 ut ei celestis doctrine reficeret
 melle. Et du sino dilassie allo
 cutio in longu trahetur: iussit
 facie vire mistro. ut potu vni af
 fect. Et cu mister vacu rediet
 vena die pfulsus rubore scus dei
 tractu pulvis deo pax effudit
 et puer dixit. Vade i dei ofidens
 bonitate: et qd aiqz iuenis in
 vasculo nobis affer. Iui celer
 pno obedies pcepto currit: et
 vas vno optimo sup effluens
 euenit: et gras deo ages alacri
 tate veneti. a suis foris pmanu:
 q duplici roboratq chitate. re
 meavit ad ppa. Et famulo xpi
 ne vanis iactacie vris. vl rumi
 gero ppi celebraet favore. sub
 magna attestatove pcepit pueo
 pib; dieb; vite sue hoc tace munda

Quia vir dei
 celestima vulgare fa
 ma: visu est bssimo remigio
 ta predaru xpi lucina. meli ee
 supra ca delaby pone. Diuina
 g dispesatove a salubu sacerdotu
 p filio duxit ipm atrubate vbi
 epm. qten ppls diu errorib; in
 uolut. p assidua pdicatiois in
 stantia. ad agnicoez filij dei dedu
 ctur. Igit scus vdusty ad ipa
 citatam penus i ipsa citatis po
 ta. duos habuit obuia sibi ete

nos ceai sq et claudic. miserabil
 voce a viro dei stipedia postulates.
 hoc sacerdos xpi. illoz idolis mi
 serie serui tractus. qd ut solacy
 pstare potuiss. Et du aplioz poi
 cator pecuniaz i saccul no habet:
 i dina ofidens clencia. et scioz aploz
 petri et iohis ofortaty et ait. Au
 r argenti non e mecu: qd aut
 habeo. i. dicitat/ officia i pietate
 orois ad dei hoc vob prestare no
 differo. Et her vbi dei ex itimo cord
 affectu p illoz lacrimas fudit mi
 seria. aiy i modu: mox abo in
 spcu multitudine optata receperit
 salute: hec hui claritate ditaty:
 ille pedu velocitate letaty. plimis
 fuit causa salut. Na prefati mi
 raculi testificatove vir dei favore
 ppli suffulty: singla citatis loca
 pagans. qsiuit int runas edi
 ficioz. si qdlibet ecclie signu iue
 nire valuiss. Na antiqs tyb; sa
 cre i ill locis fidei flourisse religioez
 agnouit. si ppt pcta hitatoz tre
 illi occulto dei iudicio. f iustissio
 trudita e ai casis gallie vl gmanue
 citatib; paganoz p fido hui noui
 regi attilo: Vrb; q illa depada.
 Et ppt nimia ai sui seucia. n
 sacerdotib; dei honore. nec ecclis
 xpi reuenciu impende sciebat:
 f oia q tepelibus imanissia fro
 vultant aigne. Inuenit g vir sco
 atique ruinas ecclie. me murozq

fragmenta. repuit cretae delitantes
ubi quidam psallentium chor. ubi lati
bula feruz visa sunt. Hec cernens
ultimo cord' dolore genuit dicens
Donec haec omnia venient super nos
quia peccatum est in peccatis nostris. si tu
dne meorum esto mihi. **D**um h' itaq; la
chryosis in murat' aëlis: ecce so
lito et ruinos' speluncas vis' p'siliu'
Lui vir dei cum indignatione p'cepit
ut i' destu' scaderet loca. **E**t mor
tali th' minatione fugit: nec
uq; postea ill' visus e' p'abz.

Qui vero p'p'it vir dei etas
p'p'it desinas. i' cor' p'li v'cola
tine arborib; i'fectu: gemino se p'i
etate s'bidit labori. **P**lin' ei se
dula itenc' ad agnic'q; veri
liu' p'ducit: etas ad culme' su
mi decoris erxit: magisq; iten
dit eas diuis ornare laudib;. q'p
p'p'at' s'cu' diuina' fulgere.
Fuit v'o paup'ib; largi. diuitib;
affabil': q'ts omes v'l largitate
muney. vel ion' ditate v'boz i'
via deducet vitat'. **I**git' quida
nobil' franc' potetia clar'. hocin'
noie. reg' clotharui. p'edicti re
gis clodouei filiu'. q' tunc reg'ebat
v'ocauit ad prandiu'. q'd magno
appatu i' domo sua regi i' suis pa
uerat optimatib;: rogatusq; e'
vedast' ad iuuu'. **E**t domu
strans more sibi solito dextra
extenta oia sc' aruo' verillo sig
nauit. **Q**ueda' v'o vascula ibi

ceruisia stabat i'pleta. s' male
getuli errore de'omic' incantato
inferta. q' mox ob potetia' sc
aruo' destructa crepuerit. i' q'q'
liquoris habuerit in tra' effude
rit. **T**errit' v'o rex i' optimates
ill' hui' visionis miraculi: s'as
tabat pontific' causa' repem
p'digui. **C**ui mox ep' p' quasda
maleficioz icantaciones ad
deapiendas diuinoz aias dra
bolica i' t'po latuit liquorib; po
tetia: s' v'ute' mox xpi th'ita
sic i'uisibil' effugit. **H**er' g' res
multas p'ferit ad salute'. Na
relictis incantacionu' signent'
ad v'e' religionis i'uolant' puri
tate'. **D**ixerat ig' p'efat' sacerdos
et'z xpi am'is citat' xl s' mag'
eu'gelica' p'dicatiois deuotione:
i' multitudi' p'li ad rane' fidei i'
uit' scitatem.

Dost' v'o pius p'dicator
i' sc'us dei sacerdos ment'
matur' i' anis. p'mia sui labo
ris deo dispesante p'p'ie debuit:
i' eade' atrabata' acate' valide
i'finitatis febre correptus e': h'
dina' disponete' mia' i'ut ubi
plim' in dei sudauit i'unctio
ide' ad palma' etne b'itudis
p'ueniret. **E**t v'o obitu' sui sal
deus designaret: visa e' nocte
q'da' clarissime colu'na lucis
a culmine dom' in q' sc'us ia
cebat usq; ad sumu' celi horoz.

ferme spacio duay stare fastigiu
 22° cu viro dei dicit. intellexit
 huiusmodi signu. suu demonstrat
 obitu: vocauitq; suos ad se fi
 hos ut cor p̄tib; sua fideli adho
 ri medaret aiaz. Et post dulces
 p̄ne p̄ctat amonicoes. sacro
 sa corpis & sanguis xpi ofimari
 uatit: int man; lachrimatu
 emisit sp̄m. Quenouit itaq; ad
 m̄andi vni exeqs cler; & p̄te
 copios; aliaq; etiaz sacerdotes;
 h; m̄x int; lachrimatu gemit;
 & psallentiu voces: ut fertur a
 q̄busda religiosis viris ceteris
 psallentiu audiebant; in celo:
 & diu digno honois officio fret;
 i quo iacebat corp; patu stare
 i medio. accedentes mouere ei
 no valebat. Gasitabat; igit;
 a sco philone archybro q; fuit
 sa vni secretari; si aliq; de sua
 ei testari sepulsa memoraret.
 Quib; ille r̄ndit se sepi; ab eo
 audisse q; nullus i tra muros a
 tatis sepeliri debuiss;: q; oib; a
 ius locus debet ee viuoz no
 mortuoz. Q; mox facillie leua
 tes feret; portabunt scm corp;
 cu lub; laudib; & v̄nis ad locu
 sibi placitu: sepelietes eu cu
 magno honore int; altare eius
 de oratori; i quo loco usq; hodie
 inua; miracula cernunt;

Su pueniete itaq; tpe
 dom; i qua deo dilos

die obijt. flammis arreptu arde
 cepit. S; videte qdam religiosa
 fia. scus aduenies vrbast; fla
 mas a domo distussit: & ita iro
 lumis remasit cu laulo in quo
 vir vnabil; sc̄am ad celestia reg;
 aiā emisit ut omēs agnoscent
 q̄nta ill; eet b̄tudo i cel; au
 lectuli dom; arde no potuit i t̄is.
 Cui; p̄tib; nos omēs adiuuen;
 apud deū s; Amen.

Explicit vita sci Vedasti epi

Inapit vita sci Amandi epi.

Amandus igit;
 sc̄issimus atq;
 religiosissim;
 astante p̄tib;
 hant p̄ul a
 mans ocean;

litore xpianis atq; iclit; pentib;
 edit; e puer. P̄i eius seren; noie;
 genit; vo amancia vocabat;
 S; cu ia adolefcentia tr̄siet. in
 robur migraret virile. & imodias
 desideris i xpi flagraet amore;
 patria pentesq; relinqs. oḡia ihu
 la q; alitore ocean; mans qd; ag
 ta distat milib; felici nauigas
 cursu tandē portu monasteri; pe
 cijt. ibiq; a fr̄ib; sp̄ualib; cu mag;
 si suscept; e gaudio. Et q; sacans ab
 pfancia didicerat lras: & h; m̄to
 ri desiderio succens; aplius conde
 i dei reb; cretebat. Quada; igit; die

dū ei a fratribz īparatū fuisse ut obediret
causa p̄ insula dēbulant: fit ei
repēte obituū mire magnitudis sp̄s
sic īsdem vir dei narratē dīueniat
ita īgens atq; īmanis q̄lis n̄ post
n̄ antea ī eadē visus ē insula. **Q**
uiso: p̄tutus puer: q̄ ager igno
rabat. Cū subito sup̄na resp̄s gra
ad orōm d̄fugit auxiliū: statimq;
solo p̄tutus: cū aliq; t̄sp̄ orōi in
cubiuss̄ signū cruc̄ d̄tra īmane
opposuit angue. potentiq; v̄tute
sb̄oz. ut ad latebras q̄ntocā re
dieret īperat. **Q** dicit obedire. atq;
ad signū dei fugies viri rapidosq;
cursu ad latebras remeas. ī eadē
insula ulterius n̄ usq; d̄paruit. **S**icq;
eandē insula p̄ orōem b̄n̄ viri
amadi q̄p̄ deus ab īminēti li
beravit p̄clo. **H**oc īcū signoz
ei ad nos m̄ltorū fama volūate.
placū est.

Quē cū adh̄ in puerili cēt
etate. cepit p̄ ovis bla
dis ei simonibz irretiri. ut q̄nto
cū de mōsteno egredetur: rursq;
secularē assumet habitū: addēsq;
nisi citius assensū daret: p̄na
p̄nuaret hēditate. īn̄dissē fert
Nihil m̄ p̄ tū p̄p̄ū videt: q̄
ut xpi assumā sicutū. q̄ est p̄
2 hēditas mea. De p̄nis ei sub
stātibz n̄ adipisci cupio. solū
ut xpo milite p̄mitte. **S**icq; ī
eodē p̄manēs desidio. relicto solo.

pentibusq; turonor ad sepulcrū
scissimū perijt martini. ibiq;
p̄strat. p̄fusis ī orōe lach̄is ex
toto cordis perijt affatū. q̄s vir
scis hoc sibi orōe sua ap̄d̄ deū
obtinē m̄retur. ut nūq; enī
d̄ns ad solū p̄p̄ū remeare p̄
mittet: s; oēm vite sue cursū
ī p̄gnatione expendet. Cūq;
ab orōe surrexiss̄: statim coma
cupis sui absidens adeptusq;
clericatū honorē. oēm grā: t̄m̄
cendebat̄ clero. **P**ost hęc vero
ab abbate ipsi loci v̄l a fratribz
b̄ndicōe p̄cepta. ciuitate bitu
ricas ad sc̄m perijt austregis
lū. q̄ tūc ī dei rebz magnificā
atq; īsignis hēbat. Cūq; ab eo
ab ei archidiacono scissio
videlz sulphicio postea ep̄o. clen
tissime fuisse susceptū. oīq; ei
hūanitate exhibita. cellula ī
ecc̄am. ī sup̄iorū muro ciuitatē
d̄struē fecerūt: īn̄ q̄ mult̄ di
ebz ob amore et̄ie vite alio
tertz̄ r̄c̄ne. ieiun̄is attrit̄q;
tedia. orōe acio t̄m̄ d̄tent̄ pane
atq; p̄ paululū aq. corp̄ suū s̄
tentauit pot̄ q̄ aluit. **S**icq;
ibidē tribz sine militas lust̄
a vino 2 sacra oīo abstīnuit
His ita gestis. celesti itenū
īflāmatū desidio. accidit a o
gnitacio ut ad limia b̄n̄ssioz
ap̄toz petri 2 p̄ali p̄p̄mē debet.

Assumptoq; scilicet vno tunc comite
squalida atq; deuia lustras lo-
ca. tandem roma puenit. ibiq; se-
faciat; desidio pmedulca i lim-
nubi aploz figens ostia: diebz;
cauz dei caubat loca. nocte vo
ad sci petri reuertebat' euz.

Quadā itaq; die iā appu-
ante vespa cū custodes
iuxta more in eam ferisset dilige-
cū scū vir dñi amād' egdie
ibz detis i eam paululu s'istat;
ibi ex deuocōe nocte totā vigila-
re cupies. Tu vero vni ex custo-
dib; cū iuentū d'ceptibili affon-
turus extra eam eiecit. Exce-
at eo i extasi metis i gradib; an-
foras eā: sbito ei scū appu petri
blandē lenitq; eū alloquar: z
ut i gallias ad p'dicand' excedā
reita d'bet amonuit. De q' visi-
one scū vir amād' hylanoz ed-
ditus. accepta b'ndicōe apli atq;
p'romio. felicit' remeavit i gallias
Cū inter pauca post trisact' diebz;
coact' a rege v' sacerdotib; q' ordi-
nari est: acceptoq; p'oficiat' hōre
gētib; vbu dñi euāgeliaz cepit
atq; serpi i oib; ex' p'ube' donoz
opm. Erat at' p'issim' atq; oī
bonitate replet'. vultu seren'
ēlis largi. s'oisu sobu'. corpore
cast'. atq; int' diuites z paupes
medi'. ita ut paupes q' parē af-
picent. z ditēs q' supiorē. Vigi-

lyd atq; oioi debiti' simone cuius
Si q's et captiuos v' pueros trās
marinos iueniss; dato p'no red-
mebat: spualiq; eos regiano la-
uaculo. lris affati t'bu f'cipiebat.
p'missaq; libtate p' diuisas relinq-
bat euz. pluresq; ex hie postea
epōs v' pbros seu honorificos ab-
bates fuisse audiui'. *Tuo*

Allud et' nō est p'mittendu
q' isdem vir dei amand'
itez roma sedo petens: astensa
naue puenit ad centu cellense
locū. Quadā g' nocte dū sol'ut
illi mos erat oraret: imūdy spe-
vni e famul' apphensa manu tra-
hebat ad mare volens eū dimigi
S; isde puer q' trahēbat magnis
ocul' vorib; clamare dice; xpe
adiuuā me. xpe adiuuā me.
S; malign' sp' eide puero isultā
do mōdit. Qual' xpe. S; dū puer
q' trahēbat' mīme mīderet: ait
scū amand'. Dic illi. xpe fili'
dei vni crucif'z. Statim ad vorē
illi' iūmici ut fum' eianuit.
De mīto post cū q'da die. p me-
dū pelagus nauigaret. nauisq;
vbi mīstret vbu dñi. sbito
appuit mire magnitudie piscis.
Nauis vo missō i pelagy rethe:
eudem p'iste cepenit. Cūq; epu-
larent' plausibusq; cātrant'. ro-
pinata orta rēpeltas ē iā omne
cozquādū in luctu iūit. Cepenit

at q̄q̄ i nauu hēbant tā ad sti
pōdū tibi q̄ 2 omē s̄sidiū vel
et armamēta nauis i pelagus
p̄uē: vchēterq̄ labou iistere
ut ad hās egredētur. s̄ n̄l oīo
p̄fice valebāt. Nauis v̄ q̄ssata
huc illucq̄ fēbatur: atq̄ omēs
de vita sp̄ nullā h̄ntes reliq̄at.
Statim nauis ad suū dei curi
rū amandū rogātes ut dñm
dēp̄aret. q̄t̄ eos p̄ orōem ipsi
de iminēte libaret p̄t̄lo. **Et** vir
dñi. blandē eos solatū i dño cō
fidere iussit. Naute v̄o nimio
fessi labore huc illucq̄ i nauu ia
rebat̄ sopore dēp̄ssi: ipse et sc̄us
i puppi nauis residēs q̄ fēbat.
Tū ei ex ip̄u s̄o sc̄us appuit pen
tisiōis p̄ puppi nauis. exat̄s q̄
eū ac blandit̄ alloq̄s ait. **Noli**
timē amāde: nō p̄bis. neq̄ oēs
terru. **Mo**x v̄o ad v̄bū illius sedā
ta tēp̄tate t̄iquillitas rōdit̄
ē magna: 2 facto mane omēs
q̄ in nauu cū viro dei erāt sani
atq̄ icolumēs ad hās egressi sūt
Per idē etiā t̄p̄o.
cū dyocēs ob aīaz sa
lute vir dñi accūret amandū:
audiuit pagū quendā p̄t̄ flūē
ta schaldi flūij. dyaboli laq̄s
irretitū: ita ut icole loci illi
relicto deo arbores iliḡ p̄ deo cole
rent atq̄ ydola adorarent. **Ip̄e** se
vocatū ē gētis illi: 2 ob terre i
fēritudine. omēs sacerdotes a p̄di

ratione loci illi se subtrahat
2 nemo audelat i eodē loco v̄bū
dñi annūciare. **Quo** audito
vir sc̄us maḡ eoz miserat̄ ser
uū q̄ de vite sue p̄t̄o p̄met
tē. aichariū q̄ tūc noui omēs
v̄b̄ cathedrā p̄sīdebat adyt
eū: hūilit̄ postulauit. ut ad
rege dagobertū q̄ntorū p̄get.
ep̄la s̄q̄ ex iussu illi acciperet: ut
si q̄s nō sponte p̄ baptisimū la
uāty regnari voluiss̄. coactū
a rege sacro abluer̄ baptisima
te. **Ad** ita f̄m̄ est. **Præ**ptaq̄ a
rege p̄t̄ate 2 b̄ndicōe a p̄t̄ificā
ill̄ vir dñi amandū p̄t̄it ite
p̄ide: ubi inuās p̄t̄us iūuat
v̄bū dei t̄n̄ nō destitit p̄dicare:
illā s̄m̄az mēozans. q̄ p̄suerat
uit usq̄ i fine h̄ic saluē ait.
Relictū ē solus a comitib. al
mentū ip̄is accēbat manib.
Inter cū quidā mortū a iudicē
ce adiudicat. 2 sc̄us amandū
p̄ eo dēp̄ans n̄l poss̄ obtinē
tandē suspensū mortuū est.
Reuisq̄ ip̄s cū iudicē doto
noīe ad p̄ria: sc̄us vir dñi a
mandū acc̄ ad patib̄l̄ cūcū:
hōiq̄m̄ mortuū inuicē. de
positū de ligno ad cubile in
quo familiarit̄ orare cōsueuat
ei def̄n̄ fecit. 2 sup̄ defuncti
mēbra orōi incubens. tādū la
ctim̄ p̄fusi ac p̄ab̄. donc̄
iubente deo. aīa in corp̄ redit̄

atq; ut q mortu' fuerat. ac viro de
 loq' cepit. **A**dveniente itaq; manu
 tinali tpe vocat' stab; atq; iussit
 affu'. **S**uspiciantib; at ill' ut corp'
 ad sepeliendu' sicut mos e' ablu'
 debet' i' bivo cellula' ingressi. vide
 rit eundem hoies que mortuu' reli
 q'ant sicut ai viro dei sedente
 atq; colloq' te. mirant' ceperunt.
Tuc vir dñi amand' rebentissie
 eos obtestari cepit ne cuiq; hor
 pdent. assens no' sue hor e' ac
 scabendu' vnti. s' m'ie dñi qm
 se spantib; ubiq; dignat' adesse.
Noto itaq; o' corp' atq; curatib;
 carne' carni restituit. ita ut de
 plag' q's an' ptulerat i' ei' corp'e
 nullu' indicu' apparet. **S**iq;
 eu' ad p'pa remittens pentib; re
 stituit i' colume'. **A**t ubi h' mia
 culu' divulgant' q't. stan' i' cole
 regiois illi' cursu' edat' ad eu'
 tuerant. **z** ut eos freret. ranos
 huilit' postulabat. **D**estructisq;
 phanis. **z** ydol' erras **z** mo'stia i'
 eoz loco restituit. **S**ili modo ai
 audiss' q' selau' ad h' g'ealitate
 tendit. martirysq; palma se
 asseq; posse asidens. tñsistat'o
 danubio eade' araues loca li
 bera voce eu' xpi g'ealib; pdi
 cabat. **F**aucis ig' ex eis d'is. vi
 dens sibi m'ime accresce' fecim
 ad p'prie itez re'sus e' oues.
Intra dagobertus
 rex amori mulier' plusq; op'

tebat dedit. oiq; sp'itacia libidis
 i'flamat' sobole' m'ime videtur ipe.
Sz bi ad dñi asugit' auxiliu'. **D**ep
 cabatq; sedule ut ei filiu' dare digi
 ret. q' post ai regni sui gub'naret
 sceptra. qd' foni q't. **C**uq; ei nunciatu'
 fuisse. q' ei dñs filiu' dare dignat'
 sit. magno replet' gaudio. cogitac'
 cepit. cui ipm pueq' tradet. q' eu'
 sacro lupasinate regnare debet.
Statiq; accersitis m'istris. ut san
 parent' amandu' p'cepit. **N**ā dudu'
 ipse p'ntifer dñi p' capitalib; c'mib;
 q' null' ex p'ced'ib; face' aus' q't
 ipm regē redarguet. i' furore accers'
 iubente eo no' absq; i'uria de regno
 ei' fuerat expulsi. atq; ranoora
 p'arens loca vbi dei g'ealib; pdica
 bat. **C**uq; a m'istris tandē fuisse
 repletus. **z** ut ad regē ire debet' amo
 nit'. **m**emorans illud apli p'ceptu'
 p'tatib; solumiorib; se subdi' debe'.
 tandē puenit ad regē. q' tñc ill' dieb;
 i' villa cui vocabulu' clipiaco e'
 morabat'. **V**isq; rex b'issio ama
 do magno repletus e' gaudio. p'
 stratusq; pedib; bñ viri. **D**ep'cabat
 ut tato sceli qd' in ei' p'petrauerat
 pena' largi digeret. **E** ille ut car
 nitissim' atq; sup' modu' patice'
 citius ei' eleuauit a t'ra. atq; pena'
 clentissime idulsi. **T**uc rex ad
 san' ait amandu'. **P**retor ne me
 mineris i'ure qua' tibi i'rogatu'.
 atq; p'ce' mea' qua' a te postulo
 ne dedignis anuere. **D**edit m'

domino filii: precor ut cum sacro dignitate
abluere baptismate: atque in filium tibi
spirituale accipere obviare deponere. **¶** **D**
vir domini vehementer remittens se sacris esse
scriptis. militante deo non opte impli-
cari negotiis secularibus: sed quieti atque
remonu. palatia non debet frequentari
regia: a conspectu regis abscessit. Tunc
domini rex misit ad eum viros illustres
dodone. atque cum eo venerabile virum
eligi. qui tunc in palatio regis sub
seculari degebat habitu: quos in pre-
elegantibus sacros atque preclaros in me-
ritis. signis que atque virtutibus claruisse
nulli dubium est. **¶** **¶** humiliter viros de-
petierunt ut precebus regis daret assensum
atque filium ipsius sacro dignaret
diluere fonte: et ut eum enutrit atque
lege ibi daret divina: dicentes quod si hoc
vir dei non remittet: propter hanc familiam
liberius in regno illius vel ubi que
eliget habere licentiam predicandi. **¶** **¶**
demum igitur fatigatus precebus ab omnibus: fac-
turus se esse promissit. **¶** **¶** **A**udices autem rex
quod precebus suis sacris annuere: statim pro-
prie adduci precepit hunc a natiuitate
dies quadraginta. **¶** **A**cepto ergo vir
sacris puero in manibus benedicensque eum
cathedra ferit. **¶** **¶** **C**umque finita oratione
nemo ex constanti multitudo
vidisset amen: aperuit dominus os pueri
atque audientibus actis clara voce re-
spondit amen. **¶** **¶** **S**tanquam in regnum
sacro baptismate inpositusque noui
signi orti. regis atque omnium populi letificati.

His itaque gestis
traiectensium episcopus felicitas
migravit ad christum. **¶** **¶** **T**u vero rex
solum accessit amandum. **¶** **¶** **I**nter-
tago multitudo sacerdotum et populi
ad regendam traiectensium ecclesiam
eum proposuit. **¶** **¶** **I**llo vero remittente atque
se indignum vociferante: omnes una
voce clamabant dignum eum esse sa-
cerdotio. **¶** **¶** **A**oactus igitur pontificali sus-
cepit cathedra: sicut per feminam fe-
ricos: castrum circumiens ubi domini
stabant omnibus predicavit. multi-
tudo quod dictum nefas est sacerdotibus ne-
lentur predicare: illi respicientes
audire contempserunt. **¶** **¶** **A**t ille secundum
angelum preceptum puluerem de pe-
dibus: exiens ad alia promouit
loca. **¶** **¶** **I**gitur tandem regis insula
pura cum vocabulo chandelauis
iuxta scaldi flumen. aliquot
diebus cum fratribus spiritualibus sibi christum
militavit. **¶** **¶** **E**t ubi dei contemptores
probiu in gens attriuit pla-
ga: ita ut eius domus agni in solitu-
dine redacti. nec non etiam vici et
castra destruerent. nullusque pontifex
in his regionibus remaneret qui viros
dei contempterent predicantem. **¶** **¶** **N**ec in-
tempore autem a fratribus quos ob auaritia
perdita reliquit loca. ro-
garetur ut eos vir sacris precebus
sua visitare dignetur. **¶** **¶** **P**ervenit ad
eos: audiensque ab eis gentem quam
vacca appellavit antiquitas

quic vulgo dicit vasconia au
 gurus et ydol desuere. **D**uc gres
 monib; p aspa atq; iaccessibi
 lia diffusa est loca: fixtaq; agi
 litate pugnadi fixtaq; fines
 occupabat francor. **V**ir at dnu
 amand; eoz miserat; erroru
 du os vbi pdicaret dnu. vni
 e mltis assurges. laus lubuc
 nec no et supbz. euageliu qd
 su; dei pdicabat cactimando
 p nichilo duc cepit. **S**i arde
 mor hora accept; a dcone mis
 ppeo se cepit manib; lauare
 atq; coact; pbluc ofitei. q ob i
 iuria qua dei irrogauit suo
 her ppeti meret. sicq; i ipso m
 tury tormeto spm exalauit
M at adh; in eoz caritate pma
 nentib; : cu vir scus ad alia de
 migraret loca: puenit ad ci
 uitate quda. ubi cu ab epo ci
 tatis illi honorifice fuisse sus
 ceptus : du ei hospitali more
 ep; aq; in manib; fudet. se
 creta pcepit mltro. ut eande
 aq; in q vir dei man; ablucet
 diligent; in sacraio eret custo
 diendu deportaet. **I**d ita firm
 e. **E**ode tpe ho quida cer; sede
 bat cu fores tēpli mendicis;
 q mlto ia tpe corpale amisit
 visu. **A** huc citatis h; epus
 ut. **H**o si habet fide abluc
 oculos tuos ex aqua i q vir dei
 amand; abluir man;. **I**side

ei. q p ipse salute pristina de
 que salute. **C**u ig cer; oculos
 ex eade aq; abluiss; : statim iubete
 deo p sibi recepit visu.
His ita factis: vir dnu
 amandus i fines remia
 uit francor; : elegitq; sibi locu
 pdicatoris aptu. i quo cu frib;
 q cu eo p diu sas puitas mltas
 p noue xpi pessi fuerat passioes
 edificat cenobiu : atq; ex eisdem
 frib; plures postea abbes vel
 ho; ficos vidim; viros. **E**ode fe
 tye vir dnu ad childericu adijt
 regē : cuiq; humilit; postulauit
 qd ei aliqd; municipiu ad co
 struendu mostiu no ab iconis
 gra s; ob aiaz salutē largiret.
Deditq; pfatus rex ei locu dictu
 nanto: in quo vir dei cepit edi
 ficare cenobiu. **A**umulu; at
 qda ozidm sio vrbis antistes
 valde sebat moleste q fiebat.
 iudicq; frab; accens; eude viz;
 dnu extingue conabat; missis
 g; vris malignis. simulato do
 lo dixerut q ei locu aptu ad co
 struendu mosteriu onde debent
 hū; cu ill; illuc ppetac deberet
Es eoz fallacia reuelate deo la
 tere no potuit. **N**on iscius ei
 vir dnu amand; q in loco eu
 iterime disponent. na et h; an
 frib; idicauit. desidans martiriu
 ad supaluu mont; cu eis puenit
Es subito orta tpestate pluuię

gradinesq; omne illius loci
montis tenebrosa obtulerunt
nube. ita vt aparitores qui
ad reficiendū cū fuerāt missi
amisso luīe nihil penitus vi-
derent. spemq; vix nullam
habentes pstrati pedibus
scī vivi veniā postulabant:
et vt eos viuos abire sineret
hūmilitē deprecabāt. Tunc
vir dñi ad cōsuetā recūtit
p̄sidia scilicet ad oracionū
auxilia. p̄fusisq; ī oracione
lacrimis. tā diu oracionē
cubiuit donec reddita sereni-
tate. luīe etiā aparitores
recepto. nō absq; metu vel
stupore ad p̄riā reuiterent.
Aliq; p̄culsi timore ministri:
vir dñi mortē icolomis eua-
sit. Nec illud q̄q; p̄tereūdū
putauit: qd̄ p̄vbro qdā noīe
Erkenstgilo venerabili atq;
fidei viro narrante didici.
Quadā die dñi vir dñi amā-
dus ī pago belloacenso datū
dñi p̄dicaret: puenit ad quē-
dam locū cui vocabulū ē
rossūnto secus Gōnnō flū-
uū. Eratq; ibi mulier q̄-
dam ceca que lōgo iā tēpore
amisso luīe. nihil p̄ tene-
bras agnouerat. Ingressus
autē dei domū illius: cepit
p̄cuctari ab ea qualiter ei

hec cecitas euenisset. Respo-
dente illa. quod nō ob tam
aliā ei ipā cecitas euenisset
nisi quod auguria vel idola
semp coluerat: insup ostēdit
ei locū ī q̄ p̄dictū idolū ado-
rare osueuerat. sc̄q; arbore
que erat demoni dedicata.
Vir dñi aut. Nō miror si pro
hac stulticia ceca facta sis:
sed admiror clemētiā dñi. q̄
te tā diu expectādo sustētat.
vt cū factore tuū ac redēpto-
rē adorare debeas. adoras
demonēs et idola muta que
nec tū nec sibi possūt p̄desse.
Nūc igit accipe securi et
hāc nefidā arbore quātocius
succidere festina p̄ quā luīe
amifisti corporis et iāte p̄di-
disti salutē. Confido em̄ qd̄
si firmiter credideris: luīe
p̄stīnū a dño ossequi possis.
Deducta autē illa puelle sup
manib; arbore p̄xit: et
atq; eā excidere conabatur.
Tūc vir dñi Amād; eā ad
se aduocās et signū crucis
sup oculos eius ipmēs. iuoca-
to xpī noīe p̄stīne reddidit
sanitati: istructaq; qualiter
se agere deberet reliquēs. om-
nibus diebus vite sue caste
atq; sobrie se exhibuit. et cor-
rectiorē vitā deinceps gerēs

moresq; omittant i melius
 Hoc q; quod dñs ad cūmū
 kandū laudis eius ostendere
 dignat' ē: nō videt' silēcio de
 bere cōtegi. Quodā itaq; tēpo
 re cū audā monacho videlicet
 pposito monasterii sui Rhodo
 baldo gnomie pmissū iussi
 set ut vehicula ad vinū in
 vsus fratru monasterio dese
 rendū pparare deberet: dicit'
 tobediēs extitisse. sed eū nocte
 eadē vltio diuina subsecuta
 est. Nā eo ut agente ut ad vi
 rū dei pgeret excusacionis
 cū quod vehicula minie ha
 beret: ita dicit' oī corporis opa
 ge paralytū dissolutū ut ma
 nū nec qdē pedē possit monere.
 Omni iā carne sicut mortua
 i solo pectore vitalis anelabat
 spūs: tenuiq; flatu cōfiteri ut
 valebat nitebat. qd p tobediā
 et cōtumaciā h' ppeti merebat.
 Igit' p̄fato monacho fr̄s misso
 tnavi ad monasteriū cū nō
 maiores ididerūt. eluone. ad
 virū dñi deduxerūt. Amādū
 Cūq; iā vespertate die finita mi
 llarū vī etiā vqptinarū landū
 solēnitate: idē vir dñi ad vfi
 ciendū se iuxta morē isset. su
 bito ei nūciatū ē qualat' isdē
 monachus egrotaret. Venitq;
 ut aiūt. aridens dixisse fertur

adhuc moiora sustinebit pericu
 la: q; valde iactācie vī tobedic
 ae deditus erat. Sed tū presbite
 rū quēdā fidelē virū ad se euo
 cari p̄cepit: eidē monacho cali
 cē vini et fragmē panis p eūdē
 transmisit presbiterū. eiq; mā
 dauit decēs vade et dic mona
 cho illi ut sumat partē panis
 istius et vini et cras iubete
 dñō cū ad eū visitādū praxero.
 obuiā mihi p̄cedat et i lectulo
 iacere nō paciat'. Quod ita
 factū ē. Accepta itaq; isdē mo
 nachus p̄is benedictioē ita
 oī corporis recepit sanitatē. ac
 si nūq; nullā ptuliss' lesione.
 aduenietq; scō viro obuiā pro
 cessit atq; cū eo loq; coepit. nu
 ratiq; vehemēt' fr̄es qd' vīuū
 et icolumē videbāt. quē mor
 tuū fere suspicabāt. Sic vir
 dñi Amādū multa venia. ut
 mores demceps i melius omū
 taret admonuit: atq; eū sanū
 ad monasteriū dixerit. Alia
 qdē sūt multa q' p eū dñs ope
 rare dignat' ē: nobis qdē i cog
 nita deo autē nota. Sed quātū
 ad nrās fidelib' narrātib' viris
 platū ē aures: si oīa cūpiam
 p̄scā dies ut opinor ante quā
 sermo cessabit. Nā quas p eū
 dñs virtutes nō cōdidit. cū et
 mortuus vitā cōs vifū para

Quintin et sanctissimus luci-
 anus roma ingressi. dno du-
 cte ad gallias venerunt. **Fert**
 etiam sed et libelli eorum testat-
 cu eis scos crispini videlicet
 et crispiniani. rufini et
 valeriu. marcellu. eugeniu
 victoriu atq; alios plures
 ad passionem venisse. **Igitur**
 pfati scissimi duo viri. qui
 tinus et lucianus ambianis
 gallie ciuitate venientes:
 loca in quibus comorari deberet
 elegerunt. **Sed** naq; quintinus
 abianus resedit: beatus vero
 lucianus beluacum adiit. **Ubi**
 statim ieiunijs et orationibus p-
 catiobus vacantes. cepit eorum
 meritis xpi lumem coruscare:
 no solu eorum p-
 dicationu do-
 cumet. veru etiam virtutu
 et miraculoru testimonis.
Pa et crucis signaculo cecis
 lumem. surdis auditu. mutis
 loq-
 la: et paralicorum membris
 pristina reddebat sanitatem.
Principibus vero supra memo-
 ratis imperatoria sceptris gere-
 tib; et psecutiou magis ma-
 gis grassate: rictionarius qdam
 ab iperatore in gallias pfectus
 constituit. **Accepta** at hac
 potestate tantu contra xpi-
 nos eius isania exersit: ut
 nuq; rabiem suam eorum sangui-

ne satiaret. **Veniens** itaq; ba-
 siliam ciuitate gallie: iuuentos
 cristianos in loco ubi araris flu-
 mine rheno flumino se infudit.
 mergi et crudelit' necari p-
 cepit. **Quorum** corpora iuda flu-
 minis: animas vero xps susce-
 pit in astris. **Facta** vero circi-
 quaq; xpianorum inquisitione.
 rictionarius pfectus abianus pue-
 nit: ubi fama beati **Quintini**
 audita. quod et p-
 dicationibus
 et signis ac virtutibus mari-
 mus clarus haberet: statim op-
 hesus et cathenatus in carcere
 iussit retrudi. **Quibus** aute
 eu ministris: dauidicum illud
 psallebat dices. **Deus** ne dere-
 linquas me. sed eripe me de
 manu peccatoris et de manu
 contra legem agentis et iniqui. **Quia**
 nua tu es paciencia mea dne.
 dne spes mea a iuuetute mea.
Sequenti at die: rictionarius
 p-
 tribunali in confessorio beati
 quintini sibi p-
 sentari iussit.
Quicum fuisset adductus: ait
 ad eu pfectus. **Quod** tamen nome-
 e?
Sed quintinus respondit. nome-
 scos qd xpianus su et xpm cre-
 do corde et ore ofiteor: p-
 prie-
 tu **Quintinus** vocor. **Cui** ricti-
 onarius. **Ex** qua inquit p-
 gene-
 es? **Beatus** quintinus respondit
 cuius romanus su: filius vero

zenonis senatoris Et p̄ses
quidnā est ait. quod tā no-
bilis p̄sona et tanti viri fi-
lius. tā sup̄sticiosus religio-
nibus te tradideris. ut co-
las eū qui ab hominib⁹ est
crucifixus? Sc̄s qūtinus
dixit. sūma enī nobilitas
ē factorē celi et terre colere:
eiusq; deuotissime obsequi
mādatis Et racionar⁹ adh⁹.
qūtine recede ab hac stulti-
cia et sacrificia dñs Beatus
qūtin⁹ dixit dñs tuus nūq;
sacrificabo. quos gstat eē demo-
nia Stulticia vero qua me
teneri asseris nō stulticia s̄
ut vere fatear sūma sapien-
tia ē: videlicet agnoscere deū
vīuū et verū et simulachra
mūta et falsa respūere Nā
illi p̄fecto stulti sut: q̄ dñs
sacrificādo nō obedunt Tunc
racionar⁹ dixit nūc acce-
sseris et dñs nris sacrificia
ueris: p̄ deos deasp̄ iūro. q̄
diuersis cruciatib⁹ te ad mor-
tē vsq; torquebo Sc̄s xpi mi-
les qūtin⁹ respōdit. certissi-
me scias p̄ses. q̄ quod iubes
nō faciā: q̄ minaris nō ti-
meo Celerius fac qd̄ vis:
quicquid deo p̄mittēte itū-
leris sustinere parat⁹ sum
Nā corpus meū p̄missu dei
mei diuersis tormētis vsq;
ad mortē affligere: anima

vero mea ī solius dei potes-
tate qui eā dedit consistit
Tūc racionar⁹ imani fu-
rore comot⁹: iussit eū a qua-
ternionib⁹ ceterū cedi Cūq;
diutius acrit cederet. eleva-
tis ī celū oculis orās dixit.
grās tū ago dñe de me: q̄
p̄t nomē sc̄m filij tui dñi
mei ih̄u xpi h̄ patior Et nūc
dñe presta mi fortitudinē.
cōcede v̄tutē porrigas auxili-
atricē manū tuā et qualiter
possi oīa tela inimicorū cū
tyrāno corū racionaro supe-
rare: ad laudē et gloriā no-
minis tui qd̄ ē benedictū ī
secula sc̄lorū Et cū eiusmodi
v̄ba tūc sagella orās opleret et
p̄tin⁹ de celo vox sc̄ta ē dicens
qūtine istans esto: virilit̄
age ego assū tū Dilapsa autē
hac voce: apparitores q̄ eum
cōdebāt ī terrā coruētēs sc̄m
facultatē amiserūt Sc̄q; tor-
queri acerrime sc̄tētes: cū
clamore auxiliari sibi ricio-
narū exorabāt dicētes et dñe
nr̄ ricionare adiuuā nos:
q̄ imēsis cruciatib⁹ torq̄m⁹
et cremamur ignib⁹ adeo
ut consistēdi ac pene loquēdi
officia amiserim⁹ Hec et
h̄is similia cū gemitu mag-
nisq; vocib⁹ illis p̄fiteb⁹
sc̄ achlela qūtin⁹ nec v̄be

rariū senebat flagella nec
 tortorū vitula: ut pote scī
 sp̄s auxiliabat grā. Hec
 nequissim⁹ rictuauit⁹ p̄fect⁹
 cernēs: truculētiora ma
 p̄mot⁹ corā astātib⁹ dixit ⁊
 p̄ deos deasq; iuro: q̄ quātū
 iste magus ē et maleficia
 eius p̄ualet. Nūc q̄ eicite
 eū a facie mea et ī ima car
 ceris obscuritate recludite:
 vbi nec liūe p̄fui. nec vll⁹
 ad eū xp̄ianoz īgredi possit.
 Cūq; ad obscuriora argustuli
 loca duceret: dulci modula
 tione psallebat ⁊ eripe me
 dñe ab hoīe malo: a viro
 tūquo libera me. Dampnat⁹
 vero et carceris obscuritate
 et xp̄ianoz solamie: diuini
 respect⁹ p̄meruit maiora
 solatia. Nā sequēti nocte cū
 mēbra beata sopori dedisset:
 assistit āgely dñi p̄ visu di
 cens: ⁊ quātine famule dei
 surge et perge fiducialit⁹ et
 sta ī media ciuitate: cōsolās
 īfide xp̄i et corroborās vniū
 sū populū vt credat ī dñm
 ih̄m xp̄m sc̄ificātes se baptis
 mate sacro. q̄ app̄iquat cor
 liberatio: et vt cōfidat īmici
 xp̄iani noīs cū ip̄io rictuona
 ro corū p̄fecto. His ita anḡl⁹
 ⁊ per orate beat⁹ quātine⁹

euigilans surrexit: et angeli
 co ductu vniūsis carceris trā
 siūt custodias. Et venies ad
 locū quē ei anḡl⁹ dñi ī visu
 significauerat: ⁊ fluctib⁹ ad eū
 vdiq; populis dixit ⁊ vni fr̄es
 audite me. et dūtini⁹ animis
 vris penitēciā agētes. et bap̄ti
 zamini ī noīe p̄ris et filij et
 sp̄s sc̄i. ī q̄ ē ablutio peccatorū:
 credētib⁹ patrē īgenitū filiū
 vniūgenitū. sp̄m q̄q; sc̄m a p̄re
 et filio p̄cedētē: viuificatorē
 et sc̄tificatorē animarū nr̄arū.
Porro scire vos volo. q̄ veniēte
 plenitudine tēpor. misit deus
 p̄r filiū suū ad redēptionem
 nr̄am: vt adoptionē filiorū
 reciperem⁹. Hic nāq; d̄ceptus
 de sp̄u sc̄to. et ex maria virgīe
 natus. et a Iohāne ī iordane
 baptizat⁹. nō solū cecis visu
 surdis auditū. languoribus
 sanitatē īpertūit. sed etiam
 mortuos suscitauit. Stagnōe
 lepre solo verbo plurimos cū
 rauit: et a fluxu sanguinis
 mulierē p̄stare sanitati resti
 tuit. Claudos currere. para
 liticos ābulare: aquā zuerā
 ī vinū iussu admirabile fe
 cit. Hec et alia q̄ humanis
 sermo enarrare nō suffiat
 mirabilis agēs. ad vltimū
 voluit p̄ salute nr̄a curis

patibulo affigi. i sepulchro
poni. et die tertia resurgere:
sicq; p dies quadraginta dis-
cipulis suis manifestus. ascen-
dens i celum pmisit se spera-
tib; i se semp assuturum Unde
numquam dereliquit sperantes i
se: sed a tribulationib; i virtu-
te sua liberat. Quod si aliq;
tempore eos p'sentis seculi ad-
uersitatib; pmittit temptari:
no iaculo ut pereat. sed ut
veluti aurum qd p igne
transit puriores recipiat.
Hec et his similia scdo mar-
tine psequente cu sermo eius
loguus p'traheret: crediderunt
i dnm ihu xpm fere sexcenti
viri. Igit' experge facti custo-
des carceris cu beatu quinti-
nu clauso carcere de esse igno-
uisset: ad inquirendu eu pgressi
i medio eu populo stante et
p'dicate repererunt. Unde mag-
no terrore magnaq; admi-
ratioe p'moti. ad fide xpi con-
uersi sunt. i tantu vt n. agnu
deu xpianoz publice pfiteret:
que beat' quintu p'dicaret.
Nunciates etia p'fecto q de bea-
to quintino facta fuerat dno
suis irrogate ceperunt et vni-
uersis eoz cultorib; dicentes a
vere magn' e de xpianoru:
i que cadere oportet. Na dn
tui signeta et sculptilia

vana sunt: qui nec videt nec
audiunt nec aliquid sciunt
Ipsi em ifirmi sunt: et hii q
ei p'sentunt adorare eos. No-
bis em ia suffiat vn' et ve-
rus de' creator celi et terre:
que p famulu suu quintinu
ignomin'. His auditis rucio
uar' p'fect' imani furore
dixit. Ergo vt video et vos
magi effecti estis. Illi vero
constant' responderunt dicentes
Magi nequaqua sum': sed co-
fessores vnius et veri dei q
fecit celu et terra mare et
ora q i eis sunt. Quib' rucio-
uar' ait: ifirmi estis. nihil
em e v're credulitatis assertio.
Albite quatoenus: et a spectu
meo abscedite. Qui statim
abscesserunt ab eo. Illis aut
abeuntib' ruciouar' nimia
indignatioe stomachat': anxi-
ari et cunctis sensib' aduersus
beatu quintinu seuire cepit
dicens. Nisi huc magu et
maleficu quintinu interfecero
et nome eius extinxero: po-
pulu huc vniuersu seducet.
et cultura deoz nroz penit'
annihilabit. Veru ne hoc
crudelitatis. et no potius
iusticie factum existimaretur:
mag' beatu quintinu sibi a-
hiberi p'cipiens. blandis eu
sermonib; appellari cepit. dicitq;

ad eū: quātine virorū no-
 bilissime: fateor q̄ erubescō
 et admodū cōfūdor: p̄ tua
 nobilitate. q̄ de tātis opi-
 bus diuiciarū. q̄ si dignissime
 dgrū parēteli et nobilitate
 forte. ad tantā paup̄tatem
 cū vanissime tue secte venisti:
 ut egens et paup̄rim⁹ vidi-
 aris. Audi ḡ nūc salubre
 meū cōsilū: meisq; te acco-
 moda dictis. Unū etenī ē
 ut facias: et dñs n̄ris sacrificia
 et statī festinabo legationē
 ad sacratissimos īperatores.
 ut oēs facultates quas dereli-
 quisti tū restituāt: īsuper et
 āplūsimas cōferāt dignitates:
 s; ut purpura et bysso vesti-
 aris. et aurea torque iduaris:
 atq; zona aurea arcūderis.
 Hec et alijs āplurib⁹ suaserū
 verbis similia p̄ferēs: puta-
 bat eū a p̄posito sui cōtamimis
 autere. Sēs vero ac beatissim⁹
 martyr quātin⁹ magni p̄o-
 deris. Stātia et diuino auxi-
 lio munit⁹. īmot⁹ ī suo p̄posito
 p̄manebat: et stātī aīd talia
 p̄fudit dīcēs: n̄ lupe rapax et
 tāq; canis vesania plenus:
 quā stulte et īspiciēter sēsus
 meos intelligēs quos putas
 te posse euertere. p̄ donozū
 multitudinē p̄missor et īse-

licē opū cōgerē. Nā opes tuę:
 tecū ibūt īp̄dicationē. Stātia
 em̄ fidei meę mutari nō possu:
 q̄ ē ī xp̄o ih̄u dño n̄ro. Sed
 vixisse īfelix: q̄ nō ē paup̄ qui
 ī xp̄o diues ē. Diuicie em̄ xp̄i
 et n̄i sūt: et eas q̄ accipere ma-
 ruerit nullaten⁹ postmodū
 indigebit. nec eisdē nūquā ca-
 rebit. Has diuicias desidero.
 has āplecti cupio: et p̄ h̄is
 parat⁹ sū nō solū affugi acūt⁹
 verū etiā si ip̄e īserit mo-
 ri. Nā honor et potestas ac di-
 uicie v̄re tēporales et fugitię
 sūt: et tāq; fum⁹ euanesūt
 nec p̄manere aliquādo nouē-
 rūt. Ea vero q̄ xp̄s dilectorib⁹
 suis tribuit eterna sūt: et tu-
 lia q̄ nec ocul⁹ vidit nec auris
 audiuit. nec ī cor hōis unq;
 ascēdit. Tūc vicariarius īsup̄e-
 rabile ī hac cōstācia sc̄m̄ dei
 martyre ītelligēs dixit. Ego
 quātine h̄ cōsilū degisti: ut
 magis mori quā viuere ve-
 lis. Beatus quātin⁹ respōdit.
 Ego magis desidero p̄ xp̄o
 mori: quā īfelicit viuere
 mūdo. Hec etenī mors et tor-
 mēta. que a te mihi nūc īse-
 rūt. glām p̄parāt nō vitā
 adimūt: ac p̄ h̄ qd̄ debeo ex
 debito. cupio cōsoluere ex vo-
 to. Nā si m̄ īfessōc p̄manēs. Has

a te morti traditus fuero: tunc
me i xpo victurum fidulicia
lue credo. **Tu** rictionar furo
re tyrannico p motus: deos deasq
cōtestas ait. Iterū atq iterū
tū quātine iuro: qz iā nō tui
misereror. sed celerius te pūni
re iubebo. Cui beatissimū quū
tū illud beati dauid intulit
dices: dñs mihi adiutor ē: nō
timebo quid faciat mi hō **Tu**
rictionar pfects magis ac ma
gis furore exardēs. scdm quāt
nū torqueri nitātū trocleis
pcepit. vt mēbra eius a sub iūc
turiē soluerēt: resticulis m sup
ferreis eū cedi. et oleū cādens
et picē. et adipē feruētissimū
dorso eius ifūdi iussit **Sed** dū
hae ei necdū satisfecisset: ad sa
tiandū eus sit imanissimā
rābiē: applicari etiā faces ar
dētes iussit. vel flāmus crematū
viciēdi se aliquādo assēsū pberz
Sed scō martire q nec blādimē
nec terrorib' cessit: cūctis ignib'
m superabilis extitit **Ardens**
etenū iterū flāma diuini spēs:
corporeos exterius d' sup' su
cruciat. dixitqz ad rictionarū
Furtifer et fraudis diabolice
filius atqz ab oī humana
pietate remot' agnosce. qz ista
oīa q a te mi irrogāt. nō doloris
tediū sed tolerācie refrigeriū
prestāt: tāqz si ros de celo des

cedat. et herbarū viriditate suis
saluberrimus ificiat guttis
Tu rictionar fūctissio aū
ira et seueriā augēs dixit.
Afferte adhuc etiā calcē et
acetū ac sinapī et ifudatur
i os eius: vt xl sic tacēdo ple
be hac suis suasoris verbis
valeat illudere. **Deus** vero
quātū penas suas augēdas
itelligēs: ad dñm vba psalms
duertit dices: aquā dulcā fau
ab meis eloquia tua dñe: sup
mel fauū ori meo **Hec** audies
rictionar pfect' iurādo ptestat'
Tu dices: p potētissioē deos. iouē
et mercuriū. solē et lunā. as
clepiū et ipocratē iuro. quia
vinctū te rome iperatoribus
faciā psetari: corā qb' imanib'
tormentis crucaberis digne
pmeritis. qbus tu fuga lapsa
i his regionib' latitas. **Ad** quod
scō quātū respōdit. **Romā** ve
nō formido. qz dñm h' et illū
esse nō dubito. ego tñ d' fido et
spe certissia teneo: qd' mei ausū
laberis i hac pūcia tminabo
Tu rictionar pcepit collū
scō martiris quātū ceteraqz
mēbra poderosis cathenis ac
cūdari: militib' usqz iussit
vt eū ducetes diligētī cum ser
uaret. p sedētes eū q ad usqz
eos d' sequeret. **Egressi** itaqz
put eis fuerat iperati. **Satis**

quatin forabat dicens: dñe vias
 tuas notis fac mi: et semitas
 tuas doce me. Et subiūges au-
 bat: deduc me dñe i via tua:
 et i veritate tua ambulabo. Re-
 tetur cor meū de: vt timeat
 nomē tuū dñe: qd ē benedictū
 i scā seculorū. Igit milites
 qd beatū quatinū ducebat. cū
 i quoddā municipiū. qd an-
 tiquo noīe aūgūsta viro mā-
 dorū nūcupatur puenisset:
 presidē iussi sūt expectare.
 Hoc quippe nō ipsius tirānica
 mēte sed xpi puidētia actū ē:
 quatin iā post amarissimos
 cruciatus post magna labor-
 certamina. deuotissimū sui
 athlete agonā coronā victo-
 rie daret. et ipsū locū ipsius
 martyris sanguine et noīe
 cōsecraret. Quo racionarū pre-
 factus sequēti die vt veniēs:
 scōm quatinū sibi psetari pā-
 pit. Cūq; corā adesset: cepit
 eū iterū blādis sermonib; cō-
 pellare dicens. **F**rater quatinē:
 q; es bone spei vir. adhuc pa-
 ciens sū i te. **R**esenti q; mihi
 et sacrificia magnis dñs tm-
 ionū et apolloni: et si romā
 volueris reuerti. i hac pū-
 cia magnis honorib; te ditabo:
 mittiq; legationē de te ad
 sacratissimos i peratores ita-
 mans eis vt cōstituaris i hoc

i hoc loco princeps. et magnificus
 iudex. **E**cce vero quatin ad haec
 respōdit: iā sepius tā talia pfac-
 quēti respōdi et nō respōdeo:
 q; dñs tuus nūq; sacrificabo.
 qm sculptilia aut ere aut
 ligno aut lapidib; cōstat esse
 pfecta: q; et vos nimio errore
 decepti deos eē putatis. cū sint
 simulachra muta et isēabilia
 oīq; ratioē carētia. nec sibi nec
 alijs opitulari vālētēs: quib;
 scdm pphetā similes fiāt q; faciūt
 ea. et omīs q; cōfidūt i eis. **T**unc
 racionarū cernēs eū cōstātia va-
 lidius roborari: reus cruciatus
 adhuc augeri truculētius
 sitiens: iussit vocari fabriū
 ferrariū pāpiens vt faceret di-
 as sudes ferreas que gallica
 lingua tarige vocāt. quib; bea-
 tus quatin a ceruice vsq; ad crū-
 ra transfigeret: alios q; simili-
 mō decē clauos qui inter vn-
 gulas et carnē digitis omibus
 mitterētur. Quib; a fabro pū-
 sis ita paratis: circūspiciens
 racionarū beatū quatinū talitē
 veribus cōfossū isultās dixit.
Eu videat ceteri xpiani hūc
 xpianiū supplicis meis talitē
 addictū: et ab hūiūsmodi penis
 sumāt exemplū. **D**eniq; ipissī-
 mus pfecto accepto cōsilio a qdā
 seiuero honorato: iussit eū ca-
 pitale subire scētia. **D**uctus

actio cu deo patre et spiritu sancto
nunc et semper per immortalia secula
seculorum Amen

**Explicit passio sancti Quintini
martyris Incipit sermo
de inuentione corporis beati
Quintini martyris.**

Explicit autem
dico sanctorum
super scriptorum:
voluit dominus
hunc ple-
bicile oste-

dere occultum thesaurum. **D**usa-
munt enim dominus de quadam ab-
dite roma feminam nomine euse-
bia. opibus magnis diuite et
nobile natalibus: cuius erat
locupletatio magna. et infinitus
familie numerus in ministerium
copiosum. **E**t hec cetera erat effecta:
per annos octo. **C**umque promptissime
dominum deprecaret: apparuit ei
angelus domini in visu dicens **E**usebia:
gaudita est oratio tua **S**urge
vade in terram gallias require
locum quem dicit augusta viroman-
dorum iuxta flumen quem dicit su-
mena: ubi transit ager publicus
quem venit de abianensium ciuitate
et pergit contra lugdunum claua-
tum. **I**n ipso igitur loco require:
et inuenies sub aqua corpus
quintini martyris mei **A**t ubi
reuelata latens aperte in popu-

lo fuerit demonstrata: statim
oculorum tuorum recipies lumen. et
sano corpore. et firma mente. ad
tuum redies tugurium. **C**umque his
aut ter hec visio ei apparuisset:
illa fide credulitate non dubia.
iter quod ei angelus domini annunciat
perfusa conabat. **I**unxit itaque
curriculos suos. et omnia que in via ei
erat necessaria secum duxit. pue-
ros vel puellas et ministeria co-
prosa: ut si corpus beati quintini inue-
niret lenteamina ad sepeliendum
secum leuaret. **A**t ubi in terram
gallias ingressa est: celerat ubi de-
siderabat puenit. **I**taque in eadem
que ei angelus domini per visionem oste-
derat venit. **T**unc quidam senex
nomine eradius: ei in via obuius
fuit. **A**t illa cepit diligenter scisa-
tare ubi namque esset locus: ubi mi-
nicipium quod augusta viromandorum
nuncupatur. **S**enex ait. **I**am in
proximo est domus. **E**t illa. **D**ic mihi
deprecor: ut si aliquo tempore quedam
christianum quintinum nomine apsecuto-
ribus interfectum fuisse nosti. **A**t
ille respondit. **R**audium utique sed in
longo tempore est: ex quo haec acta sunt.
Eusebia vero interrogabat eum
dicens: corpus illius gloriosi mar-
tyris ubi repositum est. **B**ener-
dixit: nescio. **I**lla dixit per dominum spe-
cialiter rogo: ut mihi ostendas ubi
ager publicus in hunc flumen ingreditur.

**Eodem die passio s^ci ce-
sarii martiris Caplin**

Tempore q^o
claudius
matrē suā
necavit gla-
dio furore
arceptus.

uctoritate per totū orbē diuisi-
gavit: ut oēs q^o a cultum deoz
recederēt aut acerrimis suppli-
cis interiret v^l ad vsueta sacri-
ficia rediret. **F**ictū ē at^q p^o p^o p^o
cuis o^omb^o innotuit. tēpore ip^o
ent firmi^o quidā p^o p^o p^o au-
tatis cāpanie cū vocabulum
terrācina. qui demoniaco ifla-
tus spū. suadebat ignavis et
t^o p^o p^o p^o. et veri dei noticiā
nō habentibus. ut p^o p^o rem-
pub: nomē sibi a^o s^o s^o au-
deluatis et audacijs: p^o p^o p^o
sq^o illis varia deliciarū et orna-
mētorū genera. ut illis delectati
acceptis thesauris et ornamē-
tis equozū et armis belligera-
torū p^o p^o p^o. et p^o p^o p^o se
margerēt: quasi h^o crudelitatis
genere suo sanguine suo patriā
sāficiatū. **H**oc at^q faciebat p^o
singulos ānos die kalēdarū
ianuariarū quasi p^o salute rei-
pub. et p^o p^o. et quasi i lau-
dē eoz: q^o m^o ciuitate terrācina
manebat. **E**t erat quidā iuue-

nus speciosus erat erat i ciuitate
illa noie lucian^o: qui delicijs et
lasciujs nutrebat^o ad die kalē-
darū ianuariarū ad ierfectionē
suā. Venies at^q cesarius diacon^o
ex affrica i eādē ciuitate que vo-
cāt^o terrācina: vidit iuuenem
transeūtē speciosū noie lucianū
Tūc cū vidisset. interrogauit
cūes eusdē ciuitatis quid nā esset
v^l significaret hic ornatus
Qui respōdētes ad ierfectionē
inquit suā ē ornatus. **Q**uib^o
beatus cesarius dixit x^o p^o d^o
omnipotēte vos diuio. ut dicatis
m^o v^l x^o qua cā. v^l q^o c^o c^o
ipsa **E**t dixerūt eia nutrebat
h^o quomō sibi placet: octo vel
ser mētib^o. **E**rat v^o tēpore
armat^o et ornatus ascendit i
mōtē mariū: et arcepto equo
pro salute rei. pub. et p^o p^o
et ciuū salubritate. et ut nomē
habeat glē. ip^o se p^o p^o mortū
Quius corpus cū grandi honore
colligit^o. et ad templū p^o p^o
apollonis. et i cadio cōsumitur:
et cineres eius i templo p^o salute
rei. pub. et ciuū reconditur
Tūc cesarius diaconus audicō
hoc salus dixit i o^o ifelices qui
traditis aūis inocētū i p^o p^o
diaboli: ut nec hic nec i futuro
vita eterna iuenire possitis.
Et erat beatus cesarius i eādē
ciuitate occultus. v^o p^o ad die

calendaru ianuuaru apud
quoda seruu dei xpianu: cu q
t oroiib et vigilijs die noctes
deseruebat. Venete at die kald
ianu factus e dueto ciuiu. et
venetut ad teplu apollonis.
et adduxerut lucianu speo
sissimu iuuenem vt sacrificaret
Et in sacrificio obtulerut porca:
qua imolauit lucianus p salute
ciuitatis et ciuiu. Venes aute
cesarius diacon: cepit clamare
dices: vni sapientes quid factis
scelus stultu: Niquid iustum
est vt pro vita morti tradatis
homines? Quia stultu: vt morti
tradatis sanguine inoatrem.
Eade hora post sacrificiu ascedit
iuuenis equu: et accepit fura
cepit furiose arripere equum.
Et cu asendisset i mote: p capita
nit se ipe et mortuus e. Hoc cu
vidisset cesarius diacon: cepit
clamare dices: ve rei pub. qui
cruciatu et principibus. qui
cruciatu amplectut. et effusioe sang
uinu faciut. Et quid pditis
animas diabolicis fraudibus
et suasioibus? Iudices aute
h firmit potifex. iussit eu tene
ri cu sumo studio et recludi eu
i custodia publica Corp ut lucia
ni collegit. et scdm cosuetudine
duxit ad teplu apollonis: et ite
dio cosupsit et sacrificia teplu
ornauit. Post dies octo venit

luxurius pimus ciuitatis cu
firmino potifex et aduocut
cesariu de custodia publica addu
ctes i foru ciuitatis terracine
et mittetes postulauerut osiliu
capane q illis diebus erat co
sularis i fudana ciuitate noie
leotius vt adueniret. Qui cum
uenisset ad terracina ia post tri
diu: maceratu cesariu diaconu
i foro tradiderut leotio Tunc leon
tius cosularis iterogut cesariu
hinc verbis sub voce ponia. quis
vocaris? Cui respondit cesarius
peccator. diaconus immeritus
leontius dixit seruis es an i ge
nitus? Cesarius dixit seruis
su dni mei ihu xpi. leontius co
sularis dixit: audisti quid iuse
rut pncipes domu i peratoris?
Cesarius dixit nescio. leontius
osularis dixit vt sacrificiu dno
imortalib offeras. Cesarius dixit
vere dixerut quomo t felias?
Respondit leotius cosularis et
dixit: quare. quia p salute rei
pub. Cesarius diacon dixit: et
ipsa salus iterfectio e leontius
dixit. quare iterfectio? cu ones
saluos faciat? Respondit cesa
rius diaconus ro salus vt mte
reant hoec: et viuificari non
possunt. Respondit leontius dices
fac quod dico: sacrificia dno. In
vero atius ti supplicia vidibis
irrogari: qbus vt video desideras

puniri. Respondit cesarius
 diaconus: nō me dimouent
 pene tue. sed vos dimouebūt
 eterne. que vos torquere ha-
 bent impetū. **A**contius cō-
 sularis dixit: canis ad sacra-
 tiffimū tēplū apollonis. **T**ūc
 eūc leōtio ad tēplū: cesarius
 vinctus ducit aū eius carpe-
 tū. **E**t cū appinquaret ad tē-
 plū: cesarius diaconus ma-
 nibus ligatis ī medio mili-
 tū dixit: dō pō dñi nō ihū x-
 qui es ī eternū et cui oīa nota
 sūt: noli me derelinquere. sed
 respice sperantē m te. **E**t cū h-
 dixisset subito ruit tēplū. et
 cecidit pōtifficē firmiū. **H**oc
 audiens luxurius p̄mus a-
 uuitatis: cūcūrit clamās et
 dicens: cōsularis audi cesariū
 p̄fidū: p̄muis magias dsonā-
 tē. **A**contius dōsularis dixit. cog-
 nouim. **E**t dixit ad cesariū
 diaconū: hodie ī te exardescat
 ira mea. **T**ūc cesarius respon-
 dit: nec te nec p̄cipē tuū ti-
 meo: q̄ sicut dixisti ira tua
 exardescat. et cito euanescat:
 et cū mortui fueritis ulterius
 potestātē nō habebitis. **T**ūc
 luxurius dōsulari clamabat
 dicens: audis cesariū iūria
 p̄cipū sermocinatē: et adhuc
 eū nō extinguis. **D**ixit at

cōsularis ad luxuriū: quā
 debet puniri scēticia. **L**uxu-
 rius dixit: p̄mū quidē con-
 gregetur dñs ordo ciuitatis
 ī eodē loco ad tēplū ubi eius
 claruit magna ars. **D**um
 vero reuocatus fuisset ad tē-
 plū eiecto corpore firmi pō-
 tifficis: sic alloquitur luxuriū
 populū. **E**cce cognoscite p̄fidū
 hominē: qui nec deos timet nec
 hominē v̄l p̄cipē. quin etiā
 et homicidiū fecit. et icātatiōb̄ suis
 tēplū antiquitatis destruxit.
Tūc clamabat b̄tus cesarius
 dicens: audite fr̄s: si iustū est vt
 hō timeat. magis quā deus
 creator om̄iū rerū. et ī morte
 sanguinis hominū purificet
 ciuitas ūra: vos iudicate. **N**ō
 dimoneo caritatē v̄rā vt pe-
 nitēciā agat vnusquisq̄ v̄rū
 de sanguine īnocētū quē effu-
 distis: et timeatis dñm ih̄m
 xp̄m dei filiū et credatis ī eū.
Tūc clamabat oīs populū:
 dicens: bonus hō iusta loquitur.
Tūc luxurius tulit eū de me-
 dio populi et iterū reclusit eū:
 fuitq̄ ī custodia āno vno et mēse
 vno. **E**xempto vero tēpore. iussit
 eū luxurius eici de custodia
 et mittēs ad leōtū dōsularē. cō-
 suluit qualiter eū extingue-
 ret. **F**iat vero cesariū de custo-

dia maceratus et tectus ca-
pillis suis: quia nudus erat. An-
gelus enim domini die noctas custo-
diebat eum. Tunc enim adduxerunt
eum in medium forum. Qui cum igre-
ssus fuisset forum: dixit ad mi-
lites qui eum colligatum tenebant: et
modicum rogo relaxate me ut
gratias referam domino meo ihesu christo:
qui me dignatus est socium esse
seruorum suorum. Et subito ca-
dens in terram: adorauit dominum
dicens: domine deus patris domini nostri ihesu
christi: ostende nobis misericordiam
tuam. Et eadem hora facta est lux
sicut coruscatio: et perierit ce-
sarium diaconum. Videns autem hoc
leontius consularis: cepit voce
magna clamare. Verum dominus deus
est quem predicat cesarius. Et hoc
dicens misit se ad pedes eius:
et exuens clamidem suam induit
ea beatum cesarium: et rogare
cepit coram omni populo ut bap-
tizaretur. Qui dixit cesarius:
crede tantummodo: et videbis lumen
splendidum. Et accepta aqua: bap-
tizauit eum in nomine patris et filii et
spiritus sancti. In ipsa hora venies iuli-
anus presbiter dedit ei corpus
et sanguinem domini nostri ihesu christi:
et cum precepisset omnia sacramenta
legis. orauit beatus iulianus
super leontium. et expleta oratione:
cum gloria leontius tradidit spiritum

Tunc luxuriosus tenuit iulianum
presbiterum et cesarium dia-
conum: et dedit sententiam in eos
ut ambo in sacrum missi in ma-
re precipitarentur. Corpus autem
leontium collegerunt vxor et filii
eius: et sepelierunt eum iuxta
ciuitatem in agro suo. in. kl. nouem.
Alia autem nocte post triduum cum
duceretur ut precipitatio mergeretur
in mare: beatus cesarius dixit
ad luxuriosum: me quidem aqua
que me regenerauit quasi
filium ex se renatum suscipiet:
ut ipsa me modo martyrem faciat.
Vna cum patre meo iuliano. que
me antea fecerat christianum. Te
autem luxuriosum hodie comedet
coluber: ut cognoscat omnis hy-
patra quod viduat dominus sang-
uinem seruorum suorum et virgi-
num quas tu ignibus cocie-
mastis: et me quem ad libitum
tuos in aquam mari missisti.
Interea in sacrum missi beatus
iulianus et sanctus cesarius diaconus:
precipitati sunt in mare. Sed eodem
die quo mersi sunt. in luttus
eos vnda reiecit: vbi etiam
iacebat luxuriosus torrensurgidus
a serpente percussus. Ipse
enim luxuriosus ibat sedens equo
ad villam suam ut pranderet:
et quoniam festinabat ad praedium
cum equo solus processit. Igitur

cū iuxta arbore p̄teriret fa-
 cte nequicia sua sic euenit
 ei vt coluber p̄ caput eius iē
 collū et capiātū tunice eius
 inter tunica et ventrē eius
 dilaberet: et latera eius mor-
 sibus laniaret. ita vt p̄ ven-
 trē vsq; ad cor eius p̄uenirz.
Iacens at̄ totū timidus: tū
 antequā exspiraret vidit oca-
 lis suis psallentes et cū hono-
 re dignissimo corpora scōrū
 iuliani p̄bri et cesarij diaco-
 ni auferētes. **Q**uod ip̄e luxu-
 rius videns: antequā exspi-
 raret clamabat. **C**orpora vero
 scōrū martyriū collegit q̄dā
 seruus dei q̄ cū ipsis habita-
 uerat: et sepeliuit noctu iux-
 ta terracianā ciuitatē sub die
 kalend' nouēbr'. **P**ost dies at̄
 quinq; iuentus ē et ip̄e seru-
 dei noīe eusebius ī eodē loco
 vbi posuerat beatos marty-
 res: ieiunās et orās dnm̄ et
 psallens. **H**oc dū multi vide-
 rēt occurrebāt b̄to eusebio
 de ciuitate terraciana. q̄ loc-
 p̄e ciuitatē erat: et multi cō-
 uertebāt et baptizabātur a
 felice p̄bro. **H**oc audiēs leo-
 cius filius leōc̄ij consularis
 frenēs de morte p̄ris sui mi-
 sit milites et tenuit felicem
 p̄br̄m et eusebiū monachū:

et iussit vt ī cōspectu ciuū addu-
 cerentur ī forū. **E**t sedēs cū ma-
 ioribus ciuū sic loquit̄ ad eos
 dicitate nobis serui estis aut inge-
 niū? **R**espondit felix p̄br̄ et
 serui sumus dnm̄ nr̄i ih̄u xp̄i.
Et dicit ad eos: diuulgāte no-
 bis noīa v̄ra. **E**t respōderūt:
 nos vocamur felix et eusebiū?
Leoncius filius leōc̄ij cōsularis
 dixit: dicitate quare cōtra sa-
 lutē rei. pub. et p̄cipū p̄dica-
 tis īsaniam? **R**espōdit felix
 p̄br̄ et dixit: nos īsanā non
 p̄dicam: sed p̄dicam sanā atq;
 verā doctrinā. vt timeat̄ d̄s
 et cognoscat: et q̄ si cognosa-
 tis cū potestis vitā eternā cō-
 sequi. **L**eoncius filius leōc̄ij
 cōsularis dixit ad populū:
 quid vobis videt? **A**lii clama-
 bāt bonā eē doctrinā: alii
 dicebāt nō. sed seducat turbā.
Hoc at̄ eis altercātibus. ce-
 dūdit eos ī custodia et discesse-
 rūt. **E**t misit ad eos nocte: et
 cepit eos cohortare vt sacri-
 ficaret. **I**lli vero deridētes et
 cōtēnentes clamabāt: gloria
 in excelsis deo. **E**adē nocte p̄ce-
 pit eos capitalē subire s̄niam:
 et corpora ī flūiū iactari.
Qui p̄ flūiū venerūt vsq;
 ad mare: et die iā claro iac-
 tauit illos mare ad littus

iuxta pineta. Et ecce quidam pbr
noie quictus de capua dunt
transiret ad agru suu: inuenit
corpora scoru sine capitibus.
Eug collecta iposuit viliaculo
et duxit i domu sua: et cepit
curiose querere capita eorum
Allia at die et ipa inuenit illesa
que collegit et iunxit corpori
bus scis. et sepeliuit iuxta cor
pus cesarij diaconi et marty
ris: sub die. non. nouebz. vbi
oratiobus eoru beneficia pres
tantur vsqz i pte die. ad
laude et gloria dñi nri ihu
xpi. s. viuit et regnat i secula
seculorum Amen.

**Explicit passio sa cesarij dia
coni et martiris**

**Eodem die passio sci ac ben
tissimi Eustachij marti
ris capti**

Il diebus
traiani ipe
ratoris demo
nu pualere
falacia. erat
quidam mgr

militu noie placidus. genere
sdm carne isignus opibus poll
ens. et cuctos i honore pcellas:
opperibus vero et iusticia. et
cuctis virtutu erat pditus
meritis. Subueniebat oppre
ssis: patrocinabat grauiatis

in iudicio. Plures etia a iudi
abus i iuste dampnatos ope
sua liberabat. nudos veste
bat. Et vt veru dica cuctis idi
gentib' m vita sua studuit
ministrare. sicut i actibus
aploz legitur: ita vt etia
i hys teporibus cornelius
scds videretur. Habebat vero
et coniuge eandem sub demonu
cultura existete: sed similem
morib' mariti sentencie. Per
ant' eis filij duo quos educa
bat strenue et pati' volutate
erat vero nobilis i iusticia
et potens i bello: ita vt et ipi
barbari subiugaret ab eo.
Na et venatoe erat indistans:
oibus diebus. Sed misericors
deus et benignus qui semper
et vbiqz ad se sibi dignos vocat.
bona huius no desperit opera:
nec voluit benigna et deo dig
na metē sine mercede deseri
idolatrie contexta tenebris.
Sed sdm quod scriptu e quod
i omni gente qui operat iusti
cia acceptus e ei: peruenit
ad istu benigna misericordia.
et cu tali saluari voluit ma
Creute illo vna die sdm co
suetudine ad mores venari
cu omi exercitu et gloria mag
na. apparuit ei grex teruoz
depassens: et depones solito

more exercitū eos conat' isequi
Lucius vero militib' circa capi-
 tionē ceruorū occupatis. appa-
 euit vnus ceruorū vastus vlt'
 mēsurā tocius gregis et specio-
 sus: qui resistis a grege ipetū
 fugit in siluā in spissioribus
 locis. Ruc videns placidus.
 et desiderās eū capere: reliquēs
 oēs cū pauas militibus eum
 isequit' Omnib' vero lassatis
 qui cū eo fuerāt: solus pseuerā-
 uit ad isequēdū. Prouidentia
 vero dei nec equo lassante. nec
 ipō ppter difficultatē loci desis-
 tente: sed insequēs longius
 remotus ē a suo exercitu. Seru-
 at ille rupis occupat altitudi-
 nē: stetitq' desup. Propius
 vero mgz militū venēs sine
 comite stetit: arcūspiciēs vn-
 diq' et cōsiderās quēadmodū
 posset capere ceruū. Sed tocius
 sapiētis et misēdē deus. qui
 cūctas vias ad salutē hoīm
 puidet. venatē venatus est:
 nō sicut corneliū ppetrū. sed
 paulū isequētē p suā ostētiōne.
Qui vero stante placido et
 aspiciētē ceruū et admirātē
 vastitatē eius: deficiētē circa
 captiōne: demonstrat illud
 iudiciū tale nō timere. neq'
 sue virtutis magnitudinem
 sed sub balaa tribuēs verbum

asine arguit eius isipiētā: sic
 et huic demonstrat inter cornua
 ceruū formā sacre crucis supra
 claritatē solis splendētē et i me-
 dio cornuū imaginē dñi nri
 saluatoris ihū xpi. Qui etiam
 humana voce ipones ceruus aduo-
 cat placidū dicens ei: o placide
 quid me isequeris? Ecce tuū gñū
 veni i animali isto. vt apparca-
 ti. Ego sū xps: quē ignorās colis
Elemosinē quas facis idigētib'
 corā me steterūt: et veni me tū oste-
 dere p istū ceruū. et p illo te vena-
 ri et capere te recūs misēdē mee
Nō em iustū ē dilectū meū p'p'
 bona opera: seruire demonijs
 imūdis et simulachris vita-
 carētibus et vacuis et isensatis
Ob hoc g' veni in terrā in hac
 spece quā et vides saluare ge-
 nūs humanū. Hec audies mgz
 militū. timore repletus ē max-
 imo: et cecidit de equo i terram
Hora vero transacta. ad rediēs
 surrexit: et cauans volēs videre
 qd apparuerat ei spectaculū
 aut intra se. Ruc ē ista visio
 que apparuit mihi. Ne uela mi
 qui loqueris: vt sic credū in te
Et dixit ei dñs. intende placide
Ego sū ih̄s xps qui celū et terra
 ex nihilo feci: qui iudicetam
 materiā distinxī: qui lucē ori-
 ri feci: et tenebras diuisi. Ego

sum qui tempora. et dies et an-
nos constitui: ego sum qui hominem
formavi de limbo terre: qui propter
salutem humani in terris appa-
ruim in carne: qui crucifixus et
sepultus sum et tertia die resurrexi.
Hec audies magister militum: ac-
dit iterum in terram dicens: credo domine
quod tu es qui fecisti omnia: quod convertis
creaturas et vivificas mortuos.
Dicit ad eum dominus: si credis prope ad
ciuitatem. et quere pontificem christiani-
corum: et accipe ab eo baptismum
gracie. Respondit placidus Domine:
si iubes ut renunciam ista conuige-
mies et filiis meis. ut et ipsi credant
in te? Dicit ad dominum. Renuncia cum
illis et accipiamus signum bap-
tismi: mundamini a pollutione
idolorum. et veni hic: et rursus
apparebo tibi et demonstrabo tibi
futura. et patefaciam tibi salutis
mysteria. Descendens ergo de nocte
nocte facta: cepit exponere con-
uige omnia que vidit. Postquam vero
impleuit omnia. exponens visionem
que ei dicta sunt: exclamauit
prope ei dicens: domine meus: cruci-
fixum dominum vidisti que christiani
colunt? Ille enim solus est verus
deus: qui pro talia signa vo-
cat ad se credentes. Tunc dicit vi-
ro suo. transacta nocte et ego
vidi eum dicentem mihi crastina-
tu et vir tuus et filij tui veni-

etis ad me. Et nunc cognouit:
quoniam ipse est ihesus christus. Voluit ergo
sub tali figura mirandi spect-
aculi per arrium tibi apparere: ut
eius mirari possis potestiam
credens in eum. Veni ergo hac nocte.
ut eam et ipetrem sanctum bap-
tismum christianorum. Per hoc enim
eius prope fuit: quod in illum credunt.
Dicit ad illum placidus: hoc enim
mihi dixit ille qui visus est mihi.
Medium vero noctis in factibus
famulis suis abierunt ad sacer-
dote christianorum. et nutritauerunt
ei omnia que facta fuerant et dicta
ad eos. Et confestim credere se in dominum
ihesum christum professi sunt: supplica-
ueruntque ab eo ut daret eis sig-
naculum baptismatis. Qui
alacri gaudio repletus et glo-
rificans dominum deum qui vult omnes
saluos fieri et ad agnitionem
veritatis venire: accipiens
catechizauit eos. et exponens
eis mysterium fidei baptizauit
eos in nomine sancte trinitatis. Et
placidum quidem vocauit euista-
chium prope vero eius theo-
pista et filios eorum primogeni-
tum vocauit agapitum et alterum
thecopitum. et contulit eis sanctum
sacramentum domini nostri ihesu christi:
et diuisit eos dicens. dominus ihesus
christus dei filius sit vobiscum. et
donec vobis eterna regna

Cognouit namque quod manus
 domini vobiscum sit. vos autem cum frui-
 mini paradiso memoretur ante
 me ego iohannes postulo
 vos. Mane vero facto. accipies
 eustachius paucos milites
 secum perrexit ad montem et ipse
 locum veniens ubi visionem vide-
 rat: misit milites suos quasi sub
 optentu investigande venationis
 Et solus remansit appiauit ad
 locum. et vidit formam sibi ostense
 visionis prioris: et cades in fa-
 cie clamauit dicens: supplico
 te domine cognoui quia tu es ihesus christe
 filius dei vivi. et credo in patrem
 et filium et spiritum sanctum: et nunc
 veni supplicans intemerata
 tua diuinitate ut manifestas
 quam promiseras mihi. Et dicit ad eum
 ihesus beatus es quia accepisti laudem
 christi gratie mee: et quia induisti
 te immortalitate. **M**odo superasti
 diabolum. non contulcasti eum qui
 te deceperat: non spoliast te
 corruptibile hominem et ididit.
 corruptibile permanente in secula
 scilicet. **M**odo fidei tue demonstra-
 bunt opera. quoniam inuidia commo-
 uebit contra te diaboli: eo quod
 eum reliquisti et festinat contra
 te omne aduersionem mouere. **O**portet
 enim te multa sustinere: ut acci-
 pias coronam glorie victorie. **E**cce
 enim exaltatus es. usque modo nego-
 tans huius seculi et temporalibus

opibus. **O**portet ergo te humiliari
 de alta tua vanitate: et rursus
 exaltari in spiritualibus diuitiis
Non ergo tua virtus deficiat: nec
 respicias ad gloriam que tibi fue-
 rat prius. **S**ed quemadmodum re-
 pugnas hominibus cupias victor
 ostendi. mortali imperatori festinas
 placere: sic te contra diabolum
 strenue agere festina et nihil
 immortali imperatore fide seruare
Oportet enim et hinc temporibus alterum
 iob demonstrare per temptationem: et
 victorem diaboli ostendere per toleran-
 tiam. **V**ide ergo ne in corde tuo cogita-
 tio blasphemie ascendat. **C**um
 enim humiliatus fueris: venia
 ad te et rursus restitua te in propria
 gloriam. **E**t postquam hec dixit: ascen-
 dit in celum dicens eustachio. mo-
 do accipere imminet tibi temptatio-
 nem. an in exterminis diebus? **D**icit
 eustachius. supplico domine ihesu
 christe si non est possibile euitare que
 a te nobis sunt decreta: modo nobis
 magis temptationem accipere iube
Sedda nobis virtute sustinere
 que promissa sunt: ne aliquod
 malignum verbum adiuueniens
 aduersarius commoueat seculum
 nomen de tua fide. **E**t ait dominus:
 concertare eustachii. gratia enim mea
 vobiscum est: custodies animas vestras.
Descendes vero de monte. et ingressus
 in domum renunciauit uxori sue

omnia que ei fuerant dicta a domino. et
simul flectentes genua supplica-
bant dominum dicentes: domine ihesu xpe
fiat voluntas tua. **P**aucis vero
diebus transactis: contigit egrit-
tudine pestifera affligi domum
eius. et mori omnes seruos eius
et ancillas. **H**oc factis senex
eustachius predicta sibi tempta-
tione fuisse: et gratissime suscipiens
poscebat uxorem suam ut non defice-
ret tribulans. **E**t post aliquod
tempus occupavit equos eius. et
alia pecora pestis quodam mortifera
et mortua sunt omnia que fuerant illi
et exapies et ista temptatione: dis-
cessit occulte de domo sua una cum
uxore sua et filijs. **V**identes autem quodam
de malignis depredatione eorum
aggressi per noctem diripuerunt omnia
que possidebant: aurum et argentum
et vestem. ita ut nihil reliqueret
de substantia eorum. propter quod amitti-
fuerunt. **C**um esset ergo in eiusmodi
tristitia: reliqua eorum possessio
et substantia ad nihilum pervenit
per fraudes inimicorum. **I**n illis diebus
omni populo celebrante festivitate
cum imperatore per victoria que in persis
facta fuerat. oportebat etiam et pla-
cidum festivitatem suam facere presentia:
quippe cum fuisset magister mili-
tium et princeps senatus. querebat
et invenire non poterat. **D**ubi-
tationibus ergo circumdatus quod sic uno

momento nullum de suis reliquisset
nec ipsum posse reperiri: me-
more percussus est imperator. et
omnes senatus de eo et omnes sude-
bant de his que acciderant ei.
Tunc dicit ei uxor sua: quousque
expectamus hic. **V**eni et acci-
piamus duos infantes nostros.
ipsi enim tamen relictis sunt nobis
et recedamus hinc. **I**n opprobrium
enim facti sumus omnibus cognoscen-
tibus nos. **E**t nocte superve-
niente accipientes duos infantes
pergebat ad egyptum. **P**ostquam
vero duorum dierum fuerent
iter: appropinquantes mari. et
invenientes navim applicatam
volebant ingredi in eam et na-
vigare. **C**ontigit autem ut dominus
illius navis barbarus esset
et imitio. **E**t ingressi cum eo na-
vigabant: et videns dominus navis
uxorem eustachii quod esset
decora facie valde concupivit
eam. **E**t cum transisset mare:
eribat ab eis navim. **N**on
habentibus illis unde redde-
ret: retinuit uxorem eius quasi
per navim. volens illam habere
secum. **U**t autem vidit eustachius
nolebat illam dare. **Q**ui vero
contradictis eo et supplicante
inivit dominus navis: ut in me-
ditum mare illum periret. **A**t
ubi sensit eustachius insidias

eorum reliquit uxore sua et acci-
 ptes duos infantes suos ibat i-
 gremis et dicens. ve mihi et vobis.
 quia in via est alienigena ma-
 rito Pergebat vero cum gemitu et
 lacrimis puenit ad quendam
 fluminem. et propter inundationem aquarum:
 non est ausus ingredi cum duobus
 filiis in aqua. **P**ortas vero unum
 infantem super humeros suos. reliquit
 alterum circa ripam: et transposuit
 infantem quem portauerat supra
 terram et ibat ut reportaret al-
 terum. **C**um venisset autem in medium
 fluminis: nimis autem fluminis
 dilatatus erat. **I**ntendens vidit
 et ecce leo rapuit filium eius
 et abiit in silvas. **E**t desperans
 de eo: reuersus est in paciencia
 spe habens alterius. **E**t cum abiit
 vidit et ecce lupus similiter
 rapuit alterum filium eius et
 abiit: et non potuit eum consequi.
Et cum esset in medio fluminis
 cepit euellere capillos capitis
 sui: plagens et ululans voluit
 se picere in aqua. **S**ed iterum
 constanter eum reddidit pudentia
 dei: quia futura pudentia.
Leo vero rapies puerum: conserua-
 uit illesum pro pudentia dei. **V**ide-
 tes autem pastores puerum porta-
 ri a leone viuum: insecuti sunt
 cum canibus. **P**er dispensationem
 vero dei: rugiens leo picat infan-

tem et abiit. **A**lterum vero infantem
 qui raptus fuerat a lupo. vide-
 tes quidam aratores: insequentes
 lupum liberauerunt puerum illesum.
Otriusque siue pastores siue ara-
 tores de vno fuerunt vico: et acci-
 pientes pueros educauerunt apud
 se. **H**ec vero eustachius nescie-
 bat. sed pergebat plagens pa-
 riter et hec dicens: heu mihi
 quodam polletis ut arbori. modo
 vero nudatus sum. **H**eu me qui
 abundantia nimia fueram: modo
 captiuitatis merore dissolutus
 sum. **H**eu me qui magis militum
 et multitudinem exercituum cir-
 cundatus fueram: modo solus relictus
 sum. nec filios concessus sum
 habere. **S**ed tu domine ne in fine
 derelinquas me: nec despicias
 lacrimas meas. **M**emini domine
 dicente te quod oportet te temptari
 sicut iob: sed ecce plus aliquid
 in me fieri video. **I**lle enim et si
 possessionibus caruit. tamen sterco-
 habuit supra quod sedere con-
 cessum est illi: ego vero peregre
 eadem patior tormenta. **I**lle ami-
 cos habuit conpaciētes sibi: ego
 vero in deserto imites feras
 habeo in consolationem qui filios
 meos rapuerunt. **I**lle et si ramus
 caruit sed radicem uxoris respi-
 cies secum consolabatur: ego vero
 infelix vndique sine radice factus
 sum.

Nunc scintilla facis generis
mei respiciens: sed si similes
ramis vacuis in deserto qui
vndiq; pedibus coquassat. Ne
excreveris dñe: tui serui multi
loquia. **D**oleo em̄ dñi dico que
nō oportet. **D**one dñe custodia
ori meo. ut nō declinet cor meum
in verba malae: sed eiciat a
facie tua. **D**a vero iā dñe: re
quie de multis tribulationibus
meis. **E**t hec dices cū lacrimis
et gemitu animi: abiit ad que
dā vicū qui dicebat didissus.
Et ingredies i eū opem̄bat et
acquirebat sibi victū. **C**omoras
vero i eo plurimū tēpus postu
launt eiusdē via habitatores.
et posuerūt eū custodiri agros
suos. et mercede accipies: dege
bat ibi ānis quīdecim filij at
eius educati sūt vt sup̄ dixi
mus in altero vico: nō cog
noscentes alterutrū quod esset
fr̄es. **D**ominus vero manus ille
alienigena: accipies vxorem
custachij duxit i patriā suā.
Dei vero grā obubrauit mū
liere vt nō se ei cōmiseret alie
nigena i om̄i illo tēpore. **H**oc
em̄ postulabat a deo: vt custo
diretur ab alienigine cōmū
nitione. **C**ontigit vero illū alie
nigenā morā: et ipam̄ suc
ce potestati. **P**ost hos at
dies factus ē mansus hostiū

in illa terra vbi erat vxor eu
stachij: qui creūtes plurimas
suaserūt terris romanozū.
In minio q̄ tumultu cōsiste
bat imperator de iūatione
hostiū. et cōmemoratus ē pla
adū: eo quod plerūq; strenue
egiss; contra ipsos hostes: et
cōtristabatur de subita eius
mutatione. **C**olliges at circū
tū et inspicias oēs milites: de
placito inquirebat quid cog
nouissent de eo viuere an mori.
Et dedit mādātū vnicuiq;
militū: vt inquiret eū. **E**t
misit per vnaquāq; ciuitatē
et terrā que erat sub ip̄erio
suo: vtquireret eū dñs: i
si quis eū iuenerit et idica
uerit mī: āphiores addā ei
honores et emolumētōrū au
gebo solacia. **D**uo vero quidā
milites: noīe anthiochus et
achacius qui aliquādo mī
nistrauerūt placado. pr̄erūt
ad inquirendū eū: et pagrātib;
dñe terrā q̄ sub romanozū
erat ip̄erio. **V**enerūt i vicū
vbi degebat custachius. **C**u
stachius vero alonge cōfide
rās: et cōsuetudine itessus
eorū recognouit eos. **E**t veni
ens i memoriā prioris sue
cōuersarios cepit pturbari
et orās dicere: dñe de n̄r q̄
de om̄i tribulatiōe eruis spe

nates in te. que admodum istos
 propter spem videri qui aliquando
 mecum fuerunt. iube ut videam
 ancillam tuam coniugem meam Nam
 istas mei. scio quoniam propter meam
 prauitatem a feris comesti se
 Da ergo domine. ut vel in die resurre
 ctionis videam filios meos
 Et hec dicente eo audiuit de celo
 vox dicente sibi confide eusta
 chy. In presenti enim tempore reme
 abis ad tuum priorem statum: acci
 pies uxorem tuam et filios. In
 resurrectione vero. maiora horum
 videbis. et eternorum bonorum
 delectationem reperies: et nomen
 tuum magnificabitur in genera
 tione et generatione. Hec au
 diens eustachius: terrore paul
 sus sedebat. videns milites sibi
 venientes per viam contra ipsum
 Venientibus vero illis pius
 apostolus eos cognouit: illi autem
 eum non cognouerunt Qui dice
 runt ad eum: aue fratrem. At ille ait
 par vobiscum fratres. At illi rur
 sus dicit ei. dic nobis si nosti
 hic peregrinum aliquem nomine
 placidum cum uxore et duobus
 filiis: et si demonstraueris
 nobis eum dabimus tibi pecu
 nias. Quibus ille dixit. quia
 propter eum queritis. Qui dice
 runt ei. amicus noster fuerat:
 et volumus eum videre post

multos annos. Dicit ad eos eu
 stachius: tale hic virum non
 cognoui. Nam et ego peregrinus
 sum. Et assumens eos duxit in
 hospicium suum: et abiit emere
 vinum ut potaret eos propter estum.
 Et dicit ad dominum domini in qua
 hospitabat. non sunt mihi isti ho
 mines: propter hoc huc venerunt.
 Prebe ergo mihi abos et vinum ut
 fruatur: et reddam ea tibi in tempore
 de mercede mea. Ille vero ala
 criter prebuit ei quae fuerunt necess
 ariam. Reficiens autem eos eustachius
 non poterat sustinere recolens
 priorem vitam suam: et perfundebat
 lacrimis. Plorabat autem foras
 egrediens et lavans faciem suam: rur
 susque ingrediebatur et ministrabat
 eis. Illi vero considerantes eum expe
 runt paulatim ad agnitionem
 visionis eius venire: et ad al
 terutrum dicebant. quia similis
 est iste homo illi quem querimus. Unus
 autem ait sorao suo: valde similis
 est illi. Scio autem ego quod hoc signum
 in ceruice sua. ex ictu belli.
 Consideremus ergo si hoc signum in cer
 uice sua: et ipse est qui queritur
 a nobis. Considerantes ergo cau
 tius viderunt cicatrice in cerui
 ce eius. et confestim exilietes os
 culabantur eum et cum lacrimis interro
 gabant si ipse esset qui aliquando
 magister militum eorum fuerat.

subiectis. transit fluvium
 qui dicitur hydaspis Et ulterius
 procedens in interiori terram
 barbarorum: et illos devictos
 depopulatus e terram eorum
Adhuc autem interius desiderans
 ingredi: providentia enim dei
 venit ubi erat vxor sua **Q**ue
 ut predictum est custodita fuerat
 ab alienigena pollutione:
 discesserat enim **S**ola itaque co-
 manebat in ortulo cuiusdam
 et fecerat sibi tabernaculum
Pervenies igitur in illi viciniam
 magis militum: expectat ibi
 tribus diebus repausans
 exercitum suum **O**portuna enim
 erat possessio: ad omnem delicta-
 tionem **C**ontigit autem ut tetro-
 ria eius figeretur prope ortum
 illum: quem custodiebat mu-
 lier **I**lli quod duo adolescentes
 habitabant in tabernaculo
 matris sue: nescientes quod ipsa
 esset genitrix eorum **E**t facta
 meridie: sedentes exponebant
 sibi iuicem infantiam suam **D**ice-
 bat quod frater maior iuniorum. ego
 dum infans essem nihil aliud
 habeo in memoria nisi hoc:
 quod pater meus magister militum
 fuerat. mater vero mea spe-
 ciosa valde **D**uos filios habe-
 bat me. et alterum iuniorum
 speciosus et ipse nimis **A**u-

pietas vero nos utrosque egressi
 sunt de domo noctu: et ingressi
 sunt in navem nobiscum nescio
 quo volentes ire **C**um autem egredere-
 mur de navem. mater nostra nobiscum
 non erat. nescio quem admodum
 in mari relicta est: pro vero mater
 portans nos duos flens pergebat
Pervenies autem ad quendam fluvium.
 transiecit cum fratre meo iuniori:
 et dereliquit supra ripam flu-
 minis **C**um reverteretur ut me
 acciperet: lupus veniens rapuit
 illum iuniorum infantem. et ante
 quam ad me appropinquaret sub-
 ito de silva exiit leo. inquit
 et me. et duxit in silvam **P**asto-
 res vero evertunt me de ore leo-
 nis: et nutritus sum in possessio-
 ne in qua et ipse scis et potui
 scire de patre meo quid sit factum
 ei neque infanti **H**ec audies
 iuniorum maiorem fratrem dicente: ex-
 lias cepit flere et dicere. per-
 deum christianorum ut audio frater tuus
 sum ego: quoniam et qui me edu-
 caverunt hoc dicebat quoniam de lu-
 po te erui **E**t amplius oscula-
 bat se mutuo **A**udies vero hec
 mater eorum. et considerans quod exposue-
 runt usque ad naufragium perturbat
 in visceribus suis: amplius etiam
 videns adolescentes amplectentes
 se iuicem et osculantes et flentes
Et dum consideraret si forte ipsi

essent filij sui ppter qd de pte
dixerunt. quod magr militu
fuerat. et qd in mari mri relicta
est. Altera die interpellauit
magistrum militu dicens. de pte
te dnc. lego de terra romanoru
su. et captiua adducta huc:
perduc me ad patria meam.
Et hec dicens. vidit signa que
erant in marito suo et cognos
cens formidauit eu. Cu vero se
dum cotinere no posset: pades
ante eu dicebat: pcor te dnc
ne indigneris cotra ancilla
tua. sed ppius audi me: ex
pone mihi priore vita tua.
Ego em puto te ee magistrum
placidi: qui cognominatus
e eustachius. Que etia digna
tus e saluator ipse pter uir
ad se vocare ut crederet in eu
et in adens in temptationes
et accipies uxore sua que su
ego et duos filios agapitum
et theopistu perxit ad aegip
tu. Et cu nauigaremus per
didit me ppter quod dnc nauis
barbarus esset qui me tenuit
in ista patria: et testis e mi
xps. qd nec ille me polluit nec
alter sed usq; hodie seruaui
dnc castitatem mea. Et ecce
ego dixi tibi signa: et tu cog
nosces iudica mi per virtu
te xpi saluatoris. Audiens at

hec eustachius: et ipse suuile
cosideras specie eius recogno
uit ea et in cotinui leticia
lacrimas effundens osculabat
ea: et dabat gloria saluato
ri xpo qui in omi parte pdest
suis seruis et reuocat et conso
latur de multis tribulatioib.
Tuc dicit ei vxor sua. Dnc
mi ubi sunt filij nri. Qui
dixit a feris capti sunt. Et
exposuit ei que admodu pdidit
eos. Et dixit ad eu: gras aga
mus xpo. Puto em que admodu
nobis deus donauit ut inueni
remus nos iuice: donauit etia
recognoscere filios nros. Dicit
ad ea eustachius: dixi tibi
qd a feris capti. Dicit ad eu
vxor eius. Hesternum die sedes
in ortu. audiui quosda duos
iuuenes ad mruice loquentes
de infancia sua: et scio qm
nri filij sunt. Sed nec ipsi
mruice sciebant qd frs sunt:
nisi per expositione maio
ris frs. Nunc g cognosce quanta
sit pietas xpi: qui vtriusq;
donauit agnitione. Disce g
ab eis: et dicent tibi. Conuo
cas igit mgr militu adoles
centes: sciscitatus e ab eis q
essent. Tuc exposuerunt ei oia
q facta fuerant sicut sup expo
sum: et recognouit eos. qd

ipsi essent filii sui. Et ap[osto]lus
 eustachius osculatus e[st] eos
 similiter et m[ar]c[us] ap[osto]lu[m] oscu-
 lata e[st]: et iacuant[es] se super
 filios. gr[ati]as agebat xp[istu]m ab
 hora scd[ae] vsq[ue] ad serm[onem] p[ro]p[ter]
 iuentione[m] eoru[m]. **D**iscurren[tes] igit[ur]
 fama hec per om[n]e[m] exercitu[m]:
 et o[mn]es congregati mirabantur
 et exultabant in iuentione[m] eoru[m]:
 ap[osto]lus eti[am] p[ro]p[ter] barbaroru[m]
 expugnatione[m]. **A**ltera vero
 maxima[m] celebritate[m] facientes:
 deo gr[ati]as egeru[n]t p[ro]p[ter] magna[m]
 eius pietate[m]. **P**ostqua[m] vero
 subieceru[n]t vniuersam terra[m]
 barbaroru[m]: reuersi sunt cu[m]
 victoria magna. et spolia
 multa portantes. et captiuos
 plurimos ducentes. **C**ontigit
 igitur anteq[uam] reuertetur
 eustachius de bello: obisse
 t[er]mianu[m] i[m]peratore[m] et resur-
 gere alteru[m] p[ro] eo i[m]peratore[m]
 no[m]i[n]e adrianu[m] g[en]tile[m]. et ip[s]u[m]
 p[ro]p[ter] impietate[m]. **R**euerso
 igit[ur] eustachio. occurrit ei i[m]pe-
 rator vt mos e[st] romanis et
 p[ro] victoria festiuitate celebra-
 uit. et interrogans q[ui]mo[n]do in
 bello viriliter egisset: et de
 agnitione vxoris et filioru[m] ei[us]
 plurius extendit conuiu[ium]. **A**lte-
 ra die i[m]perator p[er]git in
 templu[m] idoloru[m]: p[ro] victoria

sacrificiu[m] idoloru[m] oblaturus
Intrante vero i[m]peratore in
 templu[m] apollonis. no[n] cu[m] illo
 ingressus e[st] eustachius: et retro
 cederis foris stabat. **I**mperator
 vero conuocans eu[m]. interrogabat
 quare no[n] sacrificauerit d[omi]no p[ro]
 victoria. et victimas obtulerit
 eis: maxime p[ro]p[ter] vxoris iuentione[m]
 et filioru[m]. **C**ui dixit ad i[m]pera-
 torem ego supplico xp[istu]m d[omi]nu[m] meu[m]
 et offero incessanter ei p[re]ces: qui
 misertus e[st] humilitati mee et
 reuocauit me de captiuitate:
 et restituit mihi vxore[m] et filios.
Aliu[m] vero deu[m] neq[ue] scio neq[ue] colo:
 nisi deu[m] celeste[m] qui fecit mira-
 bilia. **T**unc i[m]perator ira repleto
 iussit ei solui a[n]gulu[m] et velut
 transfessore[m] astare pariter
 cu[m] vxore et filiis: et faceret
 co[n]tra eu[m] questione[m]. **C**onsiderans
 igitur i[m]p[er]ator i[m]motabile[m]
 eius in xp[istu] fide[m]: iussit eu[m] cu[m]
 vxore et filiis introducere in
 arena[m] et dimitti eis leonem.
Accurrens vero leo et stans p[ro]
 bentos sumittens caput et q[ui]si
 adorans recessit: et cepit egredi
 de arena. **T**uc ergo i[m]perator vi-
 dens mirabile spectaculu[m] q[uo]d
 no[n] tetigisset eos fera: p[re]cepit
 incendi boue[m] exu[m]: et ibi intro-
 duci sc[ri]ptos. **C**onuenit vero vni-
 uersa plebs fidelu[m] et paganoru[m].

damauerunt dicentes Magn⁹
 deus xpianorum vn⁹ et solus
 de⁹ ver⁹ ih̄s xps et nō ē alius:
 q̄ nec in capillis eorū domi
 natus ē ignis. **O**culis vero
 xpiani tollentes corpora eorū
 deposuerunt in celeberrimo loco
 Et postq̄ sedata ē p̄secutio. ibide
 oratorū cōstruerunt et depo
 suerunt eos celebrātes memo
 riā relique scōrū kl nouēbris
Ista ē vita scōrū: et hec finis
 gloriosi eorū certaminis. **O**m̄s
 q̄ qui meretur celebrare me
 moriā eorū et iuocare eos in p̄
 sidio: impetrat q̄ p̄missa sūt
 sc̄tis per grām dñi nr̄i et sal
 uatoris ih̄s xpi cui ē gloria
 et potestas in sc̄a scōrū. **A**me

Explicat passio sc̄i Eustachij
miris
Incipit vita sc̄i huber
ti episcopi Capitulum pri
mum

Ost glorio
 sum beatissi
 mi ac p̄da
 rissimū an
 tistitis lam
 berti a reb⁹
 humanis excessū. qui p̄oti
 ficalem apicē apud vr̄bē tū
 gerēsē. et ānis strenue fe
 rēs. vite quidē exēpla poste
 ris dereliquit. mortis autē

uacuae viriliter p̄cedo d̄sca
 minia et sumū pastoris vestigijs
 mhesit. et quātū amoris cura
 domuitas oues haberet ape
 riuit: utpote quibus et viues
 vite contulit pasca. et p̄ quib⁹
 nō metuit subire mortis dispen
 dia: hubertus venerāndus pre
 sul. eius sedi subrogat⁹ q̄s au
 nō erat virtute sc̄s. **N**aque pa
 stor ille pius qui deuoto mor
 tis tyrāno oues suas cōsolari
 dignatus ē dicendo. ecce ego vo
 biscū sū oib⁹ diebus vsq̄ ad cō
 somationē sc̄i. eide gregi tale
 ac tantā p̄tulit pastore p̄ cui⁹
 opera. vera esse sua verba osten
 deret. virtus q̄ in eo polles. xpm
 in se et loqui et operari clamat
Egitq̄ ut assolet diuina p̄uisio
 ut q̄ optimū pastores destitue
 bāt solatio. nō rectib⁹ luporū
 territe p̄diuersa dispgerētur
 dentibusq̄ laceraretur: sed
 suaderet pastor qui humilis
 gregis curā gerēs. fessas sub
 leuatz. fractas alligatz. mate
 rias sanaret. luporūq̄ rabie
 ab eorū infectatiōe p̄cul ptur
 barz: nec iā cōta dñi fieret
 lustrū ferale. sed expiatū a
 sode nocētū et seruaret ab
 angore luporū. redderetur tem
 plū dño erile. **I**uuabat nāq̄
 p̄dict⁹ dñi famul⁹. nō mō

xpi exemplis. sed et predecessoris
sui nuprimis institutis: quia
et humana mente non tam instruit
prisca. quam presentia. nec
eo infirmi conualescunt exem-
plo multo sibi superiorum quo
ad emulationem provocat eximio
coequalium. Unde actum est ut ipse
vir venerandum et lectorem scrip-
turarum qui sibi agenda foret adisset
opusque lectionis paternam emu-
lationem opera pageret. ope-
ribusque pastoralis non segnibus
executor existeret: atque ideo offi-
cium episcopalis non incongruum
ministerium fieret. Igitur ut ver-
viridica veritatis ore platonem
compleret dicitur. ubi sunt
duo vel tres congregati in no-
mine meo ibi sum in medio eorum:
consensu unanimum fidelium. talis
ac tantus vir cathedra ut
dictum est presulatus dominici
gregis donat: ut qui eam sibi
sibi tantum profuerat. et sub scema-
te puatorum deges delituerat.
in delubro dei quasi quidam clarissi-
mus lichenus imponeretur:
quatinus eius exemplo cunctis
in domo dei positus. luminis
claritas preberet. Baes namque
memoratus et sepe memora-
tus vir aliam legem esse subdito-
rum aliamque platonum. scilicet ut sub-
ditus quisque curet ne pereat

neue sui exemplo alios pdat:
platus aut non solum imitatur
sue. sed et iudex pui sortis co-
gatur vite aliene: non ei
sufficiebat ea que sibi olim
sectanda proposuerat sed in ac-
tiora tendens. magnopere
studebat antiquorum patrum
sectari vestigia. Unde igitur
non quolibet sibi in emulatio-
ne proposuit. aut virtute in-
nobilitate degenerare. aut in-
scientia vecorde. aut mollitia
segnem: sed illud potissimum
qui voce domini audita dicitur:
si vis perfectus esse. vade ve-
de omnia que habes. et da pauper-
ibus et habebis thesaurum
in celo et veni sequere me
Studuerunt nihil mundiale
appetere. sed a ploribus terre-
nis cupiditatibus. si quid
rei familiaris superfluum: cu-
rauerunt sub uno cogere
et singulis pro necessitate sub-
ministrare. Unde factum est
ut in eum eius presulatus ta-
libus tantisque dedicare
auspicis: in quibus non tantum
bone imitationis. sed perfectio
fulgeret operis. Distractis
igitur si qua ei superflua
in re privata. studebat ea
non sub cauo terre respice
abscondere. aut erugine

consumenda tradere. furtibusq;
 diripienda derelinquere: sed
 amicos euangelicos de hys
 conquirere. qui se in eterna
 tabernacula valerent reci-
 pere. **F**rat nāq; largus erga
 indigentia mopū: refocila-
 tor pauperū. et sōm scrip-
 turā p̄ orphanorū. et p̄
 viros matribus eorū **O**pre-
 ssis adminiculabat. mopū
 miserabatur: suaq; p̄ dno
 derelinquentib; pio affectu
 patrocinabat. Tribulatione
 patientibus strenu' consolator
 aderat. et carcere p̄clusis.
 nec nō diuiniū pena subactis
quisq; subministrans nō deerat
 sed q̄cuq; pede ferre libuisset
 in manu illius elemosina de-
 sudabat. quosq; paup̄ occurre-
 ret. tu ea tāquā xpo committe-
 ret. Et q; moris ē p̄ficiētū
 p̄terita boni operis exercitia
 a mētis acie subducere. quo
 acutus ad ea q̄ sūt ardua
 mētē valeat defricta ignire
 atq; iā iāq; fessam appetitu
 noui operis recreare. **V**iro
 beato nō satis erat talibus
 ac tātis virtutū insignib;
 cluere. sed meminiscēs p̄fecti-
 onis decessoris sui: ardebat
 cupiditate martyrii min;
 se deputās habere p̄fectionis

quā nodū p̄ domino tradidisset
 etiā officia corporis. **D**oloris
 nāq; illius intermī amaritū
 diuisq; animi. quo flagrabat
 amore martyrii. testes erāt
 lacrimae q̄ solet p̄dere intima
 cōsciētis: quas in recordatione
 beati lamberti solitus erat
 dolor elucere. genarūq; orbis
 assidua humectatiōe alluere
Unde inter pias exhuberatio-
 nes fletuū. alta suspiria pul-
 monū. credo talia cōquestus
 est: o me infelicē terq; mi-
 serādū. cuius se peccata itā
 tā cōgerie sustulere ut nō
 idoneus dignusq; possem
 reperiri cōsortio tanti viri
Sic ruminū iperfectionis
 sese arguebat. ut quo magis
 perfectus. eo sibi met̄ videret
 eriguus: minusq; oculū mē-
 tis tendebat in hys q̄ in se iā
 et victore xpo subegerat et
 satore bona nutruerat: sed
 ad ea tapestenda acie in reuer-
 berato tendebat obtutu. quē
 nodū obcōseruatione humili-
 tatis xpi ei discretā largi-
 tas attribuerat. attendens
 illud qd̄ a scā scriptura p̄cipit:
 quāto magn' es humilia-
 te in oib; et corā deo iuenies
 gratiā. **H**is igit et talibus
 exercitijs in gymnasio scie

de virtute in virtute proficiens:
 ardebat videre deum deorum
 in syon Et factus dictum ab apostolo
 ea que retro sunt oblitus. et ea que
 ante sunt credens me persequos
 ad binuui superne vocatos
 Magis magisque ieiunio et
 vigilie castitatisque anime
 et corporis operam dabat: et
 subditorum curam gerens tamque
 fidelissimus dispensator. Ver-
 bi triticum cum seruis suis
 toto nisu ministrabat:
 nec tamen in memor dominici
 exempli de quo legitur. Egredere
 ihesus facere et docere. ea que
 discipulis obseruanda voce
 predicabat. que diligentia opera
 da essent. suis actibus predebat
 Instabatque iuxta apostoli man-
 datum. predicare oportune inpor-
 tune. Fantaque cum gratia verbi
 et dulcedine sermonis vixit
 spiritus sancti donauerat: ut non
 modo euicinis verum elogi-
 quis et a se valde semotis:
 ad eum populi concurrebant:
 ac de potestate fauibusque
 diaboli se exiit atque in regnum
 christi gremiumque sancte ecclesie per
 baptismi gratiam transferri
 gauderet: idolorumque cultum
 nec non profanum eorum obserua-
 tionis ritum cum auctoribus
 eorum respiceret: atque olim

sibi veneranda templa terre
 coequaret. pulueremque eorum
 veluti inuidiam detestates
 per diuersa dispergerent
 Omne namque arduum hinc
 cultum hactenus mancipatum:
 in breui sacylega seruitute
 libera famulatio domini subiu-
 gauit Siqui autem factescere
 generali idolorum cultu super-
 essent. qui more sacrilego
 aut pulueris eorum reueren-
 tia haberent. ut cetera huius-
 modi obseruari debere usu
 nefando putaret: hos ad se
 deductos triennio penitentia pler-
 tebat Sicque plures domini ad-
 uersarias insequendo strenue
 ac perterendo virtutes. imperium
 domini in fenestras eorum longe lateque
 aperuit: ita ut in tyrannidra
 et brachante. eorum detegedo
 insidias eos peritus aduulla-
 ret. effugis que eorum populi
 gratia illuminati confingerent
 penitus abdicaret Ab hinc autem
 a quibus deorum imo demonio-
 templa subuertebant: christo domino
 preclara in honore sanctorum mar-
 tyrum templa per sanctum hubertum
 construiebantur et honorabantur
 Sicque vir domini circumque christi
 predicando mysteria. populos
 ab alta cecitate leuatos: lu-
 mine scientie redderet con-

**De muliere
curata Ca. m**

spicuos ut de eis veracissime
dici possit. populus q̄ sede
bat in tenebris. lucē vidit
magnā: et habitātib⁹ in
regione umbre mortis. lux
orba ē eis. regnoq; fr̄atorū
ad eo donat⁹ lucerna lumi
nis. ei sup adderet orname
ta salutis. Interea dū sacra
tissim⁹ dñi famul⁹ curā gre
gis gerēs. parochiaq; suā
circuēs. oculis sibi comissi
curā gereret. nequa lupo
rū verſutia aditū in eo
inuenit: et in villa cui vi
uob vocabulū est deueniſſ⁹
et scdā dominica tēporis
q̄ dragesimali adesset. mu
lieris cuiusdā pulsatus ē
necessitate. ut et cū quāta
reuerētia dies resurrectiois
dominici coli debeat dñs.
ostenderet: et cuius sancti
tatis isdē esset dedararet. Nā
cū iā dicta mulier post ha
bita dominici diei reuere
tia parafico quaq; iussa de
seruaret ministro. man⁹ illa
q; sacra solēnitatē obsu
inſolētia temerare tempta
uērat. subito obriguere:
avescentib⁹ usq; a sanguinis
humectatione venis. ac ner
uis siccitate cōtractis. adeo
stupide sūt reddite. ut vug

ues eius palmus abab⁹
videret⁹ infuri. Ruc tanta
necessitate astricta. unū
sibi solūmodo restare reme
diū credidit: ut virū dei
adies cuiusmodi urgeret
necessitate exponeret. atq;
eas quas sibi temeritas
abstulerat. p̄ eius oratione
sibi reddi man⁹ flagitaret.
Neq; spes eā sefellit. Nā ex
iute viro dei ab eadā nobilia
mulier ad pedes pruit: q̄
eā urgeret necessitas q̄ po
sunt. subsūq; ab eo possit
erū postulauit. Cui vir di.
vade inquit et tali psūtioē
abstineto: et emēdationē
tuā sanitas cōsequet⁹. Cuius
p̄missione nō dñs in loqu
distulit: sed statū opere cōple
uit. Nā man⁹ illius pallida
p̄fuse colore in genuinū se
reuoate repete. siccitasq; p̄ce
sospita recessit. et recepta
sanitate pristina creator
dñi benedixit. atq; dei
famulo p̄ se orati grās reddi
dit. **Qualiter aqua sim
tam orationibus suis
reducit Cap. quartū.**

iuc mirādo operi.
successit aliud veteri
mus helie atq; helisei mi
raculis cōferendū. Flam

ni operi cūda in vico ga
 blio instaret. atq; sacrate
 sui fluminis mosa cursu
 nauibus denegaret: utpote
 tepore autūni instate q̄
 marine solent fluuiales
 aq̄ detrimēta sentire. Diffi-
 cultate sibi operis coepti
 nūciata. p̄mū paululū
 meroris cōcepit: sed dei
 ceptis īomni potētia diuina
 cōfusus discipulis ait **Nostis**
 ne quis nā ille fuerit. q̄
 tribus semis ānis clausos
 celos verbo aperuit: Ari-
 dūq; aere pluuia humecta-
 uerit. ac terrā diu negata
 prole fecūda uerit. **Tūc**
 viū discipulorū se bene-
 nosse respōdit: heliūq; id
 fecisse cōfessus ē. **Ait** vir
 dei. equidē ipm̄ et nos
 deū colim̄. ipsiusq; virtū
 q̄ in veteribus potētalit̄
 emittit: nequaquā in nr̄o
 tepore vetustate aut ōni
 potētia emaruit. **Idē** corū
 nos ieiunio atq; oratiōib⁹
 eius ōipotētiā pulsorū:
 et cōmiserē q̄ sibi fue-
 rit visa. de hys agēda re-
 lūq̄m. **Igit̄** mor ut po-
 plicibus curuatis oratio-
 nē fudit: celi serenitas

tetra caligine obducit. coactōq;
 in nubes aere scisi pluuia
 cepit dēmitti. **Post** vero pau-
 lati et p̄māremēta gliscēdo
 in tantū nyborū excreuit
 magnitudine. q̄ ad usq;
 fluuū qui dudū etiā bidē-
 tib⁹ trāsmēabilis erat r̄pas
 alueri sui vsq; ad sūmū cō-
 pleret: volūtatiq; serui di-
 ndeo famulatiū p̄beret. ut
 opus quod ceperat absq;
 vlus rei difficultate letus
 p̄ficiat. **Qualiter mulie-**
rem obsessam a demone
liberauit Caplm̄ v.

In idē tempore cum
 ieiunū triduanū quod
 more scē eadē vniūsaliter
 celebrat. et greco vocabulo
 letanug. latine vero rogatiōcō
 nominat̄ instaret: glorios⁹
 dn̄i pontifex. iuxta cōsue-
 tudinē sue ecclē. per opida
 et castella cepti discurrere.
 semēq; verbi dei in agro
 cordis audietū seminare.
Veniēs igit̄ traiectū iuxta
 cōsuetudinē suā cū cleris
 populiq; agmine. et victo-
 riosissimus saluatoris īsig-
 nib⁹ cūctis videlicet vexillis.
 nec nō et scōrū p̄is reliquis:
 ab opido egredit pagrutur?
 cū p̄ibus agros. ut dn̄i

tanto precaretur ambisiosius
quato id faceret humilior
Cui igitur solito verbum domini
seminator egregius in agro
cordis humani iaceret in-
nando salubriter. si me inquit
supra iudicis pronone antea
cordis aure audieritis. et
ea que vobis auctore deo sup-
naque gratia administrare sanctorum
operum executione compleueritis:
nulli dubium quin et eternam
patris hereditatem sorte fide-
lissima mecum adepturi
sitis. Repente iudex ille
verbi dei inimicus. qui illud
aut fuditus volucrum mo-
re impere. aut certe ziza-
nia solet interficere: quanta
tibi est que a seruo dei ge-
rebatur displiceret conatus
est inuidia cogente monstrare.
Nam subito vis omni sibi appe-
tibile mulierem scilicet per peruicacem
tionem prima amicitie ingressus:
magnis inoditisque vocibus
perstrere et silentium que verbum
dei audiebat sui impor-
tunitate clamoris perturbare
Hac itaque vociferatione tetri-
ca vir dei audita et cognita
ad se quidem decurrens: primo
signum crucis obicit. deinde
alapa eadem impressit atque
silentium imposuit. Statimque mu-

lier mulier in terram corruit:
ita ut crederet criminis
Sed cum diuinus iaceret: ab
ore eius quedam sanies diu
pfluit atque post hec demone
caruit. **Qualiter domum
sua ab incendio libera-
uit. Capitulum vi**

TIdem autem diuini famulo disce-
dente in villam cui harmala
nomen est adueniente. cum iam
solis iubar terras desere-
ret atque sui recessu umbris
tellurem obdueret: artus
diutino labore defessos. vo-
luit releuare lectulo sup-
positos. Cui ecce quidam eius
puerorum a foris veniens.
nuntiat celi faciem a solito
mutatam: ignearumque acrium
rubore perfusa. Quod ille
audies intima domus liquit
anesque illas diu considera-
uit. et alta suspicia tra-
hens dixit: en signis eui-
dentibus ruina mundi iam
iamque imminere elementa testantur
diemque extremum exanimis
ea etiamque voce carent
proloquitur. O beatum illum
quem tuum exanimem non repe-
rit imparatum: et que con-
suetudine se defendere. securus
operietur illum ultimum
maximamque conuentum

His dictis alij assut nunc:
 qui diceret donum illius
 incendio coflagare Quo
 audito vir dñi cōate illuc
 pgit: obhæc se igni in
 trepidus obposuit ita
 dicendo **S**i diuine volū
 tatis ē vt hoc armadus
 occubā incendio: in potesta
 te eius cui nemo mortu
 lū resistere p̄t fore non
 ambigo **E**levatisq; ma
 mb; signū crucis micat
 dñiq; sibi adiutore futurū
 iuocauit canēdo: **D**e m
 adiutorū meū mte de
Mirūq; in modū ignis
 ille per marinū q̄ aduen
 enti sacerdoti aditū hostij
 flāmas vomēdo negaue
 rit repente eius suffra
 gantib; meritis vires
 pdidit: subitoq; in sopoꝛē
 cōuersū nil detrimētū aut
 lesionis eidē dereliquit
Tunc vir dñi addidit. ter
 mitis mqt quod iudicis
 ille locus bonitatis. qui
 hodie adiutorio nro p̄tur
 batione exultat: nūc
 nos nec paulisp̄ queti
 indulgere sūit **H**is dictis
 officū cōpletōꝛij certū
 m' cubitūq; secessim

**Qualiter piscatores a te
 pestate maris liberauit
 Capitū septimū**

7 **O**st hec cū opus aposto
 lus simulare idē cap
 turā piscū. p̄dio q̄da
 niuella cognominato cōstru
 eret. et ip̄e cū ceteris eidē ope
 ri m̄staret. sudc; q; cū multa
 vi vtpote silicū densitate et
 duricia obstante m̄frigeret:
 vir dñi ad momētū sup vna
 earū manu sup posita sustē
 tari voluit **U**nus at̄ famuloꝝ
 toto nisu utū eidē stipti
 iā librauerat cuius ip̄ctū
 sustinere nō valet manu
 illius illisit: digitosq; con
 fregit **T**aliqu; lesura suscepta
 domū sub celeritate rediit:
 micastinū vero ei operi
 turā nobis impedere atq;
 m̄stare p̄cepit **C**uius dicto
 p̄cetes. om̄s cōscensa nauū
 ad nauigium cōsdē fixuri
 sudc; **B**ed paululū a terra
 secretis. mor violētia vēti
 nūborūq; p̄cella sese obuia
 tulit. vadoq; nauū sui ip̄e
 tus violētia cōtorsit m̄ti
 moq; gurgiti dimerisit:
 oēs q; qui in eadē aduerti
 fueramus nauū. illis
 p̄fiditas miserabilis ob
 sorbiuit pelagi **B**ed pius

Sacerdos nri periculu
naufragij audies egre
tulit: suspirijs igemuit
lacrims oculos atq; ora
rigavit. Omnis his vocab
roravit. **C**u dñe ihu xpc
tui calcanti mare sum
dorsa p̄buit. estūq; suū
tuo verbo coertuit. nūdi
et iā fremes timore depo
suit. atq; sp̄s violentia tui
ip̄eris oris cessit. **R**ueso
suntur famulis tuis naufra
gia paritib⁹ saluentur tua
potētia. quos iā iamq; obsat
buere p̄cellosa discrimina. **N**ihil
q̄ h̄c scripsim eode naufra
gio tale quid accidit. **C**um eode
periculo participis sub agrū
mole press⁹ huc illucq; vio
lencia voluerit. pars timore
mee palo m̄hesit: libertateq;
ereundi bis temp̄ conati dene
gavit. **S**ubitoq; ad memetip̄m
dixit dñi. succurrat mihi q̄so
p̄m̄tercessione pris mei ut
tua: cuius man⁹ formavit
mare et arida. **H**is dictis
ab ip̄actione illa sū solutus:
et cū oib⁹ meis cōdiscipulis
meis a p̄funditate pelagi
liberatus atq; luce redditus.
**Qualiter resolutionem
sui corporis diuinitus**

in somno precepit. C. viii

Mardos interia dñi
grauiter accepto
vulnera cruciabat
doloribus: ita ut nec sonu
q̄dā dolore m̄stare p̄cipere
p̄mitteret tribusq; m̄sib⁹
tabo ex digitis eius fluere
acerimo cruciatu veraret:
nec tamē dolor quāq; acer
rim⁹ ex̄impediebat it̄ione
sed magis magisq; m̄ lau
dib⁹ atq; psalmozū occu
patioē sese detinebat. **I**llū
penitētie psalmū crebris
iterationib⁹ lacrimosiq;
rugitib⁹ humiliter canēdo
miserere mei deus scdm
magna misericordia tua
Una at noctū dñi
tribulatioē magnitudie
press⁹ in sopore m̄bra
dedisset: quidā celitus
astitisse visus ē et talia
ptulisse: in tribulatioē
tuocasti me: et liberaui
te et exaudiui te. **E**t simul
hec dūcedo ostendit illi
p̄ grande aula nouitate
atq; pulchritudie prestāte
et ait. **M**ultis equidem
mansioib⁹ pollet dom⁹ pris
mei: e q̄b⁹ omib⁹ ista delecta
ē tue habitacioni ut cedat

tibi perpetua hereditate
 excessu v̄ eius: in hęc
 verba p̄dixit Post añi
 vertētis circulū solua
 tribulatiōis tue viculū:
 et eripia te et magni
 ficabis me. Hoc vir dñi
 in uaculo p̄cepto alta
 mētis indagatiōe cōside
 rabat visionis magni
 tudine. v̄iq; dūctorū: sed
 et tēpus et orā sollicitē
 corde notabat quo sibi
 hęc delata suscepēat.
 Visionē at eandē quibusdā
 discipulorū suorū tur tēpo
 ris enarrare minuit. Sui
 at nō inuētor. q̄ p̄uquor
 ē sui cognouit resolutionē:
 eo seruituti reddidit p̄nitio
 nē. Instabatq; in oratiōe
 altēius in vigiliis eneri
 in elemosinis p̄fusis:
 p̄ spacū p̄nūciati sibi añi
 totius. Igit̄ cū sciret imine
 re tēplis q̄ aia eius ergastu
 lo corporis resolueda foret:
 descurrens p̄ memoriā scōrū
 et loca orationū. p̄ eorum
 intercessione dño cōmēdauit
 suā resolutionē. Nā venies
 ante sepulchrū beati laber
 ti. in basilicā quā ip̄e cō
 didant. et pia ossa inibi
 terre mādauerat oratione

ductissimē incubuit: solitoq;
 fonte lacrimarū genas riga
 uit oculis lacrimis p̄fusis
 araq; deosculās: scribēnti
 stantib; semet humiliter cō
 mēdauit. **P**rogreduēs inde:
 basilicā quā ip̄e sub honore
 beati petri p̄cipis ap̄toz
 dño deditauerat: oraturus
 adit. Inde et iā ante altare
 quod in honore beati albinū
 in basilica dño cōsecrauerat:
 diuinus curuatis genibus
 orationē p̄fudit. **M**ox ab
 oratiōe surgēs dixit: in me
 moria eterna erit iustus et
 conuersus ad parietē: et p̄te
 des p̄ cū brachijs locū sepul
 cri eius p̄nēsaut. Hic de
 fossa humo locus mee sepul
 ture parietur. Nam istud
 corpus miserimū istuc collo
 cari disposui: p̄terq; ut mee
 migrationi vris p̄ibus
 adiuuēlemini. Instabit
 em̄ tempus quo hęc torpē
 tia membra sp̄s reliquat:
 iudicij suo p̄sentād occurrat.
 Non multū igit̄ tēporis
 inter fluxit. qd̄ iuxta qd̄
 vir dī sup sepulture sue ce
 lebratiōe. more p̄sago nau
 tandū fore disposuerat. nos
 fidelissimi ac deuotissimi
 ei famuli flebiliter gemitu

sumus: qm̄ xxx dierū spacio
evoluto. spū eius in astra
ab angelis felicit' inueto
sacru corpus illius ad eude
tumuldū aduocim' locū
De vnius basilice cōse-
cratōne Caplm̄ xonū
Erdem vero temp'
lucet vocationis sue
haud nescius rogatu tamē
quōdā illustriū virorū bra
chantū prexit: basilicā
nono cōstruā deduaturus
Quo quo p̄cabat' utpote no
mē. laudemq; dñi p̄pagatur'
letabūd' aduerrisset et domū
illā sicuti petebat' sūficatur'
esset: discipulorū qdā officio
p̄posit' eius volūtatē atq;
possibilitatē requirere studuit
dies. Vis ne p̄ longo p̄trahi
officij moras: anne succūgi
Iste ille: cuius cor p̄fectione
semp̄ desideraret. nil inquit
remaneat p̄fectior: quin pot
valis et morose. et cū integri
tate cūcta cōpleat' Coepit q;
officio insistēs adiūtis pres
biterisq; diaconis. nec nō or
eate gradu. cū magno illud
honore sicuti et reuera idem
officiū postulabat ad finem
vsq; p̄durit: domūq; illum
totū in hostiarū oblatioe.
quā et sacerdotali benedictioe

nec nō mēsi sup̄ aīa tūci
ficatioe acceptabile dno
pro d' reddidit. Scūs at
illud potissimū a dno a
plecti tēplū. quod n̄lato
morū diligentia cōpactum:
nec temetariorū arte litū
erectus ē cōspiciū de q;
ipse dixit. Qui diligit me
diliget' a p̄re meo. et p̄re
meo diligit eū: et ad eū ve
niem' et māsiōne apud
eū faciemus. de q; p̄ p̄phetā
dicit. Inhabitabo in eis
et deambulabo. et de q;
ap̄ls. Templū em̄ dei sum'
ē qd' estis vos. et iterum
Corpora nrā tēplū sūt sp̄s
scti: et multa his similia
admonēdo. sermonēq; ex
hortariōs ab ora tertia
vsq; ad horā sextā p̄tra
hendo satagebat verbo
sue p̄dicatiōis: parare
in cordib' credētū dno tē
plū duozis dies cū Johāne
Parate viā dno: rectas
facite semitas eius. Itemq;
p̄m̄tētia agite: appiqua
bit em̄ regnū celozū. Ad
monebat et iā vniūquōq;
attēdere mortis vicini
tate. et mortalū cursū
labile: et cōsiliū salubre
suggerebat dīcedo. Quisq;

oknu veni atqz aman
 tisse filij. criminus cuius
 auge se sentit ppetratioe
 maculatū. atqz fouea
 maioris pcti absorptū:
 ato salubre medicamentū
 suo supponat vulnere.
 dū iudex manū miserie
 porrigit penitē. En
 patet dū anuit ianue
 miserie q post morte ob
 struet: sola patete. que
 cotemptores pceptozūqz
 dominicorū defctores
 puniendos suscipiat por
 ta gehēne. **A**lia quisqz
 cosideratioe quid fuerit
 quid sit. quid ve post mo
 diai futurū sit ppēdat:
 et m q se a pceptis dñi
 exorbitasse pspexerit dig
 na penitencie opera fa
 ciendo diuinitate sibi co
 siliet. Nam et m nō me
 dicitis misistit angor. re
 miniscētis ministran mī
 iūctū quāta debeat ee
 pfectio: et cotin quā sit
 cotemptibilis vite mee
 inofficiosa correctio. **E**cce
 iudias mei iū iāqz cōsi
 deo a nupcis reditū.
 cū tñ mī desit lāpades
 oblate honorū operū p
 fectioe caritatisqz luce

irradiate: qbus eius terri
 bili atqz splendefluo digne
 valia occurrere eius ad
 uctū. **E**n ratione positus
 de talentis redit: nihilqz
 timeo dia quod seruis neg
 legens audiuūt. redde ra
 tionē millicatios tue. **I**taqz
 serue male et piger opor
 tiuit te pecuniā meā comitte
 re nūmularis vl ad mēsa:
 et ego venis recepisse vtiqz
 quod meū ē cū usuris. **G**re
 gis mei te posui pastorem
 exercitusqz ecclesiastica dūce:
 lactis eozū vbertate fame.
 lanarūqz tegmine frigoris
 ppellere cosuesti algorem i
 p̄sentes q̄ necesse ē eozum
 saluationē: q̄rū te p̄posui
 p̄sulen. **P**erpēdite q̄so qd
 mī responsū. que restet
 excusatio corā iudice tāto.
 cui aductū comitabantur
 angeloi archangelozū ag
 minia scōrū spiritūū p̄da
 re plāgentes. **I**n tuū aduētū
 celū vt libet plicabit. terra
 ignis ardore cōvemabit:
 nuūstisqz percutit. iustozū
 chorū misericordit ac sub
 limiter se a dño coronatu
 gratulabit. **N**empē si qui
 ex vobis fuerit iuenti digni
 ctui illo celesti cōnumerari

hos iudici meo presentatur?
dica **In** dñe. isti sūt q̄ me
nūū verbi p̄sonate. in p̄-
cinctu fidei. contra aduer-
sarias virtutes tu noīs
amore se armaverūt: atq;
trūphūtes tū victoriosissio
dño. p̄ que vīcare quicūque
coronas suas reportant
victorie **Tūc** quūq; illi fue-
rūt leti suos offeret xpo
venerūti manipulos. me-
cūq; illa gratulatoria ho-
norabūt scētia qua dicit
Engē serue bone et fidelis
q̄ in pauca fuisti fidelis.
sup multa te cōstitua mtra
m gaudiū dñi tui **Et** iterū
venite benedicti p̄ris mei:
p̄cipue regnū quod vob̄
paratū ē ab origine mūdi.
In quod regnū ille vos idū-
cat qui p̄ nobis sanguine
suū fudit: et vt vos ad celū
leuaret terrena petiuit
Cuius vos misericordie
hodie cōmendo. vt q̄ hadenū
illo opē serete vos p̄it potū
teri: ab eo denuc̄ps regnū
nū et feliciter coronādi ī para-
disi amenitates inducamini
Hīs et talibus adoratiōib̄
celestis curie accerim? atq;
facūdis orator cōtionis sue
populus adoratus ē: niten

tosq; ad audiēda celica
iura reddidit. atq; bene-
dictiōib̄ cōfirmavit **Expli-**
catoq; officio. ad prandēdū
se cōsors suis et discipulis
verit. **Ingressusq;** cōiūū
domū oratione sup mēsa
fusa epulas benedixit:
eulogiasq; singulis dedit
Ipse at ad prandēdū quasi
esset priusur? discubuit:
sed cibo quidē carnali nō
indulxit **Cū** vero pranderet:
oculis creberrime ad astra
subiectis. superiorū infero-
rūq; creatorē. tā animū ite-
ciōe. quā verborū p̄secutiōe
assidue benedixit studuit
Anterea die ad vesp̄eram
vergete. occasusq; phēbey
lampadis tenebras vocatē.
vix dñi a mēsa surrexit:
iterq; carperē delegit. **Cū**
ecce vn' anachoritarū. r̄n-
iā habens in eodē habitu
ānos. suggerēdū ei acti-
uatus ē. vt paulo adhuc
meo indulgeret **Sed** ip̄e
his illiāis p̄cibus venites
respondit. m regno dei te
videre merear: fato vero
vixisse. neq; hodie me ā-
plius huc potū indulgurū
De egritudine sua **C. x.**

Is dicitis nauē
 aſcēdit: ab eodem
 loco dno muliario ſecedit
 Creunte at̄ eo de nau. pti-
 nus omē corpus eius ſi-
 gore corripit et ſitis ardo-
 re valide adurit̄: et q̄ſa-
 tur lectulus loco delecto
 optatur. **S**ed dū al̄ ſopor
 feſſor illius irrigat arcus.
 inter eius pueros repete
 merorabilis ſe diſcordia
 ingerit: ita vt enſibus diſ-
 tractis alter vtrū quſq;
 morte peteret. et qui acius
 poſſet cōparis ſui animā
 erepta ſuperis. dimittere
 gauderet inferis. **S**ed h̄no
 pturbatiōibus viro dñi ſo-
 pore ſoluto: p̄tici facit
 omē litigū. **I**ndex equo
 cōtenſo. et vſus clientū ſuſte-
 tacōe tandē domūe pprie
 inducit noctis trāſacta
 nō minūa parte. **Q**uo pue-
 nēs cōſuetis orationū ſec-
 culis lacrimarūq; pocu-
 lis reficit. ſc̄iq; altaris ar-
 nua deſculat. et nūmia
 p̄ſus grauedine: lectulo
 ſup̄ iponit. **S**ic a p̄ma
 ſera vsq; ad ſerā. eius
 febre augmēta capiente
 in expers ſomū: ſolūmodo
 ſemet cōſolabat̄ decātatioē

Pſalterij **S**ed cū iſuſus
 corpori dolor. nullo fine co-
 hereret. ſacerdos dñi ſcdm̄
 aplm̄. quo ā plus iſumabat.
 eo ſorior reddebatur: et q̄
 citius ſe videbat. lucē mor-
 talium relicturū. eo indefeſi-
 a dno poſabat murmū vt
 ſc̄ citius erūnis p̄ſentis
 vite exemptus. m̄ter eſſe
 mereret̄ angelicis ciuibus
Qualiter diabolus ei m
nocte apparuit Ca. xi
Vadā at̄ nocte cū
 eū flagellozū ardore
 amplius adureret. ſubito
 iūmua genua humano.
 ſtraus diaboli affuit. mū-
 naſq; et figuras ſibi cōpe-
 tentes p̄tendit: et pueris
 illius dormietib; vocibus
 beluinis frequēter incepiit
Sed athleta dñi huic non
 par mā teretē obiecit. nec
 contū vbrauit ſpiculū ue
 cōtorſit: ſed pſalmū vniūſ
 decātatioē verſua eius
 perculit **C**antabat enī:
 qui habitat in adiutorio
 altissi. et reliq; **T**ūc puerorū
 quēdā aduocās. noctis hora
 requiſiuit. et q; media nox
 eſſet audiuit: atq; adiecit
 o vtinā tāta mora noctis
 iā ſubduceret. et lux diurna

nostris ablata cōspectibus:
reuerberetur **H**ys et iā adie
cit: ne dubitemus hac domo
sathane adee p̄sentia qui
humani cretū. audis.
diuini operis semp se m̄si
diatore ac p̄secutore assiduis
pbat m̄curisib? **Q**ui puer
inquit pastozū optime q̄rū
ista p̄sequaris vt certū sit eū
tue virtutē obiuare non
posse. nosq; om̄s tue p̄sentia
ab eius m̄curisioe ereptos
et saluatos. eozū tartareis
vobus heulantes corā
te addutos. tuā p̄sentia
ferre nō vales. p̄tus sc̄tis
meritis v̄diu obsessis cor
poribus abstractos et cali
gine eterne dampnatos
Et licet sua subtilissima
ac sagacissima calliditate
vsus. aliquid tue dō ama
bili innocēcie impugnationis
ingere conatus fuerit:
te tñ fidente ī illū qui dē
Venit em̄ p̄nceps mūdi
huius: et in me nō iuēnit
quicq; nihil prorsus sui
vicio m̄dērit **S**u vene
randus p̄ti fer. **H**ec inq̄t
optime locutus es: qm̄
q̄ corde dubitasti sermonis
officio p̄secutus es **C**eterū
iā nūc vade. aqua q̄ sa

cerdotali cōsecratioe sale
admixto benedicta. et
ad effugāda iūmā ne
quicia. oratioe et virtute
ipregnata. liquorq; oli
uū itidē apostolica aucto
ritate benedictus. huc
deferat quozū sp̄acq̄
atq; litura mor ita effu
gabatur huic iūmā
viruleta fantasmata.
vt āplius nō audiat suā
iferre machinamēta.
Quo fito ip̄ cōsuetō ora
tionū operi r̄stater m̄
sistebat: sacruq; officiu
septeno nūmero dicatū.
antequā lux diurna fie
ret. dno p̄soluit **A**mq;
se aurora diei: vi. feria
paululū decrecentibus
furiē noctis tenebris.
voseo rēp̄sentabat splen
dore: cū nos horū ipsius
arcuābientes. vnaq; no
bis cū egregius filius ei
florētus p̄stolabamur
gloriosa ipsius migratio
nē **C**onūsus ut sacer p̄ti
fer arcūstātib? ita ploq;
cepit: mi p̄dilecti atq;
amātissimi filij xpm̄ iā
nūc pro meis interuenite
fragilitatibus: iā em̄
termin? m̄xucabilis

ad q̄ suber
babonadu
ratione ante
marū po
et q̄ me
gromic
mota p̄cam
p̄sentia v̄pole
v̄cam acies
v̄p̄tes oritur
v̄m v̄m de
v̄m. et p̄
v̄p̄t p̄tia ha
v̄m dep̄tā **H**er
v̄m n̄ta q̄ p̄tū
v̄m p̄tū sermo
v̄m. p̄loq̄
v̄m pallidū mortis
v̄m v̄ p̄tia ma
v̄m d̄v̄tis. et
v̄m v̄tus a la
v̄m v̄tus d̄
v̄m v̄m v̄m. q̄
v̄m v̄m q̄ n̄t
v̄m v̄m v̄m.
v̄m v̄m v̄m
v̄m v̄m. q̄
v̄m v̄m v̄m
v̄m v̄m v̄m
v̄m v̄m v̄m
v̄m v̄m v̄m
v̄m v̄m v̄m
v̄m v̄m v̄m

vite mee ad e quo iubeor
 luteu hoc habitaculu
 lingue: et ratione ante
 iudice actiuu mearu po
 situr? apparet. Et qz me
 mpare tanto examine
 obistente meoru peccamu
 nu mole p sentio ut pote
 au creuti vicioru acies
 phalangesqz testes occu
 rent: pcor pta viciu di
 ptes opponat. et ut pia
 xpi magestate ppria ha
 bere mereat deposite. Nec
 beato vno iuxta qd scriptu
 z. iustus in principio sermo
 nis accusator e sui: ploque
 te p senties pallide mortis
 prima ia ee p sentia. ma
 nub ad celu eluatis. et
 veste rugata oculis a la
 rimaru fonte siccatis de
 Opandus ori velame. qz
 depositu anime qd nuc
 usqz vase fragili retetu e.
 oportet tande resolu atqz
 ab eo liberu egredi. Cane
 batqz simboli verba. quo
 continet fidei sacrameta
 dicdo. Credo in deum patre
 onipotete. et reliq. Iteruqz
 orationis dominice seredo.
 p nra q es in celis. Interqz
 verba spm efflauit. ange
 licasqz admixtus genibus

et conuictis manib? celu pe
 netrauit: scilicet uigedus
 agminib? **C**uius at migra
 tio intulit supno conuetu
 gaudiu: etis at qui eius
 consortio catin? fauti erat.
 graue et pene iterminabile
 luctu. Eratqz videre pauperu
 fletib? ora rugata. et pasto
 ris se coqzrecau destitutos
 opima p sentia: monacho
 ru greges ieiunys pallada
 ora geretes. multoqz habitu
 despectu mudu pstantes:
 ad vni dei miseraru exegas
 deducdas concurre. Quaqz
 pie et sce potifices sui vita
 decurrexit sedulu. officiu
 eoru altiqz deuotio testabat
Sane eo spm reddete qua
 gelu xpi plegit: et eo plato.
 q mortuus pie officia sepul
 ture prestat. Et em corp?
 eius ablatu lymphis atqz
 circudatu tristib? peplis
 loculo supponit: atqz elatu
 a loco eius obitus qui vocat
 fura. leodiū transferunt
Que loca a se differunt
 milib? **S**ane p ome
 iter reuersio pie oues fu
 nebria eruias sui audie
 tes defera pastoris. ex oib?
 villis et locis cofluetes vl
 timu vale ditura adueniunt

Omnis etas vterq; seruis.
curius orator p̄anosusq;
bobultus dolore lacrimis
cōfessi. accedētes atq; emi-
nus salutātes: pugnis
etiā pectora verberātes
p̄clamabāt. Heu heu quid
nobis iā nūc restat salu-
tis. **En** destitum̄ perdi-
tantes benignissimo p̄pul-
satore periculorū nōrorū.
qui dolorib' nris cōsolator
aderat. inopieq; miserator.
orphanorū altor: viduarū
defensor. doctrineq; celestis
crimius doctor. **Huius** p̄-
sentia diaboli fugebat. se-
uicia: sc̄i calcabat. p̄opa-
et in vno isto omnia nobis
erāt doctrine atq; operis.
sc̄i emolumēta. **Hys** votib'
planctibusq; simul iūge-
bāt q̄rimonie: q̄ vsq; sup̄
scripto emiso spasio ī locū
destinatū sc̄i ossa aduerere
p̄sulis. **Qualiter** poetā
tes corp' sc̄i huberti dolor
intollerabilis iuasit et
om̄is ad luctū iūtauit. **Cap**
Um at̄ p̄pe **in**
eūdē locū aduēta-
ret. plebis multi-
tudo. gradq; om̄is ecclē-
siasticus obuiā sc̄i p̄cesse-
re cōsequis. ferētes crucis

verilla sc̄orūq; patro-
nia. nec nō cādē labra
lunū radiātia: sed et
aromata intia maternis
redolētia. p̄fillētes que
moris ē talib' officis
decātari carmū. **Tū** at̄
feretro viri dī se iūverūt
dolor intollerabilis car-
ticū cūctis int̄durit et
luctū indurit. ita ut a
fletu nemo posset tēpera-
re: sed cōq̄rebātur de sui
pastoris dolore magistro
dictate intempestua sub-
tractioē. **O** bone m̄q̄it
pastor nec et solatitres
miserie agnoscam' nri.
dū in vir p̄fectioē. ani-
mūq; robur euaseras. co-
iū tuū fraudamur p̄sen-
tia. **Te** doctore īspiciēte
locus nō erat: te medi-
cāte morbo cuiquā nec
sedib' animi aspirare
fas nō erat. **En** quid no-
bis restat nisi lacrimis
nris. solūmō testes dege-
nerositate animi qua
p̄ualēte caruim' tāto
pastore miserimū. **En**
tū p̄meritis iā reddūt
celici honores: nos autē
gr̄e tuū orbati p̄re p̄sta-
tūm' cūctis diripiētib'

velud inutiles oues
 Sed petim⁹ ut tua inter-
 cессio pia nos uiuet
Qualiter corp⁹ suū i
beati petri basilica
sepelietur Epistolam xiiii
 nis et sanalibus
 dolori satisfacere
 tes. scilicet ma-
 bria in beati petri basi-
 lica intulere. quā ipse
 beatus vir construxit sua
 munificētia. **I**biq; fatis
 accēsis puigile noctem
 ducētes: dauidiasq; car-
 tias operā dantes vsq; ad
 sol iubarē suo poli terrarū
 facie pfunderet psue-
 rauere psallentes. **N**ost
 h̄ at̄ induit eū p̄nc̄ ex
 solutus induit diuino alta-
 ri insistent: subucula s̄z
 linea utiq; plantea. **T**ata
 at̄ vultu eius merat pul-
 chitudis grā. ut potius
 videret utiq; venustior
 mortuus. quā oli fuerat
 viu⁹. **Q**ue cū fieret. disa-
 pulq; eius vultū sibi
 dudū optabile utiq; amā-
 tissimū oculis plustraret:
 internū amote animi
 nō ferētes lacrimis testa-
 bātur. amurūq; dolori lu-
 ctū assumētes. hęc p̄m̄pta

singultib⁹ verba reddebāt
O colūna et tu tñ detusq;
 ecclē. sed et n̄rā animā
 rū custos egregie. tuā ex-
 optatā atq; subtractam
 sitimus p̄sentia: et qm̄
 p̄senti n̄ris p̄uētib⁹ m̄m̄tā
 tuā sustinem⁹ absentia. neq;
 datur nobis suauissimā ac
 mellifluā tuā audire eloquē-
 tiā: questus nostros lacrimis
 restat solari vberimus. atq;
 pietatē tuā sūmissis obse-
 crare p̄ab⁹ ut qui hacten⁹
 te prauidatis n̄re erigente
 miseria cōtepsim⁹ docētem.
 te apud dnm̄ intercedēte me-
 reamur videre facē n̄rī iudi-
 cis p̄pitiā atq; misericordem.
Om̄s etiā astantes. genib⁹
 curuatis sūmissisq; ceruicib⁹
 plantis eius grata oscula-
 libant: et qz doctrine eius
 segnes executores fuerūt p̄cla-
 mānt. ob idq; indulgētiā sibi
 dari postulāt. **D**em̄de officia
 p̄nt̄ res postulat sup̄ eū pa-
 gūt cantionēq; aptā depmūt:
 odoramētisq; et lapadibus
 tñ om̄i honestate ut res fu-
 nebria postulat p̄cūtib⁹
 loculo quo ipse p̄duxerat hu-
 mand⁹ induatur. **Q**ualiter
 virga sup̄ ei⁹ sepulchrū cre-
 uisse legitur Epistolam xiiii

Pat diuinitas cuius
palam ostenderet
semper apud se uiuere.
que ab oculis hominum
occulerat terra sub arido
cespite. lucam sepulchri eius
dignata est miraculo venustate.
Virga namque super eius se-
pulchrum missa est quae ita res
exigebat contractior tamen quam
utilitas poposcerat. sed
postea inuenta est duorum pal-
morum longitudine supercre-
uisse. Quam nos ob apostoli-
cam christi gloriam et sancti viri
perpetuam memoriam ab eodem
loco leuata parietis in se-
rum conseruanda. Post haec
autem ceperunt sancti viri reli-
quie virtutibus florere
locusque eius sepulture crebris
miraculis enitere. Nam
creberrime quidam inter-
diurnum nocturnumque offi-
cium inibi pagentes: crebro
se confessi sunt voces se exau-
disse de tumulo. Quas uti
humane imbecillitati mo-
ris est audientes. timore ni-
mio perterriti fugerunt sese oc-
cidere: timorisque magni-
tudine motatione loca de-
clinauerunt. Quod nos audi-
entes innumeris domino pro-
uimus domino gratias: qui tali

modo voluit comedare
piosam mortem sui pro-
prios fidentes quod eum alta
beatitudinem donauerat.
que tanta prerogativa
signorum comedabat.
Anno autem sexto decimo
felicissimi eius excessu
ut vocis saluatoris ve-
redicentia probaret dictis:
nichil operatum quod non re-
uelet et occultum quod non
sciat: et pastor pastorum
vicarium suum quatenus
se eorum morti voluit
ostendere. quatinus huius
virtutum eius sancti coram
hominibus fulgeret. et
populi profueret suau-
tate signorum glorifica-
ret deum patratorem tantorum
operum: et quae membrum partem
magna erit ciuitatis
supra noluit eum dominus
super se positum delitescere
sed cunctis eius ciuibus
in exemplum proferre. Nam
Kariblamanno rege tercio
anno regni fratris
scepta regente editum
basilice quam sancti viri me-
bra tegebant. deterrere
sibi met mandatum fuisse
celitus via corporis beati
viri busta inde leuaret:

nec soli illi sibi talia
 referēbāt mādata diu-
 nitus. sed et alie quā
 plures p̄sone spectabi-
 les et nobilitate animi
 prestātes. **Q**uicq; ad al-
 terutruū q̄ uicti uiderat
 cōferētes quesitu opus
 eē dicebāt: quod sibi in
 talibus cōsiliū quid ve-
 foret agendū. **E**t diu q̄q;
 versū sentēciā potuerē
 trutinātes. ad id tātū
 cōsiliū uertū est: ut diu-
 nitas sup̄ h̄is cōsule-
 retur. et sup̄ hac re eius
 volūtas atq; sentēciā
 prestolaretur. **I**git̄ ad-
 amica sibi subsidia se-
 vertētes. orationi atq;
 ieiunio sese triduanō
 mācapauerē: utq; volū-
 tate sup̄ hoc negotio
 dñi nosse possent ab eo
 totis uisib; poposcere.
Ac tertio tādē ieiunij
 die instāte. dños libros
 sup̄ altare deposuere:
 quū unus sacratissimi
 euāgelij retinebat tex-
 tū. alter uero benedic-
 tiones atq; cōsecratioes
 quib; missarū pagit
 sacramētū: scz a diuinis

libris addisceret. q̄ sibi
 de h̄is agēda foret. **I**tesera-
 tū euāgelij h̄ac pmū le-
 gēti sniam obtulit: ne
 timeas maria. iuenisti
 enī grām apud dñm. **L**iber
 etiā sacramētōrū in sui
 aptione hoc pmū uicti
 obiecit: dūege uia famuli-
 tui. **Q**uib; pactis noctem
 sup̄ uenētē uigiliarū ce-
 lebratioē ymnorūq; decā-
 tatione reddūt festiuam.
Ad uenētē at̄ die. sacerdotes
 quicq; iūctis sibi aliorū
 ecclesiasticorū graduū tur-
 mis. iteq; populi ac p̄cerū
 palatu agminib; mane
 p̄mo dominica illustescēte
 basilicā b̄i petri ad eunt
 q̄ sc̄ssimū uiri mēbra sili-
 cea cōtinebat uena. fere-
 tes in manib; uexilla cru-
 cis et cādelabra. sed et di-
 uersa odoramētōrū genera.
Quo pueniētes opculū
 asarcofago sustulere: at
 tamē grauitate pauore
 cū reuerētia m̄dicāte. nō
 audebāt pleni; locū sepul-
 ture eius oculis uisitare.
Putabāt nāq; more mor-
 talū. illud sacratissimū
 corpus a soliditatis cōpage

se iunctū et pulueri credi-
tū. Ne tñ q̄ tm̄ opus ce-
perat. si reliqueret imperfe-
ctiōnis argui possent. gra-
uitate magistra q̄q̄ accesserūt.
et nitro spicietes glo-
riosū eius corpus nulla
detrimenta passū. ulesū
a dissolutioe atq̄ putre-
die repererūt. atq̄ p̄ tabo
atq̄ putredie q̄ mos ē mor-
taliū corpora defūcta con-
trahere. axomatū more
illud senserūt odorifico odore
feruere. Caput at̄ illius
oculis plustrates. vident
vultū illius qd̄ dictū q̄q̄
mirabile ē sudore p̄fusū.
et velut noctis opacę rosa
dulcis p̄fusum guttulis
Coronā vero capillorum
alienā proorsus ab om̄i le-
sione. cesariemq̄ auctā
et pluritate et pulchritu-
die. Regē em̄ candore seni-
li albebat. sed colore et vi-
sioe sui. iuuenis caput
repmittebat. Quod vidē-
tes oēs qui aderāt. gau-
dio inestimabili corde.
cōcepto etiā vocibus cō-
clamabāt. o mūdi fa-
brice inestimabilis cō-
ditor. o fili dei generis

humani iunio mūdi
soria prius virtute factor.
eiusdemq̄ in fine redeptor.
quis nā tñ similis in
misericordia. qui nō
solū animas scruorū
tuorū in paradisi sedib⁹
collocas eternā eis fel-
citate adtribuis. sed
etiā corpora eorū natu-
re quodāmo vī auferēs
illibata custodis. **¶** **¶**
em̄ ad agmētādā tu-
nois magnificētiam.
nōmo corporis integri-
tas vultusq̄ venustas.
sed et indumentorū et cō-
seruata ē pulchritudo
et qd̄āmo atiq̄ nouitas

Capitulum 20

Odem vero die
huius rei fama
circūquaq̄ decurrunt.
et victorū ora volitās
ad palatū vsq̄ puenit
Venit em̄ et illuc nū-
tius referēs. vti vici
corpus in cōditorio q̄
olī exanime ē cōditū
nūc oculis visētū se
offerri. ab om̄i posus
corruptela alienū. ves-
tesq̄ illius tāq̄ mira-
culi participēs. neq̄

quā repperit aliqua
 deformitate degeneres
 Quod postq; fama
 vulgāte p̄ cūctorū au-
 res disseminatū est:
 certatū tā proximū q̄et
 lōginq; quūq; viri stu-
 duerūt illuc aduētare
 et miraculū qd̄ x̄ps
 in serui sui corpore mō-
 stauerat intueri. Ut
 aut̄ in tūto miraculo
 dñi potētia potissimū
 magnificaret et virtus
 nota redderet. pars
 p̄maxima p̄nceps
 clarissim⁹ atq; ordo docu-
 certit karlomānus
 Qui talib⁹ auditis
 eriliuit regali solio:
 vnaq; cū voce et p̄mo-
 ribus palatij sui. ad
 viri dei corpus p̄uide-
 dū accessit. Et admiras
 potētiā dñi. virtutem
 et magnificauit. mise-
 ricordia collaudauit:
 et q; in dieb⁹ suis talia
 ostēdere dignat⁹ sit glo-
 riosū nomē ei benedicit⁹
 nimioq; gaudio p̄mot⁹
 inter pias laudes et
 gratiarū actiones gau-
 dio illuciēte lacrimas
 fudit. sed et aduētū

itidē quūq; fecit Gaude
 bātq; osculari manus et
 pedes beatissimi viri: quē
 dñs honorare dignatus ē
 tāti p̄rogatiua miraculi
 Nec interea memorabi-
 lis karlomān⁹ vna cū
 optimatib⁹ p̄cerib⁹q;
 sui palatij sc̄ssimū viri
 mēbra suauissimis. et
 ut ita dixerī ienarrabi-
 libus odorib⁹ redolentia
 sustulit ex vase sepulcari
 et loculo inposuit: et cū
 magna leticia atq; honore
 nec nō ymnorū decantatioe
 sed et candelabrorū lumie
 aromatūq; suauissio odore
 det vtilitate sacri altare.
 ibidēq; et maxima et mi-
 nera deuouit atq; attribuit:
 vasa sc̄ argētea et pallia
 peregrino opere elaborata
 nec nō fundos fundorūq;
 redditus: itēq; seruos p̄dio-
 rūq; dederat incolas. Que
 singula testamēto mādauit
 et ecclē in qua sc̄m corpus
 intulit. in p̄petuā heredi-
 tate delegauit: sc̄iq; vici
 ossa nobilit̄ ibi collocauit.
 Nec cuius intercessione piāq;
 interuentionē. tuā dñe suppli-
 ces exposcim⁹ pietate: vt qui
 nobis excessim⁹ grauiamur

tua gratissima oppritula-
tioe a reprobū numero
secerni iustissimāq; dap-
natioe liberari: utq; in
electorū cōfortiā mereamur
cōnumerari: cuius honor
et imperiū potestas summa
pietas imēsa. bonitas ier
hausta quē decet laus et
glā p̄ cūcta sc̄lorū sc̄la

De translatione eius

Et de vita et
miraculis
beati huberti
antistitis almi

et de hīs que circa corp⁹
eius. ob eius reuerentiā et
dn̄i imēsa pietatē glām
p̄dicandā prius tēporib⁹
celebrata sūt: quāquā
in faciēdo fideli tñ stilo
exarata ad nos scripta
cōmeant. **Ab** hinc aut
q̄mō qualiteruē monēte
imo copellēte xp̄i honore
et amore. crescit etiam
atq; flagrante erga diu-
nū cultū piissimāq; s̄
sanctorū dei veneratio-
nē fideliū deuotioe sub
piissimo deo amatissimo
lodouico ip̄atore. in
transferendo memorati
et sepe memorādi s̄ssimi

vici corpore sit actum
breuiter fideliterq; cōstat
eē subnerū. Anno siq;
dem octigētesimo x̄mo
quāto felicissime mar-
natioe dn̄i nr̄i ih̄u x̄i
exempto rebus huma-
nīs famosissio ip̄ato-
re karolo victoriosissimo
piissimo augusto qui
regni fr̄atorū spacia
longe latay dilatauit:
et xp̄i glām in suis fi-
nib⁹ ampliauit. in sup
et multarū gētū acuta-
tē quāta potuit virtute
p̄cilit. creptaq; p̄fidis
tenebris lucis claritate
cōspiciuas reddidit. **Lodo-**
uicus gloriosus filius
ei⁹ scripta imperialia
sibi debita atq; ab eo tra-
dita post eū felixiter sus-
cepit. **Decebat** enī xp̄m
talē ac tm̄ imperio suo
p̄ficere priapē in q̄ nō mō
a uiti specimen eluceret
ip̄erij: sed et q̄ mētis nobi-
litate insignis prudētia
singularis: morib⁹q;
inocuis cūctis sibi sub-
iectis fieret tot virtutū
excellētia imitabilis.
Hic ergo imperij sui

p̄mordia talib⁹ tantisq⁹
 dedicare instituit auffs⁹
 nis: vt incorrecta corri-
 geretur bona collapsa
 erigeretur: et quisq⁹ ordo
 in regno sibi tradito:
 nō passim leuitate iacta-
 tus. a p̄pria regula eroz-
 bitaret. Sed laicus ordo
 iusticie deseruaret: atq⁹
 armis pace scē ecclē dese-
 deret. Monasticus ordo
 quietem diligeret oratio-
 vacaret: et qui se seculi
 actibus secreuisset eisdē
 iterū nec volūate nec
 necessitate semet subde-
 ret. Episcopalis aut or-
 do vt hns oibus sup̄ in-
 tenderet: s; vt si qui-
 ab hns aut volūate
 aut necessitate deuia-
 ret eorū sollerti iudicio
 prudētisq⁹ cōsilio ad lu-
 cē rectitudinis. correcti-
 vediret. In quibus vt
 reuera decet. cū multi-
 imitatioē dignissimā
 talibus eius monitis
 p̄beret obtemperatiā.
 parsq⁹ horū nō minima
 extitit. vualtand⁹ vene-
 rādus ep̄s. Is em̄ parti-
 diuinitatis istictu et
 mercedis. Ituitu. parti-

vero huius sacratissi⁹ p̄ci-
 apis. talibus monitiob⁹
 imitatus: studebat mag-
 nopere plebe sibi a dño
 traditā. bonorū operū ex-
 ercitijs nobilitare: et de
 bonis ad meliora semp
 euehere: ac si quid ī episco-
 pio suo vesedisset emēda-
 tioē dignū totis nisibus
 in meliore statū recupe-
 rare. Vnde inter cetera q̄
 emēdationē postulabat
 obtulit se eius mūnificē-
 tie cella q̄dā antiq̄ noīe
 vocatā andagiū: q̄ olim
 quidē ihabitatorib⁹ habit⁹
 canonici floruit. sed sup̄
 excessū tēporis vetustate
 nimia collapsa. et defi-
 cientib⁹ habitatorib⁹ pene
 fuerit ānullata. Haec ergo
 p̄ materia quādam optulit
 mūnificētie. in qua libera-
 litatis suę largitis habens
 quā vacuus tenacitas. et
 nō inambus verbis sed
 exercitioē ostendit operis.
 Nam hac pene a fudamē-
 tis restauratā ī melioreq⁹
 statū denūo renouatā. post
 habita auaritia nobiliter
 eius statū cōposuit. edifi-
 cns honestis nobilitauit: et

exemptis p̄d̄is que olim
religiosos sc̄orū virorū lar-
gitate possedit. alia de
episcopo suo sup̄ addidit.
muo lasq; loci illius mo-
nacho esse voluit. Qui
ut nullius rei inopes indi-
gētis manus daret atq;
a p̄posito sc̄o deficerēt: ut
dictū ē p̄uidit et nobiliter
ordinavit. Egit namq;
ut q̄ vite foret necessaria
nulla deessent: p̄curavitq;
ut q̄ vsibus eorū necessa-
ria subministrabat. Ipsi
quoq; que diuine foret gra-
ta voluntati p̄gerent:
et quātū sibi posse diu-
itas cōferret nequā ab
ea dedinaret. **A**dductis
nāq; regularis vite opti-
mis p̄ceptorib; monastice
ordinē vite eos edocuit:
et honorū operū exerciti-
operā dare tā voce p̄pria
quā et lectioē diuina sua-
sit. **U**nde factū ē ut eius
studii nō mānū labore
cessaret: sed sup̄ optimā
terrā iactō verbi semine
citius multiplicato verbi
focnore fructus multipli-
caret. **E**xperūt igit vnde
quāq; in eūdē locū reli-
giositatis cultores cōflu-

ere et maxime nobiles
viri ex monasterio sc̄i
lamberti: qui apostoli-
ci vite desiderio accēsi
erāt illuc cōuolare. vi-
uenter eius ordinis vita
morū actūq; p̄bitate
tenere. **Q**ui postq; de-
trita sc̄e cōuersationis
via: que sibi fuerat
aspera: xp̄o ductore ce-
perūt fieri leuia: aug-
mētā sue p̄fectionis et
deuotioē requirētes. **A**d-
ierūt p̄fatū venerabile
antistite vualtādum:
viti beatissi huberti p̄su-
lis ossa eis a loco sepul-
ture p̄mitteret transfere-
et in cellā sue habitatioē
ob sui cōsolatione et cō-
fessoris dñi āpliorē hono-
re transportare. **Q**ui
votis eorū petitionē ut
pius p̄r demēter audi-
uit: indignūq; locū
sc̄a mēbra iacebāt. tāto
cōfessore iudicauit. **S**ed
pia petitionē eorū ipleri
posse nō abnuūt atq; debe-
ri. **A**ttamē ne incaute
ut passim leuitatis errore
dictate id fuisse videretur:
ferme tribus ānis eorū
petitionē distulit. **S**ed

et venerabilis viris
conter-
prudenti
ad-
viri
sup̄ hanc
ipse
ut
humilitate
mi-
ut
atq;
lodon-
pariter
pullaret
Qui
m-
conside-
atq;
magni-
ad
episcopo
apud
et
a
ma-
venerabilis
amabilis
fiducias
quod et re-
confessoris:
et religiosorum

cū ipsis venerandis viris
 magnopere ut eis conce-
 deret exigeretur: prudenti
 cōsilio cūcta pages. ad
 ebaldu venerabile viru
 metropolitē suū sup hac
 re cōsultuit Qui et ipse
 in tāta re cōsiliū suū ut
 decabat sūme humilita-
 tis virū: reputās mi-
 nimū ratū durit ut
 vna xpianissimū atq
 orthodoxū principē lodou-
 tū imperatore pariter
 adiret et q̄ eos pulsaret
 petitiō firmē ediceret Qui
 et ipse gloriosus atq in-
 uictus august⁹ conside-
 ras rē p̄quandē atq
 paucorū vires magni-
 tudie suū transcēdit: ad
 cōsiliū venerabili episco-
 porū qd̄ tūc tēporis ap-
 aquis graui cōgregatū
 erat statuit cōferēdū et
 quid eis eēt gerēdū a-
 sentētia s̄a cōuētus ma-
 gnopere flagitandū
 Idem at̄ venerabilis
 ac p̄sus deo amabilis
 cōuentus. cōsideratis
 vndiq̄ partib⁹ s̄q̄ qui et
 quare peterēt. sed et re-
 uerētia dñi cōfessoris:
 sanxerūt tot religiosoz

viorū voto s̄a viri ossa
 omitti et ī monasterio
 sup dicto vbi religiosius
 honoraret collocare Quoz
 sentēcie sepe dictus poti-
 fer obediētia p̄buit. con-
 silio assensit: et petētib⁹
 iā dictis venerandis viris
 s̄ssimi viri huberti corp⁹
 attribuit Nam āno or-
 dinatiōis ipsius sexto x.
 qui ē incarnatiōis domi-
 nice octigētesim⁹ vicesim⁹
 quintus. xi. kalēdis octo-
 bris. ad beatissī cōfessoris
 ventū ē vrnā: atq a sa-
 cerdotib⁹ cū maxima reue-
 rētia a loco sepulture ei⁹
 effossa indeq̄ cū religiosi
 populi gradusq̄ eclesiasti-
 ci frequētia in beati lam-
 berti eclesiā s̄a viri ossa
 sūt transuēcta Vbi tri-
 duo oratiōib⁹ et vigilis p̄secuta
 pridie kl̄ octob ad memo-
 ratū monasteriū cū lo-
 culo suo sūt plata: ibidēq̄
 xp̄o ānuēte ut tāto cōfesso-
 re competebat sūt mir-
 fice condita Sed qm̄ īsig-
 nia xp̄i miracula q̄bus
 multifarie sc̄os suos glo-
 rificat. nullo mō sūt ocū-
 lenda: sed magis magisq̄
 quātū mortalib⁹ fieri dat⁹

et glorificato. toto animo
 predicandū cernuus
 uocabus p̄dicandū excla
 mabit. Inter fluxit at
 spaciū temporis a p̄ma
 vsq; ad sc̄dām transla
 tionē. ānorū acriter
 septuagita quiq; reg
 nante dno nro ihu xpo
 et pollicēte suis se vsq;
 ad cōsumationē sc̄i assu
 turū fidelibus eorūq;
 agonib; misericorditer
 opitulāte triūphosq;
 feluiter atq; ineffabili
 ter remunerāte: qui vi
 uit cū pr̄e in unitate
 sp̄s sc̄i d̄s p̄ oīa sc̄a sc̄oz
Finis uitae sc̄i hu **Alme**
berti confessoris atq; epi
Incipit uita sc̄i willi
brodi epi cui festū colit
vñ idus nouembris.

Vit m
 f
 britānia
 puicia
 northar
 hūbrina
 quidam
 p̄famī
 lias ge
 nare saxo et noīe uulgis:
 religiosā in xpo cū cōiu
 ge sua et omī domo sua.

sicut post signis patefactū
 ē uitā agens. Rā relicto
 habitu seculari. monachi
 cā uitā elegit cōuersionē:
 ac nō multo post crescente
 in eo seruoze uite spūrtua
 lis. ac tiori animi studio
 solitarie se ipm̄ mancipa
 uit distractioni: in p̄mūt
 tozns que mari oceano. et
 hūbri flumiē cūguntur
 Ibi etiā multo tempore
 in q̄dā paruo aratoreo sc̄i
 andree apli xpi noīe di
 cato. i. ieiunijs et oratiōib;
 et uigilijs deo seruiens:
 ita etiā miraculorū signis
 daruit. et nomē celebre fa
 ctū ē eius. Nec confluentes
 cessabat ad se turbas sua
 uissima uerbi dei admoni
 tione cohortare: sed illius
 gēti regi et optimatib; ho
 rabilis effectus. in tātū
 ut ei aliquas terrarū po
 sessiūculas illis p̄mūdozns
 adiacētes: ad edificandā deo
 ecclāz dono p̄petuo cōtule
 rit. In qua pius p̄r modicū
 quidē sed honestū. deo serui
 entū adunauit cōgrega
 tionē. in q̄ et post multa
 plēces sc̄i laboris agones
 a deo coronatus corpore

disautiet. et quotūq;
 praxerit comitate supru
 lius splendore plenū sue
 pfectios ostendet globū:
 coruscateq; riuoris ei
 candore. et morū pul
 chritudinē multorū in se
 alliaet aspectū. Cuius
 ḡ sōnij mterptationē
 rerū veritas subsecuta
 ē. factū ē post circulū
 dierū. peperit mulier fi
 liū. sacroq; baptisimatis
 fonte regenerato. imposit
 ei p̄r millibordū: et statū
 ablactatū in fantulū. tra
 didit eū p̄r riphensis ecclē
 srib; religiosis studijs et
 sacris lris erudiendū. ut
 fragilior etas validiorib;
 mualesceret disciplinis:
 ubi nul videret nisi hone
 sta nihil audiret nisi
 scā. Quē diuina mox
 grā abineūte pueritia
 et sensu p̄ficere et morib;
 polleere quātū ad tales
 cōgruit ānos cōcessit: ita
 ut nris tēporib; nouū
 samuel nascere putares
 de q̄ ductū ē: puer at̄ sa
 muel p̄ficiebat atq; cres
 cebat. et placebat tā deo
 quā hominib;. Ibiq; in
 p̄dicto s; monasterio

multis p̄fatur; puer. deri
 tatus accepit tonsurā: et
 pia p̄fessione monachū se
 fecit eē et mter ceteros eius
 dē sc̄ssimi monasterij ado
 lestes ē nutritus. Sed nulli
 alacritate minor nulli
 officio humilitatis sc̄ds.
 nulli lectionis studio infe
 rior: sed sic quotidie bone
 mdolis puer p̄ficiebat. ut
 teneros pueriāe ānos mox
 grauitate transcēderet: fa
 ctusq; ē grādeu; sensu qui
 corpusculo fuit modicus
 et fragilis. Igit; in sacris eru
 ditionib; et in ōni sobrie
 tate morūq; honestate bea
 tissimo vsq; ad vicesimū
 etatis sue ānū adoleſcēte
 p̄ficite; arrioris vite ar
 dore succens; et peregrina
 tios amore instigatus: et
 q; in hibernia scholasticā
 eruditionē vnguisse audi
 uit: etiā et quāsdā sc̄orū
 vitorū fama narrate ad
 cōuersationē m̄titatus. et
 p̄cipue beatissi p̄ris et ep̄i
 egberti qui cognomēto sc̄s
 vocabat;: nec nō et vniq;
 berti venerabilis viri et
 sacerdotis dei: q̄rū vterq;
 ob celestis patrie amore

domo. patria cognationeq;
relicta hiberniā recessit: n
ibiq; dulcissimos superne
cōtemplatiōis frūs. sc̄lo nud?
deo plen?: solitaria quoti-
die hauriebat cōuersatiōe
Horū beatus adolescens
emulari cupiēs religionē.
cū cōueniētia sui abbatis
et fr̄m̄. ā hiberniā veloci-
tursu cōtendit: p̄dicatōrūq;
p̄m se familiaritate iūges
quatuor ceu prudētissima
apis exeorū p̄inquitate
mellifluos pietatis flores
carperet et in sui pectoris
alucacio dulcissimos virtu-
tū fauos cōstueret: ibiq;
xij ānis inter eximios pie-
religionis et sacre lectiōis
magistros futurus. multo-
rū populorū p̄dicator eru-
diebat. donec occurreret
in vixū p̄fectū et in etatem
plenitudinis xp̄i. **C**ritico
itaq; et tertio etatis sup-
āno maior egregio viro
fidei flāma accescebat in
pectore: ita ut patū ei. vi-
debat sibi soli tātū mō in
religionis sc̄itate sudasse:
si nō et alijs quoq; in p̄di-
catōis veritate prodesset
Aluduit in borealibus

mūdi partibus messeri
quidē multā eē: sed ope-
rarios paucos. Sed ut
sūmo deo dispensāte imple-
retur veritas. qđ m̄ olī
de se vidisse testat. sue
cōstans volūtatis licet
adhuc diuine dispēsatiōis
ignarus: illas in partes
nauigare cogitauit. et
clarissima p̄dicatiōis lu-
ce euāgelice torpētes
longa infidelitate popu-
los si dei esset volūtas
illustrare. **A**ssumptisq;
sc̄tū vndeā fr̄ibus et fidei
feruore armatis: qđ et ip̄e
nauē cōscendit. Quorū
aliq; postea ob p̄dicatiōis
euāgelice instāciā. mar-
tyrio coronati sūt: aliq;
vero episcopatus ordinē
accipientes post sc̄e p̄di-
catōis laborē in pace
quieuerūt. **I**gitur viro
dei cū somis sicut p̄dixi-
mus nauigāte. donec
p̄spero cursu ostia rheni
fluminis vela deposuit:
ibiq; obtata telluris sta-
tione focalati sūt et mox
ad castellū traictū qđ
in ip̄a eiusdē fluminis
ripa sitū ē puenērūt.

in quo etiā post aliquot
 tempus deo donante et
 verbo fidei crescentie:
 idem scs nullibrodus
 sedē episcopatus sui ha-
 buit. Sed qz eadē gens
 frisonū in quo idem
 edificatū est castellū.
 cū rege suo vadbodo pa-
 ganis adhuc ritibus
 sorduit. vñsū est viro
 dei francā cōtendere ad
 ducē illozū adire pipinū
 vñū strenuū: triumpho cla-
 rū et moribus pbū. Cui
 eū cū omni honore susci-
 pies sed nolēs tāto docto-
 re se suāqz priuare gētē
 loca ei oportuna inter
 terminos regni sui pui-
 dit: quo potuisset ido-
 latrie spinas exstirpare
 et purissia verbi dei se-
 mina. p mundi noualia
 abūdātius spargere:
 vt ipleret ppheticū illud
 p̄ceptū: nouate vobis
 nonalia et nolite serere
 sup spinas. Cūqz studio
 siffiē vir dei p loca sin-
 gula discurredo. optatū
 euāgelizandi opus ex-
 erauisset: et semina vite
 supne grē vore irrigate
 longe lateqz in agris

multozū cordū ad eius
 pdicationē vberime pu-
 tulassent: congrūdes pdi-
 ctus francorū dux eius
 scitissima deuotione et ver-
 bi dei clarissima multi-
 plicatioē. prudētī cogita-
 bat cōsilio eū romā mitte-
 re. vt a dno apostolico ser-
 gio viro scissio tūc tēporis
 in summo sacerdoti honore
 ordinaret: quatin? aposto-
 lica benedictioe et iussione
 suscepta maiori ab eo missi
 fiducia. roboratus in opus
 euāgelij reuertetur: iuxta
 apostolicū illud qmō pdi-
 cabat nisi mittatur. Sed
 cū viro dei psuadere tēp-
 taret. veniit p̄mū. nec se-
 tate auctoritatis honore
 dignū eē referebat: enū-
 meratisqz apostolice san-
 ctionis p̄ceptis. longe se
 inferiorē huic virtutum
 catalogo asserbat: quē
 egergius mundi pdicator
 filiū suū thimothēū eru-
 diēs: oportere ep̄m habere
 cēsuit. Dux vero cōtra re-
 ligiose suasit: qd' vir dei
 veracūde negauit. Tandē
 omī vnaminitate victus.
 et qd' maius ē. dei dispē-
 satioē coactus consētū.

magis volens plurimo
eū humiliter obedire cō
silio: quā suā pertinaciter
defendere volūtate. Et sic
cū hōrificā legatōe et mu
neribus apostolicæ aucto
ritates condignis romā
directus ē. Sed die quarta
priusq̄ illuc veniret: bea
tissimus apostolicus. ange
lica in sonus responsione
admonitus ē. vt illū cū sū
mo honore susciperet: et
qđ multarū animarū illū
minator futurus a deoq̄
electus. et ad hoc venisset:
vt sūmū ab eo sacerdotū ho
nore susciperet nihilq̄ ei
negandū eē quicquid pe
teret. Factus at apostolicus
admonitōe certus: cū
magno gaudeo. et sūmo
eū suscepit honore. Et vt
in eo sedei agnouit fer
uore. religionis deuotionē
sapientiē plenitudinē:
die competētī populo ad
ueniēte aduocatis hono
rabilibus societate mi
nistern sacerdotibus. pup
lice in ecclā beatissī petri
p̄ncipis apostolorū cū
magna dignitate more
apostolico eū ordinauit
archi ep̄m: ac ordinato

nomē inposuit clemens
vestimetisq̄ suis sacerdo
talibus induit eū. et scō
q̄si sup̄humane aaron
p̄ualio dignitatis et indu
mētī cōfirmavit glā: et
qđq̄ voluit v̄l petiuit. aut
in patrocinijs scōz. vel
in rebus ecclesiasticis. cū
tota mētī allacritate
tradidit illi: firmatūq̄
benedictōe donus ditatū
cū salutarib̄ p̄ceptis: uterū
eū in opus euāgelij remi
sit. Acceptaq̄ etiā aposto
lice auctoritatis benedicti
one cū maiore fiducia
deuotus verbi dei p̄dica
tor. ad p̄fatū francorū
duce regressus ē qui eū
cū sūma honoris mag
nificētia susceptū. cū sue
potestatis iussione in op̄
euāgelij direxit: maxi
me tū in borealib̄ regni
sui partibus. quo eatim
ob raritatē doctorū vel du
ricā habitatorū fidei
flāma min⁹ elucebat. Co
vix dei m̄stacis illis in
regionib̄ semina vite sa
tiserat: quo plus necē
ssariū antiquā ignorā
cie famē dep̄llex p̄sper
erat. Quē diuina grā

adiuuante illis in locis
 fructu fecisset: testes sunt
 hodie populi per ciuita-
 tes vicus et castella quos
 ad veritatis agnitionem
 et ad vniuersi dei omnipo-
 tentis cultum pia admo-
 nitione perduxerat: te-
 stes quoque ecclesie quas per
 loca singula constituerat:
 testes et deo famulatum
 congregaciones quas ali-
 quibus adiuuauit in locis
 temptauit quoque idem
 vir dei ultra francorum
 regni fines: celestis docte-
 ring flumina deriuare.
 Nam tunc temporis regem
 fresonum radbodum cum sua
 gente paganam non timuit
 adire: et quicquid preceperat
 verbum domini cum omni fiducia lo-
 quabatur. Sed per falsos fresonu-
 rex virum dei humilitatis
 gratia benigne suscipiens.
 nullis tamen vite fomentis.
 faciem eius cor emollire po-
 tuit: nec dum apud eum vir
 dei fructificare non posse
 agnouit: ad ferocissimos
 danorum populos iter
 euangelizandi conuertit.
 Abi tamen fertur origendus
 homo omni ferre crudelior.
 et omni lapide durior:

qui tamen iubente deo veritatis
 precone honorifice tractabat.
 Qui dum obduratum moribus
 et idolatrie deditum et nullam
 melioris vite spem habentem
 offendit: acceptis tunc xxxiii
 eiusdem patrie pueris ade-
 lectos a deo populos regni
 francorum reuocare festina-
 bat. Sed in eo ipso itinere ca-
 tegizatos eosdem pueros vite
 fonte abluit: ne aliquod
 propter pericula longissimi
 nauigii vel in exilijs terre
 illius ferocissimorum habi-
 tatorum dampnum pateret
 in illis: volens antiqui
 peruenire astutias. et domini
 sacramentis animas munire
 acqussitas. Et dum prius verbi
 predicato iter agebat. pue-
 rit in confinio fresonum et
 danorum ad quendam insulam
 quam quodam deo suo fosite ab
 accolis terre fositeflant ap-
 pellabat: quia in ea eiusdem
 dei fana fuerat constructa.
 Qui locus a paganis itata
 veneratioem habebat: ut
 nihil in ea vel animalium ibi
 pasceturum vel aliarum animalium
 rerum quisquam gentiliu-
 tangere audebat: nec etiam
 a fonte qui ibi ebulliebat
 aquam haurire nisi taces

presumebat. Quo cum vidisset
tempestate iactare. mansit
ibidem aliquot dies quousque
sepositis tempestatibus oportu-
nissimum nauigandi tempus
adueniret: sed parum pen-
dens stulta loca illius re-
ligione vel ferocissimum re-
gis ~~illius~~ ^{illius} nummum. qui vi-
olatorum sacrorum atrocissima
morte dampnare solebat:
tres homines in ea fonte
cum inuocatioe sancte trinitate
baptizauit. sed et anima-
lia in ea terra pascentia
in cibaria suis mactare
precepit. Quod pagani in-
tuetes arbitrabantur eos tunc
in furore verti: vel etiam
veloci morte perire. Quos
cum nihil mali credebant
pati stupore perterriti: re-
gi tamen in bodeo quod vi-
debant factum retulerunt.
Qui nimio furore succensus
in sacerdote dei viui suos
iniurias deorum plura cogi-
tabat: et per tres dies semp-
tribus vicibus sortes suo mo-
do mittebat: et nunquam
dampnatorum sorte deo vero
defendente suos. super seruum
dei vel aliquem ex suis cade-
re potuit: nisi vnus tunc
ex sortibus sorte monstratus

et martyrio coronatus est.
Vocabatur vero vir sanctus
ad regem. et multum ab eo
increpabatur: quare sua
facta violasset et iniuriam
deo suo fecisset. Cui pro ve-
ritatis constanti animo
respondit. Non est deus nisi
vnus qui creauit celum
et terram. mare et omnia que
in eis sunt. quem qui veram
fide colit: vitam habebit
semper eternam a cuius ego
seruus hodie tibi testificor.
ut ab antiqui erroris
vanitate quam coluerunt
patres tui. tandem aliquando
resipiscas: et credens in
vniuersum deum omnipotentem dominum
nummum ihesum christum. et vite
fontem baptizatus abluas
omnia peccata tua: et pie-
ta omni iniquitate et iniusti-
tia deuiceps nouus homo
vivas in omni sobrietate
iusticia et sanctitate. Hoc
facies. cum deo et sanctis ange-
lis gloriam possidebis sem-
per eternam. Si vero me con-
temnis vitam salutis tibi osten-
dente: scito certissime quod
eterna supplicia et inferna
les. tu cum diabolo tuo ob-
temperas sustinebis. Ad
hec rex iratus respondit

Videote munera nra non
metuisse: et verba tua ee
sicut et opera Et si noluisse
veritatis pdicatori credere:
tu ad pippinu duce fran-
coru cu honore renusit cu
Vbi m ei letat aduetu.
rogauit eu destinato vbi
dei operi insistere: et iudica-
tisp idolatrie spinus. vbi
dei instanter p loca sigula
miserere Quod etia pius
pdicator: haud segniter imple-
re satagebat: arcuies terre
illius omis regiones. p vr-
bes vicos et castella vbi priu
euangelizabat exhortans
omni quatin bono animi
pposito in vere fidei pma-
nerent firmitate Et dum
p dies singulos numerus
aesebat fidelium. et maior
caderu turba ad vbi dei ag-
nitione cofluebat: ceperunt
plurimi fidei feruore itatati
offerre patrimonia sua viro
dei Quib' ille acceptis. mox
ecclesias in eis aedificare iussit.
statuitq p eas sigulas
presbiteros et verbi dei sibi
cooperatores: quatin non
dei populus haberet q se
dieb' festiu' cōgregaret vel
salutares audiret admoni-
tiones: vl a quib' sacri bap-

tismatis munera accepisset.
et xpiane religionis regulas
edisceret. Et ita vir dei magis
magisq de die in die diuina
donante gra pficiabat Con-
tigit aut pippinu duce fran-
coru die obire. et filiu eius
karolu regno pris potiri:
qui multas gentes sceptris
adiecit francoru: inter quas
etia cu triumpi gla facta
deuicto rabbodo paterno sup
addidit imperio In qua tuc
gente scs willibrozd positus
e pdicator: sed isq episcopat
intraiecto castello delegatus
est Qui maiori euangelizandi
ocasioe accepta. nuq gladio
acquisita gente. sacro bap-
tismatis abluere conatur:
nec quicquam in ea vetusti
erroris tenebras ignorantie
latuisse sinebat. sed totu eua-
gelica luce sine ulla dilatioe
pfidebat: ita vt in eo popu-
lo subito pphetia illud imple-
ret testimoniu. et erit i loco
vbi dicitur eis no populu
meus vos. dicit eis filij di-
uiuetis **Capitulum secundum.**
luxima quoq diuina
virtus. p suu seruu
fecit miracula Licet omni
miraculoru operatioe et
signoru ostensioe ministe

viu euāgelicæ p̄dicationis p̄
ferendū sit: tñ qđ gesta narra
t̄ glām donātis dī nō tacē
da eē cēseo. sed magis stilo alli
ganda. ne pereat postera
sclis q̄ prias tēporib⁹ quos
acta eē noscūt. **Quodā** igit̄
tēpore dū venerabilis vir
iter euāgelizādi more soluto
egiss: venit ad quādā villā
vialidyrū in qua ātiqui cro
zis idolū remāsit. **Quod** cū
vir dei zelo feruēs cōfrigeret.
p̄sente eiusdē idoli custode ip̄e
nimeo furore succēsus. q̄si
dei sui ruinā iudicaret: in
ip̄etu animi īsanietis gla
dio caput sacerdotis xp̄i p̄
cūssit. Sed deo defendēte ser
uū suū: nullā ex ictu ferie
tis lesurā sustinuit. **Socij**
vero illi⁹ hoc vidētes. pesti
miā p̄sūptionē ip̄i homis:
morte iudicare cōauerūt.
Sed a viro dī pio aīo de ma
nibus illocū liberatus est
reus ac dimissus: qui tñ
die eodē demoniaco spū ar
eptus ē. et die tertia īfeli
ter miserā vitā finiuit. **Et**
q̄ vir dei iuxta p̄ceptū
dominicū. suas iūrias vl
cisci noluit. n̄tius tñ a dño
iudicata ē: sicut ille de
iūrijs q̄ ī scōs suos ip̄ie

agere nō metuūt. mihi vi
dictā et ego retribuā dicit
dñs **Capitulum tertium**

lio q̄q̄ tēpore. et bea
to viro faciēte. ad quā
dā ditionis sue cellulā. q̄
ex noīe p̄t̄ fluctis aq̄ sue
stra dr̄: sed cōpediū pp̄ioris
vie p̄ segetes cuiusdam di
uitis angustā subintravit
semetā. **Quod** eandē custos
segetū cernēs nimeo īstati
furore: virū dī blasphema
re cepit. **Quē** cōiura viro
dī inferētē. socij q̄ cū eo erāt
iudicare volētes: quos miti
animo dei famulus cōpescu
it. nolēs aliquē sua causa
perire. q̄ in salutē gestebat
omniū. **Et** dū īsanietis animū
nullo mō lenire potuit: dans
locū ire eius. via qua venit
reuersus ē. **Sed** die postea
idē infelix q̄ famulo dei cōi
cia facere nō obhorruit: nul
tis cernētib⁹ in eodē loco repe
tina morte perit. **Dū** vir
deo plen⁹ p̄t̄ euāgelicæ p̄dica
tiois īstatiā loca arcubāt
maritiā: in q̄bus aq̄ dulcis
penuriā patiebāt. **Qui** dū
suos cernebat cōmiltones
p̄t̄ ardore sitis grauiter susti
nere: vocato vno ex illis p̄c
pit ei l̄tra tētorū suū fossā

aperire parua Vbi secreto
 furis genub' orabat deū ut q̄
 populo suo in desertis aquā
 p̄duxit de petra: seruis suis
 eadē misericordia arenosa
 aquā p̄duceret e terra Qui
 morē exaudir: et subito fos
 dulciss' saporis fossā implebat.
 Qd' sui cernētes grās agebat
 om̄ipotēti dō q̄ seruū suū mag
 nificauit et eū exaudire dig
 nat' ē: bibebātq; vsq; ad sa
 tietatē serūq; ap̄destinati iti
 neris necessitatē quātū suffi
 cere videbat' portare cura
 bāt **Caplm̄ quartū**

Terū sc̄s vir di' sacerdos
 in quodā loco iter agēs vidit
 mediātes iopes .xij. parit':
 postulātes sibi a p̄teritib'
 solatiū Quos ut fuit miti
 ssim' benigno asperit aūd:
 vnusq; ex suis mādauit spe
 cialē suā fasonē sumere ac
 pauperib' misere xpi Et q̄
 oēs illi duodecā vsq; ad satie
 tatē bibebāt: et mirū i modū.
 illis abeūtib' optio vino flasco
 de qua tāti bibebāt homines:
 iūta ē plena vt ante Hoc
 cōperto benedicbat om̄is dñi
 num̄ dicētes: verē impletū est
 i nobis qd' in euāgelio dñs
 dixit: date et dabit' vobis
 Venit quorū vir sc̄s ad suū

visitandi grā monasteriū.
 et post orationes ad deū et sa
 lutaciōes fraternas. et ad
 monitiones pacificas. ar
 ciuēs sigula fratru' habita
 cula. siquid i illis emēdādū
 fuiss'. pius pastor explora
 re volēs. itrauit i cellarū
 In q̄ modicū vinū i vna
 reperit tūna: i q̄ suū be
 nedictiōs grā cū oratiōe imi
 sit baculū et exiuit. Sed
 eadē nocte i eo ipō vasculo
 vinū crescere cepit: et sup
 effūdi vasis margine Hoc
 cellerarius cernēs isperata
 abūdātia obstupefactus:
 nec celare audebat. qd' diuina
 misericordia p̄ seruū suū be
 nedictionē gen̄ cognoscebat
 Crastina die cucurrit ante
 pedes sc̄i p̄ris se p̄sternēs: cō
 fitebat' qd' videbat Qui mo
 re solito deo grās ageēs. me
 morq; dominice iussionis dis
 cipulis suis p̄cipiētis. ne cui
 trāsfiguratiōs glām ante
 diē resurrexiōs sue diceret: p̄ce
 pit eadē cellario ne cui mira
 culū qd' cernebat ante diē mor
 tis sui diceret. **Caplm̄ quātū**
 Qd' et aliud miraculū
 hūc simile p̄ ei' bene
 dictionē de' operatus ē. Per
 ueniēte seruo dei cū socijs suis

ad domū cuiusdā amici sui.
paulisp̄ cupiēs in domo dilecti
lōgi labore itineris refectioē
alleuiare. Sed cū p̄ familias
nihil vini habuisse cōperit
quattuor modicas flascōnes
quas t̄m̄ i itineris solatiū
secū sui socij ferebat iussit
afferi: easq; i eius nomine be-
nedixit. q̄ in cōuiuio nupti-
ali aquas i vinū vertit
Et mirū i modū post bene-
dictiōs grām. q̄si xl viri
ex illis paruis vasculis
vsq; ad saturitatē bibebat:
et cū magna grāriū actione
letis sibi iuicē auis dicebat
Vere dñs ih̄s impleuit qd̄
in euāgelio pmisit: q̄ credit
i me opem q̄ ego facio ip̄e fa-
ciet et maiorū horū

Errexit idē sc̄s vir
quodā tēpore more so-
luto ob euāgelizādi grām cū
festinatioē fresiā: et p̄pter
labore viē i pratis cuiusdā
diuitis paululū pausauit
lassos refocilari equos volēs
Quos diues ille i pratis suis
pascā carnēs: sup̄bie spū equi-
os cedere cepit et pascaus
abigere. Quē vir dei placidissimis
verbis alloquitur
dicēs: desine nobis fr̄ iūria
facere. Nō em̄ p̄pter lesione

tui: sed p̄pter necessitate nram
ad horā i his pascaus quies-
cere volumus. Frustrat i nobis
opus dei pagendū. cū tu q̄p̄
tu mercedē habere potens: si
nos quātū ad te pertinet benig-
no adiuuaueris auct̄ memor
illius dñi nri ih̄s xpi dulcissime
pmissionis: q̄ vos recipit me
recipit. et q̄ me recipit. recipit
eū q̄ me misit. Sed magis mēte
pacifica nobiscū. q̄si amicus
te ip̄m reficiēs aliquātulū
bibe: nobiscū cepto itinere p̄ge-
tibus. tu deo benedictus reuer-
tere in domū tuā. Ille igitur
in malicia p̄tinax. nolens
pacificas viri dei acquiescere
verbis. sed cōuicia igeminās
oppria iaculās inq̄: tu me
hortaris bibere. et pacē iure
tētū. bibere p̄ nihilo habeo.
Rapiēs q; ex ore eius hoc v̄bū
vir dei ait: si nō vis metū
bibere dimitte. Et statim p̄ma-
tis socijs p̄rexit viā suā. Ille
quoq; p̄tinax domū suā festi-
nabat adire. sed totus subito
siti ardebat. cupiēs q; ardētē
stomachū vino refrigerare.
sed os qd̄ viri dei cōuicia i gessit
vini repotionē recipere nō
valuit: et qui pacē cū seruo
dei volūtare noluit. penā
in se ip̄o necessarie sustinuit

ad domū cuiusdā amici sui
paulisp̄ cupiēs in domo dilecti
lōgi labore itineris refectioē
alleuiare. Sed cū p̄ familias
nihil vini habuisse cōperit
quattuor modicas flascōnes
quas t̄m̄ i itineris solatiū
secū sui socij ferebat iussit
afferi: easq; i eius nomine be-
nedixit. q̄ in cōuiuio nupti-
ali aquas i vinū vertit
Et mirū i modū post bene-
dictiōs grām. q̄si xl viri
ex illis paruis vasculis
vsq; ad saturitatē bibebat:
et cū magna grāriū actione
letis sibi iuicē auis dicebat
Vere dñs ih̄s impleuit qd̄
in euāgelio pmisit: q̄ credit
i me opem q̄ ego facio ip̄e fa-
ciet et maiorū horū
Errexit idē sc̄s vir
quodā tēpore more so-
luto ob euāgelizādi grām cū
festinatioē fresiā: et p̄pter
labore viē i pratis cuiusdā
diuitis paululū pausauit
lassos refocilari equos volēs
Quos diues ille i pratis suis
pascā carnēs: sup̄bie spū equi-
os cedere cepit et pascaus
abigere. Quē vir dei placidissimis
verbis alloquitur
dicēs: desine nobis fr̄ iūria
facere. Nō em̄ p̄pter lesione
tui: sed p̄pter necessitate nram
ad horā i his pascaus quies-
cere volumus. Frustrat i nobis
opus dei pagendū. cū tu q̄p̄
tu mercedē habere potens: si
nos quātū ad te pertinet benig-
no adiuuaueris auct̄ memor
illius dñi nri ih̄s xpi dulcissime
pmissionis: q̄ vos recipit me
recipit. et q̄ me recipit. recipit
eū q̄ me misit. Sed magis mēte
pacifica nobiscū. q̄si amicus
te ip̄m reficiēs aliquātulū
bibe: nobiscū cepto itinere p̄ge-
tibus. tu deo benedictus reuer-
tere in domū tuā. Ille igitur
in malicia p̄tinax. nolens
pacificas viri dei acquiescere
verbis. sed cōuicia igeminās
oppria iaculās inq̄: tu me
hortaris bibere. et pacē iure
tētū. bibere p̄ nihilo habeo.
Rapiēs q; ex ore eius hoc v̄bū
vir dei ait: si nō vis metū
bibere dimitte. Et statim p̄ma-
tis socijs p̄rexit viā suā. Ille
quoq; p̄tinax domū suā festi-
nabat adire. sed totus subito
siti ardebat. cupiēs q; ardētē
stomachū vino refrigerare.
sed os qd̄ viri dei cōuicia i gessit
vini repotionē recipere nō
valuit: et qui pacē cū seruo
dei volūtare noluit. penā
in se ip̄o necessarie sustinuit

Vocati sunt medici qui sibi sedam
 rit: qui facultate egroti bibendi
 prestaret. Anhelabant vis-
 cera: sed non fuit qui guttam
 vini feruescenti pulmoni
 infundere valuisset. Seru tamen
 aliquando penitentia ductus
 in seipsum reuersus est agnosce-
 bat sanctum willibrordum esse quem
 offendeat: illiusque anhelante
 spiritu optabat reditum. Qui
 sequenti anno eadem reuersus est
 via: et per cognitoque aduentu eius
 obuius ei homo egrotus venire
 festinabat: culpam confitens
 suam. et quam patiebatur penam
 aperires. erga more christi solui de-
 precabatur. Que vir dei mi-
 sericordia motus absoluit.
 Deditque illi cum benedictione
 bibere de suo calice: qui mox
 absolutus bibebat. et sanctum
 in suam reuersus est domum

St in treueris ciuitate
 monasterium puella-
 rum: quod temporibus beati willi-
 brordi episcopi pestis acerri-
 ma invasit. cuius acerbitate
 multe ex ancillis dei morie-
 bantur: quedam logo infirmita-
 tis dolore iacentes in lectulo:
 ceterę vero nimio terrore
 turbate. quasi presentem mortem
 metuentes. Et quia prope est
 predictę ciuitati sancti viri mo-

nastrum quod appellatur a sterna-
 co. in quo usque hodie sanctus ille
 requiescit corpore: et eius poste-
 ri ex legitima patris tradi-
 tione et piissimorum pietate
 regum tenere noscuntur: ante
 dicti monasterii femine
 audientes sanctum virum venire
 illuc. statim miserunt legatio-
 nem postulantes eum non tarde
 venire. Qui beati petri prin-
 cipis apostolorum mitissimo docti
 exemplo de ioppe ob vidua-
 rum christi petitionem venientis
 lyddam. ut sanctum suscitaret
 tabitum: sic festinus vir dei
 audito desiderio ancillarum
 christi non piguit venire ad illas
 Et veniens mox in eodem mo-
 nasterio missa per infirmos ce-
 lebrata aquam benedixit. do-
 mus illarum aspergi iussit:
 ac egrotantibus potandum trans-
 misit. Que cito diuina do-
 natione misericordiam conualiere: nec
 vlla in monasterio illo predicta
 peste exinde moriebat

Contigit ciuidam pri-
 familias et domum
 sue diuina demonumque illusio-
 nis temptatio: ita ut apte
 malignus in eius domum ex
 horrore et maleficijs habi-
 tate agnoscebat. Quia subito
 cibos vel vestimenta vel alia

domium necessaria imperare sole-
bat et in igne mittere: imo par-
uulum iter aplerus parietum pa-
uisantem. illis dormientibus tulit
et in igne piceat. Sed vagitu
infantis parietes suscitati:
vir paruulum de incendio eru-
it. Et multa atrocitas eadem
familia a nefando spiritu oppressa
est. nec a quibus presbiterorum de-
pelli potuit: donec vir sanctus
willibrodus a praefamiliis
postulatus aqua illis bene-
dicta dixerunt. praecipue omne
illius domus suppellectile
foras ferre et aqua illa aspergi:
prauidens in spiritu domum flammis
consumendam esse. Quibus ita
gestis: vacua domum a locu-
lo lectuli iuauit. totamque con-
sumpsit. Altera vero in eo
loco edificata cum sanctificatione
et benedictione. Nihil exinde
pristinae temptationis passi sunt
in ea: sed cum omni tranquillitate
et quiete degentes. et deo
gras agebant. qui illos pro seruum
suum redimere dignatus est.
Qui quippe vir dei amabilis.
quedam prophetico praedixit spiritu:
qui post reuocatus uera probauit
aptizauit igitur pippin-
num filium fortissimi
francorum ducis karoli. et pa-
trium huius nobilissimi karoli:

qui modo cum triumphis maxi-
mis et omni dignitate glorio-
sissime francorum regit imperium
De quo pippino patre eius. de
vir sanctus. psalmsa voce tale coram
discipulis suis praedixit vaticini-
um: scilicet quod iste infans sub-
limis erit valde et gloriosus
et omnium praedictum francorum
ducibus maior. Huius itaque
vaticinii ueritas nostris probata
est temporibus: nec opus est testi-
monis assequi quod totius reg-
ni agnoscat auctoritas. Sat
namque omnis populus quibus no-
bilissimus victor celebrat trium-
phis: uel quantum terminos
nostrum dilatant imperium. uel quam
deuote christianam in regno suo
propagauit religionem: uel quid
pro defensione sanctae dei ecclesiae apud
extraneos exercuit gentes.
Quae omnia melius oculis probantur
quam uerbis explicari queunt.
¶ Vir iste uir sanctus omni
dignitate praedarus:
statura decens. uultu hono-
rabilis. facie uenustus. et cor-
de letus. consilio sapiens. ore io-
cundus. moribus compositus: in omni
opere dei sternuus. Cui uero
est patienter. ex ante dictis
eius gestis facile ostenditur.
Quanta autem habuisset industriam
euangelium christi praedicare. uel

qualiter illū in opere p̄dicandi
 diuina adiunaret grā. et nō
 necesse ē nō p̄sequi stilo: qd
 totius populi testimonio cō-
 p̄bat. Eius vero secreta con-
 uersatio i vigilis et oratiōib?
 i ieiunijs et psalmodijs. in
 vite sc̄itate. et signorū osten-
 sione intelligi datur. et carita-
 tē s̄q̄ assiduus labor ostendit:
 quē quotidie p̄ xp̄i noīe susti-
 nuit. Ille vero vir sc̄s om̄s dies
 vite sue in diuino p̄ficiens
 opere. do amabilis. et om̄i
 populo placabilis: temporib?
 karoli antiqui fortissimi fr̄a-
 corū duas. senex. et plenus ē
 om̄i p̄fectiōe dicarū. appositus
 ē ad p̄res suos. multiplicē la-
 boris sui fructū accepturus
 a deo. et seculū reliquēs. ut celū
 possideret. xp̄m sine fine in
 eterna gloria uisurus: i cui?
 dilectiōe quā diū nobiscū uix-
 erat. labore nō cessabat Die sex-
 ta m̄sis nouēbris. idē octauo
 idus. ex hac peregrinatione
 ad p̄petuā migrāuit patriā. et
 sepultus ē in monasterio as-
 ternaco. quod ip̄e deo ut p̄fati
 sum? cōstruxerat: ubi usq; ho-
 die diuina operāte misericōdia.
 signa et sanitates ad sc̄a sacerdo-
 tis reliquias fieri nō cessant
 Ex quibus aliq; huic nr̄e de

co historie subiacenda ē intū
 cristianis. in glām et laudem
 dñi nr̄i ih̄u xp̄i: q̄ hec p̄ sui ser-
 uū patrocinia sepius operari
 dignatus ē.

Onditū ē uenerabile
 corpus in sarcophago
 marmoreo qd p̄mū iuētū ē
 toto dei famuli corpori q̄si di-
 midū pedis breuius. et fr̄ib?
 ob hoc valde cōtristatis. et cō-
 silio suspēsio quid ageret. et
 sepius tractantib? ubi aptū
 sc̄o corpori iuenisset locellū:
 Nuo modo diuina donāte
 pietate. iuētū ē subito sarco-
 fagu tanto dei uiri corpori
 longius. quāto breuius appa-
 ruit. et in eo uiri dei corpus
 cū p̄mis et psalmodijs et oī
 honore cōdentes: sepelierūt
 illud i ecclā p̄fati monasterij:
 qd ille sūmus dei sacerdos i
 honore sc̄e trinitatis edificā-
 uit et dedicauit Sed et miri
 odoris fragūtia om̄i p̄fū-
 demt nares: ut p̄spiciē in-
 telliget ad exequia uiri sc̄i
 angelicū uenisse ministeriū
 Sed et auidā religioso sc̄a uia
 discipulo longius posito in
 oratiōe uigilanti. obitus
 illius reuelatē Nā uidisse
 se testat animā satissi p̄ris
 sui cū magna lūmīs dari

tate: consona cauetū laude
angelicas exercitib⁹ ad celozū
regna portari. Multa quoq⁹
firmi testati sūt cerebro se sup
lectulū ī q̄ beatā animā suo
creatori reddidit. mirabile
vidisse lūmē. suauissimāq⁹
odoris dulcissimi sensisse
fragrantia. et vt ōnino hys
signis arderet. eū celestes
frequētassee auēs. Per vncti-
onē quoq⁹ olei qd' sup corp⁹
sā viri lūcere solebat: mul-
ti infirmi deo donāte et fide
corū cooperāte curati sūt.
Penitentes quoq⁹ sepius ve-
niētes ad eandē ecclā cir-
culus ferreis more solito au-
cūdati. ruptis arcibus subito
corū vincula resoluūt. Cuius
rei grā adhuc ī ecclā circuli
pēdentes testes sūt.

¶ Vidā vero mulier
paralitica septe ānis
magnis cruciata doloribus
ī tātu graſſante ī eadē coti-
diana infirmitate. vt omī
officio mēbrozū destituta
alieno utebat⁹ ministerio: ī
solo tātu modo pectusculo, ^{vix} alhe-
lans spō suspiria fessa retraxit.
Hec a ppiquis ad ecclā vbi
sās dei requiescat ferebatur:
et ppe locellū reliquiariū a'
posita. Buc ī eodē loco fufis

lacrimis dep̄cata ē p̄ interce-
ssionē sā sui famuli. diuinā
ei miserā demētā. Que a
dnō exaudita moxq⁹ ab omī
infirmitate liberata: sospes
cū gaudio grās agens p̄p̄ris
pedibus que priu' ab alienis
portabatur cucurrit ad domū.
¶ Tem adolescent quidā infirm⁹
fuit ad corpus beati potifias
deductis manib⁹ amicorū:
qui totis itremūt membris.
Nec em̄ caput p se leuari po-
tuit: sed q̄si collo fixū nō esset
huc atq⁹ illuc voluebat. Nā
aliquoties ita exanimis fact⁹
est: vt ōnino mortuū videret.
Que vt diximus sui ppe corp⁹
sā viri posuere. Sed misericōrdia
dei donāte ōnibus q̄ aderat
cernentibus ita subito sanis
effectus ē: vt nihil ī eo pristine
infirmitatis vl' doloris atiquū
vltim remāsit.

¶ Vidā itaq⁹ officio dia-
n' et nō merito: ī ecclā
sā viri crucē aurēā quā ipē
vir sās seāt ī itinere portare
solebat: tū alijs donarijs
ecclē ī felicissimo nō horruit
rapere fuerū. Turbatusq⁹ de
hac re fr̄ibus vtpote factorē
ip̄ij sceleris ignorātes. tūc
p̄tabūs sā dei confidentes.
illud tā nefariū scelus occul-

tari nō posse: eterna tñ pie-
 tate hoīem ad penitēciā reuo-
 care nitentes. nō perdere cupi-
 entes. Ille vero q̄ hoc crimē cō-
 misit. obdurato corde salutē
 suā cōtempnit: sicut ipius dicit
 salomone. cū ipfudū malozū
 venerit cōtēpnit: cogitavit iſe-
 lux latere posse. qd̄ dam absq̄
 aliozū oculis se fecisse sciebat
 Sed dei oculū cui omnia apta
 sūt latere nō potuit: q̄ seruoꝝ
 suozū iūrias sepius vīdicare
 nō tardit. Quā miser ille q̄ hoc
 crimē p̄petrare nō obhorruit:
 misera subito morte arreptus
 itēnt Et in ipō vite exitū ali-
 quib̄ fīm veat̄ sui crimē oſte-
 dit: et ubi abscondiss̄ qd̄ furto
 rapuit idēnt. Vedetis fr̄s
 quā terribili sit dampnatus
 iudicio: q̄ sc̄i dei ecclāam furtū
 violasse nō metuit. Jcturo ob-
 scuro vt castā in hac domo ha-
 beatis cōversationē. quatin̄
 diuina clemētia. p̄ sc̄i clemētis
 viri apostolici preces i omī
 petiaone honesta vos exaudire
 dignetur: sicut ante diximus
 illū exaudire p̄ces iſirmātū
 i hac eadē ecclā. eosq̄ cū diu de-
 siderata sanitate domū redire
 cōcessit. Nec s̄g dubitādū ē. qd̄
 veluti visibilis corporeas illoꝝ
 dignat̄ ē sanare iſfirmatē:

ite et occultas animarū iſterre
 dēte p̄ nobis sc̄o suo q̄ huc corpo-
 ralmente requiescat. et spūaliter p̄se-
 te ē credim̄ quotidie exaudire
 nō cessat Sed firma fide i con-
 fessione veni. cū lacrimis effū-
 dam̄ i loco isto ante cōspectū
 illius corda nra: qz diuina cle-
 mētia prestabilis ē ad ignos-
 cēdū. si nos tardi nō erim̄
 ad dep̄candū tui laus et glo-
 ria i seputina sc̄a

Estat igit̄ h̄de beato
 viulgulso q̄ fuit h̄p̄ius

sc̄i viri vt ante dixim̄ p̄. vt
 a quo huius historie p̄mū icapit
 caplm̄ de eo nouissimū finiat̄
 Redit igit̄ ānūs eiusdē viul-
 guli sc̄e migratiōs dies: i qua
 pius abbas albertus successor
 veneradi archi ep̄i post sa-
 cratissimarū solēnia. et honore
 deo debitū cū fr̄ibus epulari
 et gaudere ē aggressus Sed i
 eo monasterio nū plus vini
 iuētū ē: quā due tñ fascones
 Igit̄ post vespertina melodia
 p̄ reuerētia ei/ diei fr̄s i refecto-
 rū reuſi sūt: et post sacris
 lectioēs. p̄fatus abbas fr̄s allo-
 cut̄ ē. Decet etiā nos o venerā-
 di p̄res. cū spūali venera-
 bilū patrū nrozū festinos
 celebrare dies: et aliquāto relax-
 ius solito rigore nris idūlgere

corporibus non luxurie causa
sed caritatis. Nequaquam vobis
celasse si aliquid plus habuisset
In hoc monasterio quam hanc fas-
conem. quam nobis hora prandii res-
tabat: potes est tamen de precibus
sanctorum suorum hanc eadem nobis
habundare facere. illos honori-
ficare nos letificare: et ostendere
nobis lignum dignum sue pietatis
miracula. qui per benedictionem
quodam sancti willibrodi patris nostri
ex quattuor fascionibus et viuis
satiare dignatus est: tamen gratula-
tione in specie bibam quod ha-
bemus. **Primo et secundo de eadem fas-**
cone omnes biberunt fratres: et tunc
est a ministro ita pleniter ante
Hoc audito abbas cum fratribus
deo agere gratias satagebat: bibe-
rentque gratulantes diuine donen-
tie illa nocte cum sobrietate et
leticia quantum valuerunt. Ose-
ly propter qui tale genuerat filium
qui tali herede a deo dignus
habebat. in quo benedictio illa
impletur que idem ezechielis
legitur. benedictus tu et bene-
dictus frater ventris tui. Amen
Finit vita sancti willibrodi episcopi.
Incapit passio sanctorum marti-
rum quattuor coronatorum. Cla-
udii. Nicostriati. Simpho-
riani. Castorij atque Siphocij
quam facta est vi. idus nouembriis

Empore quo
Diolebanus
augustus
paxit pāno-
nyb ad me.

talla diuersa. sua presentia
de motibus abscondenda. factum
est dum omnes artifices metallicos
congregaret. inuenit iter eos
magne pericie artis tributos
homines. Claudium. castorium. siphoc-
rianum. et nicostriatum: mirifi-
cos in arte quadrataria. Hi
occulte christiani erant. custodie-
tes mandata dei. et quod artis
operabantur in sculptura: in nomine
domini nostri ihesu christi sculptebant.
Ventum est autem quodam die impera-
te diocletiano augusto. ut si-
mulathrum solis cum quadriga
ex lapide thaso artifices cum
omni argumeto curruum et equorum:
vel omnia ex hoc lapide sculptu-
rent. Eodem tempore omnes artifices
cum philosophis cogitantes:
ceperunt artis huius delinac-
sermone. Et cum intrasset lapi-
de magnum ex metallo thaso
non conueniebat ars sculptu-
re secundum preceptum augusti dio-
cleiani: et multis diebus
erat contentio inter artifices
et philosophos. Quadam autem
die conenerunt in unum omnes ar-
tifices. numero sexcenti xxij

quibus quibus ad terram
non est terra venas la-
pideas: et aut mirum
est quod artifices et philo-
sophi siphocianum con-
siderant qui venas: dix-
erunt huius. Fratres rego
non est mirum fiduciam:
quod tunc lapidis
ad idem pulchris meis.
de siphocia. inostrato
est: quod venas
sculptor in uoc
est: et bene co-
mune sculptura sedm pax
facta est aut sculp-
tore solis. ipodib' xxv.
in hoc lapide in parti-
culari precepto edifica-
ti in hoc appellat ad
venas. et ibidem casto-
rius simulacrum et
sculptor et equi in eodem
sculptor et triginta
sculptor: deditur dona
sculptoribus. Eodem
tempore in diocletiano
sculptor et equi: et in
sculptoribus precepto de
sculptura. colu-
sculptura aluinaru
sculptoribus in deditur. Et
sculptoribus et casto-
rius sculptoribus: quos cum

cū philosophis quūq; ad textū
 lapidis: et ceperūt venas la-
 pidis pquirere: et erat mira
 iūctio inter artifices et phios.
 Eodē tēpore siphorian' cōfi-
 dens in fide quā tenebat: dixit
 ad artifices suos. Fratres rogo
 vos omīs date mihi fiduciā:
 et ego iueniā textū lapidis
 huius cū cōdisapulis meis.
 claudio siphiano. nicostrato
 et castorio. Et querēs venā
 metalli. cepit sculperē i noīe
 dñi ihū xpī artē: et bene cō-
 seqbatur sculpturā scdm p̄cep-
 tū augusti. Facta ē aut sculp-
 turā sigilli solis. i pedib' xxv.
 Eadē vero hora ibidē i parti-
 bus p̄anomē p̄cepit edifica-
 re tēplū i loco q̄ appellat' ad
 mōtē pingue. et ibidē cōsti-
 tuit et posuit simulacrū et
 deaurauit: et cepit i eodem
 loco sacrificijs et vnguetis
 et odorib' letari: deditq; dona
 magna artificibus. Eodem
 tēpore letatus ē diodetianus
 augusti i arte eorū: et ni-
 mio amore captus p̄cepit vt
 ex metallo porphiritico. colū-
 nas v̄l capitella colūnarū
 ab artificibus iaderēt. Et
 vocauit ad se claudiū. sipho-
 rianū. nicostratū et casto-
 riū atq; siphiciū: quos cū

gaudio suscipiēs dixit ad eos.
 Desidero parte peritiē v̄rē
 colūnas et capitella colūna-
 rū: ex mōtē porphiritico iadi.
 At illi hec audientes a r̄ge: illico
 abierūt cū multitudine artificū
 et phis. Veniētibus at ad mōtē
 porphiriticū i loco q̄ vocatur
 igneus: ceperūt icidere lapi-
 dem i pedibus xl. Claudio
 at oīa q̄ operabatur i noīe dñi
 nrī ihū xpī faciebat: et bene
 seqbatur eū ars. Siphicius
 at q̄ erat gentilis: oīa q̄cūq;
 faciebat non erat cōueniētia.
 Quadā vero die dixit ad sim-
 pliciu. nicostrat'. *For' quomō-
 ti ferramētū tuū cōfrigitur?*
 Dixit at eū simpliciu. *Rogo te
 tēpera mihi ferramētū: vt nō
 confrigat.* Dicit ei claudiū:
 da mihi omē i genū artis.
 Et cū dedisset ei oēm sculpturā
 ferri dixit claudi'. *In noīe dñi
 nrī ihū xpī: sit hoc ferrū for-
 te et sanū ad faciēda opēra.*
 Ab eadē hora cepit simplicius
 dñe artē quadratarā cū ferra-
 mētis suis: sicut siphorian'
 bene et recte operari. Tūc si-
 plicius miro amore et studio
 cepit iquirere a siphoriano.
 qd' esset gen' tēperamētū: qz nūq;
 frāgebāt ei argumēta ferra-
 mētōrū suorū. qd' an nō ita ant.

disset b̄s cyrillus ep̄s: gaudio repletus ē magno dixitq; ad sipliaū. Fili vide si ex toto corde credis: et oīa ministrabūtur tū. Et respōdēs claudius. sipniana et nicostriatus c̄atp̄ castorū dixerūt ad eū rē gestā: de ferri mētis quid obuenisset. Et tūc beat⁹ cyrillus ep̄s gr̄as agens deo oīpotētī dixit ad sipliaū. Fili vidisti virtutē in operatiōe vr̄a mō tm̄ fideliter crede. Respondit sipliaus cū lacrimis et dixit. Et quomō iubetis vt ostēdā credulitatē meā? Beatus cyrillus ep̄s dixit. Vt credas in ih̄u xp̄m dnm̄ nr̄m dī filiū creatōre om̄i rerū: et oīa simūlarum manu facta respuas. Sipliaus dixit. Ego credo qd̄ i veritate ip̄e ē verus deus ih̄s xp̄s. Et fctō eo scdm̄ eccl̄esiasticā consuetudinē carcerū: baptisauit eū i noīe patris et filij et sp̄s sc̄i ibidē i carcere et dimisit eas. Reuersiq; sūt ad opera sua: et ceperūt crucare concas ex lapide porphiritico cū sigillis et herba tantis. In q̄ autē hora mittebāt mittebāt manus suas ad opera: i noīe ih̄u xp̄i opera bātur signū crucis faciētes. In autē de ph̄is itues eos. et videns quomō signo sine crucis nihil faciēbāt sed vtebāt om̄i hora

signo xp̄i i om̄i opax. cōtristat⁹ ē vehement⁹. et dixit tū iracūdia h̄ gen⁹ est magice artis. qd̄ signū nū nescio: qd̄ ad crudelitatem ptinet. et p̄ ip̄m oīa opera p̄spera a vobis agūt. Respondit claudius et dixit ei. Nescis ph̄ie qz hoc signū qd̄ aliquū fuit ad crudelitatem. nūc at̄ ad vitā p̄ducit eternā: maxime autē eos q̄ credūt i eū. Respondit ph̄us et dixit. Nō potest crudelitas mortis ad vitā p̄ducere etnā: sed tm̄ ad vitā etnā potest aliquis p̄ abstinētiā temporalē puenire. Claudius dixit ad eū. Quis et p̄r dnm̄ nr̄m ih̄u xp̄i dixit. qui iuenit animā suā p̄det eā: et q̄ p̄didit animā suā p̄pter me iueniet eā. Respondit ph̄us et dixit. Ergo et vos xp̄m seqm̄ colētes eū. Claudius dixit. Vere in ipsius signo et virtute oīa opera manū nr̄arū facimus: qz sic nos docuit. doctor gētū b̄s paulus ap̄ls dicit. q̄cūq; facitis oīa i noīe dnm̄ facite. Respondit ph̄us dicens. In cui⁹ noīe dnm̄. Sipniana autē. In noīe dnm̄ nr̄i ih̄u xp̄i Dixit ad eū ph̄us. et si ip̄e ē deus aut dnm̄: quomō morti subiacuit. Sipniana dixit. Tū si sis qz mortuus ē: qz surrexit cognitū tū nō ē. Hec at̄ inter se

et cupidines et cōtas utriū fieri
maxime asdepū. Et fecerūt
cōtas victorias atq; cupidines:
asdepū autē simulacū nō fe-
cerūt. Post aliquātes vero dies
optulerūt opera sua ī diuersis
ornamētis sigillorū. Similiter
letificatus ē diocletian⁹ de peri-
tia artis quadratorie. Et dixit
īperator ad eos. Gaudēo ī studio
artis v̄rē. et tū quare nō ostendistis
amorē meū vt deū asdepū autē
tarū sanitatū dolaretis. Per-
gite cū pace et date operā ī hoc
simulacō: et leones fūdētēs
aquā. et aquilas et ceruos. et
gētū multarū similitudinē
operamū. Et fecerūt oīa scdm
cōsuetudinē eorū: excepto vide-
lig simulacō asdepū. Post mē-
ses vero quatuor dederūt sugge-
stionē phī diocliō augusto: vt
videret opera artificū. et iussit
oīa ī cāpo afferri. Et dū allata
fuisse: asdepus nō ē p̄sentat⁹
scdm p̄ceptū īperatoris diocleā.
Cūq; nimē amore ipsū requir-
ret īperator. suggestione dede-
rūt phī dicētes: p̄ssicē cesar et
semp auguste qui omēs hoīes
diligis et es pacis amicus. sciat
māsuētudo tua: q; hī quos dili-
gis xpiani sūt. et omē q̄cqd eis
īperatū fuerit ī noīe xpī faciūt.
Diocletian⁹ augustus dixit ad

eos Si omnia opera eorū ī noīe
xpī sui magnifica eē cognoscūt:
nō ē crudelis. sed magis gloriosū.
Respondērūt phī dicētes. Ignoras
p̄ssicē q; p̄cepto pietatis tue nō
obediūt cōsciētia crudeli: et
ideo noluerūt artis mūnificē-
tiā haberi ī edificatiōe simila-
cū dei asdepū ostendere imagi-
nē Dioclesian⁹ augustus dixit:
deducāt ad me isti viri. Cūq;
vocati fuissent: dixit ad eos
īperator. Satis quo affectu
et grā vos diligerit māsuētudo
nūā. et pro amore vos foue-
rit. Quare nō obedistis p̄cep-
tis nrīs: vt sculperetis de me
tallo porphyritico deū asdepū.
Respondit claudius et dixit. P̄-
semp auguste nos semp obedi-
uim⁹ pietati v̄rē et seruūm
claritate tue. et imaginē vero
hoīs miserimū nūq; faciem⁹
q; scriptū ē: similes illis fiat
qui faciūt ea et omēs q̄ cōfidūt
ī eis. Tūc exarserūt phī adūs⁹
eos dicētes ad īperatorē. P̄ssicē
īperator vides p̄fidia q̄mō pie-
tati v̄rē superbo sermone loqūt⁹.
Diocletian⁹ augustus dixit ad
eos. Nō excreuitis periti arti-
fices: sed magis cōsolētur. Ad
quē phī dixerūt. Ergo seruiat
p̄ceptis pietati v̄rē: aut nos
inueniem⁹ q̄ faciat scdm volūtate

demeticæ vix. Diocletian dicitur.
Et iuuenit vni doctiores hys
i arte hac: phi dixerunt. nos
pcurabim' viros religioe suff
ultos. Diocletian dicitur. S de hoc
metallo pcuraueritis vt scola
piu faciat: et hos sacrilegi pe
na costigat et illi magni erunt
apud nram masuetudine. Tunc
reperit phi contra eos habere
alteratione: que no i arte vna
pceptis piissi augusti diocletiani
obedistis. et facitis voluntate ei?
Claudius dicitur. Nos no i blas
phemiam creatore nram: q nos
ipso cofidimur. vt rei iuenia
mur i cofu ei. Phi dixerunt. Cla
ruit q xpiani estis. Castori dicitur.
Vere xpiani sum? Tunc phi de
gerit artifices alios quadrata
rios. ex metallo pcurisso. et fecerunt
schulpetros asdepum: et ptulerunt
ante phios post deos xxx.
et vnu. Tunc phi nrauerunt
diocleio augusto: asdepum pfectu.
Qui ilico iussit vt ante cofpectu
ei deferret. Cu ergo vidisset si
milacru muratus e et dixit. h
artis igenuu ipsoz q nobis in
arte schulpture placuerunt. phi
dixerunt. Sacratissime ipeator et
semp auguste. hos quos declam
serenitas vna in arte qdrataria
peritissios ee id e claudiu sipnu
anu. nicostatu. castoru et sim

pliau. innotescat masuetudo vna
eos sacrilegos xpianos ee: et p
icantacionu carnia ome gen
humanu sibi humiliari. Diocle
tian' augustus dicitur ad eos. Si p
ceptis iusticie no obedierit. et
vera e locutio suggestios vix:
ferat suam sacrilegi. Et iussit
ciuda tribuno lapadio noie sub
moderatioe verboru eos cu phis
audire dicens. Iusta examina
tioe eos pba. et in qbus iuncta
fuerit querela falsi testionij
reatus: pena ferat. Eodem
tempore lapadiu tribunu iussit
ante templu solis i eode loco tri
bunal parari. et omes artifi
ces colligi: et sipnuanu. claudiu
nicostatu. castoru et sipliu
et phos. Ad quos publice lam
padius tribunu dicitur. Qui nu
piissi ipeatores. hoc videtes di
erit. vt veritate a nobis cognu
ta inter phos et magios. clau
diu sipnuanu. castoru nicoste
atu et sipliu clarescat si vera
accusatio esset inter partes.
Clamauerunt omes artifices
quadrataru iudiose moniti
dicetes. Per salute piissimu ce
saris: tolle sacrilegos tolle ma
gos. Videns at lapadiu tribu
nu q iudiose clamabat artifi
ces dicitur. Causa terminata adhuc
no e. qmo possu dare suam?

phī dixerūt. Si nō sūt magi
 adorēt deū cesaris. Et cōtinuo
 iussit lāpadius tribun' eis dices
 Adorate deū solē: vt destrua
 tis cōsilū phōrū. Qui respo
 dentes dixerūt. Nos nūq̄ ado
 rabim' facturā manūū nr̄ū:
 sed adoram' deū celi et terre. q̄
 ē ip̄erator ip̄petiū et deus ce
 lū: dñs ih̄s xp̄s. phī dixerūt
 tribuno. Et ecce cognouisti ver
 tatē: renūcia her dñō nr̄o cesari.
 Tūc lāpadius iussit eos retru
 di i custodia publica. Post dies
 vero nouē. iūcto silentio renū
 ciavit gestū diodetiano augu
 sto. Eodem die et phī accusabāt
 eos iudiose p̄cipi dicētes. Si
 hī euaserit: periat cura deorū.
 Tūc iustus august' diodetianū
 dixit. Per magnū deū solē. qd'
 si nō sacrificarūt deo soli sed m
 more atiquū. et monitis nr̄is
 nō obedierūt: diuersis et exq̄
 sitis penis eos cōsumā. Ador
 lāpadius tribun' iussit. vt alia
 die in eodē loco ante tēplum
 solis si stent. Tūc lāpadius
 tribun' ait. Introducāt ambe
 partes phī et quadimarij. Qb'
 introductis. lampadi' tribun'
 dixit. Veniāt accusatores eorū
 et dicāt qd' eis ip̄ugnādū sit.
 Introgressisq̄ phīs: vnus ex
 eis chrisolitus phīs dixit

tribuno Quod docuit itellige
 tia tua: quid āplius queris
 cognoscere? Lampadius tribun'
 dixit ad dauidū. incostratū sum
 p̄nianiū. castoriū et siplicū.
 Quod iusserūt nobis p̄ssimi
 p̄cipēs cognitū vobis est?
 Dixerūt hī quūq̄ nescimus.
 Quibus iterū ait. Vt sacri
 cetis deo magno soli: et atiquē
 numinibus detis honorē. Clau
 dius respondit. Nos dam' ho
 norē deo oīpotēti et dñō nr̄o ih̄u
 xp̄o filio eius: in cui' noīe sep
 sperauim': et post tenebras ad
 lucē nos venire cōfidim'. Lāpa
 dius tribun' dixit. Et que lux tā
 clara. quā dei magni solis?
 Respondit dauidus et dixit. Xp̄s
 cū natus ē de spū sc̄o ex maria
 virgine. q̄ illuīat om̄nē hoīem
 veniētē in hūc mūdū: q̄ ē vera
 lux vbi tenebre nō sūt vllē. Lā
 padius tribun' dixit ad eos. Rogo
 et cōmonio vos: nolite pdere
 tm̄ amorē et grām dñi nr̄i
 p̄cipis diodeci' semp augusti.
 Melius ḡ vos nostis q̄ p̄ssim'
 p̄cipēs noster tm̄ gratus ē
 oībus hoībus: vt omēs tāto
 affectu veneret' quātū fr̄s
 et filios. maxie at cultores deoz.
 Sipriani vna cū socijs suis
 dixit. P̄ssim' p̄cipēs tm̄ debet
 curā habere hoīm: vt deū celi

nō offendat. qui ē creator omniū
rerū. Nā nos curā habem⁹ ne
periam⁹ in futuro seculo: ut ig
nis nō extinguet⁹. Tūc lāpadi⁹
cōsiderāns p̄ceptū diocletian⁹: ite
rū retulit gestā rē diocletian⁹. Tūc
diocletian⁹ august⁹ artē eorū
cōsiderāns: p̄cepit lāpadio tribu
no dicēs. Amodo si nō cōsense
rūt et sacrificauerūt deo magno
soli: verberibus scorpionū eos
afflige. Si autē cōsenserūt: deduc
eos ad māsfuetudinē. Post dies
vero quūq̄ iterū sedit lāpadius
ī eodē loco ante tēplū solis: et
iussit eos sub voce p̄conia itro
duci: et ostendit eis terrores et
genem tormētōrū. Quibus itro
missis: sic eos aggredit⁹ dicēns.
Audite me et euadite tormenta:
et estote cari et amica nobiliū
p̄cipū: et sacrificate deo mag
no soli. Nā iā loqui nō ē apud
vos blandis sermonib⁹. Respon
dit claudius vna cū socijs suis. cū
magna fiducia dicēs. Nos nō
p̄timestim⁹ terrores v̄rōs. nec
blandicijs frīgimur: sed magis
nos timem⁹ tormēta eterna.
Nā hoc sciat diocletian⁹ impera
tor tuus. nos xp̄ianos veraces
esse: et nūq̄ discedere a cultum
veri dei nr̄i. Tūc iustus lāpadi⁹
tribun⁹ iussit eos expoliari: et
scorpionib⁹ mactari sub voce

p̄conia dicēns. P̄cepta p̄ca
pū cōtēnere nolite. In eadem
autē hora. arreptus ē lāpadius
a demonio: et discerpēs se capi
uuit sedēs ī tribunali sua. Hoc
audiēs vxor ei⁹ et familia. ai
cuixerūt ad phōs cū mugitu
magno: ita ut diuulgaretur
diocletiano. Hoc autē cū audis
diocletian⁹ ip̄erator iustus est
vehemēt⁹: et nimio furore
repletus dicit. Fiant loculi bla
bei: et viui in eos redudātur:
et piciantur ī flūiū. Tūc nia
tius quidā togatus qui assede
bat lampadio fecit qd iusserat
diocletian⁹: et fecit loculos plū
beos et viuos omēs ī eos redusit:
et p̄cipitari iussit ī flūiū. Scō
p̄vō cyrellus ep̄s hoc audiens
dū esset in carcere afflicto se: et
trausiuit ad dnm̄. Sā autē ma
tyres passi sūt p̄noie dñi: sub
die sexto idus nouēbris. In
ipsis autē diebus trāsīuit diocle
tian⁹ ad firmē. et post dies q̄da
gita duos quidā nicodem⁹ xp̄ia
n⁹ leuauit cū corporib⁹ loculos:
et posuit in domo sua. Rediens
vero diocletian⁹ et firmē post
mēses xi⁹. ingressus ē roma
et statū iussit in thernis tra
iani tēplū asclepij edificare:
et ī eo simulacrū fieri ex lapide
p̄conisso. Quod cū factū fuisset:

in eadem hora
p̄cepta p̄ca
pū cōtēnere nolite
In eadem
autē hora
arreptus ē
lāpadius
a demonio
et discerpēs
se capi
uuit sedēs
ī tribunali
sua
Hoc
audiēs vxor
ei⁹ et familia
ai
cuixerūt
ad phōs
cū mugitu
magno
ita ut
diuulgaretur
diocletiano
Hoc autē
cū audis
diocletian⁹
ip̄erator
iustus est
vehemēt⁹
et nimio
furore
repletus
dicit
Fiant
loculi
blabei
et viui
in eos
redudātur
et piciantur
ī flūiū
Tūc nia
tius
quidā
togatus
qui
assede
bat
lampadio
fecit
qd
iusserat
diocletian⁹
et fecit
loculos
plū
beos
et viuos
omēs
ī eos
redusit
et p̄cipitari
iussit
ī flūiū
Scō
p̄vō
cyrellus
ep̄s
hoc
audiens
dū
esset
in
carcere
afflicto
se
et
trausiuit
ad
dñm̄
Sā
autē
ma
tyres
passi
sūt
p̄noie
dñi
sub
die
sexto
idus
nouēbris
In
ipsis
autē
diebus
trāsīuit
diocle
tian⁹
ad
firmē
et
post
dies
q̄da
gita
duos
quidā
nicodem⁹
xp̄ia
n⁹
leuauit
cū
corporib⁹
loculos
et
posuit
in
domo
sua
Rediens
vero
diocletian⁹
et
firmē
post
mēses
xi⁹
ingressus
ē
roma
et
statū
iussit
in
thernis
tra
iani
tēplū
asclepij
edificare
et
ī
eo
simulacrū
fieri
ex
lapide
p̄conisso
Quod
cū
factū
fuisset

p̄cepit ut om̄s cucumis in eodē
 tēplo m̄pregomas encas mitt
 erētur / cū caracteribus ifigi :
 et iussit ut om̄s milicie veni
 ētes. ad simulacū asclepij
 sacrificijs seu ad turificadū
 cōpellerētur : marie at̄ verba
 ne p̄fecture milites. Quōq̄
 om̄s ut dictū est ad sacrificia
 cōpellerētur : quatuor quidē
 cornicularij. quō noīa h̄ sūt.
 seuer' seuerian' carposor' et vic
 torin'. h̄j cōpellebat' ad sacri
 ficandū. Sed ip̄i reluctātes. nec
 d̄nino cōsensū ip̄is p̄bētes :
 nūciatū ē diocletiano ip̄eratori.
 Quos ilico iussit. ut ante ip̄m
 simulacū ictibus plūba
 tarū c̄si deficerēt. Qui cū
 dui cederētur : emiserūt sp̄m.
 Quorū corpora iussit ipla
 tea canib' iactari : que etiā
 iacuerūt ibi diebus quīque.
 Tūc bt̄us sebastian' venit
 noctu cū melchiade ep̄o. et
 collegit corpora : et sepeliuit
 i via lauicana miliario
 ab vrbe roma. cū alijs sc̄is
 i arenario. Quod factū ē eodē
 tēpore. sed post duos ānos.
 cū euenisset. id ē sexto idus
 nouēbris et nom̄ eorū repp̄e
 riri minūc potuisset : iussit
 bt̄us melchadis ep̄o. ut sub

nominibus. scōrū. cladij. m̄co
 strati. sipniani. carposori
 et siplicij ānuersaria recola
 tur dies eorū : regnāte d̄no et
 saluatore n̄ro ih̄u xp̄o : cui est
 honor et gl̄a in secula seculorū :
 Explicat passio scōrū martyriū
 quatuor coronatorum

Emporibus
 suis marian'
 et marimin'
 ip̄eratores
 miserūt per

omnē terrā regni sui edictū
 aduersus xp̄i vere religionis
 cultores. ut gustātes de imo
 laticis cibos. possent euadere
 tormēta et viuere : cōtradictes
 vero in iudicijs tandi. et mul
 tis diuersisq̄ supplicijs affligi.
 Eo aut̄ tēpore tētus ē theodorius.
 et simul cū eo alij multi ty
 zones ad militadū : et adduct'
 ē in legione q̄ dicit marmā
 titanorū sub p̄posito britā.
 Que legio cōsistebat i ciuita
 te amesie puītat̄ elispōci : ubi
 etiā sc̄dm̄ edictū ip̄eratorū cō
 pellebat' vniuersi ad imoladū
 idolis. H̄is cōtradictes bt̄us theo
 dorius : adductus ē ad britā
 p̄positū. Qui britas ait. Ut

quid nō obtepeius pceptis ipe
ratorū. et imolas dñs imorta
libus. Beatus vero theodorus
cū esset fidelis deo: plenusq; spū
scō: stans in medio legionis dī.
Quia ego xpian⁹ su: imolare
vobis simulacris pceptū nō
accipi. Habeo em regē meū
xpm̄ i celis. Brīca ppositus
dixit. Accipe arma tua theo
dore et militā. et acquiesce sa
crificare dñs imortalibus: et
op tempora iudicissimis ipe
ratoribus. Respondens at scō theo
dorus dixit. Ego milito meo ipe
ratori: et alij militari nō possū.
Brīca ppositus dī. et hī omēs
xpiani sūt: curāstātes et mi
litant. Theodorus dixit. Unus
quisq; nouit qmō militat: ego
at milito dñō meo et regi ce
lesti deo et filio ei vni genito
ihū xpō. Possidonius duce
narius dixit. Ergo deus tuus
filiū habet. Scō theodorus dī.
Etia habz filiū qui ē verbi
veritatis: p que oīa fctā sūt.
Dixit at ad eum ppositus.
Possū eū cognoscere. Scō theo
dorus dixit. Velle si daret vo
bis tale itellectū: vt eū cognos
catis. Possidonius duce narius
dixit. Et si cognoueram eū. nū
quid possim derelinquere
i peratore terrenū et ad deū

accedere. Scō theodorus dī.
Nihil ē quod vobis ipe
diat vt derelinquetes tenebras et
fiduciā quā admodū habetis
apud tēporalē et terrenū atq;
mortalē nr̄m i peratore: acci
patis ad deū viuū et regem
eternū atq; celestē vt ipi effi
ciamini milites sicut et ego.
Brīcas ppositus dī. Demus
ei iduāas paucis diebus: vt
semet ipm̄ admoniat ad id qd
expedit. Cūq; accepisset dilatio
nē br̄s theodorus: pmanebat
i oratioe. Illi vero solliciti etiā
de alijs xpianis curābāt cari
tate: vt quoscuq; iuenisset xpo
credētes tenerēt. Cūq; cōphen
desset aliquos: adducebant
eos i carcerē. Br̄s vero theo
dorus sedēs cū eis docebat
eos viā salutis ac pscuerāte
dices. Nolite hec tormēta p
timescere q̄ ad modicū vobis
iferūt: vt abnegetis regē ce
lestē et dñm ihū xp̄m. Cūq;
hec et his similia br̄s theo
dorus diceret ad eos. q̄ redi
erūt tēpore oportuno repto: te
plū martis deorū noctu igne
ssus ponensq; ignē succendit.
Vixit at ab aliquo accusatus
est. Cronides vero tabularius.
cū cognouisset hoc fitm̄ metu
perterritus: ap̄hedit b̄m theo

dorū et optulit eū populū p̄si
 di dicēs. Hic pestis nup̄ electus
 tyro qui etiā aduēit ad ciuita
 tē nr̄am et tēplū ātiquitatis
 dorū martis igne succēdit:
 deosq̄ nr̄os iūciāuit. Quē
 ita cōphēdens obtuli tue mag
 nitudi: vt scdm̄ p̄cepta iūcti
 ssimorū ip̄eratorū penas ex
 solueret de hīs q̄bus i deos
 nr̄os audacter igessit. Iudex
 at̄ cū her̄ audisset: agersito
 br̄ica p̄posito aut ad eū. Cū ei
 iduāas dedisti: vt dorū nr̄orū
 tēplū igne succēderet: Qui
 respōdes dicit. Ego sepius eū
 attestatus sū dans ei dilatiōē
 vt secū p̄tractis cōsentiat nob̄:
 et imolet dñs immortalib̄ libanū.
 Sin vero hoc fecit: tu cū sis
 iudex tāq̄ i contemptorē dorū
 refutatoriq̄ peccata iūctissi
 morū nr̄orū exerce. scdm̄ data
 tū potestate. Sedēs ergo p̄ses
 p̄ tribunali: iussit sibi addu
 ci b̄tm̄ theodorū. Cūq̄ adductus
 fuisset. dicit ei p̄ses. Vt quid
 vt sacrificares deo nr̄e et vt
 tuificares libamēq̄ ei offereres:
 ignē et iādū obtulisti ei.
 Beatus theodorus dicit. Quid
 feci nō abnego. Ignē nr̄aq̄ cū
 mēdi. Talis at̄ est dea vr̄a
 et potētia eius: vt ignis eū

tangat et i flāmet eū. ego em̄
 ligna succēdi: vt lapidē cō
 buerē. Tūc furore repletus
 p̄ses. iussit cedi eū dicēs: mul
 ta mihi verba noli respōdere.
 Expectat em̄ te tormēta dū
 rissia: vt te faciāt obtemperare
 p̄ceptis ip̄eratorū. Vtū theo
 dorus dicit. Neq̄ tū acquiesco
 neq̄ penas tuas p̄timeſco:
 etiam si valde sunt terribiles.
 Fac ergo qd̄ vis. Ne em̄ expecta
 tio bonorū iūtat: vt cōfidā
 p̄pter sp̄e q̄ mihi reposita est
 et coronā quā m̄ dñs ih̄s xp̄s
 p̄parauit. Iudex dicit. Sacri
 fica dñs: et erue te ab hīs tor
 mētis q̄ tū parata sūt. Sc̄s
 theodorus dicit. Nō nū sūt
 tormēta her̄ q̄ ex te iſerūtur
 terribilia. Dñs em̄ et rex meus
 ih̄s xp̄s ante faciē meā assistat
 q̄ me eruet de supplicis: quē
 tu nō vides. eo qd̄ oculis cordis
 tui nō vides. Indignatus q̄
 iudex sic firmēs vt leo: iussit
 eū multū i carcere. et signari
 ostiū carceris: atq̄ ibidē eū
 dimitti vt fame moreretur.
 Vtū vero theodorus a sp̄u
 sc̄o nutrebat. In eadē vero
 nocte apparuit ei dñs dicēs.
 Cōfides esto serue meus: q̄
 ego sū tecū. Ne q̄ accipias eſcā

aut potū ab hoībus istis
Est em̄ tū alimētū icorruptū
ī celis. Et hec dices: recessit
ab eo. Et cū ascēdisset ab eo:
cepit b̄tus theodorus exultare
et psallere deo. Erant autē po-
pulus multus. audies eū.
Hec ḡ cū audisset custodes
carceris et vidēt ostiū clausū
et signaculū sanū: p̄ fenestrā
videntes populū multū vesti-
bus albis amictū et psallēte
simul cū theodoro. metuētes
abierūt et hec iudiciā nūciaue-
rūt. Cūq; hec audisset iudex
surgēs cū festinatioē. accurrat
et venit ad ostiū carceris:
et vidit carcerē q̄dē clausū et
voces psallentiū cū b̄to theo-
doro. Audies hec p̄ses iussit
vt milites armati carcerē custo-
dierēt deforis: suspiciōs aliquos
xpianorū eē intus cū b̄to theo-
doro. Et aperies et ingressus:
itū neminē iuenit nisi solū
seruū dei sc̄m̄ theodorū ī lig-
no detrusū. Et app̄hedit eū
tremor magnus et eos q̄ cū ip̄o
erāt: et exētes cū stupore. re-
cludētēsq; rursum carcerē recessē-
rūt. Tūc iussit p̄ses dari b̄to
theodoro vnciā panis: et po-
culū aque diurne. Fidelis
autē martir xp̄i sc̄m̄ qd̄ scrip-
tū ē. qm̄ iustus ex fide viuit

ita faciebat nec quāquam cibi
accipiebat ab illis: sed tūc
ī semetip̄o dicebat. Ne meus
dn̄s et rex enutrit xp̄s. Nanc
at̄ fctō iussit p̄ses addū b̄m̄
theodorū: et dixit ei. Adqui-
esce mū theodore absq; tormē-
tis et sacrificia dn̄s: vt ī cele-
ritate scribā orbis terrarū dn̄s
īperatoribus. p̄tificē theodo-
rū fieri. et honores ab eis nō
minuōs accipere. et cōfessor
nūc eris. B̄tus theodorus aspi-
ciēs ī celū. et cōsignās se dn̄.
ad p̄sidē. Etia si tames meas
igne ardeat. et supplicis
varis expēdas. et si gladio me
tridas: donec fuerit sp̄s ī na-
ribus meis: nō denegabo dn̄m
meū. P̄ses autē hec audies
et simul cū p̄posito. cōsilio accep-
pto iussit questionarijs vt
eū ī ligno suspēderēt: et vn-
gulis ferris lateri eius vide-
rent. Qui ī tūc cū raserunt:
vt etiā coste eius nudarentur.
B̄tus autē theodorus. nihil
respōdit p̄sidi: sed psallēbat
dices. b̄nedicā dn̄m ī oī tem-
pore: semp laus eius ī ore meo.
Stupens autē p̄ses sup̄ tātam
b̄ti martiris tolerantiā aut ad
eū. Nō erubescas miserabilior
omni hoīm. qz speras ī hoīe
q̄ dicit xp̄s. et hūc male pemptū

ita ut temetipm irrationa-
 biliter talibus penis tundas
 atq; tormētis. Scs vero martyr
 dixit. Hec cōfusio mihi: et oib;
 q̄ iuocāt nomē dñi nr̄i ih̄u x̄.
 Exclamātib; aut turbis tolle
 re eū eo qd̄ iā dissipatus esset:
 tūc p̄ses p̄ p̄conē ierogabat
 eū dicēs. Vis sacrificare: an adh;
 āplus a me torq̄ri. Respondit
 at̄ bt̄us theodorū cū fiducia
 dicēs p̄sidi. V̄ ipissie et oī iūq̄
 tate repletus fili diaboli. et
 vere dign' operatioi satane:
 nō times deū qui hāc tū do
 nauit potestate. p̄ quē reges
 regnāt et tyrāni optinet terrā:
 sed cōpellis me deueliq̄re deū
 v̄iūū: et adorare lapides q̄
 sine aīā sūt. Tūc iudex cū
 multu tractatu dicit ad sc̄m
 martyrē. Quid vis. cū xp̄o
 tuo eē an nobiscū. Qui scs
 martyr cū gaudeo magno
 respōdit. Cum xp̄o meo et sū:
 et sū. et cō. Vides at̄ p̄ses q̄
 nō posset superare per tormē
 ta sc̄a martyr̄is tollerātiā:
 dedit adūsus eū s̄nūam dīcō
 ita. Theodorū nō optēperāte
 p̄ceptis iūctissioiū p̄cipū
 potētiāq; deorū: ardētēq; vero
 i xp̄m ih̄m q̄ crucifurus ē sub
 pōtio pilato. quēadmodū a
 iudeis audio: iubeo igni tradi.

Stati aut̄ ut dictauit suās:
 simul cū verbo et iussio pfici
 ebatur. Questionarij vero cō
 tinuo cōgregātes denegatiō
 ribus et balneatorib; ligna: ad
 duxerūt eū ad p̄paratum locū.
 Cū aut̄ ignis accensus esset: de
 ponens vestimēta sua solutusq;
 balteū. volebatq; etiā exaltare
 se: q̄ vnusquisq; fidelū. festi
 nabat quis prior sudorē eius
 tāgeret. Nā aute passionē ei
 omēs accēdētes tāgebāt eum.
 Stati aut̄ apposuerūt ei ea q̄
 ad ignē cōgregata fuerāt nece
 ssaria. Volētib; at̄ eis bt̄m
 martyrē cōfigere: dixit eis: Si
 nite me sic. Qui em̄ dedit mē
 tollerātiā m̄ sup̄plis: ipse
 dabit vt et ignis ipetū iūctus
 sustineā. Jā em̄ eū nō cōfixerūt:
 sed t̄mmodo aligātes dimiserūt.
 At vero bt̄us martyr signaculo
 crucis verbis semet ipm̄ cōfig
 nās: manib; post tergū ligatē
 hūq; aries electus de magno
 fixge. ad holocaustū deo accep
 tū ac p̄paratū aspiciēs i celū
 ait. Dñe d̄s omp̄s p̄ benedicti
 pueri tui ih̄u xp̄i. quē tui
 agnitioē accepim;. d̄s virtutū
 et om̄is creature om̄isq; na
 tionis iustorū v̄iētū corā te
 benedico te: q̄ dignū me fecisti
 hore hui; atq; diei. vt accipia

In quo loco multi per mundat
 a spiritibus inuidis et vane
 infirmitatibus liberant. usq; i
 presente die ad laudem et glam
 priis et filij et sps sa: qui vivit
 et regnat nuc et seper et in scla
 scdorum Amen.

**Fuit martyru sa theodori
 Inapit passio sa Memne
 martyris q celebratur ipd
 die quo sa martini**

Quo scdo ipem
 sui deo dicitur
 augustus ad
 obseruanda p pro
 uicias vniuer
 sas sua pcepta destinavit. Et qd
 talia dicebat. quonia deoru be
 neficia in bello ex deuictis tro
 pheu dur supsum vniuersos dur
 imus admonedos: vt omes ho
 mies verusq; scus vel religios
 aucti fasibus sublimati vel
 clera ecclari renuicantes religio
 nib' pccis: deoru idest apollinis
 diane et minerie sacrificijs acci
 gatur. Qd si quisq; omne nra
 iperia vel tata noia crediderit
 no colenda sacrilegi reus: iudi
 cij nri pena flectetur. Et du p
 cepta per ciuitates et oia loca
 madasset. et puenisset in ciui
 tate cotia: longe ex metropoli
 frugie vbi militauit btus me
 nas obtulit se psidi pyrro

Quic acclamatu est. oes qui do
 mi resident vel q inqatq; sut
 loco: pceptis obaudicres ad deoru
 sacrificia. apollonis diane
 minerie celebri da conuani
 Quq; pleriq; concurreret. videt
 btus vir da smenas supstino
 ne erroris conualefere. ho q pro
 xpō vincto tenebatur amore:
 eiusde quippe miles futurus
 deseruit ordine milicie: quia
 inter comilitones agebat btus
 menas sicut stella flagrantib'
 radijs circumpositaru sibi met
 stellaru lumē obtulit. Vnde
 abies herim se habitaculo collo
 cauit. Quo du positus in dei
 doctrina et vnus et vigilis
 pduraret: post aliqd tempus
 vocatus ē ad gram deu nri ihu
 xpi. Cuiq; fuisset dies festus q
 celebraretur natalis iperatois
 qua dicta uenit: descendes ex he
 remo ad eade urbē et in trepidi
 ppeniuit. Et videt multitu
 dine ad theatru: repletus spu
 sco dixit. Ecce tempus glorificā
 di nome tuu dne. Et igressus
 theatru: sedete iudice psallebat
 dno dices. Dne ds meus respice
 i me ne dereliquas me: qm
 iuetus su no qritibus me pa
 la apparui ppter nome tuu
 i medio inimicoru tuoru. Hec
 vociferate factu est silentiu

surgentesq; omnes intuebantur eum :
admirantesq; fiduciam eius. Erat
autem ipse vestitus sicut heremita.
Tunc preses dixit : quod est hic ? Qui
respondit beatus menas et ait.
Cur requiris quod sum ? Ego sum
seruus domini mei ihesu christi. factus
sum celi et terre : qui etiam consti-
tuit omnia que in eis sunt. Audies
hec preses interrogauit eum dicens
Hic natus es an ex alijs regio-
nibus aduenisti ? Respondit
quidam de officio : et dixit pro-
prie. Didicam hunc quingentis annis
militasse sub termino tribuno :
in numero quod dicitur diaco. Preses
dixit. Sic mihi miles es sicut
officiu assentit te ? Beatus menas
respondit dicens. Militaui eadem
regno huic temporali. sed vides
in priorum precepta discessi de hac
militia : et milito nunc regi
eterno domino meo ihesu christo. Preses
dixit. Quia obire discessisti de
militia tua ? Beatus menas dixit.
Propter christi amorem heremum peti
ut persistere in seruitio dei mei :
et non communicarem religioni
vix que sine deo est. Tunc preses ex-
gastulū eum subire precepit : quoniam
ausus est iniuriam ei facere. Et
in ista festiuitate non licebat
eum audiri. Sequenti autem die pub-
lice residere cōtione : iussit sibi
preses beatum menam de carcere p-

sentari. Cum fuisset adductus
adiutor commentaricus duxit
ad beatum menam. Ecce nunc eximi-
natus assistis. Preses autem dixit
di adiutori. Reque ab eo cur
reliquit militiam suam ? aut unde
fuerit. vel unde reuersus. Respo-
dit beatus menas dicens. Ego egyp-
tius sum : et iam pridem dixi. quod propter
dilectionem domini mei ihesu christi
reliquam militiam istam que soluitur.
Nā regnum domini mei manet
incorruptum in secula : et volui cum
feris heremum habitare. quā
in medio vrum perire. Felix enim
deum cognouerunt et honorauerunt :
vos autem demonia adoratis
Creatorem enim vrum ipse abnegatis.
Discessi itaque ne vrum inter essem
erroris : quod scriptum est. Ne perdas
cum impijs animam meam : et cum vris
sanguinum vitam meam. Dicit ei
preses. Sacrifica dijs ut euadas
omnia que tibi preparata sunt tormenti
pro eo quod contemnis principum iussa :
et deseruisti militiam tuam con-
fiteo te esse christianum. Itaque con-
fiteo tibi et sacrifica dijs : et reu-
pues militiam tuam et honores
alios consequeris. Beatus menas
dixit. Ego oro deum meum ihesum
christum regem omnium seculorum. ut im-
placeat. et ab eo honorem accipiam.
quatinus eius sanctam ciuitatem
ingrediar : vros autem honores

vobiscum perituros omitto. Tunc
 preses videns constantiam eius dixit
 ministris. Tendite eum in stipitem
 et cedite necius taurinis dice-
 tes ei: quoniam militanti precepta impe-
 ratoris renuere non licet. Beatus
 menas dicit. Magnam mihi
 est pro domino meo ihesu christo. quoniam adierit
 mihi pro nomine eius pati: vobis
 autem gehenna parabitur. Ministris
 vero diaboli gratiam cum virtute
 cedentibus: repleta est in circuitu
 eius terra sanguine. Astantis pro-
 gasius princeps: dicit sancto mar-
 tyri. Homo sacrifici digne: animum car-
 nes tue defluat tormentis que tu
 parant. Beatus menas dicit. No-
 me terret mine tue que dicas.
 Habeo enim auxiliatorem meum
 dominum ihesum christum sicut scriptum
 est: dominus meus adiutor est. non timebo
 quod faciat mihi homo. Inuitator te-
 nebrarum. sacrilegum persuasor.
 quoniam propsi tuo non adquirem. amplio-
 ra tormenta pro mittis. Denique
 ut dicit deum habeo adiutorem diebus
 ac noctibus in cuius nomine confido.
 et tormenta que subiungis mihi in
 refrigerium convertunt. que vos cruci-
 abunt. cum principibus vestris. in die iu-
 dicij: quoniam coegistis seruum eius
 desistere a deo suo et sacrificare
 re idolis vestris. Preses dicit
 ministris: nec adhuc potui

mus vincere duriciam illius. Et
 vero beatus martyr christi menas
 appesus in ligno dicit. Per
 penas que apud me parie sunt:
 arbitraris me preses a proposito
 meo reuocare? Aut nescis quoniam
 milites imperatoris mei mihi
 astantes custodiunt me et confortant.
 que usque coronam accipiam a domino meo
 ihesu christo. Preses dicit ministris.
 Tradate eum dicentes illi. Cum
 hos imperatores habeas: cur fa-
 teris te alterum imperatorem habere?
 Beatus menas dicit. Miser es
 et deiectus. quoniam nescis deum celi
 et terre: et blasphemias eum que
 hominem fecit et dedit illi gratiam
 credendi in filium suum dominum ihesum
 christum. Preses dicit. Qui est
 iste magnus rex que dicas: quoniam
 ipse fecit omnia et dominat omni
 mundo. Beatus menas dicit. Dominus
 noster ihesus christus filius dei verum ipse
 est auctor omnium et creator: ipsi
 celestia et terrena subiecta
 sunt. Preses dicit ad eum. Nescis
 quoniam imperatores nostri indignatur
 de isto homine que dicit christus: ideoque
 confidentes in eum ipsos preceperunt
 subire tormenta. et tu ab hoc
 homine non recedis. Beatus menas
 dicit. Imperatores vestri inuasunt
 propter nomen domini mei: sed ego
 illum oro ut mihi propicius sit

et eripiat a conalio malignatū
animā meā. Preses dicit. Et
scit xps vr qz hec passura eritis.
Beatus menas dicit. Scit
qz oia ipē cōstituit et solus
ipē archana p̄uidet. et futura
cognoscat. qz dedit nobis in
mandatis eius docēs. vt vnū
quisqz nr̄m auam suā p̄ noīe
eius ponat dicēs. Qui odit
auam suā p̄pter me: in vita
eterna inueniet eā. Preses dicit
ad eū sacrificia dñs imortalibus:
ne te faciā mendi. Beatus me-
nas dicit. Na micas dixi: qz
regē celozū milito. Et quidē tu
corpus meū in potestate habes
sed deus om̄n et dñs dominozū
et rex regū ipē dominabitur aīe
mee: qui corpus qd tu corrupis.
mī ip̄ integrū restituit: in vita
eterna. Preses dixit ad eū p̄mitta
te biduo vl triduo vt tecū cogites
et discedas ab hac insania. Beatus
menas dicit. uā cogitauī atēquā
huc veniē ad te: et volūtas mea
hec est vt regē meū eternū non
develinq̄. Scito ergo qz apud me
iam triduo qd dixisti tractatū ē:
et aliū sermōnē a me nō audis
nisi hūc xp̄ian̄ sū. et idolis tuis
nō sacrifico. Tūc p̄ses uatus
iussit fieri sūnas ferreas. et p̄ce-
pit ligari san̄ martirē menā:

et sic sup̄ easdem trahit. Cūqz
hoc factū fuisset: beatus menas
dicit p̄sidi. Etia si maiora horū
tormenta existeris qm̄ me exerce
videris ip̄issit: ego deū meū verū
nō negabo sed neqz sacrificabo ido-
listiūs. Tūc p̄ses iussit eū contra
humeros eius ducitū dicēs ei.
Consule tū p̄pter tormenta q̄ p̄pa-
rata sūt tibi. Beatus menas dixit:
scriptū ē. quis nos separabit a
caritate xpi. tribulatio an̄agustia
an̄ p̄secutio. an̄ fames. an̄ nūditas
an̄ periculū an̄ gladius. Scias
qz me credete in deū meū uiuū
et in filiū eius unigenitū ih̄u
xpm̄: nulla tormenta possūt diui-
dere ab amore creatoris mei.
Tūc ip̄issimus p̄ses pyrrius iussit
deseri calicia et cū ip̄sio fieri
plagas: q̄si diuersa tormenta afflu-
erūt. Beatus autē martyr xpi me-
nas dicebat. Nō sentio tormenta
q̄ mī infels: qz dñs meus ih̄s ad-
iuuat credete in eū. Preses dixit
ad eū. Ergo nō sentis tormenta
q̄ pateris? Beatus autē menas dixit.
In veritate dico qz nō sentio penit
tormenta tua: dñs me adiuuat.
Et em̄ oibus timētibus eū ad est
xps et corroborat. quousqz coro-
net: prestans ei refrigeriū inter
tormenta et resouet corpora et
aias eozū. Tūc iussit p̄ses affari
lāpades ardētes: et supponi

et sic supra easdem trahit. Cūqz hoc factū fuisset: beatus menas dicit p̄sidi. Etia si maiora horū tormenta existeris qm̄ me exerce videris ip̄issit: ego deū meū verū nō negabo sed neqz sacrificabo idolistius. Tūc p̄ses iussit eū contra humeros eius ducitū dicēs ei. Consule tū p̄pter tormenta q̄ p̄parata sūt tibi. Beatus menas dixit: scriptū ē. quis nos separabit a caritate xpi. tribulatio an̄agustia an̄ p̄secutio. an̄ fames. an̄ nūditas an̄ periculū an̄ gladius. Scias qz me credete in deū meū uiuū et in filiū eius unigenitū ih̄u xpm̄: nulla tormenta possūt diuidere ab amore creatoris mei. Tūc ip̄issimus p̄ses pyrrius iussit deseri calicia et cū ip̄sio fieri plagas: q̄si diuersa tormenta affluerūt. Beatus autē martyr xpi menas dicebat. Nō sentio tormenta q̄ mī infels: qz dñs meus ih̄s adiuuat credete in eū. Preses dixit ad eū. Ergo nō sentis tormenta q̄ pateris? Beatus autē menas dixit. In veritate dico qz nō sentio penit tormenta tua: dñs me adiuuat. Et em̄ oibus timētibus eū ad est xps et corroborat. quousqz coronet: prestans ei refrigeriū inter tormenta et resouet corpora et aias eozū. Tūc iussit p̄ses affari lāpades ardētes: et supponi

corpore et dicēs. Vel sic forsita
duriciā ei sedabim? Illato aut
igne et supposito ei p duas fere
horas nullū verbū ad p̄siden
dixit: sed tm̄ clamabat ad dnm̄
dicēs. xp̄s d̄s adiuua me. Dicit
ad eū p̄ses. Quē sentis ignē?
Stūs mēnas dixit. Dns̄ me
me cōfortat p̄ cui noīe h̄ patior
et ideo tormēta tua nō metuo
sicut scriptū ē: nolite timere
eos qui occidūt corpus m̄am
aut nō possūt occidere. sed
potius eū timete q̄ potest corp̄
et aīaz mittere ī gehēnā. Dicit
ei p̄ses. Hō militaris vnde
nosti scripturas diuinas?
Stūs mēnas dixit. Dns̄ me
ih̄s xp̄s docuit nos dicēs. cū
ducti fueritis ad reges et p̄sides
nolite cogitare quomō aut
quid loqm̄: dabit̄ em̄ vobis
in illa hora: qd̄ dicatis. Nō
em̄ vos estis q̄ loqm̄: sed sp̄s
p̄ris vr̄i qui loq̄tur in vobis
Tūc ip̄ssim̄ p̄ses iussit mi
nistris dicēs: cedite vultū
ei. Stūs aut̄ martyr cōtētus
oīa pdurabat. Tūc heliodor̄
curialis ait. Dnē p̄ses audi
cōsilū meū. qm̄ gen̄ xp̄ia
norū p̄ceptis p̄cipū obedi
re cōtēnit: et libēter magis
h̄z mori quā vīuere: da illi
suā et āplius noli labo

:ari sed p̄nūci eū iube vt
milite tuū numerū descere
te. Iterū aut̄ p̄ses dixit ad
br̄m̄ martyre mēnā. Jā sa
crifica d̄s ī mortalib̄ et diri
gā te cū h̄bre ad numerū tuū:
et scribā de te bene ad tribu
nū. Stūs aut̄ mēnas respo
dit dicēs. Honor vr̄ peritur?
ē ego aut̄ studio vt honore
et miliciā in celis accipiam
sicut scriptū ē: nrā aut̄ mi
licia in celis ē. Ista aut̄ corr
uptibilis. nō est accepta corā
dn̄o. fides aut̄ et cōfessio ih̄s xp̄i
dn̄i nrā lux ē sc̄a et vita eterna:
et p̄manētes in se d̄s cōstatuit
heredes in regno suo celesti in
secula. Tūc vidēs ip̄ssim̄ p̄ses
pyrrus cōstānā eius: statuit
dare suāz ei vbi ita exorsus est.
Mēnā xp̄ianū milite qm̄
tūctissimorū ip̄entorū p̄cep
tis obedire et ī mortalibus
d̄s sacrificare cōtēnit: ad ex
emplū seruāde discipline ce
teris iubem̄ capitale subire
suā. Tūc sc̄s mēnas q̄rōs
ages dn̄o ih̄s xp̄o: qd̄ adueniss̄
ei tēpus vt coronā martyri
acciperet. Cūti aut̄ eo cū q̄an
dro et cultuāoe. om̄is plebs
post eius vestigia seq̄batur:
admiris fortitudinē aī ei?
Ip̄se aut̄ se fouēte grā dn̄i

Explicit passio mēne miris
Inapit vita s̄i Otmarī abba-
nis cuius festū celebratur xvi
kl decembris

7 **Q**uir otmarus igne ala-
 niorū oriūndus: in etate puerili
 a fr̄e suo rhetiā curiensem p̄ductus
 est et in seruitio victoris arū-
 de partū comitis. multo tēpo-
 re cōstitutus. et litterarū sciā
 sublimatus: virtutū sectator
 morūq; laudabiliū possessor: sa-
 cerdotū q̄dū cōsantit. et sup̄dicto
 comite benigne retētus. auidā
 titulo s̄i florini cōfessoris plac-
 est. Cūq; morū ei probitas et
 s̄e vite mūdiciā. longe lateq;
 plurimorū aures r̄umore dila-
 respexerit: walthrāmus q̄dā
 qui sibi vastitate heremi:
 in qua s̄s gallus cellulā
 cōstruxerat. velut a parētib;
 hereditario ad se iure trā-
 missā veditauit: eūdem
 otmarū auctore sup̄dicto
 ad p̄ficiendū eadē cellulē ipe-
 trauit: et voti cōpos effectus
 cellulā cū oībus que ad eam
 p̄tinebāt illi solēpiter cōmē-
 dauit natq; vt sui melius
 desiderij cōualesceret utilitas:
 Ad pipinū rectē p̄fectus.
 eūdem abbate ip̄i p̄sentauit:
 et locū cū eū p̄dem p̄fecerat

p̄prietatis iure p̄cipi cōtra-
 didit: et om̄i istā nāa deposcēs:
 vt regia auctoritate et it̄griū
 otmarus abbas eadē p̄ficere
 loco. Cūq; petiōi iā dictus
 p̄iceps assensū p̄bens. locū
 sibi traditū vix v̄ribdī cō-
 mēdauit: et regulare m̄bi
 vitā instituerē iussit. At ille
 regressus. cōfesti boni mādr̄ce
 studiū. in ip̄o exccutus iūcio:
 vndiq; v̄rsū cōgrua mona-
 chis habitacula cōstruxit:
 et ip̄ius sacri loci statū: ad
 vtilitatē diuī seruicij studio-
 sissimē reformauit. Religiosos
 etiā quosq; ita libertate sua
 ad deuotiōis studiū iūtauit:
 vt ex fr̄udā donatiōib; possessiōes
 ipsius cenobij admodū dila-
 taret: et infra paucos ānos
 quā plures ad sacre miliciā
 vite fr̄s attractos. magisterio
 suo et cūra decētissimē gubernarē.

hō ita p̄libatis vite
 et s̄citate h̄at sū-
 mati p̄strigere: vt

liquido cūctis dareat. q̄bus
 p̄fectuū gradibus ad hanc
 gloriā sit euectus. Cūq; deniq;
 parsimoniē et im̄ sectator:
 creberriō maceris ieiū cōp;
 ita vt in p̄cipuis ieiūiorū
 diebus ex cōsuetudinē bidij abs-
 tinētiā cōtinuarē frequētius

Et hys cōtra temptatorū iacūla dīperis p̄mūnī⁹ vīgīlias amabat: et assidūitate orandi. spūalia neq̄tie repellēbat. Sūmē aut̄ hūmilitatis grā p̄cipue p̄ditus. itantū volūtariā paup̄tatē diligēbat: vt terrenā gloriā oīb⁹ fugeret modis. Cū etiā hęc erat cōsuetudo. vt si q̄q̄ p̄ utilitate monasterij eū tendere necessitas poposisset: milis mita dorso veheret a selli. Erat inter cetera. tāta in eo paup̄erū sollicitudo. vt eorū curā p̄ se potius quā p̄ alios exhibere studeret. In eo vero misericordie op̄er. qd̄ miser elemosina dicitur: vix cuiq̄ habebat s̄d̄. Nā ad succipiēdos lepros q̄ a ceteris hoīb⁹ seruīti manere semoti cōsueuerūt: hospitoliū haud lōge a monasterio. vtraque māfiones q̄b⁹ ceteri paup̄eri recipiebāt cōstituit: et eis cūm p̄ se d̄nimodis ip̄ēdebat ita sollicitate: vt nocturnis etiā horis monasterio sepe digressus. curā infirmitati eorū. miro deuotiōis adhibere obsequio. Capita siq̄dē eorū pedesq̄ abluēs p̄iurūlētā suis manib⁹ mulierā detergebat

et virtū necessaria ministrabat: nulla semp̄ ad reuolūēs suās quā iustus iudex misericordib⁹ platur̄ est dicit qd̄ vni ex minimis hys fr̄ib⁹ meis fecistis. nū fecistis. Sicut fct̄ ē: vt auctōrū q̄ cū nouerāt veneratiōē sublimis. p̄ paup̄erū appellaret a plurib⁹. Quē tā plenitē misericōe studiū possederat: vt si quē paup̄erū nuditatis iniuria torpētē cōspiceret. plerūq̄ suis exutus vestibus. miserū cōtegeret artus: ita vt interdū sine tunica sola cappa cōtēct⁹ ad monasteriū remearet. Maluit em̄ p̄ presentis pompe cōtemptū. ad indūmētū incorruptiōis eterne p̄tingere: quā p̄ boni op̄eris amissionē. futurę nuditatis opprobria sustinere.

Uodā etiā tempore ad pipinū regē venies honorificus susceptus est: et inter alia largitatis ad beneficia. ad necessitates fr̄m suorū subleuādas. argenti libras lxx recipit. Sed mox vt ad sua rediret egressus. maximā eius dē pecunię partē p̄ foribus palatu paup̄eribus erogauit: paucos aut̄ solidos vix a fr̄ibus q̄ secū erāt cōpulsus retinuit quib⁹ postmodū

quoddam territorium monasterio vicinū emittit. Dñicorū em̄ nō imemor mādatorū sui causa de castro nō cogitavit. sc̄s monachū vitū et tegumēto cōtētū esse debere: et ideo paupertatē sibi potius suisq; delegit. quā rerū trāse īncū. possessionē supflua expeditis mentibus onerosa.

¶ Situr cū iā dñs meritis ei digna repēdere decrevissēt: callidus vniuersē bonitatis īmicis bonis ei actib; iudes cuiusq; exēplis aliorū vitam dolēs pficere: quietē quā ī xp̄i seruitio. licet nō parū laborādo possedit pturbare cōtendit. Sed quāuis flatibus tēporarie aduersitatis pulsata. iudicē petre veritatis habens infixā: paradysi cedris iconiūsa p̄māsit. Quā marinus et cuadhardus. q̄ tūc tēporēs totius alamāniē curā administrabāt: diabolo sua dente īmanissio auaricie morbo p̄uēti. res eccl̄arū sub sua potestate sitarū. magna ex parte ī p̄rietatis suę dominiū per vī cōtraxerūt. Qui cū sibi de possessionibus bti galli p̄plura eodē violētice ausu vēdicassēt: vix dei Otmaris nō possessionibus

terrenis inhians. sed cenobialis vite in eodē loco rerū īgrūente penuria defectū p̄metuens. pipinū regē adiit: tyrannicā eorū p̄suptioem exposuit pariter p̄testans graue eū crimē īcurfurū. si eorū actib; cōsentiedo faueret. Quia p̄causa beniuolus p̄ncips vtrūq; cōueniēs. īterminat̄ est as grā sua oimodis carituos: si nō eccl̄esys dei q̄ īiuste abstraxerat absq; recastinatioē restitueret. At illi patriā repetētes. viciō rapacitatis īfecti et bestiali seuitia efferati: iussione regis neglexerūt. Quū etiā dei otmarū tū p̄ hac re iterū vellet p̄ncipē adire. missis danculū post eū militibus vitulis iūctū p̄ vī redūa fecerūt. nec nō lambertū quēdā q̄ fr̄ib; ei p̄fessioē numerat̄ erat nō vite sc̄itate. p̄suaserūt: vt ei ficta quadā machinatioē luxurie crimē īpigeret. id elaborātes vt sc̄itate ei huiusmodi suspicioib; īfamata deponēdi eū ocafione īueniret. Quia causa plurimi tā dolose factiois ignari ad cōciliū euocantur. Tāq; vix venerabilis castitate īteger vite ac morū matūritate quādeūq; ī medio cō

alio collocat: et in eius accu-
satione lantberti falsitatis
minister. coram omnibus presentat
Acceptaque loquendi licentia.
veritatis oblitus falsitatis
assertor: dicit se quandam femi-
nam nosse. quae viuo beato vi pollu-
tione fuerat oppressa. Ad quod fecit
nullum penitus dedisse respon-
sum. Cuius a plurimis responde-
re cogere obiectis. huiusmodi
dicto temperavit eloquium: fa-
teor inquit me quod supra
modum in multis peccasse.
de huius autem obiectioe crimi-
nis secreti mei inspectore
deum iuoco teste. Illis autem
ut huius facti se excusatioe
purgaret attentus ei insiste-
tibus: mente securus insuetudine
liber tacitus perduravit. Et
quod accusandi licentiam apud
iudices patere cognouit: ma-
luit per sinceritatem sui pectoris.
diuino quam humano percu-
satione criminis placere iudi-
cio. Nox ergo ut cunctis cla-
resceret. ipsius testimonium
falso fuisse infamatum: lant-
bertum vitio diuina corripuit
Nam febrium veratioe prius
paulatim resolutio membrorum
vigore contrahi cepit: sicque
omnibus membris status sui am-
ittentibus rectitudinem vel for-

ma capite ad terram more
quod ad pedum inclinatio: non solum
deformitate figure terribilis.
verum etiam viua voce in scilicet
dei se peccasse omni tempore fatebatur

¶ In alio autem iugis
inchoato. iugis ter-
minato: vir dei otinarius
apud vllam potamum palatio
inclusus est. Quo cum nullus
iturre vel colloqui cum eo permitte-
ret: aliquid dies absque corpora-
lis sustentaculo victus trans-
egit. Cuius diuturna veratioe
famis laboraret: per accidens
quidam e fratribus ei noctu adue-
nire solebat: et ei vitus so-
lacia ministrare. Postmodum
vero gosbertus quidam vir
potens. dum sibi vitam dei comen-
dari ab iugis principibus
impetrasset: in quadam rheni-
fluminis insula nocte stem-
iuxta pedum suum custodie
illum deputauit. Vbi idem
sacris per spirituali tantummodo exer-
cicio id est orationibus ac ieiuniis
vacans: eo liberior domino desce-
iuit. quo ab humana fre-
quentatione curisque secula-
ribus fuerat absolutus. Huius
et similibus note deuotionis
insistens operibus: non multum
temporis spatium exacto. ab huius
mundane perturbationis agni-

tis. ad celestis vite latitudi-
 ne gaudij. xvi kalendaru
 decembru die comigravit:
 et corpus eum eade insula
 tumulatu. multis deinceps
 diebus ibide sine corruptioe
 pmasit

Voluit aut post tran-
 situ ei decem annis: frēs
 illius pvisione adno comonu
 ti fut. ut corpus cari pris ad
 monasteriu rediret. Hoc
 patefacto diuine voluntatis
 consilio. xi. ex eiusde fribus
 noctu ad locu in quo sci vici
 exiuit seruabat deuenerunt. et
 sepulchru aperientes corp9
 ei9 ab omi corruptioe illesu
 repperunt: cepto qd pars ex-
 tremi pedis vniu9 qua aq
 abluebat tm colore mutato
 qsi tabida videbat. Et congruo
 satis miraculo. pma scitatis
 eius iudicia claruerunt. ut
 videlicet ta illesu a corruptioe
 corpus ei9 iueniret: qua liber
 ipe fuerat a crimine. cuius
 oppositioe superat9 videbat
 ad supus. Hac itaq deuoti
 frēs reru noiutate pfectiu9
 instructi. corpus honorifice
 supu vati iposuerunt: et
 accedentes candelas vna ad
 caput altera collocauerunt
 ad pedes.

iq; deserto litoro. ier-
 tis se pfudiu9 comi-
 sisset. et suma istacia remigio
 isistetes. sub omi celeritate cu-
 peret remeare. cōtinuie tāta
 vis pluuie ventoz prupit:
 ut vix effugiu se crederet ha-
 bituros. Sed mira oipotetis
 dei dispensatioe. et vt arduu9
 sci vici meritis actu est: vt ipa
 ctia elemēta q nobis isensibilia
 videt. famulatia sui aratoris
 iparo. quati vici reliquie ibide
 vheret sentiret. Na pelagus
 curu9q; imbrifera tempestate
 comotu undasq; in altu suspe-
 des. nil oino remigatib9 mo-
 lestie intulit: sed in quacūq;
 parte nauis deuenerit vicietis
 flatibus. tumctes is fluctus
 depressit: et ita omi ex parte
 vndaru molib9 ibru effusio-
 nib9 vtoru9q; flatib9 no paruo
 dimotis spacio. qsi sepe qdam
 schasa cingebatur. vt ne vna
 quidem pluuie gutta qhiuc
 inde vehemēter mudabant in
 illa descenderet. Ceteri quoq; qui
 in bti pris obsequiu ardentis
 ad caput pedesq; fuerunt collo-
 cati: lumē pme accēsois ne-
 q; amiserunt quoadusq; cor-
 pus ei9 ad monasteriu deferret.

quid adhuc restat mi-
 raculu: qd in eadem

sacri corporis translatione
deuotis fratribus dñs patefecit
Nā cū ex nimia nauigandi
mstātia fessi. adueniente re-
fectiois hora. ad recuperandas
alimento corporo vires. laudib⁹
dñi pmissis cōsedisset. tādēq⁹
felicia cōuiuio intermisceri.
potus solacia cōmonerētur
vnius ministrorū intulit
nichil ibi iā potūū supce-
p̄ter qd̄ flascone paruo serua-
bat: vnde vir vnici⁹q⁹ qui
pp̄iā ad gustandū potius
q̄ ad bibendū p̄beri potuisset.
illi vero miraculorū dñi quō
pauas panib⁹ multitudies
hoīm pauerit numerosas.
facētes mēsiōne: ex eodem
paruo qd̄ habebāt. cūctis q̄
aderāt cū charitate distri-
bui fecerūt. Et mirū ī mo-
dū cepit ī eodē vasculo
ita liquoris haustus crescere:
vt cōtinua effusioē nihil mi-
nū videret. quo aduq⁹ bi-
bentes potulorū copia vi-
cerētur. Ergo p̄ rei nouitate
obstupescerūt: largitori oīm
bonorū dño. q̄ cis tā mirabi-
liter sufficiētā p̄buit debi-
tas grātiarū actiones cū
laudibus psoluerūt. Statimq⁹
vt iter ceptū itidē aggressi
sūt ī vasculo potus cessa-

uit. Cūq⁹ optati littoris
portū subissent: frīb⁹ q̄ ob-
uā cū dei laudib⁹ venerūt.
q̄ gesta fuerāt ex ordie ter-
uerūt. celebratoq⁹ ī cōmune
gaudio. sū vni corpus mag-
no sumptūū cū honore ad
monasteriū trāstulerūt: et
inter axā scti Joānis baptiste.
et parietē ī sacrosago posue-
rūt. vbi etiā postmodū ipsi
fauentibus meritis. memoria
dignal dñs dignatus ē ma-
nifestare miracula.

Et nūq⁹ quodā tempore
surdus et mutus cū
q̄busdā de vicinis locis ora-
tiois causa monasteriū ade-
ūtib⁹ aduenit. et qz a p̄me-
ua etate et locutionis et audit⁹
carebat officijs: tabulas duas
collo dependētes gestabat. quā
collisioē et sonitū. miseriē op⁹
qd̄ voce neq̄bat p̄cabatur.
Is cū suis cōuicatorib⁹ eadē
īgressus. dū eos singulos al-
tarib⁹ particulas cere sicuti
pauperū cōsuetudo ē iponere
conspiceret: ad vni dei sepul-
crū accedēs. tabulas quas
gestabat desup posuit. seseq⁹
q̄si oratur⁹ aute illud p̄stra-
uit. Et p̄ten⁹ alto sopore de-
pressus. vt ipē postmodū re-
tulit. senē quēdā facie nitidū

... glo: colu
... videret
... hoc sopo
... Cūq⁹ ad iter
... penitus respōdere
... ad cū dicit
... mōdū q̄
... remōdū n
... scti Joānis
... dicitur
... dicitur
... m hoc loco
... dicitur
... sub mag
... a monasterio
... iā die ves
... pietis vici
... dicitur. Cūq⁹ ab
... vnde vici
... per ordine. vbi
... sanatus dñi
... ille nar
... tenet cū
... ipse
... iquū
... ad monaste
... et tabulas super
... cepit. Co
... sanati cū ve
... facti pe
... dicitur
... talem
... p̄p̄tes
... habuissent: et
... naratione.

monachico habitu gloriosu
 q̄si e tumulo vidit p̄cedere
 dicēte sibi : o hō cur hec sopo
 re deprimaris : Cūq̄ ad iterro
 gata nihil penitus respōdere
 potuisset : senior ad eū dixit
 Surge et in cōmodorū q̄bus
 hacten⁹ laborasti. remediū a
 me tū ipetratū sato. Ergo
 tabulis istis dimissis. cōfesti
 a monasterio discedes : donū
 a deo tū cōcessū in hoc loco
 nemini pandas. Cū cū
 euigilās surrexisset. sub mag
 na festinatioe a monasterio
 discedes : idinato iā die ves
 perā ad cuiusdā potētis vici
 hospiciū diuertit. Cūq̄ ab
 illo interrogat⁹ vnde veni
 ret respondit per ordine. vbi
 quādo et q̄mō sanitatis donū
 fuisset adeptus. At ille nar
 ratioē eū nō credēs. tenet eū
 et custodiū p̄cepit : ipseq̄
 veritatē rei certius inquisi
 turus eadē nocte ad monaste
 riū venit : et tabulas super
 tūmulū positas reperit. Cō
 uinatores quoq̄ sanati cū ve
 nisset : adhuc eiusdē facti pe
 nitus ignaros. diligentius
 adhuc inq̄siuit : si talem
 hōiem monasteriū p̄gentes
 i cōmūtatu habuissent : et
 cōtinuo ex eorū narratione

vera esse que domi audierat
 cōperit. Que res et p̄sentib⁹
 citius innotuit : et ad nos usq̄
 veridica narratioē puenit
 R̄b̄ quidā ex ipā cōgre
 gatioē noīe tauco. dū
 i eadē ecclā custodis officiū
 gereret : nocturne quietis tēpore
 p̄ reficiēdis luminarib⁹ basili
 cā solitus itroue tribus viab⁹
 pene oīa reperit extincta. Ad
 scā aut vici sepulchri puenies
 ardētē cereū iuxta illud iuenit :
 sciensq̄ luminis illius celitus
 administrari splendore. extinguar
 nō p̄sumpsit. Et vero discessit
 lux que p̄ se venerat. p̄ se etiā
 subtracta est. Vbi ad maioris
 iudiciū miraculi : ignis q̄dē
 in candela solito rutilabat. cere
 vero nihil p̄ hūc ardore mi
 riuū videbatur. Hec idē venera
 bilis p̄br̄ sepius sua relatioē
 cōfirmās : omne dubitacōis ar
 gūmetū ab hoc fito veritatis
 ratioē depellit

Vodā etiā tēpore dū
 eiusdē ecclē tecta ve
 tustate dilapsa necessario
 restauraret : quidā ex ipsius
 monasterij seruis regularum
 quas ad fastigia basilicę dese
 re debuerat onere p̄gruāt⁹
 de ipā tecti altitudie supra
 vici dei sepulchri corruit ⁊

inorq; in mesu aliud lignoru
pondus: corruētis impulsim
attactu. i ipō eū casus certis
desup operuit. Cūq; astates
cōcurrerēt. vt ei quē iā exa
nimē crediderūt funeris de
bita persolueret sublato
lignoru pondere aliquātiq;
nullos mēbroru motus ostē
dēs iacuit. ac deinde per
longa suspiria halitū re
sumēs. absq; vlla lesione su
rrexit i columis: et ad icēpti
operis laborē redyt gaudēs
In hoc ergo miraculo haud
dubie scā prīs merita clari
cūt. et cū et altitudo tecti vñ
supdictus hō ceciderat nō
minus. xl. pedū mēsurā a
terra esset suspēsa: et pōdus
isegues corruētē qd ad mul
torū hoīm oppressionē suffi
ciet opere precipitē non
cōterere potuisset
Explicit vita sancti otma
ri confessoris

In diebus dñi nri ihu xpi
fuit quidā miles centurio
noīe longinus: qui illo
tēpore cruce dñi astas iuss
a poncio pilato pside latus
dñi lācia pautēs aperuit
Et vides signa q̄ fiebant

propter dñm. sole obscurato. et
terra cōmota. et credidit in dñm
ihm xpm. et percutiēs pectus
scū voce magna dicebat: vere
filius dei est hic. Et post hec
recedēs a militiā instruebat
dñi pceptis: audies scā apli
et venerabilia xpi mādata.
In veritate itaq; istructus
viā. accipies signaculū: totū
se optulit dño. facies igitur
elemosinas. et castitate corp
cōtinēs. purā custodiebat cō
sactiā. et celestē viā gerens
in terra. et omī xpi mode
ratōe ornatus. p abstinētiā
habebat verā reuerentiā
vultū planū. modicā tam
speciē. ornātū aspectū: q̄tū
sensū. humilē sapiētiā
animū letū Hic cū esset
cesaria capadoce. vixit
habēs quietā monachorū
vitā. annos vixit octo. et
et multos auerēs ab iūqui
tate. illūbat verbo verita
tis. p̄hibēs idolorū sacri
ciā: seminās v̄bū dñi ve
nerabilia pcepta. Cūq; h̄c
ad aures octauū p̄sidis per
uenirēt: iussit eū exhiberi
Inducto autē eo. octauus
p̄ses dixit. Cuius vocaris?
Beatus longinus dixit. xpia
nus sū. Exp̄tet em̄ p̄mū

donū grā dei cōfiteri Octavius preses dicit Qui ante fuerūt nihil lucrati sūt de hoc noīe : tu aut qd vocaris edicato Rex dei respōdit : longin vocor Iudex dicit Qui pūitae cuius es. Sēs longin dicit Hysaurie Octavius preses dicit Seruus es an ingenuus. Sanctus longin dicit Seruus es pūis peccati. sed pūis dñs ih̄s xps per mysteriū sc̄e et adorande crucis. p̄ lateris sui grām dulce. dupliciter me liberauit. et prius qdē p̄ aquā nūc aut per sanguinē. si p̄seuerauero in eius cōfessioe Iudex dicit Pro qua ergo causa venisti huc. Sanctus longin dicit Curialis fui et militauī in sc̄o : nūc autē milito xp̄o. Preses dicit Quis te ergo absoluit a militia. Sēs longin dicit Fīes meus rogauī ut tollerēt substāciā meā : ut ego acquirerē uiuam meā. et concesserūt mihi. Dabant autē mihi resumptos solidos cetū per singulos ānos : quos et ipsos expendebā in pauperes xp̄i. Nūc autē depcatus sū dñm meū ih̄m xp̄m : ut me educeret de militia carnali. et donaret spūale.

Preses dicit Ergo tāq̄ virigenius et bene natus sacrificas dñs. et māduca de sacrificas corū : ut habeas quietā vitā n̄teq̄ dissipatis a penis Sēs longin dicit Nemo potest duob⁹ dñis seruire : cōtraria em̄ sapiūt. Ita q̄ dñs sobrietatis et māfuetudis. castitatis et pietatis. humilitatis et modestie dūc. qui ducet hoīes ad vitā eternā : dū autē tui cōtraria sapiūt amatores sūt. om̄is malicie auaricie. impietatis et supbie et spurcitie. Nāquid possunt idolorū opera exercere : et nō que dei mei sunt sapere Preses dicit Ergo cōtraria sapiūt dū nūc et solus deus tuus iustus est. Sēs longin dicit Quā impedimētū sūt sobrietatis : dampnū pietatis. corruptores uirginitatis uir. et quile delectatio. paupertatis effugatio auaricie desiderū : humilitatis alienatio. duces supbie puritatis anime pollutio. turpiū uerborū exagitatio Hec est idolorū cultum : et doctrina demoniorū Si autē iubes : et que xp̄ianitatis sūt dico p̄cepta Octavius preses dicit Multū locutus es : et nihil

stabile dixisti. Accede ergo et
sacrificia dabo. et gustata de car-
nibus sacrificij: et indulget
tibi deus tuus propter regale
necessitate hec facienti.
Sces longinus dixit. Preses
si vis a me veritate audi-
re. magis tu sis xpianus:
et indulget tibi rex tuus
cum regem eternum et dominum
magnum in veritate cog-
noveris. Et iratus preses
dixit. Dentale afferte. et eius
dentes exautite. et gladio
lingua eius incidite: quia
imperatores blasphemavit. et
deos non adoravit. Questiona-
rij vero lingua eius absci-
derunt: et dentes exasserunt.
Beatus vero longinus vi-
viliter hec sustenebat: propter
fide quam in domino habebat.
Sanctus vero longinus dixit
non pro fide. Si credis vere deos
esse quos colis. sine me ut
confringam eos: et adiuvient
se. Preses dixit. Quod malum
caput: et tibi tanta tormenta
sustinenti. que tibi non sub-
venit christus tuus. Longinus
dixit. Insensate: non vides
quanta tormenta mihi itui-

listi et nihil prevaluisti.
Da mihi potestate ut con-
teram deos tuos. et si mihi
aliquid nocuerit. credo quod
dei sunt: si autem nihil valu-
erit. tu crede deo meo quod
ipse est deus verus et verus.
Preses dixit. Habes potestate.
Et accipiens sces dei longinus
securi confregit idola et
aras eorum: et omnes statuas
lapideas evertit. et liba-
tiones effudit: et statim
demonibus qui manebant
in idolis fugerunt et quidam
adhesit pro fide alius propter
alium cometariensis. ceteri
autem intraverunt in reliquos
de officio: et curant omnes simul
isani latrantes. et garru-
ebant et dicebant. Ut quid
adduxistis sanctum dei longi-
num: ut nos ante tempus
minet de habitaculis nostris.
Et cadentes ante pedes sancti
longini dicebant. Scimus
te quis es. servus dei extelsi.
Et cepit beatus longinus con-
terere dicens. Quia oca-

sione in eis habitatis si-
 mulacris vanis: Demo-
 nes autē dixerūt Inveni-
 mus statuas lapidū orna-
 tas ubi nō iuocātū ē no-
 mē xp̄i. nec ei signū iposi-
 tū qd vos adoratis: et iue-
 nientes sacrificantes. et li-
 bationes exercētes in neo-
 noie. pariter locū et hoīes
 nros ihabitauim? Vbi
 autē xp̄s non noīatur. et
 eis signū nō est ipositū:
 ibi ē nrā habitatio. Hui⁹
 rei cā. dep̄camur te homo
 dei: ne nos p̄nas ue in
 abyssū. S̄cs longin⁹ assātē
 populo dixit. Quid vultis.
 habere eos deos et colere: et
 an effugiā eos in noīe x̄?
 Videtis em̄ p̄sidē vrm
 virtute xp̄i mei sp̄imātē
 et p̄stratū sub pedib⁹ meis.
 Populus autē clamauit
 diēs Magnus est deus rā-
 norū. Rogamus et dep̄ca-
 mur te sc̄e dei: ne sinas
 demones habitare in ciui-
 tate nrā. ad impietate ho-

minū Hec audies beatus
 longinus: intues in celū
 dixit. Dne ihū xpc: p̄picare
 mihi p̄pter tuā pietatem.
 Scio em̄ qz semp me audis:
 et ardo qd a te postulem
 semper prestas. Et nūc
 p̄pter assātē populū et
 humilitatē serui tui. et
 p̄pter gloriā deitatis tue
 p̄cipue imūdis sp̄itibus
 cruce de corporibus istis: qz
 opera manūū tuarū sūt
 oēs. Et cū hec dixisset bt̄us
 longinus: exclamauerūt
 demones p̄ hoīes. et vlulā-
 tes voce maḡ erierūt ab eis
 sp̄s imūdi: et mūdati sūt
 hoīes ex illa hora: et factū
 est gaudiū magū in illa
 ciuitate et crediderūt ī dño.
 Post paucū vero tempus.
 nequissim⁹ diabolus corru-
 pit cor: nequissimū iudicis:
 et expugnabat famulū dei
 longinū. Unde et iussit eū
 exhiberi: cui et dixit. Scis qz
 oīs ciuitas discessit a sacri-
 cis deorū p̄pter magicas ar-
 tes xp̄ianorū: et si hoc notū

factū fuerit regi. perditabit
ciuitas: et nos peribimus. **A**-
frodosius cōmetariensis dicit
p̄sidi. Eū qui p̄stitit nobis
salutē hanc. et bene nobis d̄s
fecit p̄ eū et ciuitati: hūc ite-
rū to: q̄ri mapies. **P**refes dix-
it **P**hantasma fecit: et illu-
sit sensus nros. **A**frodosius
dixit. Magnus est deus x̄a-
norū: et nō ē apud eū fantasia
nec dolus. **N**ihil facias adū
sū serui eius: ne aliquid tibi
deterius cōtingat. **T**unc octa-
uius p̄fes iussit linguā afrodi-
sy abscondi. **E**ūq; hoc fieret
sanctus longinus īgemiuit
ad dñm: et statī manus dñi
facta est sup̄ p̄sidi: et dissolutis
membris factus est cecus. **E**t
videns eū afrodosius cecū exda-
mauit dicens. **I**ustus es dñe. et
iustū iudiciū tuū. **P**refes dixit
fr̄ afrodysi roga dñm longinū
ut oret p̄ me: qz multū iūq;
gessi in seruos dei. **A**frodosius
dixit. **N**oli iucere manus in
seruos dei: qz dñs nō iunctus
est. **V**ides me indignū lingua
inasa loquētē. **P**refes dixit
Non solū oculos p̄didi: sed et

cor meū. et viscera mea male
cruaītur. **S**anctus longinus dicit
Si vis misericordiā consequi
prius me puni: et post mortē
meā dep̄cor dñm meū ih̄m x̄m
et sanet te. **I**psam eū fideliā
habeo tūc ad dñm ih̄m cristū
Et statī octauus p̄fes. iussit eū
capitale subire suam. **E**t stans
sc̄s longinus orauit tāq; vnus
hore spatū: et sic dñs in pace
reddidit sp̄m. **E**t statī p̄fes
abijt ad corpus b̄tissimi mar-
tyris longini: et p̄icat se in fa-
ciē eū gemitu et lacrimis dicens
Peccaui dñe peccauī: agnosco
miquitatē meā. **E**t statī recepit
visū: et sanus factus est. ex illa
hora. et accipiens corpus b̄ti-
tissimi martyris longini. inuolū-
tate amibus mūdīs: cū gau-
dio martyre sepeliuit: et ardēs
in x̄p̄o. p̄manebat cū p̄dicato-
ribus fidei: glorificās deū sep̄.
Hec acta sūt in cesarea capado-
ciē decimo kl̄ decembris sub p̄si-
de octauo regnāte dñō nro
ih̄u x̄p̄o. cui est cū p̄re iunita-
te sp̄s sc̄i. honor. virtus. īperū
potestas. eternitas: nūc et per
īmortalia sc̄a sc̄lorū. **A**me
Expliat passio sc̄i longini
martyris

**Incipit passio s^ce Ecclie
virginis que passa est x^{mo}
kl' decembris**

Humanas
laudes et
mortalium
infugas
vedemus
aut ere iam

so conscriptas. aut auro ra-
diantibus litteris ad poste-
ritatis memoriam commendas:
et ista attendentes. miror que
non erubescimus militum christi
victorias silencio tegere: et
non ad laudem imperatoris eorum
quod pugnaverunt contra
hostes et vicerunt. cedulis saltim
vulibus tradere: et ad inanimatos
animos bellatorum dili-
gentius explicare. Multa bo-
na talium narrationum scripta
conectant. Laus dei est cum ista
leguntur: memoria sanctorum exo-
litur: edificatio mentibus tra-
ditur. honor martiribus exhi-
betur. Hinc infidelibus nas-
citur meror. incredulis lior.
indisciplinatis angustia: et
sanctis omnibus cum christo gaudentibus
solus diabolus ingemiscit: qui
videt pugnam suam eo usque ar-
mibus celestibus debellatam. ut
et ab ipsa pugna ille melius

victor existeret. qui putatus
est victus Denique putabat
se tunc hostis sanctos dei occide-
do vincere: illi autem melius
occisi vincebant. Interroga-
ti illico confitebantur: damp-
nati gratias referebant. Sic
denique legimus antiquas domini
victorias celebratas quando
dixit inimicus: persequens com-
pendam partibus spolia. reple-
bo animam meam interficiam
gladio meo: dominabitur
manus mea. Sed extendit
deus dexteram suam. et deuora-
uit eos terra: et populum suum
sanguis sui pretio liberauit
Denique iacet nunc sub sanctorum
pedibus inimicus. et dans mu-
gitum plunaticos et energu-
minos clamat: et penas
quas patitur indicat: atque
se flammam atrocitate aduri
commemorat: approbans quod
omnes sancti quos pro christi nomine perse-
cutus est regnant. Intantum
denique non sunt mortui ut
morituris vitam donent: tri-
stibus gaudium eribeant. la-
nguentibus prebeat medicam
nam: atque ipsum humani gene-
ris inimicum ex obsessis corporibus
appellantes: in ipsum renocant
tormenta que passi sunt. Et illi

quidē momentaneū p̄pessi
dolore. eternā glām tenent:
illū vero nūq̄ finiēdi ar-
dente incendiū sui vident
perpetue ignominie mā-
cipatū. Clamat se ardere
diabolus: vt tu intelligas
q̄ bene refrigerat sc̄os. Ela-
mat se saluatū ifirmis: vt
tu intelligas sc̄os saluatori
cōiunctos. Sic em̄ ad prēm
dixisse legitur ipsū dñm
saluatorē n̄m: p̄r volo vt
ubi ego sū. et isti sint meū.
Excitatur ergo p̄ her animū
ad medelā: quādo sue restau-
ratiois attendit ūciā. Patu-
lū em̄ sui pectoris p̄bet adi-
tū: dum sue salutis pbamē-
ta per eos qui vere sunt sal-
uati cognoscat. Hanc fidem
tenuerūt apli: quos euesti-
gio exercitus martyru p̄secu-
tus: victorias suas ad regem
victoriosissimū reportarunt.
Ipse em̄ triūphali crucis sue
lauacro: vsq̄ hodie antecedit
ōniū in se credētū mentes.
Hūc secuti sūt priores apli:
post aplos martyres. post
martyres cōfessores: post cō-
fessores sacerdotes. post sacer-
dotes v̄gines: post v̄gines vi-
due. post viduas cōtinētes.

Quibus patent xp̄i vestigia.
Ideo deniq̄ oībus clamat
venite ad me oīs qui labo-
ratis et onerati estis: et ego
vos requiescere faciā. Huius
vocē audies cecilia virgo
clarissā. obsconditū semp
euāgelū xp̄i gerebat ī pecto-
re: et nō diebus nō noctibus
a colloquijs diuinis et oratioe
cessabat. Hec valerianū quē-
dā iuuenē habebat sponsū:
qui iuuenis ī amore v̄gis
purgēs animū: desup̄ auro-
tis vestibus tegebatur. Pare-
tū em̄ tanta vis et sponsi-
erat circa illā exestuās: vt
nō posset amorē sui cordis
ostendere: et qd̄ solū dilige-
ret: indicijs euidentibus ape-
vere. Quid multa dicā? Ve-
nit dies in quo thalamus
collocatus est: et cantantibus
organis. illa in corde suo soli
dño decantabat dñs: fiat
dñe cor meū et corpus meū
īmatulatū: vt non cōfun-
dā. Et biduanis ac tridua-
nis ieiunijs orans: cōmēda-
bat dño qd̄ timebat. Inuita-
bat angelos p̄cibus. lacrimis
interpellabat aplos: et sc̄a
ōmnia xp̄o famulatia exora-
bat. vt suis eā deprecationib⁹

adiuuaret: suā dño pūdi-
 citiā cōmendāte. Sed cū h̄
 ageretur: venit nox in qua
 suscepit vna cū sponso suo
 cubiculi secreta silencia.
 et ita eū alloquitur. O dul-
 cissimē atq; amatissimē iuuenis:
 est misterium qđ tū cōfitear. si
 nō tu iuuentus asseras. tota
 te illud obseruatiā custodire.
 Iurat valerianus sponsus.
 se illud nulla omnino p̄dere
 ratio: nulla necessitate de-
 tegere. Tūc illa ait. Angelū
 dñi habeo amatore: qui mi-
 nio zelo custodit corpus meū.
 hic vel leuiter senserit quod
 tu me polluto amore cōtin-
 gas. statim circa te suū furo-
 rē eragitabit: et amittes flo-
 rē gratissimē iuuentutis tue.
 Si aut cognouerit qđ mesu-
 cro et immaculato amore dili-
 gas. et vrginitatē meā ite-
 grā illibatāq; custodias: ita
 quoq; diliget te sicut et me
 et ostendet tibi grām suā.
 Tūc valerianus nutū dei
 terrore correptus ait. Si
 vis vt vere credā sermonib;
 tuis. ostende mi ipm̄ anglm̄:
 et si pbauero qđ vere angls
 sit. faciā que hortaris: si aut
 viciū alterū diligis. et te. et
 illū gladio feriā. Tūc b̄tā

cealia dixit ei. Si consilium
 pmittas te acquiescere. vt
 pmittas te purificari fontē
 phēni: et credas vniū deū
 eē in celis vniū et verū: po-
 teris eū videre. Dicit ei va-
 lerianus. Et quis erit qui
 me purificet. vt et ego an-
 gelū dei videā? Respondit
 ei cealia. Est senior qui no-
 uit purificare homines: vt
 mereantur videre angelū.
 Dicit ei valerianus. Et ego
 vbi hūc senē requirā? Respo-
 dit cealia. Vade in tertium mi-
 liarū ab vrbe. via que appia
 nūcipatur: ibi inuenies
 pauperes a trāscūtibus pe-
 tentes alimonie auxiliū.
 De hys enī semp mihi aua-
 fuit: et optime huius mei
 secreti sunt cōsci. Hos tu dū
 videris. dabis eis benedictio-
 nē meā dices: cealia misit
 me ad vos. vt ostendatis mi
 sc̄m senē urbanū: qm̄ ad ipm̄
 habeo eius secreta manda-
 ta que p̄ferā. Hūc tu dū vi-
 deris. iudica ei omnia verba
 mea: et dū te purificauerit
 induet te vestibus nouis
 et candidis: cū quibus mox
 vt ingressus fueris istud
 cubiculū videbis angelū
 sc̄m. etiā tui iam amatore

effectū. et omnia quecumque ab eo
poposceris impetrabis. Tūc
valerianus prexit. et secundum
ea signa que acceperat inuenit
sanctum urbanum episcopum: qui iam
bis confessor factus. inter sepul-
cra martyrum latitabat. Cui
cum dixisset omnia verba cealia
gauius est valde et ponens
genia sua in terram. expan-
dens manus suas ad celum.
cum lacrimis dixit: domine ihesu
christe seminator casti consilij
suscipe seminum fructus
quos in cealia seminasti.
Domine ihesu christe pastor bone: ce-
alia famula tua quasi apis
tibi argumentosa descriuit
Nam sponsu quem quasi leone
feroce accepit: ad te quasi agnum
mansuetissimum destinauit.
Iste huc nisi crederet non ve-
nisset. Aperi ergo domine ianuam
cordis eius sermonibus tuis:
ut te creatorem suum esse cognoscens
renunciet diabolo et pompis
eius et idolis eius. Hec et his
similia orante sancto urbano episcopo
subito ante faciem ipsorum. appa-
ruit senior indutus vestibus
niueis: tenens titulum in mani-
bus aureis literis scriptum. Que
videns valerianus. nimio terro-

re corripitur: et cadens in
terram quasi mortuus factus
est. Tūc senior eleuauit eum
dicens: lege huius libri textum
et crede ut purificari merca-
ris et videre angelum: cuius
tibi aspectum cealia virgo
deuotissima exprimit. Tūc
valerianus respiciens. cepit
intra se legere Scripturam
aut tituli hec erat. Unus
deus. vna fides. vnum baptis-
ma. vnus deus et pater omnium:
qui super omnes et poma et
in omnibus nobis. Cūque hoc
intra se legisset. dicit ei senior:
credis ita esse. an adhuc du-
bitas. Tūc valerianus voce
magna clamauit dicens: non
est aliud quod verius credi possit
sub celo. Cūque hec dixisset va-
lerianus: ille senior ab oculis
eorum eleuatus est. Tūc sanctus
urbanus baptisauit eum. et
docens eum omnem fidei regulam:
remisit eum ad cealia diligenter
instructum. Veniens igitur va-
lerianus indutus candidis
vestimentis. cealia intra
cubiculum orante inuenit:
et stantem iuxta eam angelum
domini. pennis fulgentibus
alas habentem. et flameo

aspectu radiante: duasque co-
 ronās ferēte in manibus co-
 ruscātes rosīs. et lilys albes-
 cētes. Quāq; vnā dedit cea-
 le: alterā valeriano dīcās.
 Istas coronas immaculato cor-
 de et mūdo corpore custodite:
 q; de paradysō dei eas attulit
 ad vos. Et hoc vobis signū erit
 nūq; marcadū aspectus sui
 adhibent florē. nūquā sui
 minūūt suauitatē: nec ab
 alijs videri poterūt. nisi ab
 eis quibus ita castitas pla-
 cūerit. sicut et vobis pbata
 est placuisse. Et q; tu vale-
 riane cōsensisti consilio
 castitatis: misit me xp̄s fili⁹
 dei ad te. vt quā volueris
 petitionē t̄si nūēs. At ille
 audies adorauit et dixit.
 Nihil mi dulcius ī ista vi-
 ta extitit quā vnicū fr̄is
 mei affectus: et impiū m̄
 est vt me liberato germanū
 meū in periculo pditionis
 aspiciā. Nō solū omib⁹ peti-
 tiōibus meis ante pono. et
 deprecor vt fr̄em meū tibur-
 cū sicut et me liberare dig-
 netur: et faciat nos ambos
 in sui noīs cōfessioē perfectos.
 Angl̄s hec audies. letissimo
 vultu ait ad eū. Quā hoc

petisti quod melius quā
 te xp̄m īplere delectat: sicut
 te per famulā suā ceciliā
 lucratus est dñs. ita per
 te quoq; tuū lucrabitur
 fr̄em: et cū eodē ad marty-
 rii palmā attiges. Hys
 itaq; finitis sermoibus.
 aspectus angelici vūm̄is
 migrauit ad celos. Et illis
 epulantibus in xp̄o. atq;
 in edificatiōe scā sermoci-
 nātib⁹: tiburcū fr̄ vale-
 riani aduenit. Et īgressus
 q̄si ad cognatā suā: oscula-
 tus est caput scē cecilię. et
 ait. Quorū hoc tempore
 roseus hic odor et liliorū
 vnde respiret? Nā si tenerē
 ipsas aut ipā lilia ī māib⁹
 meis: nec sic poterāt odora-
 mēta tante mihi suauita-
 tis īfundere. Confiteor vo-
 bis ita sū reffectus. vt puē
 me totū subito venonatiū.
 Dicit ei valerianus. Odo-
 rē iā meruisti me īterpellāte
 suscipere: nō te credēte p̄ me
 reberis etiā ipō roseo aspectu
 gaudere: et intelligere. cui⁹
 in vobis ipsis sanguis flo-
 rescit. et in lilys corpus al-
 bescit. Coronas em̄ ipas ha-
 bemus quas tui oculi videre

nō p̄valent: floreo rubore
et niueo candore vernātes.
Dicit ei tiburcius. In sonis
hec audio: an ī veritate ista
tu loqueris valeriane? Res-
pondit valerianus. In sonis
vsq; nūc viximus: nā mō
ī veritate sumus. et fallacia
in nobis nulla est. Qui em̄
quos colummus: ad omne
fidē demonia cōp̄batur.
Dicit ei tiburcius. Unde h̄
nosti. Respondit valerianus
Angl̄s dñi docuit me. que
et tu videre poteris: si puri-
ficatus fueris ob om̄i sorde
idolorū. Dicit ei tiburcius
Et si potest fieri ut videam
angl̄m dei: que mora est
purificatio. Respondit
valerianus. Nulla. Hoc
tantū mī sponde: qd̄ om̄ia
idola deneges. et credas vnū
deū esse in celis. Tiburcius
respondit. Nō intelligo qua-
ritentioē ista tu p̄sequeris.
Cealia dicit. Miror quod
nō intelligas figurās gyp-
seas fictiles. ereas. lignneas
atq; lapideas. vel cuiuscūq;
metalli deos esse nō posse:
quas arange terunt et aues
stercorant. In quorū capitib;

solent citonice nidos īstru-
ere quos dampnatorij faci-
ūt. Nā ad omne metallū
dampnatorij p̄ criminib;
mittūt. Ergo a dāpnati-
cis nūcū accipietes: quō
possūt dī vel estimare vel
credi. Inter mortuū quoq;
et simulacrū nulla distā-
cia est. Sicut em̄ mortuus
om̄ia membra habet flatū
tū nō habet et vocē. nec sen-
sū habere potest: sic et ista
vana nūm̄ia. om̄ia quidē
habent mēbra. sed om̄ia fa-
tia et caduca noscuntur. et
deteriora quā hoies mortui
cōp̄bāt: q̄ hominū mēbra
dū viuerēt. et oculis videant
et aurib; audierūt. ābula-
uerūt. locuti sūt. palpaue-
rūt. et odorē assūpserūt: v-
ista aut̄ a morte ceperūt.
et ī morte p̄durāt: q̄ nūq;
vel vixisse vel vere viuere
posse cōp̄batur. Quē cū om̄i
alacritate tiburcius ait.
Quī ita nō credit pecus ē.
hec dicit tiburcio. scā ceti-
lia osculata est pectus eius
et dixit. Hodie vere te fator
meū esse cognatū. Sicut cū
amor dei mihi frēm tuū
cōiuge fecit: ita te quorū

mihi cognatū cōtemptus
 faciet idolorū. Unde q̄ pa-
 ratus es ad credendū. vade
 cū fr̄e tuo ut purificationē
 accipias: p̄ quā mercaris
 angelicos vultus aspiciere.
 et om̄iū tuarū veniā iue-
 nire culparū. Tūc dicit
 fr̄i suo tiburcius. Obsecro
 te fr̄ ut dicas nū ad quē me
 ducturus es. Respondit va-
 lerianus. Ad magnū viciū
 urbanū: i quo est aspectus
 angelicus. venerāda can-
 ties. sermo verus: et sapiē-
 tia cōdita. Dicit ei tibur-
 cius. Tu illū urbanū dicas:
 quē papā suū xp̄iani no-
 mināt: huc ergo audio st̄dō
 iā dāpnatū: et iterū p̄ ip̄sa
 re q̄ dāpnatus est: latebram
 sui fouēdo p̄ditare. Iste si iue-
 tus fuerit. sine dubio atroab⁹
 dabitur flāmis. et ut dicit solet
 ceteris exsoluet: et cū illo simul
 cremabimur si apud illū fue-
 ris iucti. et dū querim⁹ diu-
 nitatē latentē in celis: i curri-
 mus furore exurete i terris.
 Dicit ei cecilia. Si ista vna
 esset vita. et nō esset alia. iu-
 ste istā p̄dere timerem⁹: si aut
 altera vita satis ab ista meli-
 or. et q̄ nūq̄ finiri potest.

ut quid istā p̄dere timerem⁹?
 quādo p̄ huius p̄ditionē ad
 illius acquisitionē attigim⁹?
 Respondit tiburcius. Adhuc
 hoc nūq̄ audiui. Ergo est
 altera vita p̄ter istā? Dicit
 ei cecilia. Et hoc qd̄ in hoc mū-
 do viuūt. vita ē quā humores
 humidāt. dolores extenuant.
 aurores exsiccāt. accēs morbi-
 dant. esca i flant. ieiunia ma-
 cerāt. coa soluiūt. tristitia
 cōsumūt: sollicitudo corro-
 tat. securitas hebetat. diu-
 ciē iactāt. paupertas deiecit.
 iuuetus extollit. senectus
 i curuat. frāgit i firmitas:
 meror cōsumit. Et his oib⁹
 morib⁹ furibūda succedit. et ita
 vniuersis gaudis carnalib⁹
 finē i ponit: ut cū esse desierit
 nec fuisse putetur. Pro nihi-
 lo enī cōputat. iā om̄e qd̄ n̄
 est. Illa aut̄ vita que ista vite
 succedit. aut p̄petuis tribula-
 tioib⁹ datur iustis: aut
 eternis gaudis iustis i fert.
 Respondēs ad hec tiburcius
 dicit. Et quis ibi fuit. et ide-
 huc veniēs vobis hoc potuit
 i dicare. ut merito possim⁹
 ista asseretibus credere. Tūc
 b̄ta cecilia erigēs se stetit:
 et cū magna cōstācia dixit
 Celi terrens. maris et homin

ac volucriū. repetitū peccatūq;
creator. ipse ipō aequā ista
oīa faceret genuit filiū ut
crearet omīa: et protulit ex
virtute sua spm̄ scm̄. ut vi-
uificaret vniuersa. Sicut
autē q̄ facta sūt: filius ex
patre genuit cōdidit. Vni-
uersa autē q̄ cōdita sūt: ex
patre pcedēs sp̄s sc̄s animauit.
Tiburcius dixit. certe vnū
deū esse in celis crededū esse
vltis. q̄mō nūc tres esse testa-
ris. Respondit cecilia. Vnū
deus est in maiestate sua. quē
in sc̄a trinitate ita diuidimus:
ut in vno hoīe dicim̄ esse sa-
piētia vna. quā sapiētia
dicim̄ hūc ingenū. mēoz. et
intellectū. Nam ingenio adi-
uenim̄ qd̄ nō didicim̄: et
memoria tenem̄ qd̄ docem̄:
intellectū adiutam̄ qd̄ vel
videre nobis cōtigerit vel
audire. Quid mō sciam̄?
Nūq̄ nō ista tria in hoīe.
vna sapiētia possidet?
Si ergo hō in vna sapiētia
trinū possidet nomē: quō
nō deus oīps in vna dita-
te sua. trinitatis obtinet
maiestate? Tūc tiburcia
pstratus in terra: cepit
clamare dicens. Vtō mihi

videtur humā lingua ra-
tionē reddē. sed puto qd̄ an-
gelus dei postuū loq̄tur
Et cū multas gr̄as ageret
qd̄ breuiter vnū deū esse in
tribus psonis euidentius oste-
disset: cōuersus ad fr̄m suū
dixit. De deo vno satis mihi
factū eē cōfiteor: sup̄ est ut
adquisitiōem meā ut ceperat
sermo carerat pcurvat. Ce-
cilia dixit. De his metū loq̄re
quia tyrannū tēpus fr̄m
tuū tibi phibet dare respō-
sū: me autē quā ab ipsis
cū nabulis xpi sapiētia do-
cuit: ad quācūq; causam
q̄rere volueris iparata ha-
bere nō poteris. Dicit ei ti-
burcius. Hoc iā sūū. quis
inde huc veniēs alia nobis
quā pdicatis vitā ostēdit?
Cecilia dixit. Vnigenitū
filii suū de celis p̄ p̄gine
misit in mūdū: qui stans sup̄
mōte scm̄ clamauit voce
m̄gā dicens venite ad me oēs
populi. Et accurrent ad eū
om̄is etas. om̄isq; sexus: oīps
cōditio Tūc oībus dixit. Pe-
nitentiā agite pignoratiā
vra: q̄ appropinquabit reg-
nū celozū qd̄ auferat regnū
hoīm. Regnū autē suū deus

vult participari credentibus
 se: in quo fit eo quisque excel
 sior. quo fuerit scior. Ibi pctō
 res eternis cruciatibus et sepi
 ternis mēdis cōsumuntur:
 iusti vero ppetue glorie et
 splendore accipiunt et gau
 dia. que nullo fine cōdudi
 poterūt. Nolite itaq; o filii
 hoīm istius vite gāudia
 fugitiua q̄rere. vt illius vite
 gaudia eterna teneatis:
 que isti vite succedūt. In ista
 enī vita paruo tēpore vīuit:
 in illa autē vita vīuit ieter
 nū. Audientes hec icarduli po
 puli. omīs vna voce dixerūt
 Quis ibi fuit: et quis inde
 venies potuit docere vera
 esse que asseris? Tūc filius
 dei dixit eis. Si ostendā vobis
 mortuos qui resurrexerūt
 igno:ātes quod mortui fue
 rit: nō credetis veritati. Itē ḡ
 nūc et quātos iueneritis mor
 tuos afferte: vt resurgētes ipi
 vobis asserāt verū esse quod
 dixi. Tūc populi attulerūt
 infinita corpora mortuorū.
 q̄ ille q̄si dormiētia sola voce
 excitans suscitauit: clamabatq;
 omīb; dūēs. Si verbis non
 creditis: vel virtutibus credi
 te. Deniq; ne vel occasiois

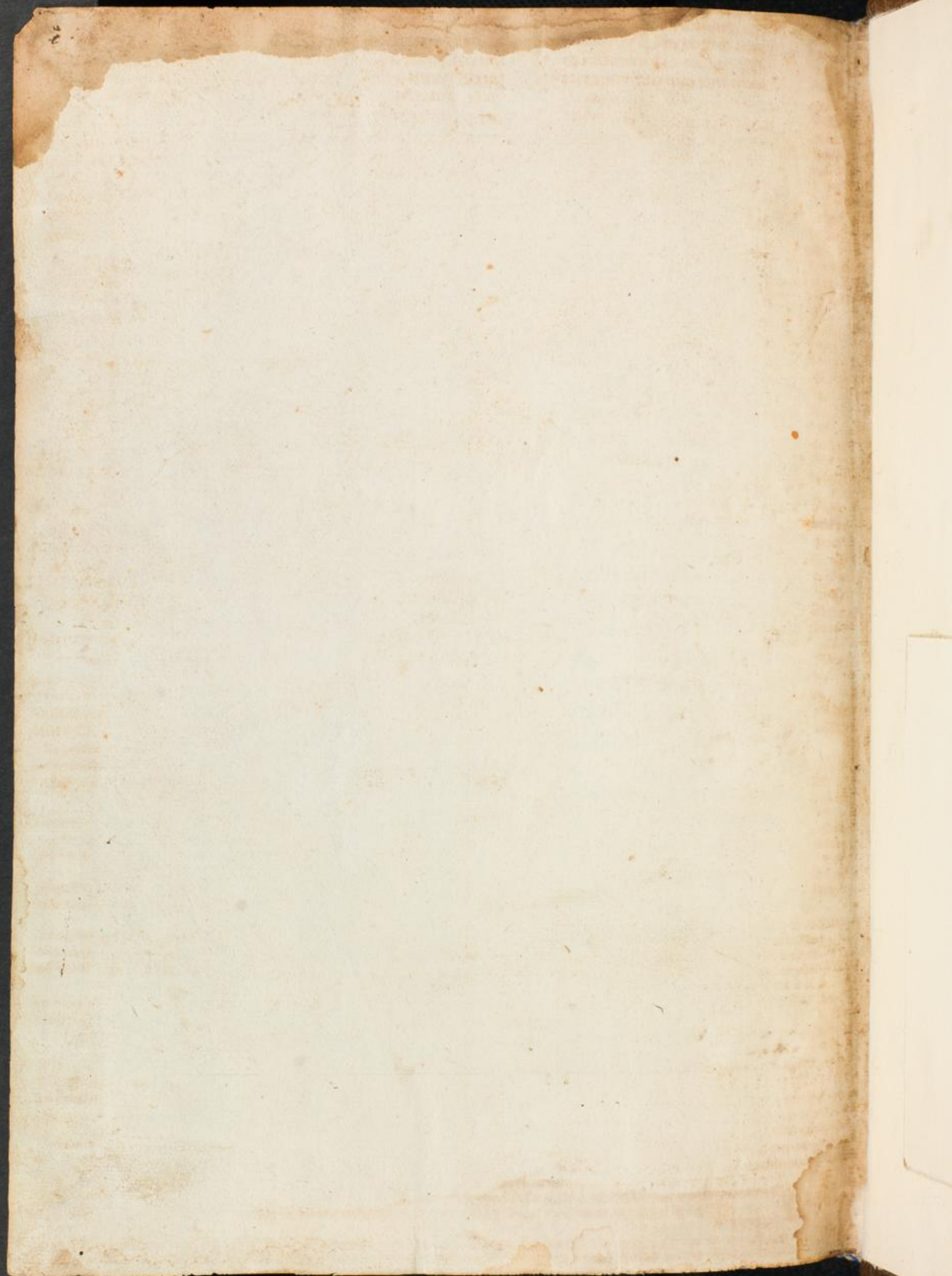
vestigiū dubietati remane
 ret: cū populis ad sepulchrā
 p̄gebat. et triduanis atq; q̄tri
 duanis ac fetētibus mortuis
 vitā quā amiserāt reuocabat
 Trāsmicabat maria. super
 vndas ābilans pedibus
 factis: ipevabat vētis. tem
 pestates arcebat: atq; sevie
 tes pcellas ac turbines com
 pescebat. Hēstituebat cecis
 visū. māsis reddebat dextas:
 claudicatibus gressū. mutis
 vocē dabat. et surdis auditū.
 Paralyticos verbo sanabāt
 leprosus verbo mūdabat. ifu
 mos curabat. lunaticos re
 stituebat. et demones effu
 gabat. Sed qz hūc ipi zelati
 sūt. eo quod ipos populi re
 liquētes eius sequerēt vesti
 giā: sternētes vestimēta sua
 ante pedes eius et clamān
 tes. benedicūt qui venit in
 nōie dñi: inflati adūsus
 eū pharisei. cuidā pilato
 eū p̄sidi tradiderūt: magū
 eū esse sceleratissimū asserē
 tes. atq; tumultuosa seditioe
 egerūt vt eū crucifigerent.
 Quod ille p̄uidēs mūdo
 p̄ficere ad salutē p̄misit se
 et teneri et illudi: et verbe
 rari pariter et occidi. Sciūt

cū nō nisi p passionē suam
diabulo captiuitatē īferre:
et īmūdis spiritibus ardua
irrogari supplicia. Ideo deniq;
ille tentus est q̄ pctm̄ nō fe-
cit: vt dimitteretur genus
hōm̄ quod tenebatur vīctū
nodo pcti. Benedictus ma-
lediatū: vt nos a maledi-
ctiōibus tolleret. Illud sepa-
ssus est: vt nos ab illusione
demonū q̄ in hoc mūdo ver-
satur auferret. Spineā in
capite coronā accepit: vt se-
tentiā capitalē que ex spi-
nis patrū nobis debebat
eriperet. Fel in esca suscepit:
vt dulcē gustū p̄mi hoīs
vnde mors mūdū īuaserat
cōmutaret. Aceto potatus:
vt acedine quā sanguis
nū efferbuerit ī se susciperet
et ip̄e biberet passiois cali-
cē qui nr̄is passioibus debe-
batur. Exspoliatus est: vt
nuditatē parētū nr̄orū quā
serpētis cōsilio sc̄tam dolue-
rat. nūco vestimētōrū ge-
nere tegmine operiret. In
ligno suspēsus est: vt ligni
p̄uaricatiōem ligno sue
tolleret passiois. Mortem
quoq; ad se venire p̄misit:
vt eū aduersus se colluctatē

p̄sterneret. et q̄ p̄serpētē reg-
nū īuenerat. cū ip̄o serpēte
p̄strata fieret captiua p̄
xp̄m. Deniq; cū vnūsa de-
mēta creatore suū ī caue-
leuatū cōspiceret: terrore
nimio tremuerūt. Nam
ex vno latere terra moueba-
tur: ex alio tēpla fidebat
et saxa fugit dies sol expa-
uit et fuscatus est: et lugu-
bre totū p̄buit mūdū. Tu-
na pallidos sui lūis vul-
tus sanguinea nūbe cō-
tegit: stelle sydero radiates
aspectu. om̄s p̄citer mi-
grauerūt. Didit mugitū
terra et q̄si p̄turēs cepit
mūltos sc̄os pavere de se-
pulchris: qui daret testi-
moniū hoc qd̄ descēsus
saluatoris ad īferos. dia-
bulo regnū eripuit: et
moriēdo mortē tenuit
edomiūt et luguit. et
suorū subdidit pedibus
famulorū. Inde est quod
p̄noie eius verberati
gaudent. et ip̄se autioibus
gloriamur: q̄a vite nr̄e
isti arduce et miser. eter-
na vita succedit: illa quā
dicit filius resurgēs a mor-

tuis suis aptis demonstravit
 quibus videtibus ascendit
 ad celos. Hoc si trū testū do-
 cere, assero: sapiētū mētes
 dubitare nō poterāt. Et vero
 cū nō solū duodecā discipulis
 sed plus quā quīngētis simul
 se demonstrare dignatus est:
 abiguitatis nulla penitus
 vestigia dereliquit. Hic au-
 tē qui hęc ī vniuersū mūdū
 p̄dicare missi sūt: signis et
 virtutibus magnis, sua
 dicta firmabāt. Nā et oēs
 egrotudines in eius noīe cu-
 rauerūt: effugauerūt demo-
 nia, et vitā mortuis redde-
 rūt. Nil tī puto remāsisse
 qd̄ querās: nisi vt istā vitā
 et aīdet corde despicias, et
 illā vehemētius et fortius
 q̄ras. Cui em̄ filiū dei cre-
 diderit, et p̄ceptis eius ad-
 heserit, dū deposuerit corp⁹
 a morte nō tāgitur: sed a-
 scās āgelis ī gremio suscipit
 et ad paradysi p̄ducatur re-
 gione. Inde est qd̄ ip̄a mors
 cū diabolo agit, vt diuisis
 occupatiōib⁹ hominū obli-
 get mētes: et varijs īcru-
 tos necessitatib⁹ occupet:
 et nūc de dāpno timidet,
 nūc de lucro īatet nūc de pul-
 cro īc illucitat, nūc de gula

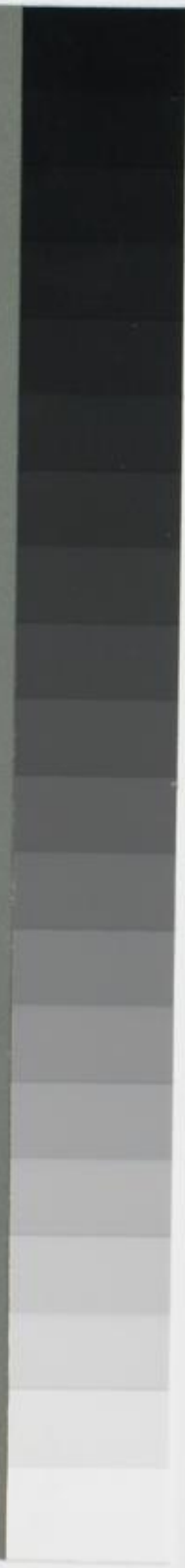
eragitat, et diuerso genere
 suasionis de ista sola vita
 facit miserōs hoīes cogitare:
 vt eos creūtes de corpore
 īueniat nudos, nihil secū
 p̄ter peccā portātes. Hęc tī
 breuiter expliaui: siquid
 tū de eē cōsideras quere. Tūc
 tiburāus pedibus eius p̄-
 stratus: cū īgenti fletu
 et lacrimis dixit. Si de ista
 vita vltēius vel mēte tv-
 actauerō vel cogitauerō:
 in illa vita nō īueniā.
 Habeant scilicet labētis tē-
 poris lucrū: ego qui vsq̄
 hodie sine causa vixi: nā
 nō sit sine causa qd̄ vīuo
 Et hys dictis cōuersus ad
 frēm suū dixit. Misere-
 mei fr̄ carissime: et erūpe
 motas quarū nequus nō
 patior. Dilatiōes timeo:
 pondus ferre nō possum
 Obsecro te p̄duc me ad ho-
 minē dei: vt me purifi-
 cans illius vite particeps
 faciat. Tūc valerianus
 p̄duxit frēm suū ad pa-
 pā urbanū. Cui cū narra-
 sset vniuersa q̄ fuerāt dicta
 vel facta, grās referēs deo
 suscepit tiburāū cū omī
 gaudio: et baptizans eū
 secū esse p̄cepit quoad usq̄

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	17	18	19
	R	G	B	W	K	M	Y	C	B	M							

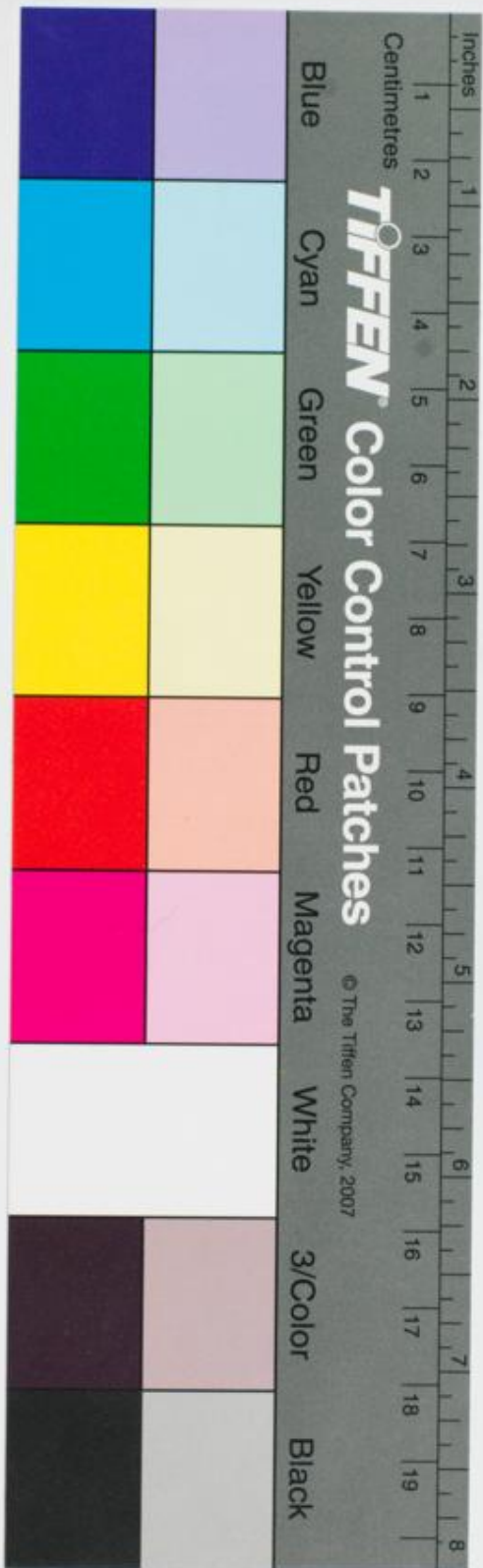
Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Centimetres

Inches

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

BUCHBINDE-
RESTAUERWERKSTATT
GABRIEL SINZEL
DUSSELDORF

